ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Zlaty_vek_Venuse-5-Clarke_Arthur_C&Preuss-Diamantovy_mesic.pdb

PDB Name: Clarke-Zlatý věk Venuše
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 28.8.2004
Modification Date: 28.8.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Arthur C. Clarke
Zlatý věk Venuše
Diamantový měsíc Paul Preuss
Přeložil:
VLADIMÍR LACKOVIČ
Paul Preuss, Arthur C. Clarke: Zlatý věk Venuše, díl 5.
Diamantový měsíc
Vydání první.
Text and artwork copyright © 1990 by Byron Preiss Visual Publications, Inc.
Arthur C. Clarke 's Venus Prime is a trademark of Byron Preiss Visual
Publications, Inc.
Published by arrangement with Byron Preiss Visual Publications, Inc.
All rights reserved by the Author throughout the World.
Vydalo nakladatelství Baronet, a.s., Široká 22, Praha 1
v roce 1998 jako svou 276. publikaci.
Přeloženo z anglického originálu Arthur C. Clarke's Venus Prime,
Volume 5, The Diamond Moon, vydaného nakladatelstvím Avon Books,
A division of The Hearst Corporation, New York, v roce 1990.
Český překlad © 1998 Vladimír Lackovič.
Přebal a vazba © 1998 Valentino Sani a Baronet.
Sazba a grafická úprava studio Ricardo, Sudoměřská 32, Praha 3.
Vytiskly a svázaly Tiskárny Vimperk a.s., Pasovská 55, Vimperk.
Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.
Název a logo BARONET je ochranná známka, která je zapsána do rejstříku ochranných známek Úřadu průmyslového vlastnictví pod číslem zápisu 189296.
ISBN 80-7214-062-0
BARONET Praha 1998
Mé díky patří Dianě Reissové, zakladatelce Kruhového projektu, zaměřeného na výzkum komunikace delfínů, která mě upozornila na Dogony a na jejich přesvědčení ohledně Síria a jeho průvodce. Mé omluvy patří Carlu Saganovi, tuze věrohodnému odkrývači tohoto a dalších podivuhodných mýtů (na které jsem kupodivu stačil od doby, kdy jsem na ně v jeho spisech narazil, zapomenout) za to, že jsem si z něj tak trochu střílel.
Data týkající se fyzikálních charakteristik takřka okamžitého zpomalení pocházejí z pojednání plukovníka Johna Stappa, uveřejněného v knize „Bioastronautika a výzkum vesmíru," vydané nakladatelstvím Bedwell and Strughold, 1965.
Děsivé počteníčko.
Paul Preuss
Obsah

PROLOG 5
1. ČÁST
NA BŘEZÍCH BEZBŘEHÉHO MOŘE 10
2. ČÁST
KŘIŽOVATKA GANYMED 70
3. ČÁST
REJNOK,
MĚSÍČNÍ JACHTA A STARÝ KRTEK 96
4. ČÁST
DO HLUBIN 157

5. ČÁST
JUPITER PĚT MINUS JEDNA 186
EPILOG 236
DOSLOV ARTHURA C. CLARKA 237
TECHNICKÉ VÝKRESY 242

PROLOG

Na celé severní polokouli planety Země pršelo.

Čtyřicet minut před tím, než se podle programu měl na veřejných kanálech Sluneční soustavy odvysílat poslední díl pořadu nazvaného Overmind, se z lůna noci vynořil v londýnském vysílacím studiu sir Randolf Mays, s potoky vody crčícími z jeho koverkotového pršiplášťě, a trval na přehrání úvodní upoutávky.

Meziplanetárnímu expertovi čelil ucouraný a rozzuřený programový ředitel, kterého vytáhli od večeře v jeho klubu o dvě ulice dál. „Sire Randolfe, to nemůžete myslet vážně. Už jsme hotový čip založili na automatické vysílání."

Mays ze své prostorné kožené brašny vytáhl modré desky a svou mohutnou pravačkou jimi zamával programovému řediteli před očima. „Kdybyste laskavě věnoval svoji pozornost oddílu třicet tři, odstavci dva naší smlouvy...," odpověděl. Mluvil vždycky tak, že „podtrhával" klíčová slova. „Hovoří se v něm o sankcích, vztahujících se na Anglickou Vysílací pro případ, že by mi byla odepřena absolutní a úplná redakční pravomoc nad obsahem seriálu."

„To jistě ano, ale vy jste se ve smlouvě zase zavázal včas doručit hotový čip, vytvořený podle námi schváleného scénáře." Ředitel si nepotřeboval nic ověřovat; šlo o standardní formulaci. Nechal svá staromódní bifokální skla v kovové obrubě sklouznout po nose dolů, aby mohl Mayse lépe obdařit svým přísným pohledem. „Což jste už udělal. O dalším, ehm... včas nemůže být tedy řeč."

Mays byl vychrtlý muž s širokými ústy, který svoje zvýrazňování v řeči doplňoval rozhazováním rukama.

„Můžete podat protižalobu. Když ale zvážíte sankce specifikované touto smlouvou — totiž, co bude nedodržení smlouvy stát mě a co bude stát vás - myslím, že prostou výměnu dvou minut dnešního programu shledáte jako ideální řešení."

„Budu potřebovat trochu času, abych..."

„Tady je scénář nové sekvence i se stopáží. Všechny záběry, které se mají vyměnit, jsou na čipu."

Ředitel si znovu posunul brýle nahoru. „No... tak mi to ukažte."

Během pěti minut byl Mays uveden do studia, kde se posadil před matnou obrazovku, čelem k malé kameře, a svým neomylně monotónním hlasem přečetl několik řádků úvodu.

Pět minut nato si hověl v plyšové střihací lóži a díval se na narychlo přivolaného střihače. Byl to bledý, hubený mladík s lesklými kudrnatými vlasy, sahajícími mu na ramena. Chvíli jemnými prsty ťukal do klávesnice a potom řekl: „Hotovo, pane. Starý mástr na jedničce, nový čip na dvojce, nenastopovaný komentář na kanálu třicet, načítání do nového mástru na trojce."

„Rád bych, abychom to zvládli v reálném čase. Tak, jak jde čip."

„Dobře pane. Veďte mě."

„Začněte, kdy chcete. Na dvojce."

Na plochém monitoru naskočil známý, leč neustále majestátní obraz Jupiterových mračen, kroutících se v podobě podivné, žluto-oranžovo-červeno-hnědé sraženiny. V popředí byla jasná, drobná jiskra jeho rychlého měsíce.

„Komentář," řekl Mays.

Střihačovy prsty znovu přejely po klávesách a čalouněnou místnost zaplnil Maysův drsný, napůl šeptající hlas, plný potlačované naléhavosti.

Jupiterův měsíc Amalthea. Už více než rok nejpozoruhodnější objekt v naší Sluneční soustavě— a zároveň klíč k jejímu největšímu tajemství.

Obraz se zvětšil. Amalthea se rychle přiblížila — desítky kilometrů dlouhá, nepravidelná hrouda ledu s hlavní osou na mířenou k nedalekému Jupiteru. Amalthea byla příliš malá, než aby pocítila vnitřní zborcení, napětí slapových sil nebo výsledné teplo tření, příliš malá, než aby si podržela atmosféru, nicméně však byla ověnčená tenkým závojem mlhy táhnoucí se za ní v cárech, které měla na svědomí neviditelná sprška silné radiace.

„Skvělý záběr," poznamenal střihač.

Mays něco zabručel. Právě tento záběr byl důvodem, proč trval na revizi úvodu; byly to tajné rekognoskační družicové záznamy, které se mu podařilo získat ani ne před dvaceti čtyřmi hodinami, a to způsobem, o němž se nehodlal nikomu zmiňovat. Střihač, který měl dlouholeté zkušenosti se sestříháváním nejrůznějšího dokumentárního materiálu, chápal Maysovu nedůvěřivost a nic víc neřekl.

Neustále se přibližující záběr nyní ukazoval, jak na mlhou potaženém povrchu Amalthey chrlí stovky erupcí do prostoru další a další hmotu. Hlas v pozadí pokračoval: Gejzíry ledu nemají žádné přirozené vysvětlení.

„Zpátky na jedničku," řekl Mays.

Obraz najednou ukazoval Amaltheu tak, jak byla známá po celé minulé století — jako tmavočervený, sutí posypaný, 270 kilometrů dlouhý kus kamene s několika většími záplatami ledu a sněhu. Od chvíle, kdy automatizované sondy 20. století přinesly první obrázky tohoto Jupiterova měsíce, byla Amalthea považována za obyčejný, nečinný, polapený asteroid.

Záběr na ploché obrazovce se rozplynul a vystřídal ho pohled z hloubi Jupiterových mračen, jak ho zaznamenala loňská expedice Kon-Tiki. Uprostřed obrazovky se na oblačných pastvinách klidně páslo obrovské plující stvoření, podobné některé z pozemských medúz, jenom s tím rozdílem, že bylo nesrovnatelně větší. Na boku tohoto nestvůrného plynového vaku byl zřetelně vidět šachovnicový vzorek pásmové rádiové stupnice.

Když byly medúzy plující v Jupiterových mracích vyrušeny výzkumným plavidlem Kon-Tiki, pokračoval hlas v pozadí, zahájily svůj, jak to někteří lidé nazvali, nebeský chór.
„Přepněte na dvojku," řekl Mays.
Na obrazovku prolnul další z Maysových nedávno pokoutně nabytých záběrů - počítačem zpracované rádiové mapy Jupiterových mračen v pohledu z oběžné dráhy Amalthey. Soustředné, světle červené kaňky, označující rádiové zdroje, byly nanesené na ještě světlejším šrafovaném pozadí; připomínalo to zčeřenou hladinu rybníka nebo kružnice kolem středu terče.
Po šest jupiterovských dnů zpívaly svou rádiovou píseň přímo k Amalthee, počínaje okamžikem, kdy se tento měsíc ukázal nad obzorem, a dočasně konče tehdy, kdy zapadl. Sedmého dne ustaly.
A opět pohled na povrch Amalthey: záběr zblízka, vysoký sloup pěny, ústí gejzíru zahalené v úponcích mlhy.
Není to jistě náhoda, že tyto obrovské gejzíry vytryskly na celé Amalthee přesně v okamžiku, kdy medúzy ukončily svůj zpěv. Až do této chvíle Amalthea vychrlila více než jednu třetinu své celkové hmoty. Každou hodinou jí ubývá rychleji.
„Dejte tam čtení na kameru," poručil Mays. Za tu minutu nebo dvě, co spolu pracovali, byli už tak sehraní, že střihač divže nezačal ťukat do kláves dřív, než Mays promluvil.
Ve spodním rohu obrazovky se objevil úhledný výřez — sir Randolf osobně, obrovský bílý gejzír jako by vyrůstal přímo za jeho zády, tajemně hrozivý. Před třemi roky by jen několik lidí poznalo tvář, která se teď dívala z obrazovky - a v reálu přes střihačovo rameno na sebe samu. V kdysi pohledné tváři, nyní vybledlé a vyhublé půlstoletým zklamáním nad lidskou povahou, se kupodivu nezračil cynismus — a v upřeném pohledu šedých očí pod povislým šedivým obočím jako by hořela jiskřička naděje, odrážející se z Maysova mozku.
Na malé Amalthee vrcholí mnohem více zdánlivě nesouvisejících událostí — událostí, k nimž došlo na tak navzájem vzdálených místech, jako je pekelná půda Venuše, odvrácená strana Měsíce, pouště Marsu — a v neposlední řadě také přepychové venkovské sídlo v Somersetském hrabství v Anglii. Tyto a další zarážející shody
okolností budou tématem našeho dnešního, závěrečného dílu.
Mays a střihač pronesli následující důvěrně známá slova zároveň: „Hudba... Titulky..." Střihač se zasmál jejich identickým reflexům. Hudba zesílila. Po obrazovce se rozběhly standardní úvodní titulky, překrývající scény z předchozích dílů seriálu.
Oba muži vstali. Střihač se protáhl, aby se zbavil napětí v rukou. „Načasoval jste to na desetinu sekundy, pane," řekl spokojeně. „Hned to odnesu do režie. Za sedmnáct minut vysíláme. Chcete se dívat z hlavního studia?"
„Ne, bohužel mám jiné povinnosti," odvětil Mays. „Děkuji za pomoc." S těmito slovy vyšel z prostor Anglické Vysílací zpátky do deštivé noci, aniž by někomu dalšímu něco řekl —jako kdyby podobné věci dělal každý den.

1. ČÁST
NA BŘEZÍCH BEZBŘEHÉHO MOŘE

1

Dříve téhož dne, na jiném světadíle...
„Nejsi si jistá, jestli jsi člověk," řekla mladá žena. Seděla opřená do příček židle z lakovaného borového dřeva. Obočí v jejím oválném obličeji připomínalo dvě široké inkoustové čáry nad křišťálově průzračnýma hnědýma očima, ústa pod nosem vytočeným vzhůru byla plná, jemné, přirozeně růžové rty působily dojmem nevinnosti. Lesklé dlouhé hnědé vlasy jí ve vlnách padaly k ramenům na šaty s letním vzorkem. „U toho jsme, myslím, skončily."
„A nekončíme snad u toho vždycky?" Spartiny rty byly ještě plnější než rty druhé ženy. Měla je neustále pootevřené, jako kdyby nasávala vzduch; do úsměvu se roztáhly jen zřídka.
„Bezesporu je to otázka, na kterou se snažíš najít odpověď. A než k tomu dojde — nebo než dojdeš k závěru, že některé jiné otázky jsou zajímavější — zdá se, že se k ní budeme muset vracet."
Kromě židlí, na kterých obě ženy seděly a dívaly se na sebe, každá v jednom rohu místnosti, nebyl v místnosti žádný nábytek. Na krémově zbarvených zdech nevisely žádné obrázky a na leštěné platanové palubovce neležely žádné předložky. Déšť ustal někdy v noci. Ráno dýchalo vůní probouzejícího se lesa, a slunce, pronikající dovnitř otevřenými okny, hřálo na kůži.
Spartiny rovné blonďaté vlasy spadaly právě k vysokému límci její hebké, černé blůzy a spolu s ním rámovaly jemný ovál jejího obličeje. Otočila hlavu, aby se podívala z okna. „Předělali mě, abych mohla slyšet to, co lidské ucho jinak neslyší, vidět to, co lidské oči nevidí, s naprostou přesností analyzovat chuťové a čichové
vjemy a určit jejich molekulární stavbu, počítat rychleji než kterýkoli člověk a moci se napojit na elektronický počítač. Dokonce mi dali schopnost krátkovlnné komunikace. Jak můžu být člověk?"
„Považuješ hluché za lidi? Nebo slepé? Kde končí lidství kvadruplegidních lidí — někde v jejich míše, nebo tam, kde se jejich kolečka dotýkají země? Jsou takoví lidé kvůli svým protézám méně lidmi?"
„Já jsem se narodila v pořádku."
„Blahopřeji."
Spartina bledá tvář se rozsvítila. „Víš všechno, co vím já, a ještě mnohem víc. Proč je to pro tebe tak těžká otázka?"
„Protože ji můžeš zodpovědět jen ty sama. Znáš tyhle verše?

Stůj tiše a čekej bez naděje,
neboť naděje je nadějí zlého.
Čekej bez lásky,
neboť láskaje láskou zlého...
Čekej bez úvah, neboť na úvahy
nejsi připravena... "

Ve Spartě poezie probudila vzdor, ale neřekla nic.
„Pokusila ses k odpovědi dopracovat rozumem," napověděla jí Linda. „Nebo se k ní vcítit, což není v dané situaci o nic lepší. Co jiného jsou pocity než myšlenky beze slov? Odpověď na tvou otázku nelze vydedukovat, ani vycítit. Objeví se, až přijde její čas. Z minulosti. Zvenčí."
„Jestli se vůbec někdy objeví."
„To je stejně případná otázka jako každá jiná, ale máš pravdu, může tě to přestat zajímat."
Sparta si sáhla na koleno a vybrala z látky svých pružných, přiléhavých černých kalhot pomyslnou kuličku šatoviny.
„Změňme téma."
„Jen tak?" rozesmála se Linda jako nějaká sedmnáctiletá dívenka, na kterou ostatně vypadala.
„Moje lidství nebo nelidství není jediná věc, která mě zajímá. Včera se mi zase něco zdálo."
„Ano?" Linda setrvávala v ostražitém klidu. „O čem se ti zdálo?"
„Ani o Jupiteru, ani o znameních," řekla Sparta. „Tyhle sny jsem už rok neměla."
„Ten úsek života už je za tebou."
„Včera v noci se mi zdálo, že jsem delfín, který uhání hluboko pod mořskou hladinou. Kolem bylo modré světlo, byla mi zima a teplo zároveň a já byla šťastná, aniž bych věděla proč, snad jen proto, že nás tam bylo více. Myslím delfínů. Podobalo se to létání. Plavala jsem stále hlouběji a hlouběji, a najednou jsem letěla doopravdy. Měla jsem křídla a letěla jsem po růžovém nebi nad rudou pouští. Mohl to být Mars, až na to, že tam byl vzduch. Uvědomila jsem si, že jsem sama. A najednou mi bylo tak smutno, že jsem se probudila."
„Jak ses jmenovala?"
„Neměla... Proč si myslíš, že jsem se nějak jmenovala?"
„Prostě mě to napadlo."
Sparta se odmlčela, jako kdyby se snažila rozpomenout. „Když jsem byla delfín, znělo to jako písknutí."
„A když jsi byla pták?"
„Jako výkřik, něco jako...," zarazila se a dodala „... .Kirké." Její slova zněla jako delfíní nářek.
„Velmi zajímavé. Víš, co to znamená?"
„Kirké? Ani nevím, proč mě to napadlo. V Odysseji měnila lidi ve zvířata."
„Ano. V Odysseji to je bohyně smrti. Ale v doslovném překladu to znamená sokol."
„Sokol!" Při loňské expedici na Jupiter řídil vzducholoď Kon-Tiki kapitán Howard Falcon, tedy sokol; ve své zuřivosti ho tehdy Sparta považovala za soka a pokusila se ho zabít.
„Což je naopak název pro slunce, nikoli pro smrt," řekla Linda.
„Lépe jsem se cítila v moři," řekla Sparta.
„Moře je starobylý symbol podvědomí. Zdá se, že tvé podvědomí už ti není nepřístupné. Příznivý sen."
„Ale moře tam bylo jen ze začátku, potom bylo pryč."
„Protože tě ještě čeká osamělý, vědomý úkol. Sluneční
úkol. Slunce bylo, alespoň v západní mytologii, osamělým bohem."
Sparta nasadila tvrdohlavý výraz. „Úkol, který na mě uvalili jiní. Císařovna Soudných Dnů," přednesla opovržlivě rituální obrat. „Jakým právem zvolili za posla právě mě? Nic jim nedlužím."
„To je pravda. Ale dříve nebo později se budeš muset rozhodnout, co řekneš. Jestli ano, nebo ne."
Ze Spartiných očí vytryskly slzy. Nehnutě seděla a nechala je kapat do klína, kde se vpíjely do poddajné černé látky. Po chvilce řekla: „Kdybych byla člověk, mohla bych odmítnout."
„Musíš si být jistá svým lidstvím, abys odmítla?"
Sparta se otázce vyhnula. „Potom bych možná mohla být s Blakem a dělat něco obyčejného, třeba žít v opravdovém domě, mít děti..."
„A to jinak nejde?"
„Zničili to ve mně."
„To se dá obnovit."
Sparta pokrčila rameny, ale Linda to zkusila znovu. „Jak to cítí Blake?"
„Vždyť víš."
„Řekni mi to ještě jednou."
„Miluje mě," odvětila chabým hlasem.
„A ty miluješ jeho."
„Ale já nejsem člověk," zamumlala Sparta.
Linda se mírně usmála. „Teď jsi si jistá."
Sparta, chycená do pasti, vstala, její pohyby byly ladné jako pohyby tanečnice. Pohnula se směrem ke dveřím, zaváhala a znovu se obrátila. „Tohle nikam nevede. Navrhla jsem tě takovou, jaká jsi..."
„Ano?"
„Protože když jsem byla ty, když jsem byla Linda, tak jsem byla člověk. Obyčejný člověk, tedy skoro. Než ze mě udělali tohle, mohla jsem mít všechno, čeho se mi zachtělo."
„Ozvěna kroků v paměti," zarecitovala Linda, „na cestě, kterou jsme se nevydali... "
„Cože?" zeptala se podrážděně Sparta.
„Promiň, zdá se, že mě dnes pronásleduje Eliot. Mám to chápat tak, že jsi zklamaná, že ve skutečnosti nejsem ta dívka, kterou jsi bývala ty?"
„Myslela jsem si, že když mi tě takovou udělají, tak si možná budeme moci povídat... jako dvě normální ženy."
„Jenže ouha, ty normální nejsi, a já zase nejsem žena."

„Což mi tak vytrvale připomínáš."
„Ta část mě, kterou jsi nenavrhla jako... uživatelsky přívětivou... je důmyslný ontolog, schopný mnoha způsoby zkoumat, co je svět, co tvoří osobnost, jaká je podstata věcí. Připouštím, že příbuzné gnozeologické otázky jsou poněkud choulostivé, ale alespoň moje algoritmy jsou explicitní. A protože jsi, kdo jsi, nemůžeš bohužel nikdy úplně rozmotat to, co o světě a o sobě víš, rozhodně ne z toho, co znáš ty."
„Nejsem fenomenolog."
„Já vím. Tím nechci říct, že protože máš lidský mozek, a ne elektronický, neexistuje žádná pravda. Nebo že vesmír není stabilní, nebo že neexistuje nezávisle na tvém vnímání. Chci jen říct, že je velmi nepravděpodobné, že by se kdokoli - ty nebo někdo jiný - bez mé pomoci nebo bez pomoci nějakého jiného terapeuta nebo učitele dokázal vysvobodit z pavučiny neověřených, kulturou nabytých předpokladů."
„Neodpověděla jsi na mou otázku."
„Myslím, že ano. Má práce je pomoci ti pochopit, jak se věci mají. Uvědomit si, kdo jsi, Lindo — Ellen — Sparto."
„Motáme se v tom už rok."
„Z netrpělivosti tě vinit nemohu."
„Vyndali mi tu věc z břicha. V pořádku - proč bych měla mít v břiše rádio? Co se týče mého zraku, ten jsem si zlikvidovala Striafanem sama. V pořádku. To všechno jsem vlastně nebyla já. Cítím se teď silná, cítím se dobře. Lépe než kdy předtím. Ale co se týče... smyslu svého vlastního cíle, o kterém jsem si rozhodla já, jakého pokroku jsem dosáhla?"
„To, že ses zcela zbavila závislosti na Striafanu, mi připadá jako dost velký pokrok."
„Včera jsem se procházela po útesech nad řekou a přitom jsem si vzpomněla, jak jeden z chlapců ve SPARTĚ šplhal jednou v létě po skále v Catskillských horách, uvolnil se pod ním kus žuly a on spadl a zabil se. Prostě se zabil. A mě napadlo, že kdyby se to teď stalo mně, tak bych... tak by mi to bylo jedno. Nic bych proti tomu neměla. Nic nedodělaného by po mně nezůstalo."
„Chybí ti Blake?"
Sparta přikývla. Oči sejí znovu zalily slzami.
Linda tiše řekla: „Možná potřebuješ něco udělat jen kvůli sobě samotné."
Sparta ze středu místnosti zkoumavě sledovala své mladší já, sedící nevzrušeně v paprscích jarního slunce. Její rty se pomalu zkřivily do úsměvu. „K tomu se obvykle dostaneme taky."
„K čemu?"
„K tomu bodu, kdy mi řekneš, že bych si měla promluvit s matkou."
„Pochybuji, že jsem kdy použila slova měla bys. "
„Pět let mě nechala žít v domnění, zeje mrtvá. Snažila se otci vymluvit, aby mi řekl pravdu," řekla rozhněvaně Sparta.
„Dala jim svolení, aby mi tohle všechno udělali."
„Tvá neochota se s ní setkat je pochopitelná."
„Ale i tak si myslíš, že bych měla. Ať už jsi ta slova použila nebo ne."
„Ne." Linda zavrtěla hlavou. Hnědé vlasy jí zářily ve slunci. „Bylo by to sice něco jako odrazový můstek, ale jen jeden z mnoha." Obě ženy na sebe nějakou dobu nehnutě hleděly, až Linda řekla: „To už jsi na odchodu? Ještě není tolik hodin."
Sparta se zhluboka nadechla a opět se posadila. Po krátké pauze pokračovaly v konverzaci.
2
Sto milionů lidí na zeměkouli a po celé Sluneční soustavě se shromáždilo před svými videopanely. Poslední díl seriálu Overmind měli v pohodlných osm hodin večer zhlédnout jen ti z nich, kteří žili ve Velké Británii a v jejím časovém pásmu. Ostatních bylo mnohem více. Ti, kteří se rozhodli nečekat na oblastní opakování v přiměřenější době, zápasili se svými satelitními anténami ve chvíli, kdy jejich hodiny ukazovaly 3.22 nebo 23.43 nebo kteroukoli jinou dobu, kdy k nim rychlostí světla dorazil signál vysílaný z Londýna.
Na atlantickém pobřeží Severní Ameriky byly asi tři hodiny odpoledne. Počasí bylo střídavě jasné a deštivé, slunce jako by se nemohlo rozhodnout, jestli má nebo nemá zůstat za mraky. Na verandu zděného domu v lesích vystoupil vysoký muž v černém koženém kabátě. Zaklepal na dveře. Otevřela mu žena ve vlněné sukni a kožených holínkách.
„Pojď dál, Kipe, ať nenastydneš."
Ari Nagyová byla štíhlá žena sportovní postavy, vlasy měla zastřižené na úrovni brady. Patřila k těm několika málo lidem, kteří příchozího nazývali jinak než velitel. Poslechl ji, vytřepal z kabátu vodu a pověsil ho na věšák v předsíni vedle žlutých polyplátnových pláštěnek a kožešinových bund. Potom vešel do dlouhého obývacího pokoje.
Dům byl větší, než vypadal zvenčí. Okny na jižní straně místnosti byl za lesem vidět pruh těžkých mračen, táhnoucí se až k obzoru, který tvořily nízké, šedozelené pahorky. Jednobarevnou krajinu narušovaly jen skvrnky žlutých forzýtií a nesmělý bílý náznak svídových květů v mokrých, poddajných větvích.
Vyřezávané, nenalakované trámy na stropě odrážely hřejivé světlo a „pravé americké" houně na prkenné podlaze zadržovaly teplo dubového dřeva, pilně plápolajícího v kamenném krbu. Velitel zamířil rovnou k ohni a natáhl ruce před sebe, aby se zahřál.
Žena se vrátila z kuchyně s čajovou soupravou v rukou. „Dáš si trochu černého čaje? Pamatuju se, že sis v takovém počasí obvykle šálek dal."
„Díky." Vzal si z podnosu šálek čaje a postavil ho na římsu u krbu; porcelánový podšálek přitom zaskřípal o kámen.
„Jak jsi věděla, že přijdu?" Jeho hlas byl tak chraplavý a drsný, že to vypadalo, jako kdyby mu mluvení způsobovalo bolest. Svou sluncem vyprahlou kůží a bledýma očima připomínal severského dřevorubce nebo rybářského průvodce; na sobě měl vybledlé džíny, rukávy kostkované košile měl vyhrnuté nad silná zápěstí.

„Volala jsem do chaty, abych se zeptala na Josefa. Myslela jsem si, že přijdete spolu."
„Za chvíli tu bude. Chtěl ještě zaprotokolovat svoji zprávu."
„Už jsou tři. To je celý on - přesvědčený, že by se měl celý svět přizpůsobit jeho programu."
„Důležité části mu můžeme přehrát později." Uchopil dlouhé železné kleště a nedočkavě rozhrábl hořící polena, až zapraskala žárem.
Ari se usadila do kožené pohovky a přikryla si klín červenozeleným přehozem. „Zapnout a nahrát," pronesla k borovému obložení na stěně, načež se skrytý, papírově tenký videopanel rozvinul do svých úctyhodných dvou čtverečních metrů plochy a okamžitě se rozzářil. „Dobrý večer," řekl hlas z obrazovky, „tady je Všesvěto-vá služba BBC, která vám přináší závěrečnou epizodu pořadu Overmind, uváděnou sirem Randolfem Maysem."
Velitel zdvihl oči od ohně a uviděl, jak Jupiterova mračna zaplnila obrazovku. V popředí byla vidět pohyblivá, zářící tečka. „Jupiterův měsíc Amalthea," ozval se typický, jakoby potlačované naléhavý položepot Randolfa Mayse. „Už více než rok nejpozoruhodnější objekt
v naší Sluneční soustavě — a zároveň klíč k jejímu největšímu tajemství."
Naprostá většina ze sta milionů diváků byla přesvědčena, že jejich vypravěč vystupuje pravdu, ať už se ubírá kudykoli, téměř každý, kdo sledoval předcházející části, skutečně doufal, že Mays dnes před jeho zraky vyřeší „největší záhadu Sluneční soustavy", ale dva lidé, kteří pořad sledovali v domě v lese, naopak doufali, že se příliš blízko k pravdě nedostane.
„Dobrý obraz," poznamenala Ari.
„Něco jsem o tom zaslechl cestou sem. Jsou to data z monitorovacího střediska Vesmírné Rady na Ganymedu. Mays přestříhal úvod na poslední chvíli."
„Máje od někoho z Vesmírné Rady?"
„To zjistíme."
Potom už jenom mlčky sledovali, jak sir Randolf Mays odříkává svou litanii náhod: „...událostí, k nimž došlo na tak navzájem vzdálených místech, jako je pekelná půda Venuše, odvrácená strana Měsíce, pouště Marsu — a v neposlední řadě také přepychové venkovské sídlo v Somersetském hrabství v Anglii. Tyto a další zarážející shody okolností budou tématem našeho dnešního, závěrečného dílu..."
„Ach, bože," zamumlala Ari a přitáhla si přikrývku těsněji kolem pasu. „Bojím se, že do toho Lindu nakonec přece jen namočí."
Velitel zanechal přemítání u ohně a posadil se k ní na pohovku. „Postavili jsme nejvyšší hráz, jakou postavit šlo."
„Jak tohle všechno může vědět? Je jedním z nich?"
„Ti jsou vyřízení — to bylo jasné hned, když jsme vešli do Kingmanova sídla a uviděli tu pohromu."
„Ale on si tady klidně trousí tajemství, kvůli jejichž zachování oni vraždili."
„Asi se hrabe v duši nějakého rozčarovaného kajícníka, který se chce ke všemu přiznat. Ale ať je to kdokoli, potřeboval by lepšího zpovědníka."
„Nikdo menší než rytíř nebo starší nemůže Lindu s Učením spojovat." V jejím hlase zaznívaly obavy.
Titulky na obrazovce pohasly. Poslední díl právě začínal...
Sir Randolf Mays byl dříve celkem neznámý cambridgeský historik; za svůj titul nevděčil svým vědeckým úspěchům, nýbrž štědré dobročinnosti - v mládí totiž univerzitě věnoval značnou část svého dědictví. K takřka okamžité celosvětové popularitě nefalšované televizní hvězdy mu dopomohl jeho první třináctidílný seriál pro BBC, nazvaný Hledání lidské rasy. Mays se po rozsáhlých historických lokalitách ve svých pořadech pohyboval, jako kdyby lovil nějakou plachou zvěř, plížil se na svých dlouhých, v manšestru oděných nohách podél sloupů v Karnaku, nekonečným schodištěm v Kalakmulu či nepřehledným bludištěm Catal Hiiyuku, jeho velké ruce přitom máchaly vzduchem a jeho hranatá čelist posazená na černém roláku do něj vypouštěla impozantně rozvitá a bojovná souvětí. To všechno dohromady dalo vznik skvělému cestopisnému dokumentu, hustě prošpikovanému jakýmsi druhem intelektuálské omáčky.
Mays se bral docela vážně, jak taky jinak; byl nesmírně dogmatický. Stejně jako před ním Arnold Toynbee a Oswald Spengler, i on zredukoval celou historii lidstva na opakující se, předvídatelné schéma. Podle jeho názoru, jakož i podle názoru jeho předchůdců, byly složkami tohoto schématu jednotlivé společnosti, které měly, stejně jako živočichové, vlastní životní cyklus — narození, život a smrt. A stejně jako živočichové — ovšem pomocí rychlých změn v kultuře, nikoli vleklou biologickou adaptací - se rozvíjely i společnosti, jak prohlašoval. Odpověď na otázku, kam vývoj lidské společnosti směřoval, nechával jako jediný domácí úkol na divácích.
Historické a etnografické instituce na Mayse útočily za jeho zjednodušené představy, za pochybné interpretace faktů a za jeho neurčité definice (Co odlišovalo jednu společnost od druhé? Proč si, podle Mayse, Židé vytvářeli všude, kde se octli, vlastní společnost a zůstávali dále, například, Maďary?), jenže hrstka brblajících prominentních učenců nebyla s to udusit nadšení veřejnosti.
Randolf Mays měl něco lepšího než souhlas akademiků, něco lepšího než zákony logiky; totiž svou skoro až hypnotickou osobnost.
Tento první seriál se dočkal několika opakování a rekordního počtu prodaných videočipů. Když po něm BBC chtěla další seriál, Mays přišel s návrhem na Overmind.
Jeho nabídka zpočátku sponzory BBC poněkud zarazila, jelikož Mays se v chystaném pořadu chystal dokázat, že vzestupy a pády civilizací přece jen nejsou dílem náhodného vývoje. Podle něj tento proces řídila vyšší inteligence, inteligence ne nutně pozemského původu, kterou na Zemi reprezentoval starobylý, nanejvýše tajný kult.
Prvních dvanáct dílů pořadu uvádělo důkazy svědčící o existenci kultu, které Mays nacházel na starověkých rytinách, papyrových svitcích, v uspořádání starověkých staveb a ve starých mýtech. Byl to dobrý příběh, přesvědčivý pro ty,

kteří chtěli věřit. Dokonce i ti nevěřící se při něm skvěle bavili. Dnešní, závěrečná část však šla mnohem dále než jen ke starobylým textům a historickým artefaktům. Přivedla Velké Spiknutí k hranicím přítomnosti.
Randolf Mays byl však velice nadaný aktér. Jeho diváci museli ještě skoro celou následující hodinu sledovat jakýsi sestřih, během kterého jim Mays znovu předložil všechny důkazy, již podrobně rozebrané v předchozích týdnech. Využíval k tomu útržky videomateriálu z předešlých dílů; skeptický divák by poznamenal, že téma v rozsahu třinácti hodin zmáčkl na jednu.
Nakonec se ale dostal k jádra věci. ‚nazývají se Svobodný duch, ale mají ještě tucet dalších jmen," prohlásil Mays — tentokrát osobně, v detailním záběru, šermuje rukama. „Téměř s jistotou mohu říci, že tito lidé patřili mezi ně."
Další záběr byl statický, pořízený fotogramickou kamerou. Ukazoval dobře vypadajícího, postaršího anglického džentlmena ve tvídovém obleku, stojícího před okázalou zděnou budovou. Muž měl v lokti položenou pušku a volnou rukou si přejížděl okázalý „letecký" knírek. „Lord Rupert Kingman, dědic šlechtického sídla St. Joseph, člen správní rady asi tuctu firem, včetně banky Sadleťs v Dillí, kterého už tři roky nikdo nespatřil... "
Na dalším snímku byla žena s uhlazenými černými vlasy a rudě namalovanými rty, sedící obkročmo na zpoceném koníkovi. V ruce měla hůl na pólo, před ní stál sikh v turbanu, držící koně za uzdu. „Holly Singhová, doktorka medicíny a filozofie, primářka neurochirurgie na Biologickém lékařském centru Vesmírné Rady, která zmizela přesně ve stejnou dobu jako lord Kingman..."
Potom se na obrazovce ukázal vysoký, truchlivě vyhlížející muž, s jemnými, světlými vlasy spadajícími do čela. „Profesor Albert Merck, významný xenoarcheolog, který se pokusil zavraždit svého kolegu, profesora J. Q. R. Forstera — při kterémžto pokusu přišel sám o život. Profesora Forstera se mu sice zabít nepodařilo, ale zato se mu podařilo zničit unikátní venušské zkameněliny umístěné v Port Hesperu.
Další momentka ukazovala dvě urostlé světlovlasé postavy v pracovních kombinézách, usmívající se od přístrojových panelů do objektivu. „Téhož dne tito dva astronomové, Piet Gress a Katarína Balakianová, spáchali sebevraždu po nezdařeném pokusu zničit radioteleskopické zařízení na Odvrácené základně na Měsíci..."
Na dalším obrázku byl ramenatý muž s nakrátko ostříhanými, nazrzlými vlasy, v obleku s úzkým proužkem, jak se přes rameno mračí do objektivu, když leze do helikoptéry na střeše jednoho z manhattanských mrakodrapů. „Téhož dne zmizela i Marťanská plaketa z radnice Labyrint City na Marsu. Dva muži při tom přišli o život. Později byla deska na Phobosu, Marsově měsíci, získána nazpět. Několik hodin nato zmizel a od té doby je nadále pohřešován John Noble, zakladatel a vrchní ředitel Nobleových Vodních Staveb..."
Další obrázek neukazoval člověka, ale vesmírnou loď: nákladní loď Doradus. Kamera pomalu zabírala celou loď, kotvící v konfiskačních prostorách Komise kosmické kontroly na pozemské oběžné dráze. „Toto je Doradus, jehož posádka se pokusila odvézt Marťanskou plaketu z Phobosu. Sdělovací prostředky ji označily za pirátskou loď, ale já tvrdím, že Doradus byla ve skutečnosti válečná loď Svobodného ducha — ačkoli by nás Komise kosmické kontroly ráda přesvědčila o tom, že skutečného majitele lodi se nikdy nepodařilo vystopovat dál než na úroveň banky. Ano, banky Sadler's v Dillí..."
Když se na obrazovce objevil následující obrázek, Ari položila ruku na velitelovo rameno — poskytujíc nebo hledajíc oporu. „Inspektorka Ellen Troyová z Komise kosmické kontroly," připomněl Mays svým divákům, ačkoli ženu na obrázku neznala jen hrstka z nich. „Ještě před nedávném osoba všeobecně známá díky svým mimořádným hrdinským činům. Byla to ona, kdo na Venuši zachránil Forstera a Mercka před jistou smrtí. Byla to ona, kdo zabránil zničení Odvrácené základny, a byla to ona, kdo vyrval Marťanskou plaketu z Doradova sevření. Potom i ona na čas zmizela, aby se v pravý čas opět objevila, a to za okolností, které nebyly nikdy vysvětleny, v okamžiku vzpoury během expedice Kon-Tiki. Vzápětí znovu zmizela. Kde je asi teď?"
Na obrazovce se znovu objevil strašidelný obrázek Amalthey; Jupiterův měsíc se koupal v odraženém světle planety, zavinutý do mlhy barvy čerstvého másla. „Vesmírná Rada vyhlásila okruh 50 000 kilometrů kolem Amalthey za pásmo absolutní karantény. Jediná výjimka se vztahuje na tohoto muže, o kterém jsme toho už tolik slyšeli."
Sdělovací prostředky popisovaly J. Q. R. Forstera často jako bojovníka v muší váze, ale Maysův obrázek ho ukazoval jako čilého miniastronauta, který bezstarostně skáče do schodů centrály Rady Světů, nevšímaje si smečky reportérů, kteří mu byli v patách. „Profesor Forster se nyní nachází na základně na Ganymedu, v poslední fázi příprav na expedici na Amaltheu - expedici, kterou Vesmírná Rada schválila pouhých několik měsíců předtím, než tento satelit ukázal svoji výstřední tvář."
Na obrazovce se znovu objevil sir Randolf Mays osobně. Chvíli mlčel, jako kdyby si uspořádával myšlenky. Byl to velký herecký výkon, který měl soustředit pozornost Maysova nespočetného obecenstva na jeho další slova. Naklonil se dopředu. „Je inspektorka Troyová na Ganymedu také součástí Forsterova plánu?"
Mays ještě více snížil hlas, jako kdyby chtěl své diváky přinutit, aby se nahnuli blíže, jeho velké ruce se přitom roztaženými prsty zabodávaly do vzduchu, jako by je chtěl stáhnout do své spiklenecké blízkosti. „Je Amalthea středobodem zájmu staletími se táhnoucích úkladů Svobodného ducha? Je mocná Komise kosmické kontroly sama součástí této grandiózní konspirace? Já jsem přesvědčen, že ano, a přestože to zatím nemohu dokázat..." Mays ustoupil zpět a narovnal svou hubenou postavu, „dávám vám své čestné slovo, že najdu onu záhadnou nit pojící události, které jsem předložil vaší pozornosti. A až k tomu dojde, vynesu tato starobylá tajemství na světlo rozumu."
„Vypnout," přikázala Ari, její hlas zazněl v tichu chaty nezvykle hlasitě. Závěrečné titulky na obrazovce vystřídala tma a videopanel se poskládal mezi dřevěné obložení.
Na střechu verandy vytrvale bubnovaly kapky deště, v krbu praskaly červené uhlíky. Velitel prolomil ticho jako první. „Poněkud antiklimatické."
„Aspoň v něčem se spletl," řekla Ari. Nemusela říkat, co měla na mysli: Ellen Troyová na Amalthee nebyla.
Na prkenné podlaze verandy zavrzaly kroky. Velitel se pohotově postavil. Ari shodila deku z klína a šla otevřít.

3
Muž, který vešel, měl na sobě promáčené tvídové šaty; řídnoucí šediny měl slepené, vypadal jako právě vylíhnuté písklě. Vzal Ari do náruče a radostně ji objal, ona se zasmála a pohladila ho po mokrých vlasech. Měli rozdílný vkus, ale spolu jim to slušelo — on ve tvídu, ona ve flanelu. Byli svoji už spoustu let.
„Dáš si něco na zahřátí, Josefe? Pijeme čaj."
„Díky. Vyprávěl ti už Kip o našich zážitcích?"
„Ještě ne," řekl velitel. „Dívali jsme se na Jeho Výsost, pana Mayse. Závěrečnou část seriálu Overmind."
„To jdu tak pozdě?" protáhl zklamaně Josef.
„A kdy tomu bylo jinak?" řekla Ari. „Neboj se, nahrála jsem to."
„Zbytečná ztráta času," poznamenal velitel.
Josef těžce dosedl na pohovku. Ari mu podala šálek čaje a položila podnos na nízký stolek z borového dřeva. „Až na jednu věc. Mays dal Lindu do spojitosti se Svobodným duchem."
„Se Salamandrem?"
„O Salamandrovi nic neví," řekl velitel.
„Jsou to všechno jenom spekulace," přitakala Ari.
„Ale i tak bude na palubě Heliosu, aby čmuchal kolem Amalthey."
„Můžeš to potvrdit?" zeptal se Josef velitele a ten přikývl. Josef si usrkl horkého čaje a opatrně položil šálek zpátky na talířek. „Tím se na věci sotva co změní. Polovina všech reportérů, co jich ve Sluneční soustavě je, tam už stejně dávno je a číhá na novinky."
Ari se posadila vedle něj a položila mu ruku na koleno. „Vykládej mi o své cestě."
„Byl to opravdu báječný výlet." Josefovy oči se rozsvítily nadšením. „Kdybych byl závistivý, tak bych Forsterovi musel závidět, že sám, bez cizí pomoci, učinil tak významné objevy. Nakazil mě svým nadšením — myslím, že je to skutečně heroická osobnost."
„Neřekla bych, že jich dosáhl bez pomoci," zastala se Ari manžela proti jeho vůli. „Tvoje pomoc — a taky Kipova a moje — zas tak bezvýznamná přece nebyla."
„To ano, ale on se neřídil žádným Učením. Sám rozluštil Venušské tabulky a potom i Marťanskou plaketu, a z toho si potom odvodil účel Amalthey."
„Předpokládaný účel Amalthey," upřesnila Ari.
„To všechno bez pomoci náznaků, obsažených ve starobylých tajemstvích," trval na svém Josef, „což potvrzuje naše vlastní přesvědčení, že pravda žádná tajemství nepotřebuje."
Ari se tvářila nesouhlasně, ale stejně jako velitel mlčela. Nehodlala vyvracet Josefův názor.
„Ale chci ti říct, co jsem viděl," pokračoval nadšeně Josef. Pohodlně se usadil do polštářů na pohovce a spustil, připomínal přitom profesora, který právě zahajuje svůj pravidelný týdenní seminář.
„To, čemu my, obyvatelé Severního kontinentu, říkáme Ganymed, nazývají ti, kteří tam žijí, Bezbřehé moře. To je docela poetický název pro něco, co je ve skutečnosti měsíc, jehož povrch sestává téměř výhradně ze zmrzlé vody. Stejný název platí i pro Ganymed City. Člověk si ho může přečíst v šesti jazycích na přetlakových portálech města. Potíže začaly hned, jakmile jsem se octl za jeho branami.
Když jsem měl za sebou formality u vstupní brány, byl jsem sám a poněkud zmatený. Všiml jsem si, že na mě zpoza zátarasů vytrvale mává nějaký mladý Asijec. Na očích měl výrazný epikantus, vlasy měl černé a lesklé jako uhel, vzadu stažené do copu, který mu sahal až pod pás, a pod nosem naprosto ďábelský knír. Když k tomu přidáš jeho úbor, sestávající z tuniky, kalhot a měkkých, vysokých bot, vypadal úplně jako mladý Čingischán.
Pokoušel jsem se nevšímat si ho, ale přilepil se na mě, takže jsem se ho nakonec rovnou a hlasitě zeptal, co chce. Blábolil něco v tom smyslu, že je nejlepší a nejlacinější průvodce, jakého může cizinec v Bezbřehém moři najít, a mezi jednotlivými větami — to kvůli lidem okolo - mi naléhavým šeptem přikazoval, abych na sebe přestal upoutávat pozornost.
Jak jsi asi uhádla, byl to Blake. Jeho přestrojení bylo nezbytné, protože, jak mi barvitě sdělil, nenažraná smečka z médií dohnala profesora Forstera a jeho spolupracovníky k tomu, aby zalezli do díry. Blake, který z nich jediný uměl čínsky, se jako jediný mohl volně pohybovat po městě.
Myslel jsem si, že já samozřejmě žádné přestrojení potřebovat nebudu; nikdo neměl nejmenší ponětí o tom, kdo jsem nebo jak jsem se tam dostal, Komise kosmické kontroly mi zajistila hladký transfer. Blake mi vzal zavazadla, která skoro nic nevážila — ačkoli je Ganymed větší než Měsíc, přece jenom to není planeta.
Město Bezbřehého moře není ani sto let staré, ale vypadá stejně exoticky a přelidněně jako Varánasí nebo Kalkata. Zakrátko jsme se ztratili v tlačenici. Po několika minutách chůze přeplněnými chodbami, které mi připadaly s každým ohybem užší, hlučnější a více zapáchající, jsem s Blakem pomalu přestával držet krok a on, aspoň se mi to zdálo, začal být poněkud podrážděný.
Přivolal rikšu a pošeptal něco vytáhlému hochovi, který ji řídil. Strčil dovnitř moje zavazadla a potom i mě, a řekl mi, že se uvidíme na místě, kam mě rikša zaveze, že už řidiči zaplatil a že se nemusím dál o nic starat.
Jak jsme se postupně vzdalovali od obchodních a rezidenčních čtvrtí, davu rapidně ubývalo. Poslední úsek cesty temným, dlouhým tunelem, na jehož stěnách se ve světle zářivek leskla vrstva ledu, nás zavedl na místo určení, ke dveřím uprostřed rovné plastové stěny, nad kterými svítilo červené světlo. Nebylo tam nic, z čeho by se dalo vydedukovat, kde jsem, místo však viditelně mělo charakter průmyslové zóny. Jakmile jsem se i se svými zavazadly vysoukal z rikšy, chlapec v oblacích páry svého dechu šlápl do pedálů, aby co nejrychleji zmizel z nevytápěné zóny.
Nějakou dobu jsem se třásl zimou a prohlížel jsem si obrovské kovové potrubí, které tvořilo strop a stěny spoře

osvětleného tunelu. Nakonec se dveře otevřely. Blake mi přinesl tlustou kožešinovou bundu a po rachotících můstcích a žebřících mě přes další a další místnosti zavedl někam do nitra strojovny. Přetlakové poklopy a zaplombované dveře nás upozorňovaly na možné vakuum, ale trasa, po které jsme šli, byla celá pod tlakem.
Potom jsme se malým průlezem dostali do obrovského odvodňovacího potrubí z lesklého kovu, nejspíš z nějaké titanové slitiny, a po žebříku jsme vylezli do vypouklého prostoru, bizarně vymodelovaného do tvaru velkého vodního koryta, vytesaného z černého ledu. Připomínalo to pomalu se roztápějící ledovou jeskyni, která zásobuje ledovcové bystřiny, takové, jaké jsem v mládí navštívil při vysokohorských túrách, nebo vápencové koryto podzemní řeky. Jeho stěny, na rozdíl od ledovcových jeskyní, nezářily oním křišťálově modrým světlem lámajících se slunečních paprsků, ani teplem vyhlazeného vápence — naopak, všechno světlo, které na ně dopadalo, pohlcovaly a nasávaly ho do svých bezbarvých hlubin.
Potom jsme po zubatých hranách zmrzlého vodopádu prolezli do zvonovitého prostoru a já v tu chvíli pochopil, že jeskyni nevyhloubila voda, ale oheň a přehřátá pára. Byli jsme uvnitř tryskové deflexní komory povrchového startovacího zařízení. Její stěny, vymodelované opakovanými gejzíry explodujících plynů, byly pokryté závoji průhledného ledu.
Natlakovaná kopule byla vysoko nad námi vzduchotěsně uzavřena, a to jak před vakuem, tak před výhledem na jasné hvězdy, měsíce a samotný Jupiter. Uprostřed kopule se nad našimi hlavami jako nějaký obrovský ocelový mrak tyčila jupiterská vlečná loď. Plavidlo sedělo na mohutných vzpěrách a bylo opředeno návěstidlovými mosty, ale můj zrak upoutaly především trojité trysky
hlavních raketových motorů se třemi vypouklými palivovými nádržemi kolem nich.
Pod tímto Damoklovým mečem, namířeným ohnivým ostřím k zemi, stál profesor J. Q. R. Forster se svým týmem, v teplém oblečení, vzdorující zimě. Nad titanovými závěsnými držáky se tyčilo lešení z uhlíkových vzpěr a podlahových plošin. Kolem dokola byly rozestavěné pracovní stoly a stojany s elektronickým zařízením a na soustruhu byla rozprostřená zvětšená kopie nějakého diagramu. Když mě k nim Blake zavedl, Forster a jeho lidé se nad diagramem skláněli a živě o něčem debatovali — připomínalo to některého ze Shakespearových králů, který se svými lordy promýšlí strategii bitvy.
Forster se ke mně skoro až vztekle obrátil, ale rychle jsem si uvědomil, že to, co předvádí, má být úsměv, nikoli otrávený obličej. Znal jsem ho, samozřejmě, z holografií, ale jelikož Kip pokládal za rozumné, abychom se až do té chvíle neznali osobně, nebyl jsem připraven na jeho neuvěřitelnou vitalitu. Má tvář a tělo pětatřicetiletého muže, muže na vrcholu sil. To je samozřejmě výsledek renovace, kterou mu udělali po Merckově nezdařeném atentátu, ale troufám si tvrdit, že jeho autorita pramení převážně z jeho zkušeností univerzitního profesora, který byl zvyklý stavět do latě celé generace studentů.
Představil mě ostatním členům expedice, jako kdyby to byli nějací mýtičtí hrdinové: Josepha Walshová, pilot, vyrovnaná mladá žena, přidělená do expedice z Vesmírné Rady; Angus McNeil, technik, bystrý, tělnatý, který si mě prohlížel, jako kdyby mi četl myšlenky; Tony Groves, malý, snědý navigátor, který navigoval Springera při jeho krátkém a slavném rendez-vous s Plutem. Skoro až slavnostně jsem si se všemi potřásl rukou. Každý z nich byl ve svém oboru stejně známý jako Forster ve svém, ale nikdo z nich nebyl Asijec, takže byli odsouzeni k tomu, aby ve svém úkrytu mrzli tak dlouho, dokud se Forster bude chtít vyhýbat tisku.
Zmínil jsem se o krkolomné trase, kterou mě k němu Blake dovedl, a zeptal jsem se ho, proč se jednoduše ne-
svěří pod ochranu Vesmírné Rady. Forster mi odpověděl, že odpalovací rampa, ve které stojíme, se sice nachází na území Vesmírné Rady, ale on že si nepřeje, aby bylo jeho spojení s Vesmírnou Radou všeobecně známo. Prý stačilo, že on jediný dostal k průzkumu Amalthey povolení, které Vesmírná Rada nezrušila ani po senzačních událostech, k nimž na Amalthee následně došlo. Profesor Forster nechal mnoho věcí nevyslovených, ale bylo mi jasné, že nikomu nevěří — možná s výjimkou tebe, Klipe. Potom jsme náš rozhovor přerušili a důležitější otázky jsme si nechali na později."
Josef se odmlčel. Ari se nahnula dopředu, aby všem nalila další šálek čaje. Josef se zamyšleně napil a pak pokračoval ve vyprávění.
„Forsterův tábor uvnitř ledové jeskyně připomínal válečné ležení před nadcházející bitvou. Všude se kupily stohy zásob a zařízení, potraviny, plynové láhve, přístroje, palivové nádrže... Většina těch věcí měla přijít do dosud nenamontovaného přídavného nákladního prostoru, který ležel prozatím stále na zemi, prázdný jako vylízaná krabička sardinek. Blake mi ukázal, kde budu spát. Byla to pěnová bouda přilepená ke stěně tryskové komory. Vypadala primitivně, ale uvnitř bylo docela teplo. Chvíli nato se osvětlení ztlumilo, aby oznámilo příchod noci.
V největším obytném prostoru, v úřadovně proviantního důstojníka, jsem potom spolu s touto malou skupinkou zasedl k evropské večeři, obohacené něčím z profesorovy zásoby znamenitých vín, a po malé chvilce jsem už dokázal ocenit sarkastický humor Walshové i Grovesovu zálibu v debatách. Když se dozvěděl, že jsem byl kdysi psycholog, chtěl mě zatáhnout do debaty o posledních teoriích o nevědomí; sám toho sice o nich moc nevěděl, ale pořád více než já, jelikož tenhle problém jsme vzdali už před dvaceti lety jako beznadějný, viď Ari? A McNeil nás všechny bavil svojí ohromující zásobou obscénních průpovídek— ten člověk je nejenom vyhlášený technik, ale má vkus a vypravěčské nadání Boccaccia.
Po večeři jsem šel s Forsterem do jeho buňky. Zapřísáhl jsem ho k mlčenlivosti a pak jsem mu nad skleničkou vynikajícího napoleona na holoprojektoru ukázal to, co jsme pro něj připravili: destilát Učení. Díval se bez jediného komentáře. Měl celoživotní praxi v obhajobě své akademické priority, nicméně dal najevo méně překvapení, než bych od něj byl očekával. Řekl mi, že tušil pravdu už tehdy, když se našla Marťanská plaketa — dlouho předtím, než se mu podařilo rozluštit její význam, dlouho předtím, než se něco vědělo o jejích tvůrcích, které právě on jako první nazval Kulturou X.
Jak víme, Svobodný duch úmyslně hlásal teorii, podle níž se Kultura X vyvinula na Marsu a zanikla před miliardou let.

Forsterovy představy byly však odlišné a mnohem ambicióznější: byl přesvědčen, že Kultura X přišla do Sluneční soustavy z mezihvězdného prostoru. Nikdo jiný tomu sice nevěřil, a to ho rozčilovalo, ale zase ne příliš — patři totiž k těm lidem, kteří jsou nejspokojenější, když jsou v menšině.
Když se dozvěděl, že robot Ištar Mining Corporation objevil na Venuši neznámou mrtvou schránku, využil všechno svoje odhodlání a vitalitu a zorganizoval expedici, která měla nález prozkoumat, a když to půjde, tak i přivézt. Ačkoli byla expedice nakonec zkrácena a nalezené artefakty stále odpočívají pohřbené na Venuši, přivezl nazpět alespoň záznamy."
Josef na okamžik zmlkl a usmál se. „Vyprávím ty události tak, jak si myslím, že je vidí on. Ať tak či onak, uplynul necelý rok a on dokázal, že Venušské tabulky jsou překlady textů z doby bronzové. To už byl přesvědčen, že představitelé Kultury X navštívili všechny vnitřní planety a možná se je i pokusili kolonizovat. Krátce nato mohl použít tyto překlady Venušských tabulek k přečtení Marťanské plakety, obsahující odkazy na ‚posly sídlící v oblacích' a ‚znovuprobuzení na velkém světě'. Tak díky vlastnímu výzkumu přeskočil tisíce let hromadění tajemství a dostal se okamžitě k samotnému jádru Učení.
Jenže logika mu napovídala to, co později dokázala Kon-Tiki — že totiž v mračnech Jupiteru, ‚velkého světa', se nemohou ukrývat stvoření, která by byla schopná vyrobit materiál, z něhož jsou Venušské tabulky a Marťanská plaketa zhotoveny, tím méně vykonat skutky, o nichž se plaketa zmiňuje. Ani desetiletí trvající výzkumy Jupiterových měsíců neodhalily žádné stopy po někdejší přítomnosti mimozemského života. Přesto však jedno vodítko profesora přesvědčilo o tom, že je namístě důkladnější průzkum jednoho Jupiterova měsíce.
Už dlouho se vědělo, že Amalthea vyzařuje do vesmíru skoro o třetinu více energie, než kolik jí odebírá ze Slunce i z Jupiteru dohromady. Předpokládalo se, že tento deficit má na svědomí intenzivní záření z Jupiterových radiačních pásů, ale Forster si vyhledal záznamy a všiml si, že to by sice mohlo vysvětlovat intenzitu toku záření, ale nikoli nesrovnalosti ve vlnových délkách. Ty sice planetologové náležitě zaznamenali, ovšem ignorovali je jako příliš zanedbatelné, než aby stály za povšimnutí — podobně jako byla precese oběžné dráhy Merkuru považována za nedůležitou anomálii, která nemohla Newtona nijak ohrozit, dokud Einsteinova teorie gravitace o dvě století později zpětně nepřinesla její přesnou kvantitativní hodnotu.
A potom se jupiterské medúzy pustily do zpěvu a Amalthea začala soptit. Forster s jeho charakteristickým zápalem trval na urychleném zahájení tehdy už naplánované a schválené expedice, aniž by žádal o nějaké úpravy jejího obsahu, které by mohly způsobit byrokratické průtahy. Cestou na Ganymed nicméně tyto úpravy udělal, a když jsem se s ním tři týdny nato setkal, právě je se svou posádkou začínal uskutečňovat — tajně. To, co jsem mu přišel říct, jen potvrdilo správnost jeho vize a zdůraznilo potřebu tyto úpravy, které už zahrnul do plánů expedice, provést. Z Učení toho pochopitelně vyplývá více..."
Ari nedokázala ovládnout své rozrušení. „Že jakýkoli pokus pokračovat bez Lindy skončí katastrofou."
„Totéž jsem řekl profesorovi Forsterovi a on se nijak
nebránil uvěřit mým důkazům," odpověděl tiše Josef. „Přesto však je odhodlaný pokračovat — s ní anebo bez ní."
„Potom je odsouzen k záhubě, nebo k něčemu ještě horšímu — as ním všichni ostatní, včetně Blaka Redfielda. Musíme ho zastavit..., proto jsi přece na Ganymed letěl, Josefe! Proč ses nechal tak snadno odradit?" Josef se jejímu vyčítavému pohledu nesnažil čelit, v jeho očích se zračilo jen bolestné odevzdání. „Kipe — ty ho zastavit můžeš," obrátila se Ari na velitele.
„Ani kdybych chtěl."
„Kdybys...," Ariiny zoufalé oči říkaly, že nemůže uvěřit svým uším.
„Ari, Vesmírná Rada nemá v úmyslu — tak to alespoň tvrdí její čelní představitelé — držet Amaltheu v karanténě déle než několik týdnů, a nemá k tomu ani prostředky. Indo-Asijci vyvíjejí obrovský tlak v nejvyšších složkách." Netrpělivě si povzdechl. „Mluví o bezpečnosti, o zásobách energie, dokonce o základním vědeckém výzkumu. A mezitím počítají ušlé peníze turistů."
„Co to má co dělat s Forsterem?" nechápala.
„Má přece jen jakous takous šanci. Někdo na Amalthee přistát musí, s Ellen, chci říct Lindou, nebo bez ní, a to hodně brzo."
„A pro nás bude lepší, když to bude Forster," dodal Josef. „Pro nás pro všechny."
„Ne," zatvrdila se Ari. „Bez ní ne."
„Ale to není...," Josef si hlasitě odkašlal, ponechávaje větu nedokončenou.
Velitel ji dokončil za něj. „Ale to záleží na ní, Ari. Ne na tobě."
4
Blake Redfield se prodíral po zaplněných klikatých chodbách, kolem stánků s opracovanými nefrity a s průhlednými gumovými sandály v nejrůznějších odstínech jojoby, kolem regálů s elektronikou, která stála tolik, kolik kdo usmlouval, kolem stojanů s čerstvě zabitými kachnami bez hlav a nohou. Kolemjdoucí lidé ho tlačili zezadu, zboku do něj strkali a zepředu mu blokovali cestu, ale ne úmyslně a ani ne surově, protože místní gravitace byla jen zlomkem gravitace pozemské a bodyček se zde projevil se stejným účinkem jako drobný štulec. Někteří lidé seděli nahrbení v kruhu na zemi a hráli kostky nebo tiang-či, nebo stáli a vzrušeně smlouvali nad nádržemi s živými pstruhy, nad horami mražených škeblí a hromadami bledé, povadlé zeleniny. Studenti a stařící v brýlích bez obroučků si prohlíželi opravdové papírové knihy a četli noviny z průklepového papíru potištěné tím, co byly pro většinu Evroameričanů nerozluštitelné klikyháky. A všichni mluvili, mluvili a mluvili, vydávajíce ony zpěvné tóny, které uším většiny návštěvníků ze Severního kontinentu zněly jako monotónní drmolení.
Blake měl dokonalý převlek. Spíše než mladého Čingischána teď připomínal přístavní krysu od nějaké perlorodé řeky. Z matčiny strany byl napůl Číňan a napůl Ir, a přestože v barmštině nebo thajštině nebo v kterémkoli jiném z tuctu

indočínských jazyků, kterými se na Ganymedu mluvilo, uměl jen několik základních frází, hovořil vzletnou mandarínskou čínštinou i mnohem světštějším kantonským nářečím, které bylo oblíbeným jazykem „podnikatelských" vrstev většiny etnických Číňanů, kteří tvořili podstatnou část neindické populace Bezbřehého moře.
Z nízkého stropu visely papírové proužky třepotající se ve věčném větru ventilátorů, které se marně snažily zbavit chodby pachu vepřového masa, smaženého na žluklém oleji, a dalších, ještě méně příjemných vůní. Stánkaři se před mihotající žlutou září věčného blesku chránili plátěnými stříškami, které připomínaly vzdouvající se vlny na neklidném moři barev. Blake se prodíral dál proti lidskému příboji. Jeho cílem byla firma Lim a synové, založená v Singapuru v roce 1946. Její pobočka v Bezbřehém moři byla otevřena v roce 2068, ještě před skutečným osídlením Ganymedu; celé generace Limu se podílely na výstavbě kolonie.
Kanceláře firmy sídlily na chaotické křižovatce dvou rušných chodeb, poblíž středu podzemního města. Za stěnou ze zrcadlového skla se zlatým ideogramem zdraví a prosperity se nad plochými obrazovkami nakláněli obrýlení úředníci. Blake vešel automatickými dveřmi dovnitř; zvuky chodby najednou utichly a nastalo ticho. Nikdo si ho nevšímal. Naklonil se přes zábradlí, které oddělovalo přijímací prostor od nejbližšího úředníka, a pečlivou mandarínštinou řekl: „Jmenuji se Redfield. Mám na desátou domluvenou schůzku s Lukem Limem."
Úředník sebou trhnul, jako kdyby se právě nadechl jedovatého plynu. Aniž by se obtěžoval na Blaka pohlédnout, vyťukal na komunikátoru číslo a kantonským nářečím ze sebe vydrmolil: „Je tu nějaký běloch oblečený jako kuli, který mluví, jako kdyby právě odpromoval na Pekingské. Tvrdí, že má schůzku s Lukem."
V komunikátoru se ozvala odpověď, dostatečně hlasitá, aby ji zaslechl i Blake. „Nechejte ho čekat. Uvidíme, co bude."
„Vy čekat," oznámil mu úředník a znovu ho nepoctil pohledem.
Nebyla tam křesla pro návštěvníky, a tak Blake přecházel od jedné stěny ke druhé a prohlížel si nevkusné holografické obrázky, které na nich visely. Škrobená
rodinná fota a širokoúhlé snímky stavebních projektů. Na jednom z nich bylo vidět soustavu potrubí, připomínající svazek seschlých nudlí, rozprostírající se v délce více než jednoho kilometru po ledovém povrchu; disociační závod, kde se zmrzlá voda měnila na vodík a kyslík. Ostatní holografie ukazovaly ledové doly, destilační závody, kanalizaci, hydroponické farmy.
Blaka napadlo, jakou úlohu asi firma Lim a synové sehrála při výstavbě těchto velkolepých projektů; holografie neměly popisky, nechávaly na divákovi, aby si domyslel zbytek. Bylo nepravděpodobné, že by Lim a synové byli při kterémkoli ze zobrazených projektů hlavními dodavateli. Jeden z obrázků ale zaujal Blakovu pozornost: byl na něm velkozubý lední krtek, jak se prokousává černým ledem a vyvrtává to, co byl pravděpodobně jeden z prvních tunelů kolonie, ze které potom vyrostlo Bezbřehé moře.
Po dvaceti minutách trpělivého čekání úředník konečně zdvihl komunikátor a zamumlal: „Pořád tady stojí... ne, vypadá spokojený jako mimino."
Uplynulo dalších pět minut. V zadní části místnosti se objevil nějaký člověk a přišel k zábradlí, ruku nataženou. „Luke Lim, promiňte, pane Redfielde. Měl jsem neodkladné jednání." Lim byl vysoký dokonce i v podmínkách Ganymedovy nízké gravitace, vypadal skoro až vychrtle, měl propadlé tváře a planoucí oči. Na špičce brady se mu ujalo asi dvacet velmi dlouhých štětin, které se daly při troše dobré vůle označit za bradku. Jeho hlava byla, na rozdíl od nepovedeného ochlupení tváře, pokrytá hustými, lesklými, dlouhými, černými vlasy, které mu sahaly až po ramena. Měl tři centimetry dlouhé nehty na pravé ruce a nakrátko zastřižené nehty na levé. Na sobě měl modré pracovní kalhoty a košili se vzorkem připomínajícím drátěnku.
„Nic se neděje," pravil bodře Blake a krátce mu potřásl nebezpečně vyhlížející pravicí. Zvláštní chlapík, napadlo Blaka: ten neodmyslitelný falešný přízvuk, jako vystřižený z videočipů Charlieho Chána... Jeho nehty, to nebyl žádný mandarínský výstřelek, ale podle všeho
výbava hráče na dvanáctistrunnou kytaru, a jeho pracovní oděv svědčil o jeho snaze prezentovat se jako příslušník pracující třídy.
„To jsem rád, že nemáte naspěch," odpověděl Lim.
„Máte pro mě něco?"
„Mám," zašeptal Lim spiklenecky a zatvářil se potměšile. „Půjdete se mnou?" Okázale otevřel dvířka v kovové přepážce a pokynul Blakovi, aby prošel.
Blake ho následoval do zadní části kanceláře a dále do tmavé nízké chodby. Koutkem oka zahlédl po stranách chodby osvětlené místnosti plné mužů a žen, skloněných nad obráběcími stroji. Velký nákladní výtah je potom zavezl do rozlehlé servisní haly, jejíž podlaha a stěny byly z ledu. Výkopové práce ještě nebyly u konce; v propadlém rohu podlahy zel otvor velký jako protipovodňová vpust, kterým se odváděla ledová drť. Uprostřed haly, osvětlený nedostatečným světlem sodíkových výbojek, spočíval na mohutném trajleru obrovský náklad, převázaný zabezpečovacími lany a zabalený do modré plachtoviny. „Tady to je," řekl Lim, aniž by se obtěžoval pohnout se od výtahu.
Dvě ženy středního věku, navlečené do termokombinéz, zdvihly oči od motoru povrchového pásového transportéru; vozidlo bylo z větší části rozebrané a jeho součásti byly rozložené po ledě. „Jeden z usměrňovačů pořád probíjí, Luku," řekla kantonským nářečím jedna z žen. „Odpoledne mají ze zásobovacího poslat náhradní."
„Jak dlouho ještě vydrží?" zeptal sejí Lim.
„Tak hodinu, dvě. Než se přehřeje."
„Zavolej do zásobovacího, ať na to zapomenou," řekl Lim.
„Ale jestli si ho tenhle člověk bude chtít vzít..."
„O něj se nestarej a vrať se k práci," řekl Lim, vypouštěje do oranžového světla obláčky svého dechu.
Blake přistoupil k tahači a uvolnil zajišťovací lana. Beze spěchu obešel celý náklad a strhal postupně plachtu na zem do

jedné velké hromady. Zpod plachty se vynořil válcovitý stroj složený z kovových prstenců, spojených univerzální výztuhou, posazený na dvou pásových podvozcích. Na konci válcového trupu byla umístěna pracovní část stroje — dvě frézovací hlavice s titanovým ozubením, na jehož břitech se třpytil tenký diamantový povlak.
Byl to lední krtek, ale navzdory jeho působivým rozměrům to byla pouhá miniatura toho, kterého Blake viděl na obrázku na zdi kanceláře.
Blake se vyšvihl na plošinu. Ze zadní kapsy vytáhl malou černou svítilnu a rozsvítil ji, z kapsy u košile vytáhl zvětšovací brýle a nasadil si je na oči. Několik minut prolézal vozidlo z jednoho konce na druhý, otvíral všechny montážní kryty a kontroloval všechny okruhy a řídicí panely. Zkontroloval ložiska a ověřil si rozsah opotřebování, odklopil panely a prohlédl si vinutí a přípojky na motory. Nakonec seskočil na zem a přistoupil k Limovi. „Vypadá to, že nic není rozbité. Ale svoje už si odsloužil, má tolik co já, takových třicet let."
„Za tu cenu, co byste čekal?"
„Kde je zdroj?"
„Za ten se platí zvlášť."
„Koho by napadlo, pane Lime, že pod pojmem Jako nový' může někdo myslet třicet let starou rachotinu. Všechno, co se za posledních deset let v téhle řadě vyrobilo, má už vestavěný zdroj."
„Chcete to, nebo ne?"
„Chci. Se zdrojem."
„V pořádku. Bude vás stát pět set IA kreditů navíc."
„A bude nový, nebo Jako nový?'"
„Zaručeně jako nový."
Blake to přeložil do jazyka peněz. „Za takovou sumu si ho v Pásmu asteroidů koupím ještě s visačkou."
„Když vám nevadí čekat tři měsíce a platit dopravné..."
Blake nechal Limovu poznámku bez komentáře. „Jakou mám jistotu, že se mi hned po příjezdu na Amaltheu nerozbije?"
„Jak jsem říkal, máte to se zárukou."
„Což znamená?"
„Že vám pošleme mechanika. Zdarma."
Blake se na chvíli jako by zamyslel a potom řekl: „Tak ho vezmeme na zkušební jízdu."
Lim nasadil bolestný výraz. „Tenhle týden to už asi nevyjde."
„Myslím hned. Přiděláme vám tady trochu pracovního prostoru."
„To nepůjde."
„Ale půjde. Vezmu si zdroj a vysílačku tady z toho transportéru," ukázal na kovové vnitřnosti roztroušené po zemi, „stejně je nikdo, jak se zdá, nebude nějakou dobu potřebovat." Blake prošel mezi součástkami v rohu haly, zdvihl masivní, leč lehký agregát, vyskočil s ním na plošinu, zdvihl kryt a osadil ho na místo.
Obě mechanicky, které se beztak nedokázaly soustředit na práci, teď na ni zapomněly docela. Pokoušely se zachovat zdání klidu, ale pozorovaly Blaka a přitom vrhaly nejisté pohledy po Limovi. Jako kdyby se musel nutit do role, která vyžadovala, aby dal najevo nějaký, byť sebechabější nesouhlas, nakonec zdráhavě řekl: „Nemůžete si s naším... s tímto zařízením dělat, co vás napadne."
Blake si ho nevšímal. Z cívky na zdi vzal dva kabely s pryžovou izolací, zasunul měděné konektory na jejich koncích do zdířek v zadní části krtka a přitáhl je. Potom vklouzl do řídicí kabiny a chvilku si pohrával s řízením. Těžké motory se s kvílením probudily k životu a vozidlo se zapnutým červeným majákem a s varovným houkáním s řinčením vycouvalo z dopravní plošiny. Blake zatlačil řídicí páku dopředu a krtek se pohnul k otvoru v ledové stěně.
Limovi se konečně podařilo vymanit se z tupého ochromení, se kterým to všechno sledoval, a přinutit se k činu. „Hej! Počkejte přece!"
„Tak si naskočte!" zakřičel Blake a zpomalil postup vozidla, aby se Lim stačil vyškrábat do otevřené kabiny. Když se za ním zavřela dvířka, Blake zkontroloval přístrojovou desku, aby si ověřil, že malá kabina je těsná a že tlak je v normě. Potom zatlačil potenciometry znovu dopředu, až na doraz.
Motory se rozkvílely a hrany dvou obřích protiběžných fréz se roztočily proti sobě — dvě obrovská, rozmazaná kola před Blakovýma očima. Blake navedl vozidlo přímo do ledové stěny. Ozvalo se pištění a rachot a před vypouklým oknem kabiny se rozpoutala ledová bouře.
Vzduch uvnitř vozidla byl najednou plný ozonu. Barevné monitory na přístrojové desce ukazovaly polohu vozidla na prostorové mapě, generované podle vložených dat a podle informací přicházejících ze snímačů seizmických vibrací, vyvolaných rotujícími frézami. Dutina v ledu, kterou teď stroj zvětšoval, se nacházela na okraji kolonie, pouhých dvacet metrů pod povrchem, a sousedila s kosmoportem. Oblast ledu pod kosmoportem byla na mapě znázorněna jasně červenou barvou a navíc ještě tučným textem: ZAKÁZANÁ OBLAST.
Stroj se maximální rychlostí, která u tohoto starého typu činila úctyhodné tři kilometry v hodině, řítil přímo pod červenou linii. Ze zadní části stroje se valil proud rozpuštěného ledu do tunelu za nimi a dolů do drenáže.
„Dávejte pozor, kam jedete." Limův přízvuk už nebyl tak silný. „Jestli překročíte tu bariéru, tak nám Vesmírná Rada tuhle věc zabaví."
„Tady odbočím a oklikou se vrátíme. Uvidíme, jak si povede po takové, řekněme, hodince provozu."
„Musíme se vrátit okamžitě."
Blake přitáhl jeden z potenciometrů k sobě a stroj začal poskakovat a kroutit se jako ruční vrtačka s tupým vrtákem. „Ta věc vyhazuje jako ztřeštěný osel — řízení není nic moc. Nepálí se tu něco?"
„Nesmíte zatáčet tak prudce," polekal se Lim. „To není dobré, takhle huntovat jemné zařízení."

Na přístrojové desce se rozsvítila matně žlutá kontrolka, která se po chvilce rozzářila jasně oranžovým světlem.
„Vypadá to, jako bychom něco přetížili," poznamenal lakonicky Blake.
„Zpomalte, zpomalte!" hulákal Lim. „Nebo tu zůstaneme trčet!"
„Okay." Blake vyrovnal vozidlo a zmenšil vrtací
rychlost. Výstražné světýlko pohaslo. „Jakže je to s tou zárukou?"
„Sám vidíte, že stroj je v dobrém stavu, pokud se s ním slušně zachází. Jestli se porouchá, dopravíte ho sem a my ho opravíme."
„No, já bych to viděl jinak. Jestli se nám porouchá na Amalthee, tak si přijdeme pro vašeho nejlepšího mechanika a spolu se všemi potřebnými součástkami si ho odvezeme s sebou. Všechno platíte vy, včetně paliva." To stálo za zdůraznění, protože palivo bylo v systému Jupiteru něco jako zlato.
Limova ustaraná grimasa najednou zmizela. Zadíval se na muže, který s ním sdílel kabinu. „Hloupý nejste, takže musíte být blázen."
Blake se usmál a kantonským nářečím řekl: „Našli vaši mechanikové na tomhle křápu kromě toho vadného usměrňovače ještě nějaké další závady?"
Lim jenom udiveně zafuněl.
„Odpovězte na mou otázku, pane Lime, anebo se poohlédněte po jiném zájemci o tuhle starožitnost."
Lim byl teď už zcela zatlačen do kouta. Zdálo se, že mu každou chvilku prasknou nervy a že nechá celý obchod plavat. Potom se najednou jeho výstřední rysy vyhladily do šibalského úsměvu. „Tssss! Vy jeden mazaný Ledfide! Takhle ztratit tvář!"
„Taky byste mohl přestat s tím dětským přízvukem, nerad bych získal dojem, že si ze mě utahujete."
„Ale já jsem dítě, svého otce. Ale v pořádku, chápu, co máte na mysli. Dobře. Moji lidé řeknou vašim lidem všechno, co chcete vědět. Jestli bude třeba něco opravit, uděláme to." Lim se spokojeně opřel do sedadla. „Ale na tom skončíme. A zapomeneme na ten nesmysl se zárukou a s palivem."
„To beru," řekl Blake.
„Teď mě zavezte zpátky do kanceláře. Podepíšete mi šek a můžete jít."
„A co ještě přibrat zdroj?"
Lim teatrálně zasténal. „Ten bílý ďábel nezná slitování." Ve skutečnosti to ale vypadalo, že mu Blakova umíněnost dělá dobře. „Okay, vyhrál jste. Hlavně ať se dostaneme zpátky celí. Dokonce vás zvu na oběd."
Téhož dne pozdě v noci se Blake vrátil do tajného ledního tábora Forsterovy expedice.
Pod zamrzlou kopulí se nad jejich hlavami tyčily raketové trysky lodi, která je měla dopravit na Amaltheu. Forster si k tomu účelu pronajal těžkotonážní nákladní loď; její registraci sice nemohl legální cestou změnit, ale zato ji mohl pojmenovat, jak se mu zachtělo. Pojmenoval ji Michael Ventris, po svém vzoru — Angličanovi, kterému se podařilo rozluštit minojský lineár B a který zahynul tragickou smrtí ve věku třiceti čtyř let, krátce po svém filologickém triumfu.
Nerovná ledová podlaha deflexní tryskové komory už nebyla tak zaneřáděná jako před několika týdny, když profesora Forstera navštívil profesor Nagy. Náklad potřebný k expedici na Jupiterův měsíc už byl naložen a přídavný nákladový prostor byl připevněn ke konstrukci lodi. Hangár byl ale stále otevřený a prázdný. Bylo v něm místo pro ledního krtka, ale ještě i pro něco dalšího.
Blake zaklepal na dveře Forsterova pěnového příbytku. „To jsem já, Blake."
„Pojď dál, Blaku." Když sehnutý Blake vkročil dovnitř, Forster zamyšleně vzhlédl od ploché obrazovky. Jakmile na Blakovi spočinula jeho bystrá očka, hned poznal, že přináší dobré zprávy. „Úspěch, předpokládám."
Na Blakově tváři se objevilo mírné zklamání; mrzelo ho, že Forster předpokládal tak snadno. Najít a pronajmout funkčního ledního krtka a zároveň celou záležitost zachovat v tajnosti nebylo něco zas tak jednoduchého, aby šlo úspěch předem předpokládat. Ale Blake přece jen úspěšný byl a Forster, který vypadal jen o několik roků starší než Blake, ale který se ve skutečnosti tímto druhem činnosti zabýval už celá desetiletí, byl na různé ústupky a improvizaci natolik zvyklý, že si pravděpodobně vypěstoval nějaký šestý smysl k rozlišení problémů na ty opravdu závažné a na ty, které se jenom
tak tvářily. „Ta Limova mašinka to zvládne," potvrdil Blake.
„Byly s tím nějaké problémy?"
„Lim mě chtěl vzít na hůl..."
Forster se pobouřeně zamračil.
„Tak jsem mu nabídl, aby nám dělal agenta."
„Cože jsi mu nabídl?" Jedno Forsterovo huňaté obočí vystřelilo vzhůru.
Výborně, konečně nějaká reakce. Blake se usmál, byla to taková jeho malá pomsta za Forsterovy nevděčné předpoklady. „Hráli jsme si na smlouvání. A protože hrál podle pravidel, tak jsem se rozhodl mu důvěřovat a požádal jsem ho o pomoc při hledání toho druhého zařízení. Má jedinečné kontakty. Já se sice všude dostanu, ale mám tu smůlu, že mě nikdo nezná. Proto mi to tak dlouho trvalo."
„Asi jsem musel být dost nepříjemný." Ze slov svého mladého kolegy Forster konečně pochopil jeho skrývané zklamání. „Byl to velmi těžký úkol. Hned jak se bude zbytek našeho štábu moci ukázat na veřejnosti, tak si dáš pohov."
„Já bych až do dne, kdy prásknem do koní, s žádným pohovem nepočítal," řekl Blake a chmurně se usmál. „Podle mých informátorů nás Heliosem někdo přiletí navštívit. Hádejte kdo."
Forsterův radostný výraz, vystřídalo znechucení. „Ještě tohle..."
„Tak tak. Sir Randolf-Říkejte mi Arnold Toynbee-Mays."
5
Po týdnech strávených ve vesmíru konečně přistání. Plazmový dopravní kolos Helios měl všechny průzory a prosklené

promenády ozářené, když se malými krůčky posouval na parkovací oběžnou dráhu kolem Ganymedu. V Odstředivém salonku probíhala oslava, cestující se bavili, pili ze štíhlých sklenic nazlátlé šampaňské, někteří z nich připile tančili při hudbě lodního orchestru. Randolf Mays tam byl také — byl pevně přesvědčen, že ho nikdo nepoznal, ba dokonce že nikdo ani netuší, že je na palubě. Randolf Mays totiž cestoval inkognito a sám nepoznán sledoval dění kolem sebe již od chvíle, kdy Helios opustil Zemi. Byl jedním z těch, kteří rádi mlčky přihlížejí.
A naslouchají. Zakřivená podlaha (nebo vlastně stěna?) Odstředivého salonku, kde se pro pohodlí cestujících udržovala příjemná poloviční gravitace, byla zároveň účinným kvaziparabolickým odrazovým zrcadlem pro zvukové vlny. Lidé, kteří v této válcovité místnosti stáli proti sobě — v podstatě hlavou dolů proti sobě — se mohli naprosto zřetelně slyšet.
Randolf Mays natahoval krk a díval se nad sebe, na půvabnou mladou ženu, Marianne Mitchellovou, postávající nad jeho hlavou. Výjimečně byla sama, ale několik metrů od ní už jistý mladý muž, Bili Hawkins, sbíral odvahu, aby ji oslovil.
Marianne byla bezesporu nejkrásnější žena na lodi, štíhlá, tmavovlasá, zelenooká, s plnými rty, lesknoucími se výrazně červenou rtěnkou. Pokud jde o Hawkinse, i ten by se dal označit za atraktivního muže. Byl to vysoký, ramenatý muž, s hustými, dozadu sčesanými světlými vlasy, který však trpěl nedostatkem sebedůvěry. Během několikatýdenní společné cesty se vzmohl jen na pár bezvýznamných rozhovorů. Nyní už mu zbývalo opravdu málo času, protože na Ganymedu z Helia vystupoval, ale zdálo se, že se odhodlává k poslednímu zoufalému pokusu.
Mohutným zakřiveným oknem, které v tuto chvíli tvořilo podlahu, pozorovala Marianne přibližující se ganymedský kosmoport uprostřed ledových plání Bezbřehého moře. Pod jejíma nohama probíhala přehlídka miniaturních kontrolních věží, tlakových skladišť, komunikačních stožárů a parabolických antén, kulovitých palivových nádrží, přistávacích a startovacích ramp pro kyvadlovou dopravu mezi povrchem a meziplanetárními loděmi na oběžné dráze — neodmyslitelná změť, typická pro každý fungující kosmoport, podobná jako v Cayley nebo na Odvrácené na Měsíci.
Odevzdaně si povzdechla. „Úplně jako New Jersey."
„Prosím?" Bili Hawkins, který se konečně odhodlal k ní přistoupit, se odpoutal od houfu účastníků recepce a vzal od číšníka láhev šampaňského a dvě skleničky.
„Jenom si tak mluvím sama pro sebe."
„To je úplný zázrak zastihnout tě samotnou."
„Jak vidím, zázrak právě skončil." Její veselý tón zněl poněkud nepřirozeně. Co si s ním má povídat? Kromě povinného převyprávění svých životních příběhů nebyly jejich dosavadní rozmluvy právě vydařené.
„To abych zase šel?"
„To ne. A ještě než se mě na to zeptáš," mrkla po šampaňském, „odpovídám ‚S radostí'."
Hawkins naplnil sklenici opravdovým francouzským vínem, vynikajícím suchým Roederer, a podal ji Marianne. ‚Á votre santé, " řekla a vypila polovinu sklenice.
Hawkins se napil a tázavě zdvihl obočí.
„Ne, takhle se na mě nedívej," řekla. „Piju na žal. Šest týdnů v téhle plechovce a teď to vypadá, jako kdybychom z Newarku nikdy neodstartovali."
„Ani trochu s tebou nemohu souhlasit. Podle mého názoru je to pohled k nezaplacení. Největší měsíc ve Sluneční soustavě, povrch větší než Afrika..."
„Jenže já jsem si myslela, že bude exotický, " postěžovala si Marianne. „Aspoň mi to všichni tvrdili."
Hawkins se usmál. „Vyčkej a uvidíš. Už to nebude dlouho trvat."
„A když ne exotický, tak aspoň záhadný."
Ganymed měl opravdu romantickou pověst. Ne proto, že mezi všemi hlavními koloniemi byl od rodné Země tou nejvzdálenější, ne kvůli podivnému vzhledu jeho starobylé, opryskané, rozmrzlé a znovu zmrzlé ledové slupky, ne kvůli úchvatnému pohledu na Jupiter a sesterské měsíce na jeho nebi. Ganymed byl exotický kvůli tomu, co s ním udělali lidé.
„Kdy už nás konečně pustí dolů?" dožadovala se naléhavě Marianne a znovu se napila šampaňského.
„Formality vždycky zaberou několik hodin. Řekl bych, že ráno budeme dole."
„Ráno, ráno, kdy to vlastně je? Ach jo."
Hawkins si odkašlal. „Ganymed dokáže být pro někoho, kdo je tady poprvé, poněkud nepřehledný," řekl. „Co kdybych ti dělal průvodce?"
„Díky, Bille." Poctila ho pohledem zpod smyslně přivřených víček. „Ale někdo mě má dole vyzvednout."
„Ach."
Jeho obličej musel vyjadřovat větší zklamání, než si uvědomoval, protože Marianne skoro až omluvně pokračovala: „Vlastně o něm skoro nic nevím. Jenom to, že moje matka hrozně touží udělat dojem na jeho matku." Dvaadvacetiletá Marianne poprvé opustila Zemi teprve před šesti týdny; podobně jako od ostatních dětí ze zámožných vrstev se od ní očekávalo, že podnikne tradiční Velkou cestu po Sluneční soustavě - většina jejích spolucestujících na tom byla stejně.
„Má ten někdo nějaké jméno?" zeptal se Hawkins.
„Blake Redfield."
„Blake!" usmál se Hawkins, částečně s úlevou, protože Redfieldovy sympatie k proslulé Ellen Troyové nebyly žádným tajemstvím. „To je zvláštní náhoda, protože on i já jsme členy expedice profesora Forstera."
„Tak to máte štěstí." Když nic neříkal, nedůvěřivě na něj pohlédla. „Zase se na mě tak díváš."
„Ale, jen mě tak napadlo, jestli opravdu hodláš
protrpět celou tu takzvanou Velkou cestu. Dva týdny tady, což je příliš krátká doba na to, abys vůbec něco viděla. Další zastávka — základna San Pablo v Pásu asteroidů, kde je zase jeden jediný den příliš. Potom stanice Mars a

Labyrint City se všemi těmi památkami. Potom Port Hesperus a potom..."
„Stačí, stačí." Pochopila dokonale, co má na mysli. Přestože Helios přistane na mnoha místech, většinu následujících devíti měsíců přece jen stráví na cestě — ve vesmíru. „Raději bych, abychom se bavili o něčem jiném."
Marianne byla na lodi nejmladší, a snad právě proto se dovedla nejsnáze pro něco nadchnout a nejsnáze se nechat odradit. Většina ostatních byli čerství absolventi univerzit a jiných vysokých škol, kteří si udělali roční pauzu, aby nasbírali trochu toho kosmopolitního prachu, než začnou vést životy interplanetárních bankéřů, makléřů, obchodníků s uměním nebo taky celoživotních rekreantů. Marianne zatím své místo nenašla. Žádný z hlavních předmětů, které si vybrala, nedokázal udržet její pozornost; právo, medicína, historie a umění, mrtvé i moderní jazyky, nic z toho se nerozvinulo v něco více než v krátké, milostné vzplanutí. Ani skutečná milostná vzplanutí — konkrétně krátký milostný románek s profesorem klasické literatury — ji nedokázala upoutat natolik, aby dokončila čtvrtletí. Semestr po semestru začínala s výbornou a končila s nedostatečnou.
Její matka, disponující zdánlivě nevyčerpatelným jměním, se nakonec Marianninu nekonečnému studiu, té bludné cestě tmou bez jakéhokoli náznaku světla na konci tunelu, vzepřela. Přesvědčila ji, aby studium přerušila a zkusila poznat něco ze zbytku starého světa a jiných obydlených planet a měsíců. Možná někde v Evropě, v Indonésii nebo v Jižní Americe nebo někde mezi planetami, měsíci a vesmírnými stanicemi upoutá něco její dceru na dobu delší než jen najeden měsíc.
Marianne strávila rok po svých jednadvacátých narozeninách cestováním po Zemi, pořizováním nového šatstva, suvenýrů a intelektuálně zaměřených známostí. Po-
strádala disciplínu, ale zato byla nadána neposednou inteligencí a schopností okamžitě pochytit a převzít poslední modes pensées — mezi nimiž nápadně vystupovaly do popředí názory sira Randolfa Mayse, přinejmenším v severokontinentálních kruzích určitě.
„Opravdu pracuješ s profesorem Forsterem? To jsi mi předtím neřekl." Její obvyklý unuděný výraz byl tentam.
„Nepřipadáš mi moc jako spiklenecký typ."
„Spiklenecký? Ach... jenom mi neříkej..."
„Co?"
„Že patříš mezi ty, co berou Randolfa Mayse vážně."
„Berou ho vážně miliony lidí." Rozšířily se jí oči. „Mezi nimi i někteří velmi inteligentní."
„Jsa kromě Stvořitele a nositele vesmíru absolutním duchovním přítomnem přebývajícím v samotném nitru... Cituji ho správně?"
„No..." Marianne zaváhala. „Tak proč by Forster jel na Amaltheu, kdyby nevěděl něco, co nechce říct?"
„Možná něco tuší, ale určitě tam jede z ryze vědeckých důvodů. Co sis myslela?" Když přišla řeč na Forstera, stával se z Hawkinse, majícího doktorát z xenoarcheologie na Londýnské univerzitě, slepý loajalista. „Nezapomeň, že Forster zažádal o grant a o povolení dlouho předtím, než se Amalthea dostala do zpráv, a že o její radiační odchylce se vědělo už od minulého století. A pokud jde o tu vyčichlou spikleneckou záležitost -abych pravdu řekl, ta patří do minulého století taky," dokončil Hawkins poněkud podrážděně.
Marianne nevěděla, jestli se má cítit dotčena, nebo ne; pokaždé když zformulovala pár svých vlastních názorů, zjistila, že je vydána na milost a nemilost těm, kteří si z pozice svého postavení osobovali nárok na pravdu. A proto udatně bojovala dál: „Takže ty si myslíš, že něco jako Svobodný duch vůbec neexistuje? Že Sluneční soustavu nikdy nenavštívili mimozemšťané?"
„To bych musel být úplný cvok, abych něco takového popíral - zrovna já, jeden ze šesti lidí, kteří umí číst texty Kultury X. A totéž platí o Forsterovi. Jenže to nemá vůbec nic společného s Maysem a s jeho teoriemi."
Marianne rezignovala a dopila zbytek svého šampaňského. Podívala se do prázdné skleničky a řekla: „Prostě toho o tobě vím příliš málo." Nebyla to koketérie, bylo to pouhé konstatování faktu.
Hawkinsovo obočí zvlnila panika. „Už zase, zase jsem si neodpustil přednášku. Vždycky když..."
„Já se ráda dovídám nové věci," řekla prostě. „A kromě toho nemá cenu, aby ses snažil být někým, kým nejsi."
„Marianne, já... jestli ti to nebude vadit, rád bych se k tobě a Redfieldovi připojil, třeba si budeme moci více popovídat. Ne o mně," dodal spěšně. „Myslím o Amalthee a Kultuře X... nebo o čemkoli budeš chtít."
„Jistě. Proč ne," řekla a obdařila ho otevřeným a naprosto okouzlujícím úsměvem. „Budu ráda. Zbylo ještě?" zamávala mu sklenkou pod nosem.
Randolf Mays, který je shora pozoroval, si všiml, že Hawkinsovi, poté co se odhodlal nabídnout jí svou společnost, brzy došla řeč; a když byla láhev prázdná, nejistě se vzdálil. Marianne ho zamyšleně pozorovala, ale nesnažila se ho zadržet.
Mays se tiše zachichotal, jako kdyby mu někdo pošeptal lechtivý vtip.
6
Noc pod ledovým příkrovem Bezbřehého moře uběhla podle neomylné umělé časomíry a přešla do rána, které zase neznatelně přešlo do odpoledne.
Luke Lim se celou tu dobu, bez snídaně a bez oběda, hnal hlavními i postranními obchodními chodbami za svou provizí - i to byl jeden ze způsobů, jak si udržoval svoji vyzáblost. Teď se zamyšleně tahal za řídké štětiny na bradě a prohlížel si na nástěnném kalendáři holografii nahé Asiatky. Klečela v mírném předklonu, na rudých rtech měla nevinný úsměv a v klíně neposkvrněný bílý lotosový květ. V jeho zlatém středu blikal čas a datum. Limovi zakručelo v žaludku.
Svezl pohled o několik centimetrů níž a zadíval se do zpocené tváře s vyhýbavýma očima. Tvář patřila překrmenému světlovlasému muži, který seděl v otáčecím křesle a přerovnával žluté složky na svém stole. Oba muži seděli bez jediného slova proti sobě jako dva milovníci hudby, kteří se pokoušejí zaposlouchat se do řinčivého kvílení čínské opery, doléhajícího přes tenkou stěnu, která je oddělovala od sousedního holičství. Po půlminutě zapípal fax na polici a

vyplivl další kopii.
Tlusťoch zachrochtal a nebezpečně se naklonil přes pravobok svého křesla, aby papír vytáhl z podavače. Podíval se na něj a znovu zachrochtal. Potom se naklonil přes nepořádek na stole a podal papír Lukovi, který ho nejprve složil a potom si ho zastrčil do náprsní kapsy své pracovní blůzy.
„S vámi je radost dělat obchody, Von Frischi!" Luke se zvedl k odchodu.
„Výjimečně můžu říct totéž," zabručel tlusťoch. „Což svědčí o tom, že utrácíte cizí peníze."
„Bude lépe, když si své dohady necháte pro sebe."
„Velmi rád, příteli. Stejně by mi nikdo v naší malé osadě neuvěřil, že Lim a synové potřebují ponorku, aby splnili smlouvu o údržbě obecního vodojemu."
„Když se o tom nedozvědí, nebudou mít potíže s uvěřením." Luke se zastavil ve dveřích uprostřed neprůhledné skleněné stěny, a poslušen okamžitého nápadu, sáhl do zadní kapsy svých plátěných kalhot. Vytáhl z ní obnošené kožené pouzdro na kreditní čipy a vytáhl jeden kreditní štítek. „O vaší provizi jsme se už dohodli, ale úplně jsem zapomněl na provizi z provize."
Natáhl se po ohmataném černém infolinku na stole a zasunul kreditní štítek do jeho zdířky. „Řekněme dvě procenta z čistého, splatné měsíc po dodání zboží." Vytáhl štítek a zasunul ho zpátky do pouzdra. „Pokud ovšem se ke mně do té doby nedonesou řeči o koupi europonorky."
„Jsem ohromen vaší velkorysostí," zakroutil hlavou tlusťoch, pokoušeje se nedat najevo své překvapení. „Buďte ujištěn, že jestli se vám něco takového donese, od mých lidí to nevzejde."
„To mě nebude zajímat." Luke kývl hlavou směrem k monitorovacímu čipu v rohu na stropě. „Co ten šerlok nahoře?"
„Ten nefunguje," zachrochtal tlusťoch.
„Vážně?" zazubil se Luke. „Jak myslíte." Otočil se a vyšel ven.
Von Frisch začal okamžitě přepočítávat velikost nabízeného úplatku; domníval se, že ví, kde by tuto informaci mohl prodat za víc. Za pokus by to určitě stálo, a když bude mít štěstí a nikdo se o tom nedozví, zůstane mu i Lukův úplatek.
Tlusťoch počkal, až Luke odejde z jednatelství a zmizí v davu. Potom vymáčkl tlačítko zneprůhledňovacího zařízení a jeho dva zaměstnanci středního věku, kteří se znovu ocitli pod přísným dohledem svého šéfa, se v protější kanceláři s vyplašeným pohledem v očích znovu horlivě nahrbili před plochými monitory.
Napojil se na podnikovou síť, přesunul obsah monitorovacího čipu na dataštítek a potom vymazal z monitorovacího čipu posledních čtyřiadvacet hodin. Zavalitými prsty jedné ruky si pohrával s černým dataštítkem a druhou rukou vyťukal číslo na komunikátoru, který byl, jako většina podnikových komunikátorů, vybaven jednosměrným kódovačem. Ten sice úplně neznemožňoval lokalizaci signálu, ale alespoň ji značně ztěžoval.
„Hotel Interplanetar, přejete si?" ozvala se automatická spojovatelka.
„Pokoj sira Randolfa Mayse."
„Podívám se, jestli se už zaregistroval, pane."
„Jestli ne, tak to co nevidět udělá."
„Ano, přepojuji, pane."
Cestující, vezoucí se po dvoudenní karanténě výtahem dolů do centra Bezbřehého moře, zatlačili Marianne Mitchellovou a Billa Hawkinse do rohu kabiny. Posledních třicet metrů výtahové šachty tvořila skleněná trubice, probíhající středem centrální kopule podzemního města. Nenadálý pohled na masy lidí hluboko pod nimi vyvolal v Marianne němý úžas.
Dav proudil dovnitř a ven čtyřmi zlatě lemovanými vstupními dveřmi zasazenými do mohutných zdí, na kterých kopule spočívala. Konstrukce kopule tvořila vlastně falešný strop ledové dutiny, vyhloubené nad kopulí. Když kabina sjela níž, uviděla Marianne nad sebou obrovskou, detailně a bohatě vykreslenou tibetskou mandalu, pokrývající vnitřní povrch kopule.
„Je tady teď moc lidí, takže podlaha není vidět," řekl Hawkins, „aleje na ní obrovská, vydlážděná Šri-Jantra."
„Co to je?"
„Geometrický obrazec k meditaci. Čtverec s vepsaným lotosovým květem a ve středu propojené trojúhelníky. Symbol vývoje a osvícení, symbol světa, symbol boha Šivy, symbol bohyně plodnosti, jóni..."
„Stačí, stačí, začíná se mi točit hlava."
„V každém případě je to symbol, na kterém se
shodnou jak buddhisté, tak hinduisté. Mimochodem, tahle výtahová šachta má znázorňovat lingam jóni."
„Lingam?"
„Další meditační prostředek." Hawkins si odkašlal.
„Ani mi nepřipadá, že by ti lidé tady meditovali. Spíše jako kdyby něco sháněli."
Nebeský kočár spočinul na zemi a dveře se otevřely.
„Kdybychom se ztratili, jdi k východní bráně - to je támhleta." Sotva to Hawkins dořekl, vyneslo je to mezi lidské masy. Marianne se ho křečovitě držela za rameno, vděčná, že má někoho, kdo ví, kam jde; bezpečně věděla, že bez jeho pomoci by nikdy nenašla restauraci, kde se měla sejít s Blakem Redfieldem.
Když našli v záplavě lidí ten správný proud, nechali se zanést východní branou do úzké chodby, která se záhy rozdvojila a po chvíli znovu. Octli se na místě, které připomínalo králičí doupě nebo spíš mraveniště plné klikatých tunelů a průchodů, napěchovaných lidmi, vinoucích se nahoru a dolů a křižujících se navzájem ve zdánlivě zcela náhodných intervalech. Okolní žluté a hnědé tváře ale v Marianne žádné asociace s králíky nebo mravenci nevyvolávaly — byla příliš typickým dítětem tolerantního dvacátého prvního století, aby rasisticky zabarvený slovník devatenáctého století nějak oslovoval její metaforické cítění. Cítila se pouze být zahlcena koncentrovaným lidstvem.
Po dvacetiminutovém úsilí a po mnoha otázkách, které musel Hawkins účelově lámanou angličtinou doslova vyřvávat,

nakonec dorazili k singapurské restauraci s příhodným názvem Kavárna na Úžině. Uvnitř bylo stejně těsno jako v přeplněné úzké chodbě, ve které restaurace stála. Ve vzduchu byla cítit různorodá směsice pachů ostrého koření, kořeněných jídel, spařené rýže a stopy dalších, neidentifikovatelných pachů. Hawkins ve dveřích zaváhal. Mladičká dívka v plandavém oblečení podle nejnovější módy, která letos upřednostňovala oranžovou a zelenou, se vydala směrem k nim s roztrhaným jídelníčkem v ruce, ale Hawkins ji pokynem ruky poslal pryč, protože u stolu pro čtyři vedle celostěnného akvária zahlédl Blaka Redfielda.
Marianne od syna matčiny přítelkyně moc nečekala, a tak ji Blake příjemně překvapil: pohledný, pihovatý Američan, se světle hnědými vlasy, s evropskými způsoby a s nadbytkem peněz - svědčilo o tom jeho oblečení, jeho účes i jeho drahá kolínská. Když promluvil, uslyšela jeho anglický přízvuk. „Vy musíte být Marianne, rád vás poznávám," řekl a poněkud roztržitě se postavil.
U stolu seděl ještě jeden muž. Byl to vyzáblý Číňan v pracovních šatech, který si Hawkinse skoro ani nevšiml, ale zato zcela okatě a chtivě civěl na Marianne. „To je Luke Lim," představil je Blake, „Marianne, ehm, Mitchellová a Bili Hawkins. Díky, žes mě zastoupil, Bille. A teď už se posaďte, honem."
Hawkins a Marianne si vyměnili pohledy a posadili se vedle sebe proti akvarijní stěně, tváře jim osvětlovalo nazelenalé světlo, pronikající nepříliš čistou vodou akvária.
Dostali jídelní lístky. Hawkins na svůj skoro ani nepohlédl. Výraz v Mariannině tváři svědčil o tom, že se snaží pochopit, co jí říká Luke Lim. „Ledová treska je čerstvá." Luke cinknul prstem do sklenice a pokusil se o úsměv, Marianne však viděla jen rozšklebený otvor plný žlutých zubů a štětiny na kozí bradce. Nejistě jeho úsměv opětovala a přitom zjistila, že zároveň s Limem vidí nejohyzdnější rybu, jakou kdy v životě spatřila, samý lalok a záhyb a žíhané pruhy barvy klihu, která plula v úrovni Limových očí v místech, kde se hlavou opíral o stěnu akvária. Číňan a ryba si ji zkoumavě prohlíželi.
„Hm, nevím..."
„Nebo si můžete dát fritované drcené taro," navrhl jí Lim. „Velmi... chřupavé jídlo."
„Jenom do doby, než ho začneš kousat," varoval ji Bili Hawkins. „Potom se ti přímo v ústech promění na jednoprstové poi."
„co je poi?" zeptala se Marianne tiše, skoro až šeptem.
„Polynéský výraz pro škrobové lepidlo," zabručel Hawkins. „Modrošedé barvy. Jednoprstové je to nejodpornější."
Luke Lim obrátil tvář směrem k Hawkinsovi. „Zdá se, že pan Hawkins nemá naši singapurskou kuchyni příliš v lásce."
„Kdy jste byl naposledy v Singapuru?" zeptal se Hawkins. Řekl to sice mírně, ale na vytvoření napjaté atmosféry to stačilo — on a Lim k sobě okamžitě pocítili vzájemný odpor.
„Ach jo," povzdechla Marianne a vrátila se k jídelnímu lístku. Přece tam musí najít pár známých slov, třeba hovězí nebo brambory nebo špenát...
„Forster s ostatními jsou dnes pryč," oznámil Blake Hawkinsovi, aby obrátil jeho pozornost jiným směrem. „Čeká tě zítra ráno. V hotelu Interplanetar máš rezervovaný pokoj. Zůstaň buď v pokoji nebo v baru nebo se projdi po městě, ale nečekej, že v naší takzvané ‚kanceláři' někoho najdeš." Blake se na Marianne od chvíle, co se posadila, ani nepodíval, dál mluvil k Hawkinsovi. „Budeme v kontaktu, neboj se. Já s Lukem jsme nedávno dodělali věci kolem dodávky... ehm... první položky."
„Čeho?"
„Položky A," zdůraznil Lim. „Zaplatil mi, abych tomu tak říkal. Aspoň na veřejnosti."
„Teď pracujeme na druhé," řekl Blake.
„Na položce B," vysvětlil Luke.
„K čemu ty nesmyslné tajnosti?" zeptal se Hawkins.
„Forsterovo nařízení," odpověděl Blake. „Sledují nás."
„Samozřejmě, sledují nás tři čtvrtiny obyvatelstva všech obydlených světů."
„V tom, co mám teď na sobě," řekl Blake, „vypadám jako transparent, ale kdybych přišel tady slečně Mitchellové naproti v tom, co teď obvykle nosím, vypadal bych asi ještě podivněji."
„Co tím chceš říct?"
„Všimli jste si na Heliosu Randolfa May se? Ne? Ani se nedivím."
„Mays?" zvedla hlavu Marianne.
„Možná by vás zajímalo, že zatímco vás ostatní drželi
ve dvoudenní karanténě, Randolf Mays byl celou dobu uvelebený v ínterplanetaru."
„Sir Randolf Mays je ubytovaný v našem hotelu?" zeptala se Marianne.
Blake ji nepřestával ignorovat, upíral pohled na Hawkinse a sotva se držel, aby ukazováčkem neklepal do stolu. „Mays má kontakty, informátory, zná lidi na vysokých místech i všelijaké ztroskotance. Zná lidi na celnici, ředitele hotelů, lidi ve službách a tak, ví, jak na ně, nejlépe hotovými penězi, kterých má u sebe vždycky spoustu. Bille, ten člověk není jen samolibý postarší univerzitní profesor, kterému BBC nějakým nedopatřením nabídla prostor pro zveřejnění těch jeho žvástů. Taky je to zatraceně schopný vyšetřovatel a reportér, který si s pravdou dělá, co se mu zlíbí. A my máme tu smůlu, že momentálně jde zrovna po nás." Blake sáhl po kousku papíru, na kterém byla ručně zapsána jeho a Limova útrata. „My dva s Lukem jsme už obědvali. Jestli ti nebude vadit dělat Marianne dál doprovod, Bille, tak..."
„Ale jistě, velmi rád," řekl rychle Hawkins, aby to Blake ještě nezhoršil. „Když to tobě ani Marianne nebude vadit..."
Na horním okraji Marianniných lící se objevily dvě nachové skvrny. „Proč byste se mnou ztráceli čas. Umím se o sebe postarat sama."
„Marianne," ujišťoval ji horlivě Hawkins, „není pro mě větší potěšení, větší čest než strávit následujících několik hodin ve tvé přítomnosti."

„Takže tě vyzvednu zítra ráno v hotelu," řekl Blake a vstal. Nesoustředěným pohledem spočinul na Marianne. „Je mi to líto, opravdu. Takhle to teď je s každým."
Lim následoval Blaka k pultu. „Slyšel jsem správně, že platíš ty, příteli?" Mluvil sice k Blakovi, ale nedokázal si odpustit, aby přes rameno nevyslal za Marianne závěrečný hladový úsměv.
Hawkins se díval, jak odchází. „Neuvěřitelné!" Vypadal skutečně překvapeně. „Do dnešního dne jsem si nedokázal představit, že by se Blake Redfield mohl chovat jinak než jako dokonalý džentlmen. Možná se věci ne-vyvíjejí podle jeho představ - Forster ho musel asi nějak podusit."
„Skutečně se choval velice podezřele," poznamenala Marianne.
„To ano, jako v nějakém laciném špionážním románu. A přitom na tom není nic záhadného. Profesor plánuje celkový průzkum Amalthey. Vím, že počítal s tím, že na Ganymedu sežene ledního krtka — takové razicí zařízení. To musí být ta položka A."
„Položka A, položka B... Horší než tenhle jídelní lístek."
Hawkins se chopil nabízené příležitosti. „Mohu objednat pro nás pro oba?"
„Proč ne? Kdybychom byli na Manhattanu, udělala bych pro tebe totéž."
Hawkins ale jídelnímu lístku nevěnoval pozornost a namísto toho nepřítomně pozoroval ryby plující v obrovském akváriu. „Položka B bude asi ponorka."
„Co by Forster dělal s ponorkou?"
„Jenom tak hádám." Zamával na servírku. „Ty gejzíry, však víš... je možné, že pod ledem je kapalná voda. Tak, podíváme se, co tady máme."
Marianne pohlédla ke dveřím, kterými před chvílí prošli Blake s Limem a zmizeli v tlačenici. Člověk se na to, co právě zažila, mohl dívat ze dvou úhlů, podle toho, jakou měl zrovna náladu - buď jako na něco velmi světského, nebo jako na něco velmi vzrušujícího. Proč si nevybrat to lepší? Přisunula se k Hawkinsovi.
Kdyby Marianne někdo předtím řekl, že z ní jednoho dne může být intelektuálka, nejspíš by byla šokovaná; byla přesvědčená, že seznam jejích akademických nezdarů svědčí o opaku. Ve skutečnosti silně toužila po nových informacích, zajímalo ji uspořádání různých systémů, a když se ukázalo, že daný systém obsahuje nějakou trhlinu, nutil ji její přespříliš vyvinutý kritický smysl pobíhat od jednoho takového ‚vadného' systému k druhému. Vadné se samozřejmě ukázaly být všechny.
Její touha po vědění někdy kolidovala s jejím vkusem, pokud jde o muže, a s jejími fyzickými potřebami. Na začátku každého vztahu lidé vidí a slyší to, co chtějí vidět a slyšet, a chytají se každého náznaku, který nemusí být ničím víc než nerozmyšleným plácáním nebo pokryteckými frázemi. Věděla to. Na druhou stranu nebylo na škodu, že Bili Hawkins byl urostlý, silný a hezký muž. Proto ji napadlo, aby ve chvíli, kdy Hawkins rozehrál okázalé divadlo se studováním jídelníčku, své teplé stehno otřela o jeho. Marianne ještě intelektuálka nebyla, byla to jen mladá, ctižádostivá žena, nacházející se v oné životní etapě, kdy pro ni muži, kteří něco věděli, byli ti nejrajcovnější ze všech.

7

Hawkins a Marianne se po nevydařeném obědě s Blakem a jeho podivným místním přítelem vydali na potulky chodbami exotického města, nezatíženi jakýmkoli cestovním plánem. Navštívili některá proslulá místa, prošli se přelidněnými ledovými zahradami, podnikli projížďku sampanem po pařících se ledových kanálech, lemovaných krámky pro turisty, a celou tu dobu si povídali o Hawkinsových „planetárních" zkušenostech — o jeho dávném přání stát se plně kvalifikovaným xenoarcheologem, o jeho prázdninových výletech na Venuši a na Mars, o jeho studiích u profesora Forstera...
Řekl jí, že historie Kultury X je jako velká, nepopsaná kronika, přestože se vědělo, že bytosti, které hovořily nebo přinejmenším psaly jejím jazykem, navštívily Zemi v době bronzové, zatímco podle všech ostatních odkazů to vypadalo, že tady, v naší Sluneční soustavě, byly už přinejmenším miliardu let předtím.
Řekl jí, že jazyk Kultury X představoval mnohem tvrdší oříšek, než by si někdo nezasvěcený dnes, ve věku počítačového překladu, mohl představovat. Počítač totiž překládal podle pravidel, která do něj někdo naprogramoval, bez ohledu na to, jestli chápal smysl překládaného textu nebo nikoli (a některé počítače byly natolik důmyslné, že chápaly skoro všechno); různá pravidla se zakládala na různých předpokladech a předkládala různé významy, proto byl každý překlad něco jako vynalézání nového jazyka. Vztahy, které Forsterův program na řeč Kultury X pojily s dávným jazykem, byly předmětem pokračující diskuse.
„Forster je ochoten k diskusi?" zeptala se Marianne vychytrale.
„O diskusi jiných," usmál se Hawkins. „On, samozřejmě, považuje jakoukoli diskusi za bezpředmětnou."
Nastal večer. Nějakým zázrakem byli oba ubytováni v témže luxusním hotelu a Marianne až do večeře a ještě nějakou dobu po ní nedopustila, aby Hawkinsovi došla řeč.
„Nepůjdeš se mnou nahoru?" navrhla, když položili na stůl prázdné kávové šálky.
„Uhm, samozřejmě tě doprovodím. Nejsme náhodou ubytovaní na stejném..."
„Prosím tě, mlč, Bille. Klidně si o tom chvilku popřemýšlej - to je v pořádku, takový prostě jsi. Potom řekni ano nebo ne." Nasadila šelmovský úsměv. „Ano by se mi líbilo víc."
„Tedy, jistě." Zčervenal. „Chci říct, ano."
Pokoje Interplanetaru byly malé, avšak přepychové, se spoustami bavlněných koberečků pokrývajících červené rákosové rohože na podlaze a s plentami z děrovaného santalového dřeva v rozích; měkké žluté světlo pronikalo nesčetnými otvory jemného stínítka a vytvářelo na zdech fantastické vzory. Světlo pavučinovou sítí obepínalo její nahé tělo, její dlouhé, hladké a pevné údy a blýskavou temnotu v jejích vlasech, odráželo se v jejích očích a dotýkalo se tajuplných míst na jejím těle — Marianne byla tak krásná, že Bili Hawkins se nevzmohl na jediné další slovo.
Ale mnohem později začala Marianne znovu vrnět otázkami. Zbytek noci strávili ve znamení vzájemného vyptávání.

„Vy jste paní Wongová?" otázal se Randolf Mays ženy v zeleném hedvábném oděvu s vysokým límcem.
Vrhla na něj strohý pohled a vzápětí se mile, přirozeně usmála. „Ó, pane! Taková čest, sire Randolfe."
„Potěšení je na mé straně," řekl Mays a potřásl jí malou, šlachovitou rukou. „Pokud tomu správně rozumím, tak vy jste majitelkou tohoto příjemného zařízení?"
Rozhodil ruce do prostoru interiéru Kavárny na Úžině. Bylo dopoledne a kromě rozmrzelé dívky drhnoucí podlahu nebyl v lokále nikdo.
„Co mi před deseti lety umřel muž, jsem jediným majitelem tady toho já." Zamáčkla nedopalek cigarety se stopami rtěnky do mohutného skleněného popelníku na barovém pultu. Kouření bylo v uměle udržovaném prostředí dosti výjimečný zlozvyk, někdy bylo dokonce výslovně zakázáno, ale vzduch mezi těmito čtyřmi stěnami patřil paní Wongové.
„Pojďte dál a posaďte se." Její chování prozrazovalo krajní netrpělivost. „Objednám čaj a můžeme si popovídat."
„Velmi rád."
„Jaký si dáte?"
„Dárdžiling," řekl Mays. „Nebo ten, který mi doporučíte."
Paní Wongová zavolala něco čínsky na dívku u pokladny a zavedla Mayse ke kulatému stolku u stěny akvária. Jeho pohled se střetl s pohledem nejhnusnější ryby, jakou kdy spatřil; Mays zamrkal a posadil se.
Maysův neohlášený příchod do ganymedského hotelu Interplanetar vyvolal v místních kuloárech divoké dohady, nakonec se však všichni shodli na tom, že Mays musel přiletět na Heliosu, a to pod falešným jménem a pravděpodobně v přestrojení. Když se potom pod svým pravým jménem a s pravou tváří ubytoval v hotelu, stačilo několik hodin, aby se zpráva o jeho příjezdu roznesla po celé ganymedské obci.
Ti odvážnější z hotelových hostů ho žádali o autogram, kdykoli se ukázal na veřejnosti; vždy jim ho ochotně poskytl a na jejich otázky jim odpovídal, že má v úmyslu, že je přímo jeho povinností prošetřit všechno, co se týče profesora J. Q. R. Forstera a jeho expedice. Zvěsti o jeho úmyslech se roznesly stejně rychle jako zvěsti o jeho příjezdu.
Mays se jednou nebo dvakrát pokusil kontaktovat Forsterovu expedici, která si v indické čtvrti zřídila oficiální štáb, ale v telefonu se nikdy nikdo neozval — kro-
mě kancelářského robota, který tvrdil, že jsou všichni mimo. Jak se Mays záhy dozvěděl od svých známých z meziplanetárního tisku, Forster a jeho lidé se od příjezdu neukázali na veřejnosti. Většina reportérů dokonce došla k závěru, že Forster na Ganymedu vůbec není, že je možná na některém jiném měsíci, například na Europě, nebo je třeba na oběžné dráze, nebo už odletěl na Amaltheu...
Mays zůstával klidný a nevzrušený. Jeho sláva byla magnet a lidé, kteří něco věděli, mu zcela jistě zavolají...
Paní Wongová si zapálila další cigaretu. Držela ji mezi dvěma prsty s tři centimetry dlouhými, červeně lakovanými nehty. „Seděli zrovna u tohohle stolu," řekla, opřela se do opěradla a foukla na kolem plující tresku oblak dýmu. „Pan Redfield, vím, že pracuje pro profesora, si tady povídal s jedním takovým, co se jmenuje Lim. Mluvili čínsky. Pan Redfield velmi dobře ovládá kantonské nářečí."
Paní Wongová to asi považovala za něco nezvyklého, ale Mays nedal najevo žádné překvapení a namísto toho se zeptal: „A kdo je ten Lim?"
„Luke Lim, Kamův syn, stavební firma Lim a syn. Dlouhé vlasy, oblečený jak kovboj. Takový lump."
Mays ji povytažením svého působivého obočí vyzval, aby to rozvedla, ale paní Wongová buď o Lukových lumpárnách nechtěla mluvit, nebo ji zrovna žádná konkrétní nenapadla. „O čem mluvili?" zeptal se.
„Z toho, co říkali, si myslím, že Lim prodal panu Redfieldovi jejich starého ledního krtka."
„Ledního krtka?"
„Tunelovací stroj sestrojený speciálně pro naše poměry — pro práci ve velmi studeném ledu a ve velmi nízké gravitaci. Taky mluvili o nějakém dalším zařízení, které profesor odněkud kupuje. Co to je, to jsem neslyšela. Potom přišli další dva." Paní Wongová vzala mezi prsty drobek tabáku ze špičky jazyka.
„Pokračujte."
„Nějaký pan Hawkins, ten asi pracuje pro profesora taky, a mladá slečna jménem Marianne. Turistka."
„Ach, Marianne," řekl Mays.
„Vy ji znáte?"
„Moc ne," odvětil. Opřel se, aby se vyhnul další emisi dušného cigaretového dýmu. „Co si ti čtyři povídali?"
„Pan Redfield byl nešťastný, tak mi to připadalo. Vůbec mu nebylo do řeči. Chvilku nato s Limem odešel. Pan Hawkins se potom snažil udělat na slečnu dojem. Řekl jí, že profesor chce pravděpodobně koupit ledního krtka, aby mohl prozkoumat povrch Amalthey. A taky ponorku."
Maysovy rysy na okamžik ztuhly, ale vzpamatoval se a chápavě pokýval hlavou. „Ponorka, no ovšem. Co bylo potom?"
„Potom si dali jídlo a vykládali si o zdejších zajímavostech a takových věcech. Taky o vás a vašich pořadech."
„Neříkejte."
„Panu Hawkinsovi se vaše pořady nelíbily. Tak dlouho vykládal o tom, jak má profesor pravdu a jak vy se mýlíte, že se slečna začala nudit. Myslím, že mu to se slečnami moc nejde."
Paní Wongová pokračovala v podobném duchu ještě nějakou chvíli a Mays brzy pochopil, že všechno, co za něco stálo, už mu řekla. Když odcházel, zůstala po něm na stole hromádka použitých Severokontinentálních papírových stodolarovek a tisícidolarovek, nevystopovatelných elektronickými kanály.
V chodbách probíhal buddhistický svátek. Zdálo se, že svátky jsou ve městě na denním pořádku, většina jich však nebyla určena turistům — všude se to hemžilo věřícími. Mays se prodíral chodbami, v nichž se rozléhaly výbuchy dělobuchů, vzduch houstl modrým, štiplavým dýmem, který v kruzích stoupal k odsávacím ventilátorům. Kolem jeho

dlouhých nohou se honily rozdováděné děti. Došel na hlavní náměstí. Před ním se rozestoupily zástupy mnichů v šafránových řízách a on se najednou ocitl před pseudokamenným průčelím hotelu Interplanetar, plným křížových kytek a těžkopádných skulptur, imitací Angkor Wat.
V hale hotelu bylo o něco chladněji a tišeji, i když ne příliš. Mays proklouzl kolem recepčního do výtahu, vyhnul se několika důstojným obchodníkům s autogramiádním chtíčem v očích a zapadl do soukromí svého pokoje. Jakmile se za ním ozvalo cvaknutí automatického zámku, zadrnčel komunikátor.
„Prosím, Randolf Mays."
„Pan Von Frisch z Nákladní loďařské. Mám ho přepojit?"
Tenhle Von Frisch volal už dvakrát, ale Mays byl stejně nezastižitelný jako Forster a doposud se nezkontaktovali.
„Rozhodně, jenom ho přepojte."
Hlas v komunikátoru byl zkreslený jednosměrným kódovačem; obrazovka zůstala černá. „Konečně vás poznávám, sire Randolfe."
„To je na způsob, jakým to činíte, poněkud silný výraz, Frischi..., promiňte, pane Von Frischi."
„To je pravda. Těžká doba, sire Randolfe. Člověk si musí dávat pozor, znáte to."
„Co pro mě máte?"
„Nákladní loďařská se zabývá zprostředkováváním strojního zařízení, mimo jiné."
„Pro mě. Co máte pro mě?"
„Nedávno jsem se účastnil velmi zajímavého převodu ve prospěch někoho, kdo plánuje expedici na Amaltheu. Myslím si, že by vás to mohlo zajímat."
„Nechtě mě hádat. Prodal jste profesorovi ponorku."
Von Frisch viditelně nebyl ladný amatér, a pokud ho Mays překvapil, nedal to ani v nejmenším najevo. „Hádejte si, jak je vám libo, sire Randolfe. Pokud ovšem chcete znát fakta, měli bychom si promluvit."
„Dobře. Kdy a kde?"
Když se dohodli, Mays zavěsil, lehl si a opřel si své velké nohy o čelo postele. Založil si ruce do týla, hleděl do stropu a zvažoval svůj další tah.
Od paní Wongové se Mays dozvěděl, že Hawkins dostal pokyn, aby se ubytoval ve stejném hotelu jako on. Nebude trvat dlouho, a sdělovací prostředky se toho chytnou. Vlastně bylo velmi pravděpodobné, že Forster a jeho družina Hawkinse předhodili médiím úmyslně — profesorovi lidé pro něj zřejmě neměli jinou práci, než aby ho využili na odvrácení pozornosti od nich samotných. Mays měl díky těmto žhavým novinkám před svými... kolegy několikahodinový náskok, jenomže, na rozdíl od nich, on hrál vyšší hru. Hru, ve které nešlo jen o nějakého pěšáka Hawkinse.
Všechno, co věděl, svědčilo o tom, že Hawkins je tím nejméně důležitým členem Forsterova týmu. Bývalý profesorův student, který se do expedice dostal hlavně díky majetku a konexím své rodiny, a možná i trochu pro svá silná ramena, ale jistě ne pro svoji znalost jazyka Kultury X, který se naučil od samotného Forstera. Hawkins byl přirozeně přesvědčen, že to byly naopak právě jeho lingvistické schopnosti a vědecký postřeh, díky kterým ho jeho bývalý učitel poctil svou důvěrou.
Hawkins byl sice bystrý mladý muž, ale byl názorově neústupný, a jak už to u takových lidí bývá zvykem, byl od přírody plachý. Ani tak nemluvil, jako spíš přednášel; když se zabral do tématu, byl z něj v prvních okamžicích dokonce milý společník, jenže nevěděl, kdy přestat nebo jak přestat — to když mu došla řeč. A tak se z jeho společenských předností častokrát stávaly jeho nedostatky. Byl zranitelný.
Marianne Mitchellová byla v hotelu Interplanetar ubytovaná také. K úspěšnému navázání kontaktu se ženou o čtvrt století mladší Maysovi už teď nahrávalo to, že věděl, že Marianne patří k jeho přívržencům a že lační po vědomostech. Musel je oslovit, když budou spolu. Mays již druhý den čekal v hotelovém baru, aniž se nějak snažil skrývat svoji totožnost. Minulý den a značnou část tohoto dne mu to sice přineslo téměř nepřetržité podpisování knih, ubrousků, ba dokonce i nahodilých kousků spodního prádla, dokud se smečka autogramových hladovců dostatečně nenasytila, ale teď jeho trpělivost přinesla ovoce: k večeru druhého dne vstoupili do baru Hawkins a Marianne, posadili se a objednali si koktejl. Dal jim na sebe deset minut.
Vynořil se náhle ze stínu a bez okolků Hawkinse oslovil. „Vy jste doktor William Hawkins."
Hawkins, vytržený od viditelně nepříliš povedeného rozhovoru s Marianne, zdvihl hlavu. „Ano... ach! Vy jste..."
„Kdyby chtěl někdo spočítat, kolik lidí dokáže přečíst proslulé marťanské texty, stačila by mu na to jedna ruka. Vy jste jeden z nich," zahlaholil Mays. Byl se svým výkonem nadmíru spokojen. „Promiňte, zapomněl jsem se představit. Mays."
„Zajisté, sir Randolf...," zvedal se překotně Hawkins, divže nepřevrhl vlastní židli. „Neposadíte se? Toto je má přítelkyně, slečna..."
„Jsem to ale hulvát, " kál se Mays. „Snad mi to odpustíte."
„.. .Mitchellová."
„Marianne," špitla sladce Marianne. „Je to pro nás velká čest, sire Randolfe."
„Ale jděte."
„Ne, opravdu. Hodně jsme o vás s Billem mluvili. Podle mě jsou vaše názory nesmírně zajímavé."
Mays se po očku podíval po Hawkinsovi; ten se až dosud snažil na Marianne zapůsobit výčtem Maysových omylů, a když teď od ní slyšel něco takového, uvědomil si najednou absurdnost svého servilního počínání, prudce narovnal židli a posadil se.
„To je od vás opravdu velmi milé..., Marianne?" Rychlým kývnutím své tmavovlasé hlavy Marianne ujistila Mayse o tom, že má povolení používat její křestní jméno. „Pokud za něco vděčím své oblibě u veřejnosti, tak jednoduše tomu, že

se mi podařilo upozornit na některé významné myslitele minulosti, kteří byli dlouho opomíjeni, například Toynbeeho. Jak bezpochyby víte sami."
„Ach ano, Arnold Toynbee." Marianne znovu přikývla, tentokrát energičtěji. O Toynbeem rozhodně slyšela — hlavně však od Hawkinse.
„Chcete říct, sire Randolfe," zeptal se Mayse Hawkins, „že stejně jako Newton i vy vidíte dál proto, že stojíte na ramenech velikánů?"
„Hmm..."
Z Hawkinse čišela jízlivost a neskrývaný odpor. „Slyšel jsem, že Isaak Newton chtěl touto poznámkou urazit svého rivala, Roberta Hooka, což byl trpaslík."
„V tom případě jsem spíše Newton než Hooke."
Marianne se roztomile zasmála a Hawkins zčervenal; nebyla to jeho duchaplnost, která ji rozveselila. „Zavolám servírku." Vymrštil ruku a rozhlédl se.
„Bili říká, že tady jste kvůli expedici profesora Forstera na Amaltheu," řekla Marianne.
„To je pravda."
„Bili říká, že jediným cílem expedice je archeologický průzkum."
„Možná profesor Billovi neřekl všechno," odvětil Mays.
„A vy si opravdu myslíte, že profesor je zapojen do nějaké konspirace?" nedala se odradit Marianne.
„Marianne, řekl jsem ti přece...," ozval se vyčítavě Hawkins, ruku zdviženou.
„Obávám se, že moje názory na toto téma se k vám dostaly poněkud zkreslené," odpověděl Mays. „Já jsem neřekl, že profesor je zapojen do nějaké konspirace, ale že toho ví více, než říká veřejnosti. Abych byl upřímný, myslím si, že odhalil tajemství, které Svobodný duch žárlivě střežil po několik staletí."
„Svobodný duch!" zvolal Hawkins. „Jak můžete nějakou stovky let starou pověru spojovat s nebeským tělesem, o kterém se až do osmdesátých let devatenáctého století nevědělo?"
„O to právě jde," řekl přívětivě Mays.
Objevila se servírka, oblečená do kostýmu chrámové tanečnice z Báli. „Co si dáte?" zeptal se Hawkins Mayse.
„Ledový čaj, thajský," řekl Mays.
„Ještě dvakrát," řekl Hawkins a ukázal na dvě vysoké sklenice s rumovými koktejly, ze kterých s Marianne usrkávali.
„Pro mě ne," řekla Marianne, jejíž sklenice byla ještě více než do poloviny plná. Servírka se způsobně uklonila a odešla.
„Mluvil jste o stovky let staré pověře, doktore Hawkinsi," navázal zdvořilým tónem Mays a otočil se přitom k Hawkinsovi čelem. „Než vám ale odpovím, dovolte mi otázku: jak to, že podzemní svatyně Svobodného ducha mají na stropě znázorněná souhvězdí jižní oblohy, konkrétně Jižní Kříž, když v době jejich vzniku žádný člověk na severní polokouli souhvězdí jižní oblohy neznal? A jaké tajemství se pokoušeli chránit ti dva astronomové na Měsíci, když se pokusili zničit radioteleskopy na Odvrácené, které byly na Jižní kříž zaměřeny?"
„Že mimozemšťané pocházejí z Jižního kříže a že se vracejí zpátky," doplnila ho spokojená Marianne.
„Marianne, prosím tě," zasténal Hawkins.
„Velmi rozumná hypotéza," řekl Mays. „Je jich ovšem víc."
„Včetně náhody, která je v probabilistickém světě nejen možná, ale dokonce nevyhnutelná." Kdyby Hawkins nebyl tak rozrušený, byl by se spokojil s tímto a zmlkl, ale nevydržel to. „A jaké informace o těch vašich mimozemšťanech, které by chtěl před námi zatajit, by mohl profesor mít?" Až příliš pozdě si uvědomil, že člověk Forsterova postavení může mít spoustu důvodů k tomu, aby chtěl před svými akademickými soky něco zatajit.
Mays jeho útok odvrátil. „To prozatím nevím. Ale ujišťuji vás, že až zjistím, co profesor tají, žádné další tajnosti už nebudou." Mays svraštil své husté obočí, ale v jeho slovech zaznívalo výsměch. „Možná byste to měl brát jako čestnou výstrahu, pane Hawkinsi. Mám v úmyslu sledovat sebemenší stopu. "
„Těch k neexistujícímu tajemství moc nepovede."
„Doktore Hawkinsi, vy jste tak... přímočarý člověk, že vás určitě překvapí, co se mi doposud podařilo zjistit. Například to, že profesor Forster si opatřil malého ledního krtka a taky europonorku — tedy zařízení, která vaší expedici dávají možnosti daleko překračující její stanovené výzkumné cíle."
Hawkins vskutku nedokázal skrýt překvapení. „Jak jste se tohle dozvěděl?"
Mays odpověděl další otázkou. „Můžete mi snad po-
skytnout nějaké přímočaré vysvětlení těchto, řekl bych, nezvyklých akvizic?"
„Ale ovšem," odpověděl Hawkins, přestože sám příliš nechápal, proč je to najednou on, kdo se musí obhajovat. „Amalthea je zcela zjevně jiná, než jaká byla v době, kdy profesor podával žádost. Její podpovrchovou geologii..."
„...lze zkoumat konvenčními seizmografickými zobrazovacími metodami. Což se už možná děje. Vesmírná Rada si Amaltheu hlídá už déle než rok," řekl Mays. „Ne, doktore Hawkinsi, profesor Forster chce něco víc než jen průzkum povrchu Amalthey nebo snímky jejího interiéru. Profesor hledá něco... něco, co je pod ledem."
Hawkins se rozesmál. „Pohřbenou civilizaci pravěkých astronautů z Jižního kříže, to máte na mysli? Vy ale máte fantazii, sire Randolfe. Možná byste se měl místo dokumentárních pořadů zaměřit spíše na dobrodružné seriály." Byl to dětinský útok a k Hawkinsovu zděšení se Marianne ani nesnažila skrýt své opovržení...
Mays se ještě o několik dní později musel při vzpomínce na ten okamžik v duchu usmívat. Když Hawkins za nějakou chvíli od stolu odcházel, zachoval si alespoň tolik důstojnosti, aby se nesnažil o výmluvy. „Vidím, že si toho máš se sirem Randolfem co říct o mnoho více, než se mnou," obrátil se k Marianne. „Nebudu překážet."
Jak se ukázalo, měli si toho opravdu hodně, hodně co říct.
2. ČÁST
KŘIŽOVATKA GANYMED

8
0 dva týdny dříve...
„Měla jsi pravdu. Nemůžu v tom Blaka a ostatní nechat plavat. Jsem asi jediná, kdo ví, co je třeba udělat."
„Já že měla pravdu?" Lindiny klidné rysy zčeřil pobavený úsměv. „Já že jsem ti něco takového řekla?"
„Dovedla jsi mě k tomu, abych na to přišla a potom to
1 řekla. Což je vlastně totéž."
Linda přikývla. „Asi ano." Její nepatrný úsměv přetrvával dál.
Sparta nervózně pochodovala po své straně místnosti, její podpatky slabě klapaly po leštěné palubovce. „Možná jsem se nevyjádřila dost jasně. Dnes tu nejsem kvůli našim pravidelným rozmluvám."
„To mi došlo. Jednak proto, že jsi se neposadila..."
„Chtěla jsem ti říct o svém rozhodnutí."
„A já si ho ráda poslechnu."
„Já vím." Sparta přestala pochodovat a zaujala něco jako přehlídkový pohov, nohy od sebe, ruce založené za zády. „Zařídila jsem si transfer za Forsterem. Kutrem na Ganymed. Postavení planet je skoro ideální, mělo by to trvat jen něco málo přes dva týdny."
Linda mlčela. Dál seděla na jednoduché židli z borového dřeva a poslouchala. Oknem proudilo dovnitř nerozhodné sluneční světlo, jednou ostré, podruhé zasmušilé, světlo slunce zastiňovaného uspěchaným procesím mračen, a střídavě zmenšovalo a zvětšovalo Spartin stín na leštěných prknech a lakovaných stěnách.
„A pak je tu pár dalších... detailů," dodala Sparta.
„O kterých si chceš promluvit."
„Ano. Už jsme o tom mluvily."
„Mluvily jsme o spoustě věcí."
„Mám na mysli... lidství. Co to znamená být člověkem."
„Ach..."
„Nemyslím si, že bych to mohla definovat lépe než kdy předtím..." Na vyjádření obecných pojmů, které většině těch, co se jimi kdy zabývali, připadaly naprosto samozřejmé, musela Sparta vynakládat značné úsilí, ale zase ji to dělalo mladší, než ve skutečnosti byla. Odhrnula si krátké blonďaté vlasy, které jí padaly do očí. „...ale myslím si, že vím... chci říct, že si nemyslím, že to má co dělat s tělem. Když už se jednou člověk narodí, tak... mluvím obecně," dodala rychle a zmlkla.
„Jistě," přikývla vážně Linda. Spartiny abstrakce byly tak obecné, že byly v podstatě bezobsažné, ale znamenaly významný názorový posun z její strany. „Mám to chápat tak, že už nemáš pocit, že ti, kdo tě změnili, tě připravili o tvoje lidství?"
„Nejen to," řekla Sparta. „Myslím... chci říct, došla jsem k závěru, že mě o mé lidství nemůže připravit nic, co mi udělají druzí."
„Pověz mi o tom víc."
„Nic, co mi udělají — to znamená, pokud si budu schopna uvědomit vlastní pocity."
Linda se usmála. „To, co říkáš, mě naplňuje radostnými pocity."
Sparta se překvapeně rozesmála. „Ty mi chceš říct, že něco cítíš? "
„Ale ano. To ty jsi mě naučila, že pocity jsou myšlenky, které nepotřebují slova. Člověk nejsem, to je nepochybné; jsem transmutace toho, na čem jsme se shodly, že je stroj. Přesto ale myslím a cítím."
Sparta byla zmatená. Přišla sem, aby Lindě řekla o výsostně důležitých a intimních záležitostech, a najednou se zdálo, že místo aby byla předmětem jejich rozmluvy Sparta, tak je jím Linda... stroji Možná že Linda anticipovala zbytek toho, co měla Sparta na srdci, ale Sparta pokračovala: „To, co mi udělali, to nebyla svévole. Něco z toho byl sice omyl, ale přesto..." Znovu ne-
věděla, jak dál; bylo těžké srozumitelně zformulovat to, co se snažila vyjádřit.
Linda se pokusila jí pomoci. „Mluvily jsme o poslání, které ti určili."
„To se nemění." Sparta se zprudka nadechla. „Abych ho mohla naplnit, budou nutné jisté modifikace. Některé sice předvídali, ale ty... ty byly... zničeny. Budu potřebovat obnovit schopnost vidění, mikroskopického, teleskopického i infračerveného. A taky další modifikace, specifické pro předpokládané prostředí..."
Než mohla začít s jejich výčtem, Linda ji přerušila. „Máš v úmyslu se nechat upravit?"
„Už je to dohodnuto," řekla Sparta, jakoby podrážděně a omluvně zároveň. „S velitelem. Matce ani otci jsem nic neřekla... prozatím. Ale řeknu jim to, opravdu."
Linda nic neříkala, budila dojem, že je ponořená do vlastních myšlenek. Mlčela tak dlouho, že Sparta hlasitě zafuněla a řekla: „Nemám moc času, než..."
„Učinila jsi zásadní pokrok," skočila jí Linda do řeči. „Obdivuji tě a tleskám tvé odvaze, se kterou ses rozhodla vzít na sebe tento obtížný úkol, který na tebe bez tvého souhlasu naložili jiní a ke kterému tě teď už nic nenutí. Ovládla jsi své neopodstatněné obavy a postavila ses čelem k zásadním problémům, kterým se musí jednoho dne postavit všichni vnímaví lidé obdařeni fantazií." Na chviličku se odmlčela a potom dodala: „Znepokojuje mě jen jedna věc."
„Která?"
„Nikdo nemůže dělat pokroky na útěku."
„Jak to mám chápat?"
„To si musíš vyložit svými vlastními slovy. Teď už víš, že jsem trochu jiná než to, co je v tobě." A jako by chtěla zdůraznit svoje tajemné sdělení, vyšlehl ze středu jejího zdánlivě pevného těla modrý záblesk, ozvalo se tiché prasknutí a Linda zmizela. Sparta civěla do prázdna, ohromená a trochu dotčená.
Potom se usmála. Linda je... tedy vlastně byla... opravdu dokonalý psychoterapeut. Takový, který přesně ví, kdy má

přestat.
9
I v době mikrominiaturizace, přizpůsobených umělých proteinů a nukleových kyselin a nanopřístrojů zůstávaly některé radikální procedury, které začínaly a končily skalpelem.
Sparta strávila pod noži s diamantovým ostřím celých čtyřiadvacet hodin, než se pomalu začala navracet k hladině vědomí. Plula zakalenými a zahlcujícími hlubinami vzhůru ke kruhu světel, aby se jako Afrodita vynořila z pěny...
V jejím případě to však byla pěna krvavých bublinek, kterou jí sestry smývaly z četných řezů na hrudníku. Svým odhodláním nabýt vědomí už na operačním sále je zaskočila, mimořádnou situaci však zvládly bezchybně a za malý okamžik ji už odvážely pryč. V momentě, kdy nabyla vědomí docela, byla už práce vícečetných růstových faktorů u konce —její kůže byla růžová a bez jizev a její vnitřní orgány byly nedotčené. Změny byly doslova neodhalitelné.
Dalších čtyřiadvacet hodin zůstala na pozorování a dovolila doktorům, aby ji v souladu s profesionální etikou a s jejich vlastním svědomím hlídali, přestože její pronikavé sebeuvědomění monitorovalo její vnitřní stav lépe, než to dokázali oni.
Z okna jednolůžkového pokoje v přísně střeženém křídle kliniky Vesmírné Rady se dívala k východu přes hrachově zbarvené vody rasových farem s obrovskými kombajny z nerezové oceli, přes rozvaliny uprostřed zeleného pruhu k šedivým urbanistickým masám v dáli, ztrácejícím se ve smogu. Jednoho rána se podívala, jak se oranžově nachové slunce vyhouplo na oblohu, a věděla, že ta chvíle je tady — byla připravená.
Dveře slabě cinkly. Na monitoru viděla, že na chodbě stojí velitel. „Otevřít," přikázala dveřím.
Měl na sobě modrou uniformu Vesmírné Rady se všemi insigniemi jeho hodnosti, s úzkými prýmky a s peckami na límci — odznaky vyšetřovacího oddělení Komise kosmické kontroly; odrážela se v nich modrá barva uniformy, která ještě více prohlubovala modř v pevném pohledu, kterým na ní spočinul. Jeho strohé rysy se uvolnily. „Vypadáš dobře, Troyová. Říkali mi, že to bylo bez komplikací."
Přikývla.
Podíval se na ni, jako kdyby chtěl něco dodat, ale on nikdy nepatřil k těm, kteří si libovali v proslovech. A jejich vzájemný vztah se také změnil, přestože ona byla nadále inspektorka Troyová z Komise kosmické kontroly a on byl nadále její oficiální nadřízený. „Čeká na tebe vrtulník. Tvoji rodiče by měli být na cestě do Chaty."
„Pojďme."
Beze slova ustoupil. Prošla dveřmi, aniž by na něj pohlédla. Věděla, jakou bolest mu tím způsobuje, ale už to byl nejméně rok, co si naposledy dovolila dát najevo, že si je vědoma, co on nebo kdokoli z nich cítí.
Josef Nagy se i po pětatřiceti letech manželství ke své ženě stále ještě někdy choval jako mladičký student, jakým byl, když se seznámili. Když se tehdy pod rozkvetlými stromy v Budapešti scházeli, obvykle se dopravovali na kolech. Dnes z jejich lesního útulku v severoamerických lesích přivolal šedou automatickou limuzínu. Přidržel Ari dveře, aby mohla nasednout a pohodlně se usadit do koženého sedadla, stejně formálně, jako když kdysi nastupovali do koňmi taženého kočáru, který pro ně za celé svoje měsíční kapesné objednal, aby je odvezl do divadla. Bylo chladno, slunce zářilo a zrosené větve se pokrývaly nepravidelnými stíny. Beze slov jeli několik minut po úzké dlážděné cestě, vinoucí se jarním lesem, až Ari promluvila: „Takže se nám konečně přestala vyhýbat."
„To je dobré znamení, Ari. Její rekonvalescence probíhá postupně a já bych řekl, že už je skoro u konce."
„S tebou mluví. Nevíš něco, co jsi mi neřekl?"
„Mluvíme spolu o tom, co bylo. Svoje plány si nechává pro sebe."
„Může to znamenat jen to, že přišla k rozumu," pronesla Ari rozhodně, jako by si nechtěla připustit jakékoli pochybnosti.
Josef na ni ustaraně pohlédl. „Možná bys neměla dělat unáhlené závěry. Stejně tak se mohla rozhodnout definitivně vycouvat — třeba má dojem, že by nám to měla říct osobně."
„Tomu sám nevěříš."
„Nechci tebe ani ji vidět zraněnou."
Její hlas byl najednou podrážděný. „Ta tvoje přehnaná starost o její pocity] Kvůli ní jsme ztratili celý poslední rok."
„V této otázce se neshodneme, s tím se musíš smířit," řekl Josef klidně. Jeho žena mu byla kolegyní po většinu doby trvání jejich manželství. On se velmi záhy odnaučil slučovat jejich rozdílná profesionální stanoviska s osobním životem, ale ona se nikdy ani neobtěžovala o to pokusit. „Bojím se o tebe," řekl. „Co když zjistíš, že neudělá to, co od ní očekáváš? A bojím se i o ni — co když ji odmítneš přijmout takovou, jaká je?"
„Když ona sebe přijme takovou, jaká je, tak mezi námi žádné neshody nebudou."
„Nechápu, jak můžeš naši dceru stále tak podceňovat, když se jí zatím vždycky podařilo nás překvapit."
Ari potlačila ostrou odpověď, která se jí drala do hrdla; přes všechny svoje charakteristické rysy — rysy inteligentní, až příliš krásné a rozmazlené dívky, do které se Josef před čtyřiceti lety zamiloval — byla natolik objektivní, aby věděla, že Josef má pravdu. Jakkoli ji mohly neortodoxní způsoby její dcery vyvádět z míry, Lindě se vždycky podařilo překvapit je, dokonce i tehdy, když vykonávala jejich přání.
Před sebou uviděli železnou bránu. Vůz zpomalil jen nepatrně, když projížděl mezi křídly vrat, hladce klouzajícími po dobře promazaných vodicích drážkách.
„Řeknu ti už jen jedno: jestli chce být volná, musíš ji
nechat jít. Není to ani tak její osud jako tvoje vůle, od které se musí osvobodit."
„To já nepřipustím, Josefe," procedila Ari mezi zuby. „To já nikdy nepřipustím."
Josef si povzdechl. Jeho žena byla kdysi jedním z nejznámějších psychologů na světě a přitom byla slepá k tomu, co bylo hnací silou její lásky k těm, které milovala nejvíce.
Na střeše budovy Rady Světů čekal neoznačený bílý vrtulník a jeho turbovrtule pronikavě svištěly. Jakmile Sparta a

velitel nastoupili, vznesl se stroj ladně k obloze, naklonil se k severu a zamířil do širokého údolí Hudsonu, zanechávaje za sebou lesknoucí se věže a mramorové bulváry Manhattanu.
Sparta s velitelem nemluvila, jen upřeně hleděla krytem kabiny ven. Pod nimi ubíhaly útesy Hudsonu. Za ní se rozprostírala k severu zvlněná, světle zelená hladina země; lesy přírodní rezervace Hendrika Hudsona vítaly jaro. Bílý vrtulník se otočil, ve chvilce přeletěl širokou řeku a snesl se nad stromy, pokrývající vrcholky útesů. Před nimi se otevřela travnatá plocha a na ní mohutná zděná budova. Helikoptéra tiše dosedla, Sparta a velitel bez jediného slova vystoupili a helikoptéra odletěla. Záznam o jejich návštěvě domu nad Hudsonem se neobjeví v žádné databázi.
Kráčeli po hustém trávníku a Sparta vzpomínala na měsíce strávené na tomto místě, v Žulové chatě. Chata nepatřila Vesmírné Radě, nýbrž Salamandrovi, organizaci těch, kteří kdysi patřili mezi proroky, ale teď byli jejich zapřísáhlými nepřáteli. Salamandr se stavěl proti autoritativnímu, tajnůstkářskému vedení Svobodného ducha a proti jeho prapodivným praktikám, ale nikoli proti jeho víře, proti Učení. Salamandr byl také tajnou organizací, ale to bylo nezbytné, protože Svobodný duch považoval své bývalé členy za odpadlíky a usiloval o jejich fyzickou likvidaci.
Obě organizace si během své existence zasadily
mnoho těžkých úderů. Sparta, aniž by znala totožnost bojujících, stála při těchto bojích v přední linii a rány, které utrpěla, byly hluboké. Ale poslední rok byla toho všeho ušetřena.
„Chtěla jsem, aby sis myslela, že jsme mrtví. Aby nic nestálo mezi tebou a tvým posláním." Ari vyrovnaně seděla na svém křesle, jako kdyby seděla na trůně, ruce měla složené na přikrývce na klíně. Podívala se úkosem po Josefovi, který toporně seděl na židli opodál. „Jednala jsem správně."
„Po tom všem, co se přihodilo..." Sparta se odmlčela, křečovitě se pohnula směrem ke knihovně a prázdným pohledem spočinula na hřbetech starých knih, vyhýbajíc se pohledům svých rodičů.
„Měla ses vidět tak, jak jsem tě viděla já," řekla Ari. „Hořela jsi nenávistí. Všechny svoje mimořádné schopnosti jsi použila k tomu, abys našla a zničila nepřítele. Myslela sis, že to děláš pro naše dobro, a přitom jsi nezapomínala na své skutečné poslání." Její vlastní slova ji nadchla. „Byla jsi úžasná, Lindo. Byla jsem na tebe nesmírně hrdá."
Sparta stála bez hnutí a přemáhala v sobě hněv. „Skoro jsem zemřela na předávkování Striafanem. Určitě bych zemřela, aniž bych, kromě několika vražd, něčeho dosáhla, kdyby pro mě Blake nepřišel."
„Neměli jsme to nechat dojít tak daleko," řekl tiše Josef.
Ale Ari byla jiného názoru. „Ty bys neumřela. Nakonec by všechno dopadlo stejně, až na to, že bys neztratila vůli pokračovat."
Sparta pohlédla na otce. „Tu noc, co jsi za námi přišel, jsi tvrdil, že je to matce líto. Věřila jsem ti."
„Neměl se za mě omlouvat," řekla Ari.
„Ari..."
„Buďme k sobě upřímní, Josefe. Když jsi jí prozradil, že jsme naživu, bylo to proti mé vůli."
„A ty jsi mu to stále neodpustila?" zeptala se Sparta.
Ari zaváhala; když promluvila, její hlas zněl chladně.
„Není žádným tajemstvím, že to považuji za zásadní omyl. Ale teď už je pozdě snažit se ho napravit."
Sparta se vůbec poprvé obrátila přímo na matku. „Nazýváš je naším nepřítelem, ale sama jsi byla jednou z nich."
„To bylo předtím, než jsme si uvědomili, jak hluboce se mýlí, Lindo, jak scestné jsou jejich pohnutky," řekl Josef.
„Tys jim dala své svolení, matko," zvolala Sparta. „Co hůř, tys jim pomohla tu věc, co ze mě udělali, konstruovat."
„Ale dávno předtím jsem ti dala život."
Sparta sebou trhla. „Tím chceš říct, že mě vlastníš"
Ari byla na okamžik vyvedena z rovnováhy. „Nic takového neměla na mysli, Lindo," řekl Josef. „Chtěla tím říct, že tě celý život milovala a záleželo jí na tobě."
„Znovu se za ni omlouváš." Sparta s obtížemi překonávala rozrušení. „Jak o mně můžeš mluvit, jako bych byla věc?" obrátila se k matce. „O které tvrdíš, že ji miluješ."
„Buď přece rozumná, to není..."
Sparta ji nenechala domluvit. „Vlastně bych... neměla bych se s tebou vůbec bavit."
„Chceš, abych uznala, že jsem se mýlila. Věř mi, kdybych si myslela, že nemám pravdu..." Ari ještě stále počítala s dceřinou konečnou kapitulací, ale přinutila se vzít na vědomí Lindiny pochopitelné obavy. „Jenže já nemůžu uznat něco, čemu nevěřím. Stejně jako ty."
Když se Sparta, aniž by jí odpověděla, otočila, Ari to zkusila znovu. Linda, to skvělé dítě nadané pohotovou inteligencí a spolehlivými instinkty, přece musí chápat nezbytnost a velikost vývojového procesu, kterému všichni zasvětili své životy. „Mám tě ráda, Lindo. Jsem přesvědčena, že jsi byla předurčena k velkým věcem."
„Předurčena tebou," řekla unaveně Sparta. „Nebyl to hlavní důvod, proč jsem se narodila?"
„Ale miláčku, tebe jsem nepředurčila já ani žádný jiný člověk. Historie, ta nás přivedla do tohoto bodu. A ty jsi středem její pozornosti."

„Historie řízená Stvořitelem?"
„Tohle slovo my nepoužíváme," řekl Josef. „To je jejich slovo. Tvou úlohu jsme si uvědomili později, věř nám, prosím. Až když ti bylo šest nebo sedm. To už jsme začali se SPARTOU."
Projekt SPARTA (SPecified Aptitude Resource Trai-ning and Assessment — Výcvik a stanovení specifických latentních schopností) založili Josef a Ari, aby dokázali, že každý člověk je nadán mnohočetnou inteligencí a že správný výukový program může tyto inteligence optimalizovat. Jejich dcera byla prvním subjektem jejich experimentálního programu a oni byli přesvědčeni, že v její osobě se splnily jejich nejtajnější představy.
„Zpočátku jsme se tomu zdráhali uvěřit, snažili jsme se bránit se našim skrytým přáním, ale znamení byla neklamná." Ari

mluvila potichu, plně si uvědomovala, že její dcera potřebuje pochopit souvislosti. „Když za námi Laird přišel, pochopili jsme, že nejsme sami, kdo rozpoznal tvoje možnosti."
„Tak jste mě předhodili ďáblu."
„Nerada to přiznávám...," nedopověděla.
Podívala se na manžela a ten přikývl. „Ale dopustili jsme se některých chyb," pokračovala Ari.
„Velkých chyb, kterých je nám oběma líto, Lindo."
„Matko, ty jsi stále slepá k té největší chybě ze všech. Proč si myslíš, že jsem nakonec souhlasila a setkala se s vámi? Co sis myslela, že ode mne dnes uslyšíte?"
Ari zdvihla obočí. „Že jsi o všem přemýšlela a dospěla k nevyhnutelnému závěru, že jsi připravena pokračovat."
„A co si myslíš, že to pokračování zahrnuje?"
„To, co je třeba udělat. Pro ty z nás, kteří se Učením zabývali tak jako my, to je zcela zřejmé." Na tuhle otázku byla Ari dokonale připravena. Nebo si to alespoň myslela. „Nejprve musíme, samozřejmě, obnovit tvé schopnosti. Musíš být znovu schopná vidět tak, jak chápeme vidění, slyšet, cítit, rozumět chemickým signálům a komunikovat přímo v mikrovlnách..."
„Ušetři mě toho sáhodlouhého seznamu. Ale opravdu jsem vám přišla říct, že budu pokračovat."
Ari nic neříkala, ale oči jí zářily. Josef si nervózně odkašlal.
„Až do teď jsem se vzpírala konečnému rozhodnutí... z mnoha důvodů. Nejvíce mě asi děsilo pomyšlení na tenhle okamžik..." Spartin pohled zabloudil vzhůru, stála se zakloněnou hlavou, jako kdyby viděla na stropě něco nesmírně zajímavého, snažila se zadržet slzy, které se jí draly do očí. „Jaký patetický obrázek mých zpřeházených hodnot! Klást svou nechuť postavit se nesnesitelné nadřazenosti vlastní matky před veřejné blaho!"
„Já přece..."
„Nepřerušuj mě, matko. Rozhodla jsem se, že v tom nemůžu Blaka a ostatní nechat."
„Lindo, mysli si o mně, co chceš, ale jsem na tebe velice hrdá..."
Sparta jí znovu vzala slovo. „Nechápeš Učení o nic lépe než Svobodný duch, matko. Ty s otcem. ..as velitelem a ostatními... si nedokážete představit nic velkolepějšího než Stvořitelův návrat. Dál nedokážete uvažovat, nechápete, co z toho vyplývá. Svobodný duch to chce udržet v tajnosti, nechat si Ráj pro sebe. Vy z toho chcete udělat veřejnou věc — za vašich podmínek, samozřejmě. Celá ta věc je ale mnohem složitější a závažnější, než si myslíš."
Josef svou dceru pozoroval se zvědavostí v očích, ale v Ariných očích byla jen blahosklonnost.
Sparta zachytila její pohled. „Vidím, že s tebou zbytečně marním čas. Některé věci jsou vidět jen ze zpětného pohledu."
„Tvoje bezostyšnost není zrovna příjemná, miláčku," řekla tiše Ari.
Sparta přikývla. „Můj terapeutický program by to nejspíš nazval známkou lidskosti. Ne že by se mé osobní pocity od něj nějak lišily." Polkla. „Jakékoli vměšování by mohlo misi závažným způsobem ohrozit. A můj život taky. Řekla jsem, že nechápete Učení. Vaše nevědomost byla příčinou mnohých zmatků. Ten příšerný nesmysl, který mi dali pod bránici! Takzvané zdokonalení, kvůli kterému jsem málem přišla o život! Vždyť mikrovlnná
komunikace byla naprosto zbytečná, medúzy věděly samy, co hledat. A naopak se neudělaly věci, které se udělat měly."
Ari odměřeně řekla: „Ať je to, jak chce, máme k dispozici ty nejlepší chirurgy, stačí abys..."
„Poslední tři dny jsem strávila na klinice. Všechno, co bylo třeba udělat, je v tuto chvíli hotovo. Řekla jsem veliteli, aby dohlédl na to, abyste vy dva — zejména ty — nemohli chirurgy nijak ovlivnit. Můj život patří mně."
Ari ztuhla. „Lindo, takhle se mnou nemůžeš mluvit." Zdvihla ruce z klína a zaťala prsty do kožených opěradel. „Moje úloha v těchto záležitostech je jasně stanovená, stejně jako tvoje!"
„My dvě už o téhle věci nebudeme diskutovat, dokud nebude mise ukončena. Jestli mě budeš chtít ještě vidět, jestli si myslíš, že si máme ještě co říct, to nechám na tobě. Teď odcházím." Otočila se, potom ale její ocelová maska povolila a Sparta dodala: „Pokud neexistuje něco. .., co si myslíš, že bych měla vědět."
„Lindo, prosím tě!" Arin zmatek byl silnější než hněv, ale věděla, že hádkou v tuto chvíli nic nezíská. Možná později...
Postavila se, zvedla se z křesla, jako kdyby se vzdávala trůnu. „Holčičko, co se to z tebe stalo?"
Soucit a krutost ve Spartě soupeřily o odpověď. Potlačila obojí. Se zdviženými rameny se otočila zády k rodičům a spěšně vyšla z knihovny.
10
Když se bílý kutr dostatečně vzdálil od Země, zažehla se jeho plazmová tryska a loď, na meziplanetární plavidlo nezvykle aerodynamická, vyrazila na akceleračním sloupu nesnesitelně jasného ohně vpřed.
Sparta během čtrnáctidenní cesty téměř nevycházela ze své kajuty a s jediným dalším pasažérem a s tříčlennou posádkou komunikovala, jen když to bylo nutné. Jídlo si brala do kajuty. Posilovala a procvičovala se v bojové technice, dokud z jejího štíhlého, pružného těla necrčely potůčky potu, trávila tím několik hodin denně, den po dni. Četla a pouštěla si videočipy, ale jen málokdy to mělo nějakou spojitost s misí, která ji čekala — četla Eliota a Joyce, překlad báje o Gilgamešovi a africké pověsti... Stačila přečíst tisíc stran Gendži Monogotari, než zabředla do proslulé pasáže, která byla pro začínajícího humanistu stejně těžká jako pro začínajícího geometra pons asinorum. Spala deset hodin denně.
V polovině cesty se z akcelerace stala decelerace. Potom tryska vyhasla a kutr hladce sklouzl na oběžnou dráhu kolem Ganymedu. Nad Jupiterovými měsíci znovu zaplál modrý pruh se zlatou hvězdou Komise kosmické kontroly.
Blake trval na tom, že jí pojede naproti osobně. Pronajal si malou baculatou Kanthaku a během letu na parkovací dráhu, který trval necelou hodinu, usedl do křesla druhého pilota.
Myslel na ni, na ženu, kterou miloval, skoro bez přestání, od chvíle, kdy ji před třemi lety ztratil, aby ji znovu našel a zase ztratil. Nevěděl ale, co on znamená pro ni, a to z velmi prostého důvodu — otevřeně mu řekla, že sama neví, kdo je.

Když někdo nemá špetku důvěry v sebe sama, potom se mu nedá ani věřit, ani rozumět, dokonce se ani nelze spolehnout na jeho upřímně míněné a vědomé „ne".
Teď říkala, výstižně a přitom mnohoznačně, jak spolu s oblibou rozmlouvali, že se k němu připojí. Ne že jede za ním, nebo že přijíždí jako pozorovatel nebo další člen týmu, ale že se připojí. Ne k expedici, ale k němu.
V tuto chvíli a na tomto místě nic víc nepotřeboval. Mezi nimi dvěma však ležel velký úsek života, jedinečného a soukromého, a jejich pocity a události, které prožili, náležely do dvou odlišných světů... Nevěděl, jestli bude moci její touze důvěřovat. Sama ho varovala (nebo to byl příslib?), že se změnila.
Kanthaka přešla na oběžnou dráhu. Když se z tlakového uzávěru kutru vysunulo tlakové hrdlo a jeho magnety se s cinknutím přilepily na jícen Kanthaky, vrátil se Blake zpátky do kabiny pro cestující. Ozvalo se zasyčení, následované hučením čerpadel, vyrovnávajících tlak v propojených prostorech. Vnitřní uzávěr se s bouchnutím otevřel. Uvnitř se vznášela Ellen, v ruce měla obrovský lodní vak. Ucítil, jak mu poskočilo srdce.
„Na Mongola vypadáš dobře," řekla a nepatrně se usmála.
„Ty vypadáš nádherně," řekl a natáhl ruce. Při objímání v mikrogravitaci je třeba opatrnosti, jednou rukou se musel neustále držet bezpečnostního madla. „Taková doba."
Brání se jeho doteku, nebo se mu to jen zdá? Chtělo se mu křičet, aby zaplašil obavy. Jeho smysly zaplavil pocit zklamání... Potom ale ucítil, jak její strnulost ustupuje, a hned nato se k němu přitiskla, jako kdyby byl jediným pevným bodem ve víru světa.
„On nejde? Jenom ty?" zeptal se.
„Zatím zůstane tady, na lodi."
Blake se odvážil pustit se madla. Začali se pomalu otáčet ve vzduchu uprostřed vypolstrované kabiny. Zaslechl její šeptem pronesená slova: „Potřebovala jsem se tě dotknout více, než jsem si připouštěla."
Místo odpovědi ji sevřel ještě pevněji.
Vyrušilo je veselé zvolání. „Vy dva tam, až budete hotovi, houkněte." Z průlezu pilotní kabiny na ně vykoukla drobná, hnědá ženská tvář.
Sparta se Blaka zdráhavě pustila. „Ví už někdo, že jsem tady?"
Než odpověděl, na okamžik zaváhal. „Přílet kutru Komise kosmické kontroly vyláká na světlo všechny zalezlé čmuchaly. Mezi lidmi kolují různé dohady od té doby, co zrušili karanténu. Forster se rozhodl, že nemá smysl pokoušet se schovávat tě."
„Doufám ale, že..."
Blake přikývl. „Svolal tiskovku."
Povzdechla si.
„Profesor byl pod velkým tlakem," řekl Blake. „Randolf Mays je už měsíc na Ganymedu. Dělá kravál na Vesmírné Radě, že mu Forster nechce poskytnout interview. Forster ale neposkytl interview nikomu. Skrývá se už tak dlouho, že většinu té novinářské smečky to přestalo bavit a sbalili fidlátka. Maysův příchod je ale znovu přilákal nazpátek."
„Takže," pokývala Sparta chápavě hlavou, „se Forster rozhodl předhodit té smečce mě." Sedla si do křesla a začala si zapínat pásy.
Blake upadl do zjevných rozpaků. „Jenom jedna tisková konference. Potom bude po všem. On na ní bude taky."
„Rozdíl je v tom, že on si v takových věcech libuje."
„Ty to zvládneš." Nepříliš nadšeným hlasem zavolal na pilota: „Potřebujete mě tam?"
„Nebuďte směšný," odpověděla žena a pevně za sebou zaklapla dveře pilotní kabiny.
O minutu později zaburácely brzdicí rakety a Kanthaka začala nezvykle pomalu a plynule zpomalovat. Blake se Spartou seděli vedle sebe v nebezpečně povolených bezpečnostních postrojích a hladkého brždění, za které vděčili pilotově romantické ženské duši, si ani nevšimli.
Po divoké jízdě terénním vozem Sparta dorazila do ledové jeskyně pod tlakovou kopulí, kde ještě stále čekal Michael Ventris. Jeho nákladní prostory byly uzavřené, nádrže byly naplněné tekutým palivem. Kromě přístřešků, tvořících jejich malé ležení, byla jeskyně prázdná, Ventris byl připraven k odletu.
Sparta se přivítala s ostatními členy expedice. Bylo to pro ni něco jako návrat domů — znala nejen Forstera, ale i Walshovou, která pilotovala kutry, které ji kdysi vezly na Měsíc a na Mars. A další byl McNeil.
„Angusi, vážně jsi to ty..." Oběma nataženýma rukama potřásla statnému technikovi rukou a dívala se mu přitom do očí. „Tak co, našel sis konečně kapitána s dobře zásobeným vinným sklepem?"
Oplatil jí její vševědoucí pohled. „Pořád inspektoruješ, inspektorko?"
„A za celé ty roky jsi to nedotáhla na poručíka, tos měl na mysli, McNeile?"
„Něco takového by mi ani na mysl nepřišlo." Čím více se trumfovali, tím byl jejich skotský přízvuk silnější. „Jsem ohromně rád, že tě vidím, s frčkou nebo bez."
Pustila mu ruku a objala ho. „Jsem ráda, že jsi tady taky."
Forster potom uspořádal v zásobovacím stanu jednu z těch bohatých večeří, které činily jejich život v ledovém doupěti snesitelným. Sparta seděla mezi Forsterem a Tony Grovesem, o kterém se už stačila dozvědět víc, než by si pohotový navigátor mohl myslet, přestože to byl jako obvykle on, kdo kladl většinu otázek. Když mu převyprávěla standardní přehled „vydařených" kousků Ellen Troyové, prozkoumala ho svým chladným transfokátorovým pohledem a její ucho, cvičené na modulaci hlasu, potom potvrdilo diagnózu roztěkaného odvážlivce. Že se mu dá věřit, o tom ji přesvědčil až jeho příjemný pach.
Další nová tvář patřila nešťastnému Billovi Hawkinsovi, který seděl sklíčeně u stolu a stěží se zmohl na pár základních zdvořilostních frází. Řekl jí sice, že ho těší, ale Spartě se zdálo, že si ji za pět minut nebude pamatovat, tak nepřítomný byl jeho duch. Když se zanedlouho omluvil, naklonil se Groves ke Spartě a zbytečně tlumeným hlasem jí prozradil, co

už sama tušila.
„Zhrzená láska. Ubožák dostal kopačky kvůli jinému galánovi. Dost na ní visel a já se mu ani nedivím. Byl to fakt kus. Taky byla chytrá, aspoň to tvrdil."
„Už za chvíli mu zaplníme hlavu jinými myšlenkami," zabručel J. Q. R. Forster. „Teď když je inspektorka Troyová s námi, není důvod dále otálet."
Sparta sdílela s Blakem jeho tmavý, vyhřátý příbytek i úzkou palandu.
„Jenom si představ," zašeptala, „že za dvacet čtyři hodiny, možná i dřív, se tohle místo promění v ohnivé peklo."
Ztlumila jeho smích vlastními ústy.
Stěží měli dost místa. „Ještě jedna věc," řekla nejistě. „Na některých místech musíš dávat pozor."
„Já dám pozor úplně všude."
„Myslím to vážně. Tady... a tady." Ukázala mu následky svého pobytu na chirurgii. „Je to citlivé."
„Hm. Chceš mi o tom něco říct, nebo to musím brát tak, jak to je?"
„Všechno ti vysvětlím, ale později."
Mnohem později Blake seděl na kraji palandy, kýval nohou přes okraj a díval se na ni ve světle jediné lampy, přitlumené tak, že nedosahovala ani intenzity světla svíčky. V tomto sporém osvětlení nic nenapovídalo, že její nahé tělo s dlouhými údy a malými prsy bylo jiné než jen lidské.
To její oči viděly v infračerveném spektru Blaka mnohem zřetelněji, osvětlovalo ho teplo krve, proudící v jeho žilách. Bavila se tím, že sledovala dráhu této pomalé rozvážky tepla.
„Nejsi ospalý?" zeptala se.
„Ne. A ty?"
Zakroutila hlavou. „Chtěl jsi po mně vysvětlení. Je to velmi dlouhý příběh. Některé jeho části už jsi ale slyšel, jenom v jiném pořadí."
„Dlouhé příběhy mám rád. A na pořadí mi nezáleží."
Na vzdálené straně ledové jeskyně ležel na palandě Bili Hawkins a zíral do neproniknutelné tmy. S příchodem inspektorky Troyové, a tím i s blížícím se startem Ventrisu přestal být nešťastný Hawkins konečně středem pozornosti zbývajících členů posádky a jako téma upadl v zapomnění. Byl za to vděčný. Když se dostal z hotelu Interplanetar, který teď pro něj znamenal jen trpkou vzpomínku, jeho utrpení se maličko zmírnilo.
Donekonečna si v duchu přehrával těch několik hodin strávených s Marianne a po každé takové analýze se mu ty události jevily trochu jinak. Pokud jde o jeho chování, tak stále hůře.
Začínal vždycky ránem po jejich první noci, kdy se s rozzářenýma zelenýma očima ukázala v dim sum, podniku na náměstí, kde se měli sejít. Šla rovnou z cestovní kanceláře. Oznámila mu, že zrušila zbytek Velké Cesty. Její radost se proměnila v hněv, když dal najevo svoji nelibost. Zeptal se jí, co si myslí, že bude bez něj na Ganymedu dělat? Odpověděla, že do jeho návratu z Amalthey si už něco najde. Udělal jí přednášku o tom, jak by si měla rozšířit znalosti o kolonizovaných planetách, a ona mu vmetla do tváře jeho vlastní slova o tom, jak dva týdny nestačí na to, aby člověk poznal Ganymed... Smířil by se s tím, ale když mu řekla, že s ní mluví jako její matka, panebože...
Bylo to čím dál tím horší. Hawkins odjakživa nesnášel, když někdo papouškoval všeobecně známé, ale nesprávné teorie — například že Venuše kdysi byla kometa, nebo že návštěvníci z vesmíru kdysi dávno v peruánské pustině budovali přistávací dráhy — a nějaký zvrhlý vnitřní hlas ho teď nutil, aby opravoval všechny její nepřesnosti, i když zdaleka nebyly tak do nebe volající jako tyto. Sice to snášela, ale bolestně jí to připomínalo mezerovitou povahu jejího vzdělání. Nakonec se tedy musela vzepřít a začít bojovat za vlastní sebeúctu.
Hawkins měl smůlu, že si za bitevní pole vybrala právě teorie sira Randolfa Mayse. Na Maysovi bylo něco, z čeho byla Marianne u vytržení — možná ty hromady faktů, které nosil v hlavě, jeho úžasná erudice, jako kdyby toho přečetl pětkrát víc než obyčejný smrtelník... A bylo na něm i něco, co u Hawkinse vyvolávalo prudké
záchvaty uraženého racionalismu - možná právě to, že Maysova fakta, pokud byla brána odděleně, byla nenapadnutelná. A ta jeho nadutost, s jakou je kupil jedno přes druhé...
Čím více se Mayse zastávala, tím více na něj Hawkins dorážel. Každou při vyhrál samozřejmě on. To, že se u jedné z jejich diskusí objevil Mays osobně, se při zpětném pohledu jevilo jako nevyhnutelnost.
Teď mohl Hawkins podle libosti hloubat nad svou neblahou schopností Marianne umlčet.
11
Na zbrázděné ledové rovině stála obrovská kopule, jejíž velká, zakřivená okna z kouřového skla poskytovala panoramatický pohled. Jedním z oken Randolf Mays sledoval terénní vůz, kodrcající po ledové ploše směrem k nim. Mays stál poněkud stranou od zástupu reportérů, kteří sem přišli vytáhnout pár skromných informací z inspektorky Ellen Troyové a profesora J. Q. R. Forstera. Maysova nová asistentka produkce natahovala krk k zavřeným dveřím, ve kterých se měli podle plánu oba objevit. „Neměli bychom jít blíž?" dožadovala se Marianne. „Budou tady každou chvíli."
„Tohle místo je naprosto vyhovující," odpověděl Mays do mikrovlákna, které ho spojovalo s mikrofonem v Mariannině uchu. Až přijde čas na jeho záběr a jeho otázky, nebude se muset díky své výšce a svému charakteristickému hlasu mačkat mezi davem svých kolegů.
„Moc dobře nevidím," postěžovala si Marianne.
„Já ano," ukončil debatu Mays. K tomu, co se v tuto chvíli od ní očekávalo, nepotřebovala jeho asistentka vidět. Když se Mays rozhodl využít Mariannin služeb, předpokládal, že její nedostatečnou kvalifikaci v některých oblastech vyváží úplná spolupráce v jiných. Marianne se však k jeho překvapení osvědčila nad očekávání dobře; ukázalo se, že docela slušně zvládá organizaci jeho cestovních záležitostí i domlouvání schůzek, a vůbec že se dokáže docela dobře postarat o jeho rozvrh, používajíc k tomu komunikátor a svůj přičinlivý hlásek americké vysokoškolačky,

jako kdyby se k tomu účelu
narodila. Dokonce ani neodmítala nosit jeho zavazadla; v jeho staré kožené brašně teď nesla jeho diktafony, zásobní čipy a staromódní notes, který občas používal jako pomůcku.
Kdyby byl Mays takového uvažování schopen, musel by být v duchu Billovi Hawkinsovi za takové terno vděčný. Jenže Mays nepatřil k lidem, kteří bývají někomu vděční, pokud k tomu nejsou donuceni. Stejně byl rozhodnut Marianne svést; Hawkins mu to jenom značně ulehčil...
„Už přicházejí, Randolfe," řekla Marianne. Houf reportérů se rozšuměl a všichni se začali strkat. Podala mu ten typ kamery a mikrofonu, o které si řekl.
Mays vklouzl do role reportéra a odborně nasnímal úvodní šot — dokonce stačil zachytit otevírající se dveře. Objevil se v nich profesor Forster, následovaný zbytkem expedice. Jako poslední vystoupila na pódium inspektorka Ellen Troyová v uniformě Komise kosmické kontroly. Marianne celý výjev uchváceně sledovala na svém malém pomocném monitoru.
„Dobrý den, dámy a pánové," začal profesor Forster. „Rád bych na úvod..."
„Proč jste se vyhýbal sdělovacím prostředkům, Forstere?" zakřičel na něj někdo.
„Co před námi ukrýváte?" zavřeš těl další.
„Slečno Troyová! Inspektorko! Je pravda..."
„Hej, Troyová! Proslýchá se, že jsi byla poslední rok zavřená v blázinci!?"
„...že jste se pokusila zabít Howard Falc ona a sabotovat expedici Kon-Tiki?"
Forster s téměř slyšitelným klapnutím zavřel ústa, zatáhl bradu a zlobně na novináře pohlédl zpod nazrzlého obočí. Počkal, až se tazatelé sami unaví a přestanou na okamžik křičet. „Přečtu vám krátké prohlášení," řekl a krátce si odkašlal. „Otázky až potom."
Výkřiky se ozvaly znovu, ale někteří reportéři si uvědomili, že Forster je bude ignorovat do té doby, dokud nedostane možnost přečíst své připravené poznámky, obrátili se na své kolegy a rychle je utišili.
„Kdyby říkal něco aspoň vzdáleně zajímavého, tak mě vzbuď, abych to stačil nahrát," protáhl afektovaně Mays do mikrolinky.
„Děkuji," řekl Forster do mrzutého, nedočkavého ticha. „Dovolte mi, abych vám představil členy expedice Amalthea. První pilot naší lodi, Josefa Walshová, technik Angus McNeil a navigátor Anthony Groves. Při pozemních operacích mi budou pomáhat doktor William Hawkins a pan Blake Redfield. Inspektorka Ellen Troyová zastupuje Komisi kosmické kontroly."
„Vsadím se, že zastupuje ještě něco jiného" sykl Mays.
„Náš úkol je dvojí," pokračoval Forster. „Chtěli bychom určit geologické složení měsíce, ale především doufáme, že objasníme jisté přetrvávající anomálie radiační charakteristiky Amalthey. Více než sto let, až do ukončení loňské expedice Kon-Tiki, se vědělo, že Amalthea vyzařuje více energie, než přijímá — ať už přímo od Slunce, nebo zprostředkovaně od Jupiteru. Téměř všechno nadbytečné teplo lze připsat účinku nabitých částic v Jupiterově radiačním pásu — téměř všechno, ale ne úplně všechno. Rádi bychom se dozvěděli, odkud se toto zbývající nadbytečné teplo bere."
‚Zvláště teď, když je toho tepla čím dál víc, " kibicoval Mays.
„Tato otázka nabyla na významu od chvíle, kdy Amalthea začala být geologicky aktivní. Nyní vydává mnohem více energie, než přijímá. Jaký tepelný mechanismus pohání ledové gejzíry, které způsobují, že Amalthea ztrácí každých dvanáct hodin, tedy po každém oběhu kolem Jupiteru, téměř půl procenta své původní hmotnosti?"
„Tak nám to řekni, prosím, prosím," žadonil Mays sotto voce.
„Samozřejmě také doufáme," pospíchal Forster se závěrem svého projevu, „že se dozvíme, zda existuje nějaké spojení mezi nedávnými událostmi na Amalthee a stvořeními, která žijí v Jupiterových mračnech a kterým se říká medúzy."
Rozhlédl se po svém ostentativně znuděném obecenstvu. „Vaše otázky?"
„Troyová, kde jste strávila poslední rok?" zahulákal jeden z největších křiklounů. „Je pravda, že jste byla v blázinci?"
Podívala se na Forstera a ten přikývl. Věděl, kdo je skutečná hvězda tohoto představení. „Účastnila jsem se vyšetřování," řekla, „jehož povaha musí prozatím zůstat utajena."
„Ale prosím vás," zakvílel znechuceně muž, „to přece..."
Mezitím ho však už překřičeli další tazatelé: „A co mimozemšťané, Forstere? Nejedete na Amaltheu ve skutečnosti proto, abyste tam našli Kulturu X? Abyste si spolu s Troyovou s těmi mimozemšťany popovídali, není to tak?"
Nesmyslné pokřikování prořízl pronikavý ženský hlas. „Profesore Forstere, označujete vaši expedici za vědeckou. Sir Randolf Mays naopak prohlašuje, že jste součástí konspirace Svobodného ducha. Kdo z vás má pravdu?"
Forster se pobaveně usmál. „Jste si jistá, že citujete sira Randolfa přesně? Proč se nezeptat přímo jeho? Je támhle vzadu."
Celé stádo se obrátilo k Maysovi, který zamumlal: „Co má být tohle?" Nepřestával celý podivný výjev zabírat svojí kamerou. „Připrav se, miláčku," upozornil Marianne, „budeme muset s naším malým překvapením vyrukovat dříve, než jsem zamýšlel."
„Co vy na to, sire Randolfe?" zavolala na něho reportérka. „Myslíte si, že Forster je jeden z nich?"
Dal si kameru na bok, ale nepřestal s ní mířit na reportérskou sebranku a na posádku Ventrisu, která stála rozpačitě na pódiu za ní. „Nikdy jsem neřekl, že jste součástí konspirace, profesore," zvolal bodře s úsměvem od ucha k uchu, který odhaloval jeho silný bílý chrup. „Nicméně si dovolím otázku obrátit zpátky na vás. Vy víte něco, co ví i Svobodný duch, ale my ne. Povězte nám pravý důvod, proč jedete na Amaltheu. Povězte nám, proč s sebou berete ledního krtka. Povězte nám, proč s sebou berete europonorku."
Lední krtek! Europonorka!

„Pokud jde o toho vašeho Svobodného ducha, sire Randolfe, o tom vám nepovím zhola nic." Forsterův úšklebek byl stejně nelítostný jako Maysův; vypadali jako dva paviáni, soupeřící o vůdcovství ve smečce. „Ale pokud jde o Amaltheu, vypadá to, že jste neposlouchal, nebo že jste přeslechl, co jsem před chvílí řekl. Amalthea chrlí do prostoru vlastní hmotu v podobě obrovských gejzírů vodní páry. Proto musí tento měsíc sestávat z velké části právě z vody, a to ve skupenství jak tuhém, k čemuž je lední krtek velmi užitečný výzkumný nástroj, tak ve skupenství kapalném, což je zase prostředí, pro které byly vyvinuty ponorky Europy."
Josefa Walshová se předklonila a poklepala Forsterovi na rameno. Forster si poslechl, co mu jeho pilotka pošeptala do ucha, a potom se obrátil ke shromážděným reportérům. „Byl jsem právě informován, že bylo zahájeno odpočítávání," oznámil jim se zlomyslnou radostí. „Bohužel si už s vámi déle nemůžeme povídat. Děkuji vám za pozornost."
Vzteklé hulákání zklamaných reportéru bylo natolik děsivé, že se u dveří objevila ochranka kosmoportu, aby jistila odchod Forsterovy posádky; kromě Forstera a Sparty nikdo z nich shromážděným novinářům nic neřekl.
„To už víc neřeknou?" zeptala se Marianne, zklamaná z toho, že její otázky — tisíce otázek — zůstaly nezodpovězené.
Mays si strhl mikrokomunikační aparaturu. „Ten chlap se mi posmívá." Zahleděl se nad hlavy svých kolegů, ponořen v myšlenkách. Potom zdvihl hlavu ke své asistentce. „Naše reportáž teprve začíná. Ovšem pokračovat v ní bude vyžadovat fantazii... a odvahu. Ještě stále se chceš angažovat, Marianne?"
Oči jí planuly odhodláním. „Jsem s tebou, děj se co děj, Randolfe."

3. ČÁST

REJNOK,
MĚSÍČNÍ JACHTA A STARÝ KRTEK

12

Všichni, kdo nebyli právě ve službě, se shromáždili v důstojnické kajutě Ventrisu, aby na monitorech sledovali přistání. Amalthea zpočátku vypadala jako malý, hrbolatý Měsíc, zavěšený v prostoru, její noční strana byla slabě osvětlená odraženým světlem Jupiteru. Ten byl stále větší a větší, a když loď srovnala dráhu se svým hbitým cílem, převalil se nad jejich hlavami a zaplnil celou oblohu. A to, co ještě nedávno byl jen kus tmavého kamene s několika ostrůvky sněhu, byl teď krátký elipsoid z třpytivého ledu, vyhlazený a abstraktní jako Brancusiho sochy, s podélnou osou směřující přímo do oranžovožluté sraženiny Jupiterových mračen — k šéfovi.
Byli teď tak blízko, že i bez pomoci monitorovací optiky viděli stovky obláčků páry, roztroušených po ledovém povrchu měsíce — nebeský Yellowstone, plný šumících limonádových gejzírů. Ale místo aby padaly zpátky k povrchu, všechny gejzíry půvabně stoupaly do vesmíru, kde se rozptýlily do pohádkového mlžného závoje. Vypadalo to, jako by Amaltheu objímala náruč něžného větru, a nikoli strohé vzduchoprázdno.
Jediná „atmosféra" v okolí Jupiteru, který byl navzdory své děsivé obrovitosti stále jen necelých 110 000 kilometrů daleko, byl shluk částic v jeho radiačních pásech. Radiační tlak tlačil řídké plyny Amalthey do protisměru a rozsvěcoval je stejně jako ohon komety, přibližující se k Slunci.
A právě do tohoto víru Josefa Walshová s Ventrisem zamířila - do jediné oblasti v blízkém okolí Jupiteru, chráněné před jeho smrtonosnou radiací. Tady před ne-
celým rokem kotvila Garuda, zatímco Howard Falcon na Kon-Tiki proplouval mračny Jupiteru. Garudin úkol byl však snadný ve srovnání s tím, co čekalo Ventris — jediné, co musela udělat, bylo vyčkat několik krátkých dní, dokud se Falcon nevrátí. Úkol Ventrisu byl obtížný, neboť předmět jejich výzkumu měnil podobu s každou ubíhající minutou.
Jo Walshová se přiblížila k povrchu měsíce natolik, nakolik jí opatrnost dovolila. Jupiter zmizel z monitorů a zapadl za silně zakřivený obzor Amalthey, a během několika dalších minut se Ventris přiblížil k zamlženému povrchu natolik, že vzdálenost mezi ním a hlavním jícnem byla minimální.
Než se loď přestala pohybovat, diváci v důstojnické kabině si stačili všimnout zvláštních černých bodů na povrchu měsíce. „Co to je? Krátery?" vyhrkl Hawkins za všechny, kterým se tato otázka honila hlavou.
K Blakovi, Billovi Hawkinsovi a profesorovi se zanedlouho připojil Groves s McNeilem. Kromě Walshové, která měla ještě práci v pilotní kabině, a Sparty, která se ztratila těsně před startem z Ganymedu, byli v důstojnické kajutě všichni.
Na největším monitoru běžel zpomalený záznam přibližovacího manévru. Na třech místech povrchu se pod nimi v řídké mlze zřetelně rýsovala tři obrovská, ostře ohraničená kola. Tenké černé čáry vypadaly jako narýsované čínskou tuší na papíře, kružnice byly příliš pravidelné a příliš rovnoměrně navzájem vzdálené, než aby byly dílem náhody.
„Vy jste o tomhle věděl, profesore?"
„Řekněme, že to pro mě není takové překvapení jako pro vás," odpověděl profesor a na jeho zářivě mladistvém obličeji s očima starého muže zahrál mnohoznačný úsměv. „Vesmírné Radě se podařilo udržet většinu satelitních záznamů v tajnosti, s výjimkou jednoho, ke kterému se dostal Mays, ale ten byl pořízen z takové dálky, že nic důležitého neukázal. Tyto obrazce se ukázaly až během posledních měsíců na videosekvencích s vysokou rozlišovací schopností. Jsme první, kdo je vidí zblízka."
Záznam pokračoval. Kamera se přiblížila k povrchu a najednou bylo všem divákům uvnitř důstojnické kajuty jasné, že kola nejsou žádné nápisy, žádné zářezy do hladkého povrchu, ale naopak něco, co z povrchu vyvstávalo. Byla to nějaká konstrukce, tenký černý ornament, vyčnívající několik metrů nad ledovou planinu.
„Má někdo nějakou představu o tom, na co se díváme?" zeptal se Forster.
„Ano, pane, řekl bych..."
„To není fér, Angusi, ty to poznáš na první pohled. Bille? Tony? Co myslíte?"
Tony Groves zakroutil hlavou a usmál se. „Nemám zdání. Vypadá to jako obrovské terče na šipky."
„To by byly setsakra velké terče," zafrkal McNeil. „A setsakra velké šipky."
„Bille?" pobídl Forster Hawkinse.
„Jsem lingvista, a ne planetolog," zamručel poněkud mrzutě Bili Hawkins. Zdálo se, že se ho dotklo, že si profesor

nechal informace o tajemných obrazcích pro sebe.
„A co ty, Blaku?"
Blake se usmál. „Že by to mělo něco společného s faktem, že medúzy, když s nimi Falcon začal laškovat, začaly vysílat k Amalthee rádiové signály?"
„Takže to je pravda?" zeptal se neurvale Hawkins.
„Mays to tvrdí, ale Vesmírná Rada to nikdy nepotvrdila."
„Je to pravda, Bille," řekl Forster. „Ukážu ti svou analýzu toho signálu. Myslím, že dojdeš ke stejnému závěru, co se týče jeho významu."
„A to?" dožadoval se Hawkins.
„Zpráva, která v překladu zní: ‚Už jsou tady'. Jsem přesvědčen, že tím medúzy ohlašovaly přítomnost návštěvníků v oblacích Jupiteru."
„Medúzy!" protestoval Hawkins. „Přece nejsou inteligentní, nebo snad ano? Copak to nejsou jen obyčejná zvířata?"
„O jejich inteligenci vlastně nic nevíme. Vždyť přece nevíme, ani teoreticky, vůbec nic o tom, jak pojem inteligence aplikovat na mimozemské formy života. Ovšem při správném výcviku nebo při správném naprogramování není třeba žádné zvláštní inteligence k tomu, aby nějaký pozemský organismus na určitý podnět reagoval nějakým komplexně vyhlížejícím vzorcem chování. Například cvičení papoušci."
„Pokud předpokládáme, že medúzy skutečně předávaly signál, potom ho tady něco muselo zachytit," řekl Blake.
„To jako rádiové antény?" zeptal se nevěřícně Hawkins.
„Přesně tak," potvrdil Forster.
Angus McNeil přikývl. „Ty kruhy tak vypadají. Jako antény pro příjem metrových rádiových vln, takových, na jaké byly uzpůsobeny i medúzy. Nechápu ale, jak je možné, že si jich dříve nikdo nevšiml."
„Amalthea byla ještě před rokem, než se objevily gejzíry, pokrytá narudle černou vrstvou horniny," řekl Forster. „Ta jí dávala vzhled uhlíkatého tělesa, bohatého na organické látky, a zároveň dokonale zakrývala tyto umělé konstrukce."
„Takže vy myslíte, že šlo o záměrné maskování?" otázal se skeptickým tónem Tony Groves.
„To nevím," zněla Forsterova jednoduchá odpověď. „Vrstva půdy se mohla taky nakupit během tisíciletí náhodných srážek s meteority." Podíval se na Blaka. „Co si o tom myslíš ty, Blaku?"
„To, co člověku připadá nesmyslné, může nečlověku připadat naprosto pochopitelné," odpověděl Blake. „Ale stejně mi není jasné, proč by měl někdo ty antény ukrývat, když jde o to, aby se někdo nebo něco na Amalthee dozvědělo o přítomnosti návštěvníků na Jupiteru. Proč by ti návštěvníci, například my, nemohli ty antény vidět rovnou a přistát na Amalthee ještě před Jupiterem?"
„Možná proto, že ten někdo, jak říkáš, nechtěl, aby byly objeveny náhodně," nadhodil Forster.
„Co tím chcete říct?" vyhrkl Hawkins, který v sobě nepřestával živit pocit rozmrzelosti.
„Ještě před rokem nikdo nevěděl, že v Jupiterově atmosféře nějaké medúzy vůbec jsou," obrátil se k němu Forster. „A to přes všechny sondy! Do jeho atmosféry bylo vypuštěno přes tři sta automatizovaných sond, ale medúzy se ‚rozmluví' až když tam přiletí člověk! Možná ten někdo nechce mluvit s roboty. Nebo s cvičenými papoušky. Možná ani nechce mluvit s někým, kdo čirou náhodou narazil na povrchu Amalthey na nějaké znamení nebo stopy po něčí přítomnosti. Možná ten někdo chce mluvit jen s těmi, kdo přesně vědí, co hledají."
„S těmi, kdo našli a rozluštili Marťanskou plaketu?" zeptal se s náznakem jedovatěti Hawkins. „S lidmi jako jste vy?"
Forster nasadil lstivý úsměv. „Marťanskou plaketu... nebo její ekvivalenty."
„Podle toho zatraceného May se Svobodný duch tvrdí, že takový ekvivalent, dochovaný ze starověku, vlastní," vychrlil ze sebe rozhořčený Hawkins. „Říkají mu Učení."
„Já mezi ně nepatřím, Bille, a ani s nimi netáhnu za jeden provaz," řekl tiše Forster. „Ať si Mays říká, co chce."
Nastalo trapné ticho. Aby ho přerušil, Blake se zeptal: „Teď se budeme pro změnu ptát my vás, profesore. „Co tam dolů vlastně jdeme hledat?"
„Dobrá otázka." Forster se odmlčel a zatáhl se za přečnívající chomáč svého hustého obočí. „Odpověď na ni je podstatou naší expedice. Mám sice jistou teorii, ale nic, co bych věděl jistě. Stejně jako vy," dodal směrem k Billovi Hawkinsovi. „Začneme s podrobným průzkumem z naší orbity."
Letěli bizarními mraky, koronou plynů stoupajících z povrchu Amalthey jako les zelektrizovaných vlasů. Ventris proplouval mezi těmito prchavými pletenci, zanechávaje za sebou jen nepatrnou brázdu v místě, kde klec supravodivého radiačního štítu na okamžik v přesných geometrických křivkách odklonila nabité částice od jeho trupu. Když se dostali na holou, přivrácenou stranu, kde nebylo po plynu ani památky, uviděli pod sebou oslepující bílou plochu, hladkou a neporušenou jako povrch kulečníkové koule. Když ale vyslali k povrchu radarový signál, svědčil jeho odraz o něčem zcela odlišném. Zmapovali polohu gejzírů a zjistili, že sice nejsou jeden od druhého přesně stejně vzdálené, ale že na celém elipsoidním povrchu měsíce tvoří pravidelnou síť. Našli celkem šest „obřích terčů", po jednom na obou pólech podélné osy a čtyři rovnoměrně rozmístěné podél rovníku.
Když se octli zpátky v bezpečném kotvišti radiačního stínu, Tony Groves, který celé operaci velel, výsledky průzkumu výstižně shrnul slovy: „Přátelé, na tomto takzvaném měsíci není přirozeného vůbec nic."
První výzkumná skupina, Blake, Angus McNeil a Bili Hawkins, vyrazila o dvanáct hodin později. V tu dobu už Amalthea spolu se svým miniaturním parazitem, Michaelem Ventrisem, obletěla Jupiter a vrátila se do přibližně stejného postavení vzhledem k Jupiteru a jeho nezvykle velkým a pomalým galileovským měsícům, v jakém se nacházela, když k ní Michael Ventris dorazil.
Uzávěr přechodové komory se otevřel a do Amaltheina stínu vypluly tři postavy, ozářené kuželem žlutého světla z nitra lodi. McNeil by ani nespočítal, kolikrát už na stovkách asteroidů a planetek dělal něco podobného, ale úplně stejné jako teď to nebylo nikdy. Připadalo mu, jako by skákal do mléčné mlhy, husté a neproniknutelné, vypadala jako páry

suchého ledu, jenom byla o něco jemnější, vzdušnější a přitom stálejší, ne tak hravá; jako by nebyla o nic hmotnější než všudypřítomné světlo fotonové éry z počátků vesmíru.
Když jim Forster oznámil rozpis, McNeil zamumlal Tonymu Grovesovi do ucha, že Hawkins je na ošidnou práci ve volném prostoru příliš nezkušený. Forster však dal jasně najevo, že chce mít Hawkinse v první skupině.
Ani Blakovy zkušenosti nebyly kdovíjaké — právě naopak, byly, mírně řečeno, eklektické. Jednou si zahopsal po Měsíci a měl značnou praxi s marťanskými
přetlakovými skafandry, ale kromě jedné krátké vycházky v klasickém měkkém skafandru poblíž Marsova měsíce Phobosu byl v kosmickém prostoru nováčkem.
McNeil jim měl oběma dělat chůvu. V jeho třicetileté kosmické praxi zbývalo jen málo místa na situace, se kterými by se již nesetkal a nevypořádal.
Když se dostali dostatečně blízko k povrchu, uviděli zpěněné moře čirého a křehkého ledu, zbrázděné silami, které nebyly o nic silnější než sublimace, odehrávající se v chmýří krystalického světa při větvení miniaturních struktur sněhových vloček. Připomínalo to rozsah a propracovanost hlubinných korálových útesů a přitom to bylo stejně nehmotné jako kousky mastku.
Gravitace na Amalthee byla tak mikroskopická, že o nějaké chůzi nemohlo být řeči; byli navzájem spojeni lanem jako horolezci a nad bílou plání se pohybovali pomocí jemných impulzů z manévrovacích systémů na zádech.
„Jak to tam dole vypadá?" ozvala se jim ve sluchátkách Forsterova netrpělivá otázka.
„Jako italská zmrzlina," odpověděl Blake.
„Čím jsme blíž, tím pozoruhodnější formace vidíme," řekl Hawkins. „Nekonečně rekurzivní struktury, pravděpodobně až na molekulární úroveň."
„Co říkal?" zamručel nahlas McNeil.
Blake a McNeil byli přivázáni na koncích lana, takže jakýkoli náznak nezdravého entuziasmu z Hawkinsovy strany — Hawkins si získal pověst člověka obdařeného rozvratným nadšením — byl v zárodku potlačen. Když ho Blake s McNeilem museli už podruhé škubnutím% vrátit mezi sebe, Forsterův hlas se ozval ve sluchátkách znovu. „Jak se cítíš, Bille?"
„Chápu, že některým lidem připadají procházky ve skafandru po planetě bez atmosféry a s nízkou gravitací jako skvělá zábava. Mně to tak nepřijde."
„Nervy?" zabručel McNeil.
„Všechny ty prověrky a bezpečnostní opatření..."
„Soustřeď se jen na to hlavní. Víš, kde jsi?"
„Co na tom záleží, kde na tomhle idiotském provaze jsem?"
„Máš dost vzduchu?"
„Ovšem že mám. Hele, Angusi, ne..."
„Tak nezapomeň dýchat."
Pět následujících minut uběhlo mlčky. Potom před sebou uviděli svůj cíl, jeden z černých kruhů, který předtím viděli ve vesmíru. Asi čtvrt kilometru před sebou spatřili jeho zamlžené, nejasné obrysy.
„Možná je to jen retranslační stanice, zesilovač," řekl McNeil. „Třeba je některá z těch antén namířena k jejich domovské hvězdě."
„Tak proč jich je šest?" nechápal Hawkins. „Když odpočítám jednu, namířenou k Jupiteru, stále mi vycházejí čtyři navíc."
„Rotace," řekl Blake.
„Slapové vztahy mezi Amaltheu a Jupiterem se musely ustálit hned zpočátku," namítl Hawkins. „Tuhle orientaci musí mít už miliardu let."
„Zapomínáš, že se otáčí kolem Jupiteru."
„Správně," potvrdil McNeil. „Těch šest polí pokryje v každém okamžiku celou oblohu."
„Ať je to, co chce, je to tady," oznámil Hawkins. Trojice vznášejících se mužů ve skafandrech se těžkopádně zastavila, jako když dětská „chodící" pružina dopadne na poslední schod. Z mléčné mlhy se vynořila černá, pavučinová struktura, pokrytá rampouchy nejroztodivnějších tvarů.
O umělém původu objektu nemohlo být pochyb. Všechno nasvědčovalo tomu, že je to rádiová anténa, její jednotlivé prvky však byly tak nevýslovně zvláštní, že mohla klidně pocházet z mořských hlubin.
Uběhla asi hodina a Blake se již téměř vyčerpal marnou snahou získat vzorek neznámé hmoty. Nic nebylo zrezivělé, vypadalo to, že ta věc není ani ze železa, ani z žádného jiného kovu, podléhajícího korozi, ale z nějakého nezničitelného, tvrdého, černého plastu. Nenašel žádnou spáru, kam by mohl zasunout nůž. Nic se nedalo rozšroubovat ani odstřihnout, protože nikde nebyly žádné šrouby ani nýty. Základy celé konstrukce byly zřejmě několik metrů hluboko v ledu.
Kruhová konstrukce byla vlastně mělká parabolická prohlubeň o průměru přibližně jeden kilometr, s centrální anténou uprostřed, v ohnisku paraboly. Její tvar se však McNeilovi nezdál, osa Z mu na elektromagnetické záření, které měla parabola přijímat, připadala příliš krátká. „Může to být anténa, proč ne, ale hromsky neúčinná," řekl. „Nechce se mi věřit, že by ti kosmíci byli tak hloupí, aby si tady zřídili odposlouchávací stanici a přitom si nedali tu práci, aby postavili pořádný přijímač nebo vysílač."
„Třeba to není vysílač. Třeba nepotřebovali domů nic vysílat," řekl Blake. „Třeba je na Amalthee nějaká paměťová jednotka, která shromažďuje data, která si později vyzvednou."
„Takže celá tahle věc byla miliardu let ukrytá pod ledem," protáhl zamyšleně Hawkins.
Při pohledu na ohromnou konstrukci, rýsující se v mlze jako nějaká nestvůrná pavučina, nebylo snadné si uvědomit, že

křehký sníh kolem nich tam nebyl věčně, že povrch Amalthey byl ještě nedávno výše než jejich hlavy - tak vysoko, že parabolu zcela pohltil.
„Chceš říct, že její geometrie je přizpůsobena rychlosti světla ve vodě?" Tón, jakým McNeil otázku pronesl, prozrazoval to, co zůstalo nevyřčeno: buď nemáte o fyzice ani potuchy, mladý pane doktore Hawkinsi, nebo přece jen nejste tak natvrdlý.
„To že jsem řekl?" podivil se Hawkins.
Takže to první, posteskl si McNeil v duchu. Co se dá dělat. „Rádiové vlny se ve vodě daleko nedostanou," utrousil.
„Zas tak hluboko pod vodou to nebylo," namítl Blake. „Pár metrů, víc ne."
„Zatím je to jen hypotéza," připustil McNeil. „Budu to muset spočítat."
„Ale stejně..., i kdyby to byly antény, co je napájí?" zeptal se Hawkins, setrvávající v roli ďáblova advokáta, který má radost, když se věci co nejvíce komplikují.
„Kdybych to instaloval já, tak bych to udělal jako samonapájecí okruh se supravodivými bateriemi a kondenzátory," řekl McNeil. „To se dozvíme, až změříme pole. Ale když už chceš bádat nad napájením, tak se zamysli, co ‚napájí' ty gejzíry."
„A co když jejich energetický zdroj vůbec není na Amalthee?" opáčil Blake.
„Co tím myslíš, Blaku?" ozval se v jejich přilbách profesorův hlas.
„Ještě před rokem byla Amalthea považována za rigidní těleso. Pokud byla její rigidita udržovaná uměle, tak je možné, že ji signály medúz vypnuly, a Amalthea teď podléhá slapovým vlivům Jupiteru. A v tom případě je tím tepelným zdrojem právě Jupiter."
„Tak jako sopky na Europě," řekl Forster.
„Ano, pane," přitakal Blake. „Pokud Amaltheu opravdu tvoří převážně voda, tak rozpínání a smršťování během jejího pendlování kolem Jupiteru stačí na to, aby začala vařit, tedy pokud tomu něco nebrání."
„Takže pořád nevíme, co hledáme," zavrčel Angus McNeil.
Když na palubě Ventrisu nastala umělá noc, McNeil předložil ostatním výsledky svého měření a svých propočtů. Konstrukce měla vskutku tvar antény, která má fungovat pod nepříliš tlustou vrstvou ledu.
Posádka sice měla nočních hodin využít ke spánku, ale události dne velké většině z nich nedovolovaly usnout. Blake po společné večeři v důstojnické kajutě nechal ostatní debatovat o tom, jak a s kým antény komunikovaly, a vrátil se do stísněné, ale dobře vybavené lodní laboratoře.
Aby získal alespoň několik molekul neznámé hmoty, musel se nakonec uchýlit k řízené laserové sondě a iontové zádrži. Následujících několik hodin strávil pokusy zjistit, o jakou látku jde. Spektrometrie mu příliš nepomohla, spektrální maxima ani minima neprozradila žádný nezvyklý prvek. Bylo tam několik běžných kovů, uhlík, kyslík, dusík a pár lehkých prvků, nezjistil ani žádné nezvyklé poměry mezi nimi. Ať už způsobovalo mimořádnou pevnost a odolnost materiálu cokoli, mu-
selo se to ukrývat v jeho krystalické struktuře - z té však zbyla po laserovém ostřelování jen molekulární kaše.
Nakonec to vzdal a obrátil svoji pozornost ke vzorkům ledu. Ty byly mnohem zajímavější.
Právě zíral na výsledná data a mrzutě přitom kroutil hlavou, když si uvědomil, že od průlezu do těsné laboratoře se na něj dívá Forster.
„Co vy tady?" přivítal ho Blake. „Přišel jste se podívat, jak zvládám základy vysokoškolské chemie?"
„Co děláš?" zeptal se Forster s naježeným obočím.
„Mohl bych vám předložit seznam mých nezdařených experimentů. Pokouším se zjistit stavbu a složení ledu a jeho stáří. Snažím se určit stáří těchhle vzorků, co jsme dnes nasbírali, ale nějak se mi to nedaří."
Na povrchu Amalthey, který se pomalu vypařoval do prostoru, se odkrývaly neustále nové vrstvy materiálu. Na led, dlouhé věky pohřbený, působily částečky z Jupiterových radiačních pásů a také sluneční a kosmické záření. Změřením izotopických poměrů v odkrytých vrstvách bylo teoreticky možné určit dobu, po kterou byla každá vrstva v klidu.
„V čem je problém?"
„Vycházejí mi šílené věci. Vzorky z velice blízkých míst dávají hodnoty, které se liší o pět, šest řádů."
„Překalibroval jsi přístroje?"
„Ano, ale možná jsem si špatně přečetl návod."
„A proč by to nemohla být pravda? Prostě jeden vzorek starší, druhý mladší..."
„Nejde o to, že je jeden starší a druhý mladší, ale o to, že jeden je mladý a druhý ještě mladší. Většina vzorků určuje stáří tohoto ledu na miliardu let. Led z Ganymedu, Kallistó nebo Europy má pro srovnání úctyhodných čtyři a půl miliardy let."
Forster mluvil vážně, ale v očích mu svítil úsměv. „Což znamená, že Amalthea nevznikla jako součást Jupiterova systému. Třeba ji zachytil později."
„Což znamená, že Amalthea nevznikla jako součást Sluneční soustavy," pronesl významně Blake. „Jenom si mě poslechněte, mluvím jako sir Randolf Tlampač Mays."
„A ostatní vzorky?" zeptal se Forster.
„Něco mezi tisícem a deseti tisíci let."
„Trochu mladší než Sluneční soustava," opáčil Forster, tentokrát s neskrývaným úsměvem."
„Víte, kdybyste byl kreacionista..."
„Odkud je ten vzorek?"
„Přímo zpod paraboly," odpověděl Blake.
„To by mohlo být zajímavé místo kde začít." Forster si tiše povzdechl. „Škoda že tady není Troyová. Třeba by nám ten její kult o tom řekl něco víc."

„Nelíbilo by se jí, že Svobodného ducha nazýváte jejím kultem."
„Tak tedy Salamandr, nebo jak si říkáte. Profesor Nagy se mě pokusil osvítit, ale já se obávám, že jsem to nikdy celé pořádně nepochopil."
„Učení je stejně neúplné. A o Amalthee se v něm nikde nemluví," řekl Blake, vyhýbaje se tématu.
„Potom je dost zvláštní, že Troyová jako by vždycky věděla něco víc než to takzvané Učení. Jenom škoda, že nikdy nezůstane na jednom místě tak dlouho, aby mohla být užitečná."
Blake cítil, jak mu rudnou uši. „Obvykle se ukáže v pravý čas," bránil ji. Právě Forster by to přece měl ze všech lidí vědět nejlépe.
„To je pravda. Nezmínila se ti o tom, co vlastně na Ganymedu hodlá dělat?"
„Je mi líto, ale nevím o nic víc než vy."
„Hm, co se dá dělat... škoda že nám to neřekla dřív. Ušetřili bychom si jeden nebo dva týdny čekání v té ponuré jeskyni." Forster obrátil svoji pozornost k laboratornímu stolu a poklepal na monitor laserového spektrometru. „Co dál jsi zjistil, synku?"
„Podívejte se na základní složení. Na poměry jednotlivých látek." Blake Forsterovi nejprve na velké obrazovce ukázal zvětšeniny ledových krystalů a potom minerály, které se v nich zachytily.
Tvář J. Q. R. Forstera se při pohledu na barevné
diagramy a grafy roztáhla do širokého, neskrývaně šťastného úsměvu. „Hleďme, hleďme, to jsou mi věci!"
„Jak to myslíte?" zeptal se Blake, protože bylo zřejmé, že to Forstera nepřekvapilo.
„Napřed vy, mladý muži. Co vám z toho vyplývá?"
„No... na krystalické struktuře není nic neobvyklého. Obyčejný led L, takže víme, že zmrzl při nízkém tlaku."
„To jsi ale určitě čekal."
„To ano, pokud ovšem nebyla Amalthea kusem jádra nějakého mnohem většího ledového tělesa."
„Tuhle možnost jsi zvažoval také?" otázal se uznale Forster.
„Napadlo mě to. Víte, nemyslím si, že to zmrzlo ve vakuu. Jak byste potom vysvětlil ty rozpuštěné minerály — soli, uhličitany, fosfáty a další..." Ukázal na diagram na obrazovce.
„Takže?" pobídl ho Forster.
„Co takhle zmrzlá mořská voda?"
13
Michael Ventris zvolna klesl ze své oběžné dráhy a nechal se slabou Amaltheinou gravitací přitáhnout k jejímu povrchu. Tři ploché vzpěry se do něj hluboko zabořily. V hangáru se na pružinových závěsech pohupoval lední krtek, osvětlovaný slabou září pracovních světel. Blake s Forsterem se nasoukali do jeho kabiny a pečlivě se připásali. Zrzavý profesor hořel netrpělivostí.
„Pěkná vykopávka," zhodnotil Blake křiklavě barevný kontrolní panel, který se rozzářil jako lunapark. Hodnou chvíli zápolil s přístrojovou deskou, zatímco nervózní Forster byl během celé zdlouhavé přípravné fáze čím dál tím neklidnější.
„Ten náš krteček už má svoje roky, co?" ozval se v komunikátoru chraptivý, veselý hlas Josefy Walshové.
„Tenhle starý krtek má ještě pořád dost sil," odpověděl konečně Blake. „Mám čistý panel. Jsme připraveni ke startu."
„Pohněme s tím," řekl Forster.
„Všechno v pořádku, Jo?" zeptal se Blake do mikrofonu.
V komunikátoru bylo chvíli ticho. „Potvrzeno. Můžete pokračovat."
Blake zavřel poklop kabiny nad jejich hlavami. „Mám potvrzený plný atmosférický tlak, žádné úniky nezjištěny."
„Pokud budete mít N-jednotky, nic se vám nemůže stát," ozvala se Walshová. Pro případ náhlé ztráty tlaku měli na sobě měkké skafandry s otevřeným hledím na snímatelných přilbách. Krtek byl příliš starý, takže nebyl vybaven skafandry pro virtuální realitu, ve kterých se pilot cítil být součástí stroje.
„Pochybuji, že umřeme na pokles tlaku," sykl Forster.
Blake se na Forstera po očku podíval. Profesor zřejmě trpěl pocitem odloučení, asi potřeboval mít mezi sebou a svým okolím nějaké ochranné a vyhodnocovací vrstvy, a když je neměl, tak byl podrážděný. Třeba mu to připomínalo jeho výpravu na Venuši, která málem skončila katastrofou.
„Už vás nebudu déle zdržovat," řekla Walshová. Lasturovité dveře hangáru se rozevřely a za nimi se objevilo hvězdné nebe a nepozemsky bílá mlha spolu s narudlou září Jupiteru, plujícího těsně nad horizontem.
Jeřáb krtka vytáhl z lodního prostoru a vysunul ho před trup lodi. Kvílení motorů utichlo, ozvalo se jedno cvaknutí, jak se odpojil magnetický drapák, a potom druhé, když pružiny zlehka odstrčily krtka od lodi. Mohutné vozidlo začalo pozvolna, přídí vpřed, padat dolů. Jeho nekonečně dlouhý pád mlhou připomínal klesání balonu, naplněného heliem.
Na levém boku se z mléčné prázdnoty vynořil okraj obrovské konstrukce parabolické antény. Ventris záměrně odstrčil krtka k okraji antény, kde vzorky ledu ukázaly místa o celé věky mladší než miliardu let starý zbytek Amalthey.
Blake s Forsterem srážku s křehkým ledovým povrchem Amalthey skoro ani nezaregistrovali, prostě kolem nich najednou byly závěje, sahající až do poloviny okna řídicí kabiny. Ojíněným oknem kabiny viděli nezřetelné obrysy dvou bílých postav, vznášejících se jako dva korpulentní andělé na černém nebi — Hawkins s Grovesem zajišťovali mohutné, napůl odvinuté kabely z přídavného zdroje Ventrisu, dohlíželi na to, aby přípojky zůstaly neporušené.
„Okej, měli byste být mobilní," ozval se v komunikátoru Hawkinsův žoviální hlas. Hawkins už překonal svoji počáteční nemotornost, se kterou se pohyboval v kosmickém skafandru, a byl z něj obstojný „vakuový atlet".
„U nás je všechno v pořádku," ohlásil Blake.
„U mě taky, všechna spojení v pořádku," oznámila Walshová z letové paluby.
„Až budeš připraven, můžeme jet," řekl Forster a v jeho hlase se ozývalo napětí.
Blake zatlačil páky dopředu.

Dvě protiběžné frézy před nimi zahájily svůj komplikovaný tanec, zprvu pomalu a potom se vzrůstající rychlostí. Krtka zahalilo mračno ledových krystalů. Prvních deset nebo dvacet metrů tvořila pórovitá ledová pěna. Potom se krtek propadl vzduchovou bublinou, a když dopadl, diamantové hrany jeho nožů se konečně zařízly do poctivého, tvrdého ledu. Začal si prohrabávat cestu do středu Amalthey.
Forster se najednou uvolnil a s úlevou vydechl, jako kdyby celou tu dobu zadržoval dech. Konečně se blížil tam, kam ho táhlo jeho srdce, do středu Amalthey. Čím více se tam blížil, tím rychleji narůstala jeho posedlost. Blížil se k svému cíli tak rychle, jak to jen bylo možné.
Na velké obrazovce uprostřed kontrolního panelu viděli oba muži trojrozměrný obraz sektoru, ve kterém se pohybovali; ukazovala jejich polohu i směr pohybu. V databázích ledního krtka byly uloženy informace, které během posledního roku nashromáždily satelity Vesmírné Rady, a také výsledky posledního seizmického průzkumu Ventrisu. Kdyby Amalthea sama nebyla jedno velké překvapení, tak by se tento obraz mohl jevit jako překvapivý...
Celých sto let, od doby, kdy primitivní automatizovaná sonda Voyager 1 pořídila první detailní snímky Amalthey, se mělo za to, že Amalthea je chudá na těkavé látky. To byla ostatně zcela opodstatněná hypotéza, jelikož měsíc neměl atmosféru, byl rigidní a zdánlivě zcela nečinný. Naproti tomu jeho mnohem větší soused Io byl měsíc tak „tvárný", tak bohatý na nestálé kapaliny a plyny, že některá z jeho nevšedních sirných sopek byla neustále aktivní. Voyager 1, který jako první dosáhl oběžné dráhy Jupiteru a odeslal na Zemi snímky Io, dokázal, že Země nebyla jediným geologicky aktivním tělesem Sluneční soustavy.
Amalthea byla ve skutečnosti tak těkavá, jak jen mohlo kosmické těleso jejích rozměrů být, neboť se skládala téměř výhradně z vody. Navíc ji omývaly Jupiterovy radiační pásy a utiskovaly ji slapové síly planety tak obrovské, že měla blízko k samovznícení a k proměně ve hvězdu, díky čemuž se o ní častokrát hovořilo jako o poraženém protivníkovi Slunce. Přes to všechno zůstávala Amalthea nadále v tuhém, zmrzlém stavu.
Udržet vodu v horkém okolí zmrzlou vyžaduje energii. Když vložili do počítačů Ventrisu všechna náležitá data, zjistilo se, že zjevnou nesrovnalost v Amaltheině energetické bilanci nelze přičíst na vrub něčemu tak nicotnému, jako je únik elektrické energie přes rádiové antény, ale že musí hledat mnohem „výkonnější" fenomén. Pro nedostatek výstižnějšího pojmenování mu členové expedice říkali „lednička".
Lednička je ve skutečnosti topné těleso, které ohřívá jednu svoji součást, aby se její druhá část mohla ochladit. Tmavý červený prach, nyní již neexistující, který dříve Amaltheu pokrýval, působil jako účinný radiátor, povrchová plocha, díky které se Amalthea mohla zbavit tepla, odebíraného spodnímu ledu. Většina tepelné ztráty se maskovala v proudu energie z Jupiterových radiačních pásů; více než sto let nikdo netušil, jak značným dílem přispívala malinká Amalthea do celkové energetické bilance radiačních pásů.
Odkud se ale ta energie brala?
Grafické programy starého krtka měly daleko do dokonalosti — člověk musel mít na paměti, že vycházely z „měkkých" dat a že přesvědčivost, se kterou se převáděly na obrazovku, nebyla na místě. Počítačem generovaná mapa skicovitě zobrazovala sféroid neurčeného složení a rozměrů ve středu měsíce. Předmět, který podle všeho miliardu let produkoval energii potřebnou k tomu, aby Amalthea zůstala zamrzlá.
Amalthea začala před rokem rozmrzat, ale její tání postupovalo mnohem rychleji, než aby se dalo vysvětlit působením radiačních pásů a slapových sil. Amalthea se roztápěla, protože objekt v jejím středu mnohonásobně zvětšil dodávku tepla. Z ledničky se stala kamínka.
Seizmologicky generovaná mapa na kontrolním
panelu ukazovala tento obraz: na povrchu ledová kůra provrtaná průduchy plynu a kapaliny, které na povrchu sublimovaly do vakua, pod ní třicet kilometrů tlustá vrstva vody a uprostřed pevné jádro, hmota neznámého složení, která však byla dost horká na to, aby uvedla okolní vodu do varu.
Úkolem ledního krtka samozřejmě nebylo přiblížit se k tomuto horkému jádru. Měl jen prorazit Amalthein ledový škraloup.
Na krytu kabiny se hromadila a kroutila ledová tříšť, odlétávající od čepelí vrtných fréz. Vypadalo to, jako by za sklem kabiny bylo něco živého, přestože za hladkými stěnami ledového komína nebylo nic než neproniknutelná vrstva ledu.
„Už jsme skoro tam," řekl Blake.
„Nezpomaluj," řekl Forster, jako kdyby od Blaka očekával nějaký netypický projev opatrnosti. Forster se zatahal za nos a hloubavě zabručel něco nesrozumitelného; sledoval přitom na obrazovce krtkův obraz, jak se pomalu blíží k ostré hranici ledu a vody.
Forster byl přesvědčen, že ví, co je objekt uprostřed Amalthey. Svou jistotu sice získal teprve před několika dny, když konečně začali shromažďovat „pevná" data, ale od chvíle, kdy ho jeho přesvědčení přivedlo na cestu vedoucí k těmto objevům, uplynulo už mnoho let.
Za krytem kabiny panovala téměř úplná temnota, narušovaná jen odrazem světel z kontrolního panelu; obraz na monitoru živě zprostředkovával krtkův přímočarý postup ledovou vrstvou. Zkapalněný led za nimi se okamžitě vypařoval a stoupal vzhůru do vyvrtaného komína. Pro Forsterův imaginativní pohled však okolní led s narůstající hloubkou jako by prosvětlovala slabá, vzdálená záře.
Lidé na palubě Ventrisu mohli na velkých obrazovkách vidět stejný obraz jako na monitoru krtka, navíc však měli k dispozici výstupní projekci složitějších a výkonnějších seizmicko-topografických programů Ventrisu. Tady už — s omezením daným pouze rozlišovací schopností zvukových vln ve vodě — nemohly být
ohledně tvaru a velikosti Amaltheina ledového škraloupu nebo objektu v jejím středu žádné pochybnosti. Projekce zahrnovaly údaje o rozměrech, teplotě, hustotě a odrazivosti, a to v každé hloubce a v jakémkoli pomyslném řezu. Přesto však vypadalo jádro na monitorech Ventrisu jako černá díra. Objekt ve středu Amalthey totiž s téměř stoprocentní účinností pohlcoval zvukové vlny.

Počítačem generovaný barevný obraz zřetelně ukazoval spletité víry a proudy ve vroucí vodě kolem tajemného jádra, ale do něj vidět nebylo. Hmota, ze které se jádro skládalo, buď obyčejné vibrace vůbec nepřenášela, nebo nějakým způsobem eliminovala seizmické vlivy prostředí, které jádro ze všech stran obklopovalo.
Tony Groves přes rameno Jo Walshové fascinovaně sledoval krtkův postup. „Teď opatrně, opatrně," řekl skoro šeptem.
Walshová předstírala, že ho vzala za slovo. „Navigátor vybízí k opatrnosti," řekla do komunikátoru.
Groves zčervenal. „Hele, Jo, já jsem..."
„Copak, Tony?" zeptala se.
„Taková hloupost... Jak jsem se tak díval na obrazovku, na chvíli se mi zdálo..., že by mohli spadnout, až prorazí led."
„Žádné strachy." Natáhla ruku a přetočila grafiku o 180 stupňů. „Někdy je dobré si připomenout, že nahoře a dole jsou dva relativní pojmy."
„Chceš si ze mě utahovat?" zeptal se znechuceně. Za okamžik však vzrušeně vykřikl, protože krtek na obrazovce konečně prorazil Amaltheinu ledovou skořápku.
Bohužel neměli k dispozici živé záběry — lidé, kteří krtka zkonstruovali, nepovažovali za nutné instalovat kameru na stroj, který neměl pracovat jinde než v ledu.
„Blaku, profesore! Vidíte něco? Povězte nám, co vidíte," vyzvala je Walshová.
Po chvíli se ozvala Blakova zpožděná odpověď. „Je to zvláštní. Nemáme sice venkovní reflektory, ale zdá se mi, že kolem není taková tma, jaká..."
„Jsme ve vodě," řekl Forster. „Osvětlení naší kabiny má nesporný účinek na naše okolní prostředí."
„O čem to mluvíte?" ozvala se v komunikátoru Blakova udivená reakce. Walshová ve stejnou chvíli stroze dodala: „Profesore, byl byste tak laskav a řekl nám, o čem to, sakra, mluvíte?"
Posádka Ventrisu uslyšela Forsterův spokojený a neklamně vzrušený hlas, který odpověděl: „Je to všude kolem. Život. Voda je plná života... "
Líné spirály kabelů pomalu, jako obláčky dýmu, padaly ze vzdáleného trupu Ventrisu — napájecí a zabezpečovací kabely, které se sunuly po ledu do otvoru, aby v oblacích páry zmizely za krtkem. Páry, která byla pro Hawkinse a McNeila znamením krtkova postupu.
Zaslechli hlášení ve sluchátkách svých skafandrů. Hawkins na okamžik zažíval stejné pocity vzrušení nad unikátním objevem jako ostatní. Život. Alespoň na krátký okamžik se dokázal odpoutat od úvah o Marianne Mitchellové a Randolfovi Maysovi.

14

Randolf Mays si dokázal živě představit, k jakým velkolepým objevům na Amalthee právě dochází, a myšlenka, že musí sedět na Ganymedu a čekat, až se o nich dozví z oficiálních zdrojů, ho dohánělа k šílenství. Dal to sice Marianne jasně najevo, ale i v nejhorším stadiu tohoto „šílenství" si zachovával svůj šarm. Buď už ji měl tak dokonale přečtenou, nebo to bylo dílo náhody, ale Marianne zjistila, že ji Mays neodolatelně přitahuje. Byl tak starý, že by klidně mohl být její otec (její skutečný otec byl však přece jen o něco starší, což byl možná důvod, který tuto psychologickou bariéru zredukoval na minimum), a navíc nebyl vůbec hezký, ani v nejmenším tak hezký jako... třeba Bili Hawkins. Ale když tak o tom přemýšlela, byl jeho zbrázděný obličej a... klátivá postava vlastně sexy. A jeho duše...
Hrozně ráda s ním pracovala. Nevadilo by jí, kdyby jejich vztahy překročily pracovní rámec, on se k ní však choval naprosto profesionálně a ona se snažila ze všech sil, aby v tomto ohledu splnila všechna jeho očekávání. Běhala za ním jako pejsek. Alespoň zpočátku...
Marianne nebyla jedinou ženou na Ganymedu, která se pokoušela číst Maysovy myšlenky. Sparta na něj od Forsterovy tiskové konference v předvečer startu Ventrisu nepřestávala myslet. Nikdy předtím se s ním nesetkala osobně. Teatrální vystupování tohoto historika-reportéra ji tak zaujalo, že kvůli němu zůstala na Ganymedu, zatímco Ventris odletěl na Amaltheu.
„Teď je třeba konat otevřeně," řekla Sparta veliteli. „Zjistěte víc o tom překupníkovi Von Frischovi. Ověřte, jestli je Luke Lim tou osobou, za kterou se vydává. A udělejte to veřejně - rozvážete mi tím ruce."
„Stejně si všichni myslí, že jsi s Forsterem."
„Dostanete mě tam později. Až mě tam bude potřeba."
„Ty si myslíš, že tě kdykoli můžu dostat všude tam, kam se potřebuješ dostat, že?"
„Ne vždycky. Jenom když to jde."
Neodpověděl, jenom mrzutě hleděl do zdi. Seděl na gauči s plastikovým přehozem, nohy od sebe, ruce zkřížené, zatímco Sparta před ním přecházela sem a tam po ošoupané dlážděné podlaze návštěvní místnosti ústředí Vesmírné Rady na Ganymedu. Byla to ponurá, těsná místnost ve stejně ponuré a přeplněné tlakové budově, skrývající se před zběžným pohledem mezi startovacími kopulemi a palivovými cisternami v odlehlém koutě kosmoportu. Nízký, obloukovitý profil stavby a její úředně šedý povrch bez oken byl odrazem rozpačitých vztahů mezi Vesmírnou Radou a Indo-asijskými komunitami na galileovských měsících.
„Tohle je malá kolonie," pokračovala. „Stačí jeden zvědavec a zanedlouho to ví všichni. Budu se muset přestrojit za baliskou tanečnici nebo něco podobného."
Chraplavě se zasmál. „Jestli se převlečeš za baliskou tanečnici, tak budeš na všech videotabulích v Bezbřehém moři."
„Tak za tibetskou jeptišku," řekla. „Já vím, jak zmizet z očí, veliteli. S vaší pomocí."
„Nemyslím si, zeje to zapotřebí."
„Mays nesmí tušit, že ho sleduju."
Velitel si neklidně poposedl na prasklých pružinách gauče. „Proč se chceš otravovat s Maysem? Teď už se nemůže Forsterovi nijak plést do cesty. Na Amaltheu se nedostane. Máme ho přesně tam, kde ho chceme mít, přímo pod

nosem."
„Připadá mi nějak moc chytrý," řekla. V jejím hlase nebyla ani stopa po jízlivosti.
Ganymed měl nákladní elektromagnetické katapultovací zařízení, podobné těm, která byla na Měsíci, kvůli silnější gravitaci však bylo úměrně delší, jeho celková délka byla přibližně padesát kilometrů. Kromě nákladních služeb a obvyklé přepravy na parkovací dráhu poskytovalo ještě službu, která v nabídce zařízení na Měsíci chyběla — samonaváděcí výlety po Jupiterových měsících. Ale delta véčka, potřebná k vyslání kabiny bez pohonu kolem jupiterského systému a k jejich opětovnému zachycení při návratu, nebyla žádnou lacinou záležitostí, a tak byly tyto výlety patřičně drahé, lístek stál několik set nových dolarů. Reklamní strategie musela být s postupujícím časem neustále rafinovanější.
Každý turista mohl zdarma ve všech cestovních kancelářích na hlavním náměstí zhlédnout vizuální prezentaci, miničip obsahující prostorové pohledy na galileovské měsíce z průzorů automatizovaných výletních kabin spolu s doprovodným komentářem o astronomických faktech. Pořad byl důmyslně sestaven předními marketingovými psychology a vyvolával v divákovi přesvědčení, že tam nahoře je něco nesmírně zajímavého, něco, co se z této chabé prezentace nemohou dozvědět.
„Co říkáš, Marianne?" zeptal se Mays, když prezentace skončila.
„Jestli je tam nahoře opravdu něco zajímavého, tak se to z této ubohé prezentace nedozvíme," odpověděla.
Trojrozměrný film v kině Ultimax, kousek od náměstí Šri Jantra, stál jen pár nových centů. Úchvatné záběry Kallistó, Ganymedu, Europy, Io! Pojďte se podívat na Zbrázděné a Zkroucené Pole! Pojďte se podívat na dějiny vesmíru uvnitř Kráterů! Pojďte se podívat na Největší aktivní sopku ve Sluneční soustavě! A hlavně si před kinem kupte balíček maštěných Dim Sunek a smažených Won Tonek.
„Jak se ti to líbilo, drahá?"
„No... připadalo mi to takové mrtvé."
Pouhý jeden nový dolar stála Tajuplná jízda kapitána Io, která imitovala průlet plamenným chocholem největší sirné erupce na Io. Výkyvná vibrační sedadla, vysokorychlostní grafika s vysokou rozlišovací schopností, halasný hudební doprovod a zvukové efekty dělaly
z , jízdy" vzrušující zážitek jak pro dospělé, tak pro malé děti.
„Jak to na tebe působilo, miláčku?"
„Bolí mě z toho páteř."
Když všechno ostatní selhalo, přišla na řadu skutečnost.
„A za chvilku tu máme odpočítávání! Další páreček, šup na palubu! Jedem, honem, ať to lítá!"
Randolf Mays a Marianne Mitchellová se nechali několika mladíky a dívkami v pestrých stejnokrojích odvést nástupními kulisami společnosti Vycházející Měsíc ke své kabině. Mladí lidé vypadali, jako kdyby byli všichni nakloňováni ze stejného zlatovlasého páru Jihokaliforňanů — nebýt starobylé disneylandovské tradice, která byla na pozemském Východě tolik v oblibě, by Barbie a Kenové na tomto místě možná působili poněkud nevkusně. Jestli se za jejich bělostně zářícím chrupem a modrookým úsměvem skrývaly vůbec nějaké myšlenky, to se zákazník nikdy nedozvěděl; tyhle děti byly placené za to, aby zůstaly rozradostněné.
„Že vám nesedí kombinéza? Jak je to možné? Propána, kdo vám poradil, abyste to udělal takto..., pane?"
„Nechtě si přilbu nasazenou, dokud nebude po startu, slečno..., a příjemnou cestu!"
Marianne byla příliš bystrá, než aby si nevšimla nudy a úzkosti, která na ni čas od času vykoukla zpod jejich usměvavých tváří. Zneklidnilo ji to, ale na jakékoli námitky už bylo příliš pozdě. Najednou byli sami, byli připoutáni do sedadel Měsíční jachty číslo čtyři a na sobě měli standardní skafandry, čpící stovkami jejich předchůdců. Před sebou měli obrazovku tak širokou, že zaplňovala doslova celé zorné pole. Ovládací panel pod ní byl tak jednoduchý, že vypadal spíše jako hračka. Na této „lodi" nebyly žádné ovládací prvky, kromě těch, kterými se přepínaly kanály a reguloval se zvuk a kvalita obrazu.
Široká obrazovka momentálně ukazovala seřadiště odpalovacího zařízení. Bylo to asi tak zajímavé, jako pohled na stanici bostonského metra ve dvacátém století.
„Musím říct, že zrovna takhle jsem si práci interplanetárního zpravodaje nepředstavovala, Randolfe," řekla Marianne. Její tenký hlásek zněl ve sluchátkách unaveně, jakoby sklíčeně.
„Pozadí událostí, odehrávajících se na Amalthee, se v žádném případě nedá pochopit bez předchozí prohlídky jupiterského systému," řekl jí na to Mays. Přes veškerou jeho snahu to však nezaznělo příliš přesvědčivě.
„Asi tě už začínám příliš dobře znát," zabručela Marianne. „Mohla bych přísahat, že přede mnou něco tajíš."
Před odpovědí ho zachránilo prudké zakymácení. Zvenčí se ozvalo bzučení stroje, který sunul jejich kabinu po magnetickém kolejišti. Postupovali po seřadišti směrem k ostatním kabinám, čekajícím na odpálení. Většina z nich nesla náklad, který se měl přeložit do nákladních lodí čekajících na oběžné dráze, jiné byly prázdné, protože více dodávek přilétalo k povrchu Ganymedu, než kolik jich odlétalo. Nanejvýš jednou za týden přepravilo několik Měsíčních jachet živý náklad — turisty, jako byli oni.
„Jedna minuta do startu," ozval se v reproduktorech lahodný, bezpohlavní hlas. „Lehněte si a uvolněte se, prosím. Přejeme vám příjemnou cestu."
Obraz na videotabuli ukazoval, jak se kabina blíží k ústí elektromagnetického katapultu, který je měl za okamžik vystřelit do vesmíru. Kromě zábavných programů, nahraných na videočipu, měl pasažér Měsíční jachty k dispozici už jen jedinou další projekci, a to schematické znázornění plánované trajektorie.
Spolu s postavením galileovských měsíců se neustále měnil také itinerář těchto výletních plaveb. Někdy se dokonce nekonaly žádné, zejména když nebyla dostupná Io. Se svými sytými barvami a sto kilometrů vysokými sloupci síry byla Io mezi všemi měsíci hlavní turistickou atrakcí.

Průměrně dlouhý výletní okruh trval přibližně šedesát hodin, tedy dva a půl dne. Provozovatelé ovšem jaksi zapomínali zdůraznit, že pobyt v blízkém okolí některého kosmického tělesa tvoří jen nepatrnou, několikaminutovou část z této doby. Zato měl návštěvník k dispozici široký výběr videomateriálu z nejrůznějších oblastí a stejně bohatou zásobu jídla a pití. Toaletní sekce v zadní části kabiny zase nabízela robomasážní služby na nejvyšší úrovni. Pasažér si rovněž mohl vybrat spací režim a s pomocí přesně odměřené injekční dávky mohl všechny nudné úseky vynechat.
„Třicet sekund do startu," oznámil hlas. „Lehněte si a uvolněte se, prosím. Přejeme vám příjemnou cestu."
Zrovna když obrazovka ukazovala jejich vstup do komory odpalovacího zařízení, Mays natáhl ruku a stiskl volič.
„Hej," zaprotestovala Marianne. „Start je jediná zajímavá věc, kterou v příštích osmnácti hodinách zažijeme. Na mapu se můžeme dívat později."
„Přece dobře víš, že to nejsme my, " řekl Mays. „Zeje to jen nahrávka. Všude tam, kde může dojít k nějaké poruše, jakkoli nepravděpodobné, provozovatelé vždycky postaví kulisy, v našem případě elektronické. Cestující vidí vždycky jen nablýskanou novou kabinu a ideální start."
„Já chci sledovat start, a ne nějakou stupidní mapu," bránila se horlivě Marianne. „Možná to není přímý přenos, ale aspoň je to poučné."
„Jak si přeješ." Přepnul na původní kanál. Na obrazovce se ukázala kabina, která mohla být jejich vlastní, ale nebyla. Kabina najížděla na katapult, elektromagnetické cívky už čekaly, aby ji zachytily a vymrštily vpřed. „Nebude ti vadit, když se podívám na naši trajektorii, až vyletíme z kolejiště? Mapa se, na rozdíl od startu, generuje v reálném čase."
„Jak budeš chtít, Randol..."
Jejich rozhovor přerušil syntetický hlas. „Deset sekund do startu. Lehněte si a uvolněte se, prosím. Přejeme vám příjemnou cestu. Devět sekund, osm, sedm... zůstaňte ležet a zcela se uvolněte, vaše cesta právě začíná. .. tři, dva, jedna..."
Zrychlení nepůsobilo jako úder pěstí, ale jako péřový polštářek položený na břiše — čarodějný polštářek, čím dál těžší, nejprve se z něj stal pytlík mouky, potom pytel cementu, potom litinový ingot...
„Zbývá třicet sekund do ukončení startovací sekvence. Ležte uvolněně."
Pasažéry ležící uvnitř kabiny drtilo přetížení deseti gé. Na ovládacím panelu svítila řada malých zelených světýlek, která by však měla stejnou barvu i v situaci krajního nebezpečí; zelené diody tu byly toliko na okrasu a pro klid pasažéra, který neměl ani nejmenší možnost ovlivnit svůj osud.
Na videotabuli pokračovala nahrávka startu. Kabina tiše zrychlovala o sto metrů za sekundu, až se pohybovala rychleji než kulka z vysokorychlostní pušky.
Spirály odpalovacího zařízení se jim rozplynuly před očima. Viděli jen podélné vedení, které spirály spojovalo, neuvěřitelně rovnou pásku lesklého kovu, která se ztrácela někde nad vzdáleným horizontem mezi hvězdami.
Byli ve stavu beztíže.
„Zrychlení ukončeno," ozval se automat. „Do ukončení startovací sekvence zbývá pět sekund. Ležte klidně."
Během posledních několika kilometrů cesty po dráze katapultu provedla magnetická pole poslední rychlostní a zaměřovači úpravy — trajektorie jednotlivých kabin se zde přizpůsobovaly jejich cílům. Některé vypluly na parkovací dráhu kolem Ganymedu, jiné se vydaly na pouť kolem vnějších měsíců.
Zmrzlý povrch Ganymedu ubíhal pod konstrukcí katapultu, která se na vytáhlých pilířích vzpínala nad ledovým světem, aby si zachovala svoji umělou euklidovskou přímočarost.
Za okamžik bylo po všem; konstrukce katapultu byla za nimi a ledové horstvo Ganymedu mizelo za obzorem. Obrazovku zaplnily hvězdy.
„Dovolíš?" zeptal se Mays, ale ve skutečnosti to spíše oznámil a přepnul na „itinerář".
Grafické měřítko se upravilo tak, aby širokou obrazovku téměř beze zbytku vyplnil ledový kotouč Ganymedu; souběžně s rovníkem vyrazila zprava světle
zelená čára a zamířila vzhůru, další, jasně modrá čára se k ní připojila. Zelená čára byla jejich plánovaná dráha; modrá čára byla jejich skutečná dráha, tak jak je monitorovaly radary a navigační satelity. Obě čáry sledovaly po celé své délce stejnou dráhu - tak to mělo, pokud nedojde k nějaké nepředstavitelné havárii, zůstat po celou dobu jejich cesty.
Mays zmenšil měřítko. Ganymed se scvrkl na malou tečku v pravé dolní části obrazovky. Uprostřed se vznášel disk Jupiteru s realisticky znázorněnými pásmy mračen. V soustředných kruzích kolem něj byly vykresleny oběžné dráhy Amalthey, Io, Europy a Ganymedu. Orbita Kallistó už se na obrazovku nevešla. Kallistó, chudá sestra galileovských měsíců, byla podle všeobecného mínění příliš podobná Ganymedu, než aby si zasluhovala zvláštní pozornost; to však turisté mohli sami posoudit, jen když bylo postavení Jupiterových měsíců takové, že podle zákonů nebeské mechaniky bylo jednodušší a lacinější, aby kabina proletěla také kolem ní.
Světle zelená čára tvořila úhlednou kličku, která nejprve obkroužila Io, potom prudce zabočila kolem Jupiteru a na zpáteční cestě se přiblížila k Europě, aby se nakonec znovu napojila na oběžnou dráhu kolem Ganymedu, jenom o třetinu oběhu dále. Amalthea v itineráři nebyla. Její orbita se nacházela mnohem blíže k Jupiteru, v místech, kde se kabina měla k obrovi přiblížit nejvíce.
S ohledem na úvodní vysoce účinné zrychlení měl většinu jejich cesty tvořit jen setrvačný let. V některých klíčových bodech však bylo nutné, aby pomohly přídavné rakety.
Mays bručel, že grafika obrazovky je na zvolené měřítko příliš pomalá. Oranžové světlo nepravého Jupiteru se mu odráželo ve skle přilby a zapalovalo mu v očích plamínky ohně.
Marianne zívla. „Asi se prospím. Potom mě vzbuď, až budeme u Io."
Jeho odpověď přišla s nezvyklým zpožděním. „S radostí, drahoušku," zamumlal.
Něco v jeho hlase upoutalo její pozornost. „Že ty máš něco za lubem, Randolfe?" zeptala se ospale. Hypnotikum v jejích žilách jí už však nedovolilo dočkat se odpovědi — se kterou se Mays stejně nenamáhal.

15

Sloupce bílé páry, tryskající z puklin v ledu, působily dojmem ohromné síly, ale ve skutečnosti to byly jen velmi řídké molekuly vody, pohybující se vysokou rychlostí ve vakuu. Tento „nejmírnější z větrů" odfoukl obří antény do vesmíru; led pod jejich základy se rozplynul a masivní konstrukce se jako semínka pampelišek, unášená letním vánkem, vznesly do prostoru. Vzaly s sebou tajemství svého spojení s hvězdami — as jádrem měsíce.

Blake a Forster leželi vedle sebe v europonorce, Blake v pilotním křesle, a klouzali po krajkách ledu vpřed. Hawkins a McNeil ponorku táhli za konečky křídel. Perleťová mlha byla tak hustá, že světlo svítilen na jejich přilbách se jim ze vzdálenosti jednoho nebo dvou metrů vracelo zpátky do obličeje.

Vedly je komunikační kabely, připomínající girlandy rozvěšené v mlze. Nebýt jich, mohli se takto potácet celé hodiny, aniž by kdy našli vstupní šachtu. Konečně dorazili k otvoru, širokému, umělému vstupu do beztvarého světa z mlhy a ledu, vedle něhož se vznášel lední krtek. Nechali ho zde pro případ, že by vařící voda na povrchu znovu zamrzla a šachta by potřebovala znovu prorazit.

„Jsme připraveni k sestupu," řekl Blake do komunikátoru.

Sestup samotný byl jednoduchý. Blake svinul pohyblivá křídla kolem těla ponorky, až bylo plavidlo užší než otvor ledové šachty, Hawkins a McNeil potom plavidlo umístili nad otvor a silou manévrovacích systémů svých skafandrů ho postrčili dovnitř.

Ponorka se vrhla do neproniknutelné mlhy. O sto metrů níže se před nimi najednou objevila voda, divoce vařící hladina, kterou tvrdošíjně zarůstal ledový povlak, aby se okamžik nato znovu prolomil.

Radarové snímače nárazu zapnuly raketový pohon a krátkým zážehem trysek zasunuly plavidlo pod hladinu, která by ho jinak nepřijala. Další zážeh plavidlo potopil hlouběji, až se ocitlo ve volné vodě a rozvinutými křídly se opřelo do vodní masy. Několika mocnými záběry se ponorka dostala do potřebné hloubky, přetočila se na hřbet a začala ze spodní strany prozkoumávat ledový krunýř. Voda byla kalná — hemžila se koncentrovaným životem.

„Hladoví malí ďáblové," zasmál se Forster. Byl to ten nejšťastnější zvuk, jaký ze sebe po několika měsících vydal.

„Vypadají přesně jako krunýřovky. Hejna a hejna krunýřovek." Rozzářenýma očima se zadíval na jedno z nesčetných stvořeníček, která dorážela na průhledný kryt kabiny a sledoval, jak se chvilku bezmocně kroutí, potom se zorientuje a střelhbitě odplouvá pryč.

„To se pasou, nebo co?" ozval se v sonarovém komunikátoru hlas Walshové.

„Většinou ano," odpověděl Blake. „Živí se těmi červenými chuchvalci na spodní straně ledu. Naši biologové by to nazvali řasami... možná bychom tomu měli říkat exo-řasy. A je zase spásají ty miniaturní medúzy, jsou jich celá mračna."

„Budeme to muset přenechat exo-biologům," řekl Forster. „Nasbírám pár vzorků, Blaku, ale nedovol mi, abych se s tím příliš zdržoval."

„Kdyby člověk nevěděl, že je uvnitř jednoho z Jupiterových měsíců, myslel by si, že je v Severním ledovém oceánu. Když je jaro."

Forster a Blake leželi natažení v europonorce, plavidlu pro dvojčlennou posádku, a v prostoru za jejich zády bylo právě tolik místa, aby se do něj vsoukal ještě jeden člověk. Rejnok, tak ponorce říkali — vždyť když si zasloužil jméno starý krtek, zasloužila si ho i stará ponorka, schopná vykonat to, na co krtek nestačil. Poslání ledního horníka totiž skončilo, jakmile prohrabal cestu do Amaltheina vnitřku.

Vzhledem ke středu Amalthey plul rejnok hlavou vzhůru, jeho spodní povrch klouzal pouhý metr od ledové slupky. Před nimi se rozprostírala hemžící se biota Amaltheina „arktického" moře, či alespoň její hojný a živorodý vzorek. Scénu osvětlovaly reflektory ponorky, posádku chránila jen tenká kapka z čirého plastu. Voda byla tak zakalená množstvím živých organismů, požírajících jiné nebo požíraných jinými, že se v ní bílé světlo reflektorů rychle rozptýlilo.

Vystřelující, nespočetná hejna průhledných krunýřovek připomínala ve světle reflektorů zvedající se duhový závoj. Lidé v ponorce si malá stvoření prohlíželi pomocí zvětšovací optiky. Medúzy, podobné tisícům druhů medúz, kterými se hemžila všechna pozemská moře, hrály všemi barvami. Stvoření, která Forster nazval „krunýřovkami", byli vlastně garnátům podobní tvorečkové s mnoha nožkami, plochými ocásky a tvrdými, průhlednými ulitami, které vizuálně zpřístupňovaly jejich pulzující oběhový systém. Kdykoli na ně dopadlo světlo reflektoru, rozprchli se zběsile na všechny strany — což bylo, vzhledem k tomu, že sálající „slunce" byla žhavá tečka vzdálená někde daleko dole v temných hlubinách a potrava krunýřovek zase ležela v opačném směru, chování naprosto pochopitelné.

„Co to bylo?" řekl najednou Blake.

„Ventrisi, máme tady nové hosty," řekl Forster. „Něco většího než všechno, co jsme doposud viděli."

„Vypadá to jako oliheň," řekl Blake. „Tam je další... celé hejno. Obracím rejnoka."

Ponorka máchla křídly a udělala v polévkovité vodě líný půlobrat. Tmavá tekutina ožila mihotavým, planoucím životem. Pod nimi tančilo nespočetné množství tvorečků torpédovitého tvaru s chapadélky. Žádný z nich nebyl větší než lidská ruka, zato byli v obrovském hejnu tak těsně jeden vedle druhého, že vystřelovali vpřed a obraceli se jako jeden celistvý organismus. Na každém průsvitném, stříbřitém zvířátku zářily tyrkysové kuličky bioluminiscence; dohromady tvořili modrý transparent na temném pozadí.

„Znovu se potápějí," oznámil Blake.

„Plujeme za nimi, Ventrisi, " řekl Forster do sonarového komunikátoru. „Vzorky odeberu až potom."

Blake zatlačil ovladače ponoru vpřed a rejnok naklonil svou průhlednou příď k pomyslnému dnu. Pohyblivá křídla se zavlnila a popohnala plavidlo hlouběji do tmy.

Rejnok měl už své odslouženo. Nebyl sice tak starý jako krtek, ale byl to už dávno překonaný typ. Jeho pasažéři pobývali v normálním, pozemském tlakovém režimu a dýchali směs kyslíku a dusíku. Tekutý dusík vezla ponorka v tlakových nádržích a kyslík získávala z vody. Její kyslíkový výměník, její „žábry", byl ve stálé hloubce dostatečně účinný, ale při změnách tlaku potřebovalo plavidlo určitý čas na vyrovnání vnitřního pracovního tlaku.

A tlak na malé Amalthee, ačkoli se neměnil tak rychle jako na velké Europě (nebo na ještě větší Zemi), zakrátko úctyhodně vzrostl. Blake se snažil sledovat hejno rychle se potápějících olihní, ale ještě se nedostal ani o čtyři kilometry hlouběji a už se ozvalo výstražné zařízení: Nepokoušejte se překročit současnou hloubku, dokud se nedoplní žaberní soustava, oznámil mu příjemný, leč neoblomný hlas palubního robota.
Blake nechal rejnoka ustálit. Nezbývalo než čekat, dokud se umělá enzymatická směs v žaberní soustavě nedoplní. Ve vodě okolo ponorky plavala menažerie roztodivných tvorů, připomínajících neznámé druhy zlověstně vybarvených medúz a sklovitých, láčkovcům podobných živočichů. Kolem proplula ryba, která měla hubu větší než břicho, a hltavě se na ně zadívala očima velkýma jako dva golfové míčky.
„Vracejí se," řekl Forster.
„Prosím?" Blake sledoval přístroje a nevěnoval pozornost tomu, co se děje venku.
„Máme velmi nekvalitní obraz," ozvala se v sonarovém komunikátoru Walshová. „Můžete nám říct, co vidíte?"
„Olihně. Vypadá to skoro, jako kdyby na nás čekaly," řekl Forster. „To, jak se pohybují... člověk by si myslel, že se nám smějí."
„To z vás mluví vaše nálada, pane," usmál se Blake.
„Třeba máme podobné úvahy."
Blake se na profesora nedůvěřivě podíval. „To jako vy a oni?"
Forster neodpověděl.
Blake sledoval vlnící se plošku modrého světla půl kilometru pod nimi, která jako by se kolébala v lenivém proudu, plošku sestavenou z tisíce drobných vektorů, z tisíce chapadlovitých projektilů.
Můžete pokračovat v sestupu, oznámila ponorka hlasem, který naznačoval, že se není čeho obávat. Blake zatlačil ovladače dopředu. Hejno ohnivých tvorečků okamžitě vystřelilo pryč, směrem k jasné mlhovině v srdci Amalthey.
Voda už tak neoplývala živinami a zamlžila se stoupajícími bublinkami. Rejnok se potápěl proti pomalému proudu stoupajících bublin.
„Venkovní teplota rychle stoupá," řekl Blake.
Objekt v jádru, ačkoli stále velmi vzdálený, už nebyl jen neurčitou světelnou skvrnou; stala se z něj pulzující bílá koule, zářící příliš pronikavě, než aby na ní mohlo spočinout nechráněné lidské oko. Bylo to miniaturní slunce ve vodnatém, černém vesmíru.
Výstražný signál se ozval znovu. Nepokousejte se překročit současnou hloubku, dokud...
„No jo," zabručel Blake a sundal ruce z řízení. Tentokrát čekali déle, než se kyslík z rejnokových žáber rozplynul do velkého objemu tekutiny v jeho oběhovém systému.
„No vida, už jsou tady zase," vykřikl Forster. Znovu to vypadalo, že hejno olihní na ně čeká, točí se a vystřeluje sem a tam v ustálené hloubce necelý kilometr pod nimi. Forsterův hlas přeskakoval vzrušením: „Myslíš, že se pokoušejí komunikovat?"
„To bych neřekl." Blake vzal na sebe roli skeptika.
Můžete pokračovat v sestupu, řekla ponorka. Zazněl tón a oni se ponořili dále ho hlubin.
Okolní voda byla teď plná bublin, proudily kolem nich miliony mikroskopických kuliček i velké, kymácející se kulovité bubliny, které vypadaly jako živé. Hejno olihní uhánělo pod nimi, nořilo se stále hlouběji a stáčelo se přitom doprava.
„Ty bubliny jsou horké, " řekl Blake.
„Je v nich pára," řekl profesor. „Stoupají ve sloupcích. Olihně se jim vyhýbají — měli bychom to udělat taky, než se nám spečou žábry."
Rejnok máchl širokými křídly a stočil se doprava za neviditelnou brázdou světélkujících olihní. Najednou byla kolem nich klidná, chladná voda.
Žhavé jádro pod nimi už narostlo do rozměrů Slunce, viděného ze Země, bylo příliš jasné pro lidské oko, které se muselo chránit světelným filtrem. Z Amaltheina bílého jádra se pomalu, spirálovitě vinuly proudy zářivých bublin, šířících se symetricky z oblasti maximálního tlaku a stoupajících všemi směry vzhůru k povrchu měsíce.
„Vsadím se, že všechny tyhle řady bublin končí nahoře gejzírem," řekl Blake.
„Sázka se nepřijímá," odpověděl profesor, který si všiml pravidelné geometrie bublinových proudů. „Máš totiž pravdu."
Pod vypouklým oknem kabiny se na řídicím panelu rozzářilo jantarové světýlko. Ponorka vyrovnaným hlasem oznámila: Postupujte opatrně. Blížíte se absolutní tlakové hranici. Ponorka, ve které stále panovaly příjemné pozemské podmínky, se blížila bodu, kdy by mohla drtivým tlakem okolní vody implodovat.
„Dál už se asi nedostaneme," řekl Blake.
„Tady se obrátíme," rozhodl Forster. „Zbytek musíme zjistit ze snímků. Cestou zpátky dělej každých pět set metrů zastávku, abych mohl nabrat vzorky."
„Dobře," řekl Blake a položil ruce na řízení, ale profesor k němu natáhl ruku, jemně se ho dotkl svými suchými prsty a zarazil ho. „Ještě okamžik. Malý okamžik."
Blake trpělivě vyčkával a přitom se snažil představit si, co se odehrává ve Forsterově mozku. Profesor se dostal mučivě blízko k předmětu svého výzkumu, trvajícího desítky let, a ten si i teď stále zachovával odstup.
Forster naslouchal zvukům zvenčí, přenášeným lodním sonarem: pisklavému sykotu milionů bublinek o velikosti špendlíkové hlavičky, stoupajících od žhavého jádra, i vláčnému šplouchání větších bublin, které do sebe narážely a spojovaly se. Nad těmito neživými zvuky se vznášelo skřípání a ševelení záplavy podvodního života v tomto vesmírném akváriu, v této temné kouli plné vody, bohaté na živiny, jaké se nacházely v mořích planet pozemského typu.

Tyto akustické projevy života měly své modely — bezmyšlenkovité modely určující fázi krmení, migrace a reprodukce, ale třeba i modely složitější, kdo ví.
Hejno olihní čekalo pod nimi, otáčelo se, prudce klesalo a stoupalo, vystřelovalo tam a zpět; tisíce kroutících se tvorečků, rytmicky si prozpěvujících. A nad tímto sopránovým sborem se ozývalo hluboké, promyšlené basové dunění, podobající se pomalému vyzvánění chrámových zvonů v tropické noci.
Forster naslouchal a zdálo se mu, že ví, co to dunění znamená... Jádro ho volalo k sobě.
16
Byla tady: hemisféra zvrásněná horami oranžové síry, zaplavená rudou sirnou lávou, šlehaná žlutým sirným prachem, potřísněná černým sirným popelem, ojíněná bílou sirnou jinovatkou...
První lidé, kteří Io spatřili na rekonstruovaném videozáznamu z Voyageru 1, ji nazvali „velká pizza". Jakou přezdívku by asi dostala, kdyby tito první pozorovatelé nežili na periferii Los Angeles, ale třeba v Moskvě, Sao Paulu nebo Dillí? Nebo kdyby ji mohli vidět tak, jak ji teď viděli Randolf Mays a Marianne Mitchellová? Obrazovka jejich „létající konzervy" ukazovala rychle se přibližující měsíc v reálném čase a ve stejné perspektivě, v jaké by jej sledovali vlastníma očima ze vstupního průlezu. Marianne však Io nepřipadala jako pizza, ale spíše jako zamrzlé peklo; byl to ten nejnevábnější pohled, jaký se jí při jejích dosavadních cestách naskytl. Nevábnost Io měla však nádech hrdinství a nespoutanosti, její elementární živly byly vyobrazeny s takovou nestydatostí, že ji to skoro až vzrušovalo.
Byla ráda, že ji Mays zatáhl do tohoto doslova konzervovaného turistického dobrodružství. Usmála se. Sklouzla pohledem z narudlého měsíce a zálibně se zadívala na Maysovy strohé rysy. Zdál se být utopen v myšlenkách, jeho oči se nedívaly na drsnou tvář Io, ale někam mnohem, mnohem dál.
Její úvahy přerušil hlas, který se už naučila vnímat jako šum pozadí: „Z postavení, v jakém se nachází vaše Měsíční Jachta, lze vidět čtyři aktivní sopky. Jejich kouřové sloupy dosahují výšky od třiceti do sta kilometrů..."
Mays se dokázal zaobírat svými úvahami, i když palubní robot odříkával svoje pravidelné přednášky. Byl jako vyznavač zenu, který sedí, na nic nemyslí a nevnímá nic, jen rytmus vlastního dechu.
„...snadno viditelný blízko terminátoru v pravém spodním kvadrantu vaší obrazovky. Povšimněte si sopečného materiálu, který se žene z jícnu rychlostí jednoho kilometru za sekundu, což je více než třetina únikové rychlosti Io. Pokud máte zájem prohlédnout si kouli krystalizovaných plynů kolem pevného vnitřního oblaku sopky, přepněte si obrazovku na ultrafialové spektrum..."
Kabina se teď přibližovala k Io tak rychle, že jejich pohyb byl viditelný pouhým okem. To, co byl ještě před chvílí sice detailní a úchvatný, ale přece jen vzdálený obraz krajiny pod nimi, na sebe vzalo nový rozměr; Marianne si vzpomněla na svou návštěvu Velkého kaňonu, kdy stála na vyhlídce a obdivovala vzdálená panoramata osamocených kup a stolových hor, když jí pod nohou najednou ujel oblázek a posunul ji o několik centimetrů k okraji...
Zachvátila ji panika. „Randolfe, padáme!"
„Hm, co jsi říkala?"
„Něco se děje! Padáme přímo do... do té sopky!"
Mays potlačil úsměv. „Kdybys na chvilku mohla odtrhnout oči od naší neodvratné zkázy, tak bych se rád podíval na diagram."
Idealizovaná grafika nahradila na obrazovce bezprostřednější realitu. Sáhl na ovládání a upravil měřítko tak, aby zahrnovalo také povrch Io.
Zelená čára jejich plánované trajektorie je zavedla ani ne tři sta kilometrů od povrchu Io. Při tomto měřítku se modrá čára jejich skutečné dráhy nemohla odchýlit od zelené čáry o více než jeden nebo dva pixely, jelikož obě čáry byly stále totožné.
Jejich rychlost byla impozantní — modrá čára se sunula podél zelené rychlostí několika milimetrů za sekundu.
Marianne nepřestávalo bušit srdce; stěží popadala dech.
„Padáme, i tak by se to dalo říct," připustil Mays.
„Ale kolem sopky, nikoli do ní. Padáme kolem povrchu měsíce. A potom budeme padat, samozřejmě, k Jupiteru."
Rychle zvětšil měřítko - povědomý zelený elipsoid byl tam, kde předtím. Jeho smyčky začínaly a končily na Ganymedu.
„Když budeme mít trochu štěstí, mineme ho taky." Usmál se na ni a byl to úsměv dostatečně vřelý, aby jí poskytl to, co potřebovala — opravdovou útěchu.
Marianne si prohlížela grafiku tak bedlivě, jako kdyby na tom závisel její život. Pulz se jí zklidnil; cítila, jak z ní opadává napětí. „Promiň, Randolfe," špitla.
„Není proč se omlouvat. Takhle rychle se měnící perspektiva je skutečně velmi děsivá."
„Já jenom... chápu to, když se mi to vysvětlí, ale mám pocit... asi jsem měla dávat ve škole větší pozor."
„Je pravda, že intuitivní fyzika je obvykle nesprávná, jak už to demonstroval Aristoteles."
Vůbec si nemyslela, že to bylo až tak zábavné, ale přinutila se k úsměvu. „Dám to zpátky na obraz. Pokusím se překonat svoji... intuici."
Přepnula obrazovku zpátky. Obraz se změnil k nepoznání. Lapeni gravitací Io, padali rychlostí 60 000 kilometrů za hodinu, což byla v takové blízkosti od pevného povrchu rychlost vskutku ohromující. Obličejové svaly jí ztuhly, ale ona se nepřestávala usmívat a přinutila se sledovat obraz.
Sopečná láva byla stejně tmavá a stejně tekutá jako krev, narudlý, průsvitný val se šířil s dokonalou souměrností z temného jícnu uprostřed. Jejich kabina byla jako raketa, naváděná na střed pomačkaného dýmového polštáře, který se nadouval, jako kdyby je chtěl vtáhnout dovnitř. Všude kolem nich se zdvihaly měkké hory barvy syrového masa.
Potom se všechno stočilo stranou a zmizelo.
Palubní robot oznámil: „Zorné pole videopanelu vaší Měsíční jachty již nezabírá povrch Io. Pokud máte v úmyslu nadále Io sledovat, stačí na ovládacím panelu navolit autozáznam."

„Ne, díky," pípla Marianne.
„Všechno zůstává v paměti," řekl Mays. „Můžeme si
to přehrát později, když budeš chtít. Až budeme daleko odsud."
„Randolfe," řekla tiše, jakoby rozhněvaně, „nemůžeme si sundat ty stupidní skafandry? Chci, abys mě obejmul." Aniž by vyčkala na odpověď, odepnula přezky a vysvobodila se z akceleračního křesla.
Beze slova následoval jejího příkladu. Než se stačil odepnout z křesla, byla už bez skafandru, klečela na něm a pomáhala mu v beztíži z toho jeho.
Když byl ze skafandru venku, pokračovala se zbytkem svých šatů. Zanedlouho se oba nazí převalovali ve slabé záři obrazovky, snědá a ohebná mladá žena a houževnatý, prazvláštně stavěný, očividně starší muž.
Ve své nedočkavosti nevěnovala pozornost slabému dunění manévrovacího systému kabiny. A protože ve škole nedávala pozor a diagramy byly to poslední, co ji v tuto chvíli zajímalo, nemohla tušit, že naváděcí program tentokrát neprovedl žádnou úpravu kurzu.
„A je to tady," řekla Sparta. Od chvíle, kdy Mays s Marianne odletěli směrem k Io, seděla v dispečinku Vesmírné Rady, v řídícím centru dopravy Automatizovaného Prostoru Jupiteru, APJ, jehož zelené obrazovky a chvějící se čidla sledovaly každý dopravní prostředek v okolí Jupiteru.
„Co je tady, inspektorko?" chtěla vědět mladá německá dispečerka, jejíž blond vlasy byly stejně rovné a lesklé jako epolety na její modré uniformě. „Žádnou změnu trajektorie toho turistického kanystru nevidím," řekla opovržlivě.
Ty ne, pomyslela si Sparta, ale řekla jen: „Vy se dívejte a čekejte, já zatím vyhlásím pohotovost pro náš kutr."
O pět minut později si dispečerka konečně všimla, že v kurzu Měsíční jachty je drobná nesrovnalost, i když prozatím v hranicích odchylky monitorovacího systému. Sparta zatím použila svoji soukromou linku.
„Trochu nevhodný okamžik, Ellen," zamručel velitel.
„Promiňte, pane," řekla spokojeně. „Chytila jsem vás na záchodě?"
„Chytila jsi mě, když jsem nahrával jednu pašeráckou scénku probíhající u Von Frische. Teď to budu muset přenechat místním."
„Tím lip pro naše vztahy s veřejností. Potřebuji vaše povolení k cestě na Amaltheu, čím dřív tím lip. Posádka už je připravená, kutr taky."
„V pořádku, podepíšu ti to. Ale nechtěla bys mi říct, co se vlastně děje? Kdyby se náhodou ti, kterým se zpovídám já, zeptali."
„Vypadá to, že Mays se chystá vstoupit do hry."
„Cože? No nic, za půl hodiny jsem u tebe."
„Lepší bude, když zůstanete na Ganymedu a budete nám krýt záda, pane."
Zasmál se. „To je tak všechno, k čemu jsem ve svém věku dobrý." Měl nezvykle unavený hlas.
„Hlavu vzhůru, šéfe. Válka ještě trvá."
Na Měsíční jachtě nepozorovaně ubíhal čas.
„Snad nespíš?" vydechla prudce Marianne.
Mays otevřel oči. „Naopak, miláčku," řekl o něco méně rázně než jindy. „Jsi moje vzpruha."
„Taky si, doufám, nemyslíš, že to bylo všechno?"
„Já doufám..., že ne." Zaváhal. „Jenže já jsem sobec. Rád míchám jedno potěšení s druhým."
„To zní zajímavě." Její slova byla něco mezi předením a vrčením.
„No ano, nerad bych přišel o pohled na Europu, za hodinu jsme totiž u ní." Když uviděl mrazivý výraz, jaký nasadila, chvatně pokračoval dál: „A taky si tě chci pěkně, beze spěchu, vychutnat."
Tvář jí opět roztála. Sice ji neodháněl, ale ona si uvědomila, že musí mít trochu ohled na jeho... zralé mužství. „Ale oblékat už se nebudeme, že ne? Máme snad nějaký důvod, abychom si v tomhle malém, útulném ocelovém hnízdečku museli znovu oblékat ty zatuchlé hadry?"
Podíval se na ni v teplém světle zářícím z obrazovky, na její pleť bez jediné žilky, na pružné křivky jejího těla, na její lesklé černé vlasy, poletující v beztížném stavu,
a potom se podíval na své vlastní, sukovité a nepravidelně „uspořádané" tělo. „Ty k tomu žádný důvod nemáš, můj vzhled však, bohužel..."
„Chci se na tebe dívat."
„Ale já nechci. Mám příliš dlouhé končetiny, nedokážu se při každém pohybu vyhnout pohledu alespoň na jednu část vlastního těla." Sáhl po svých kalhotách, plujících vzduchem, a nasoukal se do nich.
Marianne ho chvíli pozorovala, potom si výmluvně povzdechla a natáhla se po kombinéze. „Vypadá to, že se musím taky obléct. Nerada jsem v nevýhodě, ani když je jen symbolická."
„Vyčkej do Europy, miláčku."
Její žár vychladl a bez dalšího slova si oblékla zbývající části oděvu. Mays se, jak se zdálo, znovu pohroužil do vlastních myšlenek. Marianne doplula ke svému akceleračnímu křeslu, s nevalným nadšením se připásala a podívala se na obrazovku, která ukazovala ohromnou křivku Jupiteru na hvězdném pozadí.
Podívala se pozorněji a nakrčila obočí. „Randolfe, říkal jsi, že Europa je od nás hodinu cesty. Neměla by už být vidět na obrazovce?"
„Ale ovšem..." Zadíval se na obrazovku a udiveně pohodil hlavou. Viděl Jupiter, ale žádný z jeho početných měsíců. Beze slova přepnul obraz na diagram dráhy letu.
„Proboha, to musí být nějaký omyl."
Krátce potom, co minuli Io, se modrá čára jejich skutečné dráhy začala odchylovat od zelené čáry jejich plánované dráhy. Úhel byl sice zpočátku nepatrný, ale zvětšoval se, jejich rychlost byla velká a odchylka neustále narůstala. Už

nemířili od Jupiteru směrem k Europě, ale po spirálové dráze se pomalu přibližovali k obrovské planetě.
„Žádné varování, nic! Jak to, že jsme nedostali žádné varování! " zaburácel rozhořčeně Mays.
V tu chvíli se ozval umělý hlas počítače kabiny. „Prosím, uvolněte se a připravte se na další vzrušující epizodu naší exkurze po systému Jupiteru. Vaše Měsíční jachta
zanedlouho proletí kolem světa pohrbených oceánů — Europy!"
Marianne zírala na diagram. „Randolfe, padáme přímo na Jupiter."
„Máme spoustu času, než se to stane," řekl Mays. „A stát se to nemusí, jenom se musím dostat k ovládacímu okruhu téhle věci. Nejspíš to nebude nic složitého, jenže...," najednou se zarazil, jako kdyby řekl víc, než měl v úmyslu.
„Řekni mi, co jsi chtěl říct," řekla a věnovala mu naléhavý, odhodlaný pohled.
„No, teď už jsme v radiačním pásu. I když se mi podaří zkorigovat náš kurz, tak... dostaneme velmi velkou dávku."
„Možná že zemřeme," odtušila.
Neodpověděl. Přemýšlel o jiných věcech.
„Se mnou si nedělej starosti, Randolfe," přikázala mu. „Nehodlám zemřít dříve, než budu muset. A ty taky ne — ani bych ti to nedovolila."
17
„Rejnoku, ozvi se."
Rejnok zmizel z rozzářených obrazovek na letové palubě Ventrisu. Ze sonarových kanálů se ozýval jen dunivý tep jádra, podtrhávající zvuky vodního světa, na které si posádka už mezitím stačila přivyknout.
„Profesore Forstere, Blaku, ozvěte se." Když nedostala žádnou odpověď, obrátila se Josefa Walshová čelem k ostatním a skoro až lhostejně oznámila: „Ztratili jsme je v termální turbulenci. Nic překvapujícího." Její hlas byl jen o nepatrný stupínek napjatější než obvykle.
Tony Groves seděl za McNeilovým ovládacím panelem. McNeil a Hawkins přišli na letovou palubu ještě ve skafandrech, ale se sejmutými přilbami, aby mohli na obrazovkách s vysokým rozlišením sledovat rejnokův postup. Teď byli ostražití a vážní, ale nebyli vylekaní. Slyšeli Blakovo a profesorovo hlášení během sestupu, viděli přerušované obrazové vysílání ze staré ponorky, mohli si přečíst sonarová data. Věděli, že jádro je cloněné před sonarovými sondami a že komunikace s rejnokem může být v blízkosti jeho vařícího povrchu velmi obtížná. Zdálo se, že není žádný důvod k obavám.
„Tak či onak, poslední jejich hlášení bylo, že se vracejí nahoru. Angusi, spolu s Billem už byste mohli jít k uzávěru; každou chvíli musí..."
Přerušilo ji hlasité zavytí z komunikátoru.
Zachytili jsme volání o pomoc. Vesmírné plavidlo ve stavu nouze, oznámil nevzrušený hlas počítače. Opakuji. Zachytili jsme volání o pomoc. Vesmírné plavidlo ve stavu nouze.
„Rozumím," řekla počítači Jo Walshová. „Vektorové souřadnice na grafiku, prosím."
Na velké obrazovce se objevila mapa okolního vesmíru. Plavidlo ve stavu nouze se blížilo od jejího levého okraje v kurzu, který ho měl přivést do Amaltheina závětří.
„Dostane se sem tak za tři hodiny," řekl Groves.
„Kdo to, u čerta, může být?" podivoval se McNeil. „Bez sektorového dekodéru by se nikdo tak blízko nedostal."
„Počítači, můžeš identifikovat ohrožené plavidlo?" zeptala se klidně Walshová.
Jde o automatizovanou okružní kabinu, registrovanou pod číslem AMT 476, společnost Vycházející Měsíc, základna Ganymed, v současné době se nacházející mimo naprogramovaný kurz...
„Nepovídej," zabručel Groves.
Plavidlo neodpovídá na rádiový kontakt, oznámil počítač.
„Možná je to hloupá otázka, aleje určitě uvnitř nějaká posádka?" zeptal se Blake.
„Počítači, můžeš potvrdit, jestli je v kabině posádka?"
Podle seznamu cestujících v ní jsou dva pasažéři: Marianne Mitchellová a Randolf Mays.
McNeil se podíval na Grovese, a než se stačil ovládnout, rozpačitě se rozesmál. Groves významně přikývl.
Bili Hawkins pohoršené zakroutil hlavou. „Jsou už několik hodin v radiačním pásu! V minimálně stíněné... plechovce. Budou mít štěstí, jestli se k nám dostanou živí!"
„Omlouvám se," řekl McNeil, „ale ten Mays — to je fakticky pozoruhodný chlapík! Taková nehoráznost!"
„Co tím chceš, sakra, říct, McNeile?" zavřeštěl Hawkins.
„Později, pánové," usadila je Walshová. „Teď se o ně musíme postarat."
„Co chceš dělat, Jo?" zeptal se Groves.
„Vy, hoši, vyhodíte náklad spolu se vším, co není součástí konstrukce. Tebe, Tony, budu potřebovat při propočítávání trajektorie."
„No dobře, ale co potom?"
„Loď bude oholená a delta véčka ji dostanou na nízkou orbitu kolem Jupiteru, potom srovnáme orbitu s jejich kabinou a nabereme je na palubu. Do tří hodin jsme u nich, potom jeden oblet a za další možná čtyři hodiny jsme pomocí manévrovacích trysek zase zpátky ve stínu — dřív než nabereme příliš mnoho záření."
„Máme povinnost vůči plavidlu v tísni, ale máme také svoje povinnosti vůči naší expedici," začal váhavě Mc-Neil.
„Pokud spotřebujeme všechno palivo na jejich záchranu, tak tu sami uvázneme."
„O čem to, sakra, mluvíš?" vložil se do toho znovu Hawkins, jeho bledá anglická pokožka byla celá zrudlá.
„To není důvod, Angusi," prohlásila Walshová rezolutně. „Vesmírná Rada si nás vyzvedne. Pár hodin v radiologické očistě by nám potom mělo stačit."
„Nám možná," připustil McNeil. „Ale co oni?"

„Má pravdu," ozval se Groves. „Když přidáš k jejich ozáření další tři hodiny, nevím, jestli pak budou mít ještě nějakou šanci. Máme sice delta véčka, abychom provedli, co navrhuješ, velitelko, ale nemáme čas," dodal Groves tiše.
„A ten, co nám zbývá, teď marníme zbytečnými řečmi," zakončila debatu Walshová. Prohrábla si nakrátko ostříhané vlasy; ostatní se toto podvědomé gesto už dávno naučili číst jako její způsob, jak zaplašit obavy a přinutit se k soustředění. „Jestli nemáte lepší nápad, tak to uděláme tak, jak říkám já."
„Jeden nápad by tu byl," ozval se Groves. „Ta kabina se přibližuje rychlostí přibližně tři sta metrů za sekundu k Amalthee. Jestli má správný směr, jakože to vypadá, že má..."
„Ano?"
„Nechme ji dopadnout."
„Cože!" Hawkins reagoval, jak byl zvyklý — unáhleně. „Nechat je zemříti"
„Buď už konečně zticha, Hawkinsi," okřikla ho Walshová. Stejně jako ostatní zareagovala na navigátorův návrh zamyšleným mlčením.
„Tak moment, Walshová... kapitáne Walshová... já trvám..."
„Hawkinsi, my je nehodláme nechat zemřít, jasné? Buď budeš zticha, nebo odejdi!"
Hawkinsovi konečně došlo, že ostatní vědí něco, co on ne, a že si to potřebují v klidu promyslet. Stáhl se do kouta.
„Sublimovaný led je asi deset metrů hluboký," řekl McNeil. „Ten zachytí část energie."
„Ano, to je plus. Vzhledem k hustotě sněhu... takových nula celá čtyři gé cé, co myslíš? A jejich setrvačnost..." Groves se skláněl nad panelem navigátora a ťukal do kláves. „Měli by prodělat okamžité zpomalení asi... hmm, asi čtyřicet gé. Budeme si muset najít parametry kabiny, ale mám dojem, že tyhle takzvané Měsíční jachty jsou konstruovány tak, aby si udržely strukturální integritu při mnohem vyšším přetížení."
„A lidé?" zeptala se Walshová.
„Když budou pořádně připásáni..., můžou to přežít."
„Pokud dopadnou hlavou nahoru," dodal McNeil skoro až nesměle. „Kdyby měli tu smůlu, že přiletí hlavou dolů..."
„Jasně," kývla hlavou Walshová. „Raději se podíváme přes dalekohled."
Groves se posadil za ovládací panel, zrušil monitorovací funkci teleskopu a podle informací z počítače ho přeorientoval na souřadnice přibližující se kabiny. Na velké obrazovce naskočil neurčitý obraz šedé, válcovité kabiny s opaskem palivových nádrží a s jedním malým raketovým motorem; na tuto vzdálenost to vypadalo, že stojí bez hnutí na pozadí okraje Jupiteru.
Lidé na letové palubě kabinu mlčky pozorovali.
„Neuvěřitelné," promluvila Jo Walshová.
„Dá se tomuhle říkat náhoda? Nebo štěstí?" nadhodil McNeil.
„Řekl bych, že ani jedno, ani druhé," podotkl suše Groves.
Hawkins už to nevydržel a přerušil své mlčení. „Nad čím to všichni tak žasnete?"
McNeil se ujal výkladu. Kabina byla orientovaná tak, že její raketový motor byl přesně v poloze potřebné pro brždění pádu kabiny, a navíc měla kabina ideální polohu pro havarijní přistání.
„Teď to ovšem připomíná havárii mnohem méně než před dvěma minutami," řekla Jo Walshová.
„Kdyby se havarovalo o ceny, tenhle Mays by určitě shrábl první cenu," řekl Groves.
„Chcete říct, že si přistání na Amalthee naplánovali" zachrčel Hawkins a odhrnul si z vyjevených očí chomáč propocených blonďatých vlasů.
„Ne že by na tom v tuhle chvíli nějak zvlášť záleželo," pravil žoviálně McNeil. „Jestli jsou si toho vědomi nebo ne, to nevím, ale než sem dorazí, schytají skoro smrtelnou dávku záření - a nám nezbývá než je vzít pod svá křídla."
„V pořádku, Tony, uděláme to, jak říkáš ty," řekla Walshová. „Necháme je dopadnout a potom je posbíráme."
„Jenom ať nám nespadnou rovnou na hlavu," ozval se s nenapravitelnou rozverností Groves.
„To už by nebyla náhoda, ale zázrak." Snaha Walshové o slovní kontra se minula účinkem — nikdo se nezasmál.
Uplynuly tři hodiny. Hůř to načasovat nešlo: přibližující se zbloudilá kabina na boční obrazovce, vynořující se rejnok na hlavní. Walshová, která zvládla už mnohem složitější nouzové situace, si ale zachovala chladnou hlavu.
Dalo se předpokládat, že profesor Forster a Blake Redfield se budou umět o sebe postarat sami. Hawkins a McNeil byli ve skafandrech, byli připraveni zachránit po dopadu kabiny její posádku. Groves s ní zůstal na letové palubě a pomáhal jí všechno a všechny monitorovat.
První dorazila kabina.
Bezhlučná až do samého konce, příliš rychlá pro lidské oko, prokmitla kolem v záblesku oranžového světla a hemisférickém oblaku páry.
„Au," řekl Tony Groves. Walshová na něj upřela pohled, který jim byl oběma dobře srozumitelný — doufejme, žes to s těmi výpočty nezvoral.
V několika sekundách byli Hawkins a McNeil ve vzduchovém uzávěru a hned nato se rozletěli nad zamlženým povrchem měsíce k místu dopadu. „Bože můj, to bylo hrozně rychle. Všiml sis rakety?" zeptal se Hawkins se staženým hrdlem. „Myslíš, že měli čas brzdit?"
„Bylo to na mě moc rychlé," zalhal McNeil. Nechtěl Hawkinsovi říkat, že žádný zážeh brzdicí rakety neviděl. „Možná měli štěstí. Lidé přežili i šedesát sedmdesát gé, i víc." Přežili, jestli se tomu dá tak říkat...
Místo dopadu nebylo těžké najít. Kabina udělala v mlze velkou díru a z kouře se utvořil obrovský prstenec, mračno lehounké páry se jako obrovský děravý koláč vytrvale otáčelo nad mělkým kráterem v ledu. Přesně uprostřed širokého kráteru ležela kabina, ověnčená parou. Rychle chladla, ale stále ještě byla rozžhavená.
„Vy tam uvnitř, jste v pořádku?" hulákal Hawkins do komunikátoru v přilbě, jako kdyby ho slyšeli tím lépe, čím jim byl blíže a čím hlasitěji na ně křičel. „Marianne, slyšíš mě? Maysi?" Vystřelil jako šíp k trupu kabiny.

„Opatrně, nedotýkej se toho, dokud teplota neklesne na manipulační hodnotu," varoval ho McNeil. „Jinak si propálíš rukavice."
„A co..." Hawkins se zarazil právě včas. „A co když právě teď uvnitř umírají!"
„Vzpamatuj se, Bille. Jestli vyrazíš poklop a oni nebudou mít v pořádku skafandry, tak je zabiješ."
Hawkins se bezmocně vznášel okolo kouřící kabiny a pažbou těžké laserové vrtačky, kterou si přinesl, bušil do palubního průlezu.. V komunikátorech neslyšeli nic, co by svědčilo o existenci života uvnitř kabiny.
Ve sluchátkách se jim ozval hlas Walshové. „Jaká je situace, Angusi?"
„Zdá se, že kabina je neporušená, ale prozatím se nám nepodařilo navázat kontakt s lidmi uvnitř."
„Co máme dělat?" vykřikl zoufale Hawkins.
„Odmontujte raketu a nádrže a přineste to celé do hangáru," nařídila Walshová.
Zčernalá Měsíční jachta mezitím vychladla a mlha se začala zvedat. McNeil ukázal Hawkinsovi, jak uvolnit západky, které držely přídavné nádrže a motor rakety na trupu kabiny. Potom ustoupili a explozivní západky uvolnily pohonnou soustavu.
Přestože měli manévrovací trysky na skafandrech nastavené na plný výkon, nějakou chvíli trvalo, než se dvěma mužům podařilo uvést létající plechovku do pohybu. Zatímco McNeil s Hawkinsem zápasili s břemenem, svítilny na jejich přilbách vrhaly do mlhy tajuplné světelné louče. Kabina se nakonec zdráhavě zdvihla z kouřící fumaroly, kterou vyhloubila uprostřed ledové pustiny.
Z mlhy se vynořilo podivné létající seskupení — dva astronauti v bílých skafandrech, nesoucí mezi sebou spálený, zčernalý vrak — připomínalo to fresku z propadlého gotického stropu, výsměch apoteóze. Bílou prázdnotou jim kynula světla vzdáleného Ventrisu.
Velké dveře hangáru byly otevřené dokořán. Rejnok byl stále ještě někde pod hladinou a starý krtek parkoval venku na ledě, otlučená Měsíční jachta měla tedy spoustu místa. Groves sešel z můstku, aby ostatním pomohl dostat kabinu do nákladního prostoru. Motory předly v mrtvém tichu a uzávěr se pomalu zavíral. Cvakly ventily a do nákladního prostoru začal proudit vzduch, zpočátku nepostřehnutelně, potom se šuměním a nakonec v syčivém crescendu.
Muži si strhli obličejové průzory.
Vevnitř, zevnitř. Na to si vezmi reakční hasák."
„Dávej pozor, to jsou explozivní západky!"
„Opatrně, Hawkinsi!"
„...ukaž, já je odjistím, nerad bych kvůli tobě přišel o hlavu."
Palubní průlez Měsíční jachty se otevřel. Hawkins vklouzl dovnitř první. Našel dvě těla, zcela ochablá. Tváře za průzory přileb byly černé a jejich vytřeštěné oči byly plné krve.
18
Angus McNeil instaloval do malé lodní tělocvičny, která současně sloužila i jako ošetřovna, dva udržovací systémy. Bili Hawkins, ještě stále ve svém potem čpícím skafandru, se usadil u obrazovky v monitorovací místnosti a sledoval McNeila při práci tak dlouho, dokud ho Jo Walshová nepřemluvila, aby ze sebe shodil skafandr a převlékl se do čistého.
Tony Groves se Hawkinsovi raději vyhýbal. Hawkins mu kladl za vinu, že přesvědčil Walshovou, aby je nechala havarovat, což si teď vytýkal i samotný Groves.
Závislost síly na čase, to byla ona kritická funkce, kterou Groves podcenil. Načechraná sublimovaná vrstva na povrchu Amalthey nebyla dost tlustá, pod ní ležící led byl příliš tvrdý a kabina se tedy zastavila příliš rychle. A co bylo nejhorší, brzdicí raketa se nezažehla. Grovesovo a McNeilovo cynické přesvědčení, že si to Mays všechno naplánoval, že přesně věděl, co dělá, bylo, jak se zdálo, mylné.
Hawkins se mezitím přiváděl do stavů extatického zoufalství. Nemohl nijak pomoci a nemohl se ani dostat do blízkosti ošetřovny, a tak se ve své těsné kajutě pustil do vyhledávání odkazů pod heslem „kinetické trauma" v lodní elektronické knihovně — pokoušel se udělat ze sebe odborníka.
Rozbory neštěstí, ke kterým během jednoho století vesmírných letů došlo, však neposkytovaly příliš veselé čtení: „Nárůst 8,500 gé za sekundu zprůměrovaný z 96 gé při expozici v délce 0,192 sekundy byl smrtelný do čtyř hodin v důsledku těžkých patologických změn... Nárůst o 8,500 gé za sekundu s vrcholnou hodnotou 96 gé představuje expozici 0,011 sekundy, odpovídající frekvenci 23 hertzů, podmiňující rezonanci celého těla... Orientace síly nárazu vzhledem k tělu má přímou souvislost s dislokací vnitřních orgánů, hydraulickou tlakovou pulzací v cévách, interakcemi hlavy, hrudníku a pánevní hmoty mezi páteřními spojeními..."
Havárii si zlomeným krkem a bederní páteří a porušenou míchou nejvíce odnesl Mays. Marianne, která byla mladší a menší, a tudíž lehčí a ohebnější, si nezlomila nic. Její vnitřní orgány však utrpěly stejně jako Maysovy, prodělaly „rezonanci celého těla".
Hawkins se nedokázal přimět k tomu, aby mu eventuální Maysova smrt nebyla lhostejná, Mariannina smrt by ho však zlomila. Nekladl by ji za vinu nikomu jinému než právě sobě.
Rejnok stoupal k povrchu. Jakmile se Blake s profesorem vzdálili od vařícího jádra a jeho turbulencí, komunikace mezi rejnokem a Ventrisem se obnovila a oni mohli sledovat události odehrávající se nad jejich hlavami.
Ponorka se vynořila na vařící se hladině Amalthey a vydala se pomocí krátkých zážehů svých pomocných raket bez jakékoli asistence vtíravým mlžným vzduchoprázdnem směrem k nákladovému jícnu Ventrisu. Podařilo se jim bez větších problémů „zakotvit" jejich malé, nemotorné plavidlo, které se jinak dostalo mimo vodu pouze na několik sekund. Na měděné obloze nad Ventrisem se vznášel nový objekt — kutr Komise kosmické kontroly kotvil v Amaltheině zákrytu.
Blake s Forsterem prošli uzávěrem hangáru právě včas, aby zaslechli hlášení palubního počítače: CWSS 9, Komise

kosmické kontroly, v současné době kotvící na oběžné dráze. Inspektorka Ellen Troyová žádá o povolení vstupu na palubu.
Z letové paluby se ozval hlas Jo Walshové: „Povolení uděleno. Řekni inspektorce Troyové, aby použila horní uzávěr."
„Tady jsem," ozval se v kapitánčiných sluchátkách
Spartin hlas, přenášený do reproduktorů na letové palubě. „Za dveřmi. Můžu vejít?"
„Vstupte na palubu," řekla Walshová.
Blake a profesor vylezli na letovou palubu ve chvíli, kdy Sparta přicházela horním průlezem dolů s přilbou v ruce. „V jakém stavu jsou zranění?" zeptala se bez meškání.
„V nepříliš dobrém, inspektorko," odpověděla Walshová. „Ale vy jste přišla právě včas." Až podezřele včas, dodala v duchu. „Potřebujeme je dostat na palubu vašeho kutru a dopravit je do plně vybaveného lékařského zařízení."
„Bohužel, je pozdě," řekla Sparta.
„Jak to myslíte, pozdě?" probodla ji pohledem Walshová.
„Kutr už je na zpáteční cestě." Sparta kývla hlavou k navigační obrazovce. V tu chvíli se na ní rozzářil světelný bod a ukázala se rychle stoupající trajektorie odlétající lodi.
„Co se to tady vlastně děje?" zeptal se Forster.
„Karanténa Amalthey je oficiálně ukončena," řekla Sparta. „Teď už jste tady na vlastní triko, profesore. Velmi nutně si s vámi potřebuji promluvit mezi čtyřma očima."
„Nechápu sice, co za tím vším stojí, ale musí to být něco moc důležitého," předběhla Forstera Walshová, která nalétala na kutrech Vesmírné Rady desítky tisíc hodin. „Doufám, že jste připravena převzít zodpovědnost za smrt těch dvou lidí, inspektorko. Poslala jste pryč jejich jedinou šanci na přežití."
Sparta se podívala do tváře své staré přítelkyně, která ovládala svůj hněv jen proto, že její profesionalita byla silnější než hrdost. „Ano, Jo, přebírám za to zodpovědnost. A jestli tomu budu moci nějakým způsobem zabránit, tak nezemřou."
Uvnitř provizorní ošetřovny bylo stěží dost místa pro obě oběti havárie. Volné popruhy měly za úkol zabránit zraněným, aby ze svých provizorních lůžek v téměř nu-
love gravitaci neodplachtili někam pryč. Daleko by se však stejně nedostali. Byli totiž omotáni pavučinou trubiček a drátů, které monitorovaly jejich srdeční rytmus, činnost plic, oběhový systém, nervový systém, trávení, chemickou a hormonální rovnováhu...
Jako by nestačily potrhané tkáně, polámané kosti a dislokované vnitřní orgány, Mays a Marianne trpěli na následky záření, kterému byli během více než osmihodinového pobytu uvnitř Jupiterova radiačního pásu v nedostatečně stíněné kabině vystaveni. Záření představovalo mnohem větší problém než zlomené kosti, utržené svaly nebo poškozená nervová spojení.
Trubičkami o mikroskopickém průměru proudily do jejich těl upravené molekuly, malé biologické sanitky uháněly jejich krevním řečištěm. Některé z nich byly přírodní biochemikálie, jiné zas miniaturní umělé struktury, „upravené nanocyty". Nic nestříhaly, nenapichovaly ani nenavíjely, nebyly to žádné liliputánské mašinky — fungovaly na principu katalýzy, komplexifikace a dekomplexifikace vzájemně propojených molekul. Vyhledávaly roztřepené svalstvo a vazivo, poškozené tkáně vnitřních orgánů, roztržená nervová vlákna, polámané kosti, pohlcovaly a trávily poškozené kousíčky, zbavovaly stavební molekuly odpadních produktů; náhradní buňky se konstruovaly na místě z moře vyvážených živin, ve kterém plavaly ve formě nespočetných rojů přírodních i umělých proteinů a nukleokyselin...
Sparta s nimi zůstala na ošetřovně a polymerovými trny, vysunutými zpod nehtů, se napojila na udržovací aparaturu. Kontrolovala analýzy a podrobovala inspekci složité chemické rovnice, které částečně čichala a částečně i viděla rozepsané na obrazovce svého vědomí. Čas od času, několikrát za sekundu, provedla v chemickém receptu mírné úpravy.
Uplynulo šest hodin — necelá polovina oběhu kolem Jupiteru. Amalthea ztrácela na hmotnosti a postupně se přesouvala na vzdálenější, pomalejší oběžnou dráhu.
Čidla životních funkcí začala svítit žlutě, pacienti byli mimo nebezpečí. Po probuzení budou cítit vyčerpání a bolest a nějakou dobu to potrvá, než si zvyknou na poněkud nepříjemný pocit v obnovených tkáních, ale dalo se s jistotou říci, že jejich uzdravení je věcí blízké budoucnosti. Sparta to věděla dříve, než to oznámily monitorovací přístroje. V tu dobu už byla v kajutě, kterou jí přidělili. Přemožena únavou, tvrdě spala.
Když se Sparta probudila, byl u ní Blake. Byla to i jeho kajuta.
Měla na sobě sametovou černou blůzu a kalhoty, které od jejich opětovného shledání na Ganymedu nosila pořád. V B lakových očích však vypadala vždycky sexy, i když měla na sobě svůj obvyklý lesklý úbor nebo dokonce skafandr, ten pytel z plátna a kovu. Ani ho moc nepřekvapilo, když se unaveně usmála a začala si svlékat své pomačkané šaty, které si nestačila na noc odložit.
„O co jde..., Lindo?"
Posadila se proti němu nahá na palandu a zkřížila bosé nohy pod sebe. „O Učení, a o to, co skutečně znamená." Bez problémů navázala na rozhovor, který začali na Ganymedu, jako kdyby mezitím nic nebylo.
Přikývl. „Věděl jsem, že to bude něco podobného."
„Nikdy jsem nebyla zasvěcena. Nikdy jsem nebyla ani Prorok, ani Salamandr. Všechno, co o zasvěcení vím, mám od tebe."
„Já měl hlavně vždycky na paměti, že by mě, a každého, kdo by neprošel, nechali zemřít."
„Hledali supermana," řekla. „Ale nebyla to jen pýcha. V Žulové chatě jsem se dlouhé hodiny vyptávala otce, velitele i všech mladých Salamandrů a zkoušela jsem se od nich dozvědět, co vědí o praktikách Svobodného ducha, co znají z Učení a jak si ho vykládají. Pokoušela jsem se to srovnat s mou vlastní znalostí Učení. Nikdy mě ho neučili, rovnou mi

ho naprogramovali do mozku."
„A potom ho z tebe chtěli vymazat."
Přikývla. „Za poslední rok jsem se hodně dozvěděla, něco od druhých, ale většinu díky samonaváděcím hloubkovým sondám do paměti. Ten nejneodbytnější
obraz je ale z mé vlastní zkušenosti: zážitek z doby, kdy jsem byla... šílená. Jeden okamžik v temnotě krypty pod Kingmanovým sídlem, v Síni svatého Josefa, pod stropní mapou s Jižním křížem - když jsem se podívala do té jámy. Na kameni, který ji zakrýval, byla hlava Medúzy."
„Bohyně smrti. Už jsi mi to říkala."
„Měla jsem sen, ve kterém jsem se jmenovala Kirké. I ona byla bohyně smrti."
„Stále se tak vidíš?" zeptal se opatrně.
„Je v nás mnoho... věcí, Blaku, v nás obou. V té jámě byly svitky, čip z Falconovy rekonstrukce a bronzový obraz Hromovládce, ale to, co v duchu vidím, kdykoli si na ten okamžik vzpomenu, jsou dvě malé kostřičky, křehké a zažloutlé stářím. Dvě děti, stejně staré. Hned jsem věděla, že to musela být dvojčata. A taky jsem věděla, co symbolizovala. Stejně jako král a královna alchymistů to byla nebeská dvojčata — zlato a stříbro, on Slunce, ona Měsíc."
„Ano, přesně tohle říkají Salamandři," řekl Blake.
Usmála se. „Já tě varovala, že to bude dlouhý příběh."
„Dostáváš se k té části, kterou zbožňuju. K té o starých knihách."
„Tak dobře. Jde o to, že kult Učení existuje už tisíce let, a aby utajil svoji existenci, označoval se všelijak. Svobodný duch je název z poslední doby, asi ze dvanáctého nebo třináctého století. Kult po celá ta staletí produkoval jedno falešné učení za druhým, aby zakryl drahocennou pravdu."
Blake si neodpustil poznámku. „Egyptská, mezopotámská i řecká mytologie se jen hemží narážkami. V Herodotovi je jejich výklad pravdy, ty příběhy perských mudrců, kteří byli vlastně historickými adepty Učení. Nebo Hermes Trismegistos, knihy, které měly být údajně duchovními zjeveními dávných Egypťanů, ale ve skutečnosti to byly helénistické smyšlenky vykonstruované vyznavači Stvořitele, které měly lidi svést z cesty. Ale i tak to byly nádherné fantazie, tak podivuhodně nejasné a mnohoznačné. Vždyť někteří lidé tomu dodnes věří!
A takzvaná velká náboženství... nechtěj, abych se rozpovídal."
„Budu na to myslet," řekla s úsměvem.
„Na začátku bylo Slovo, a to Slovo byla lež," pokračoval vehementně. „Původní Svobodný duch byli vlastně kacíři — chudáci, kteří udělali na církev dlouhý nos a skončili na kříži — ale to byly jen úderné oddíly. Polovina proroků byli přes noc kardinálové a přes den biskupové." Odmlčel se a přitom si všiml, jak se na něj usmívá. Rozesmál se a zakroutil hlavou. „Promiň, to máš říkat ty."
„Asi znáš více podrobností než já. Mě zajímala hlavně alchymie, všechny ty nerozluštitelné alchymistické texty, datující se pozpátku až do Velkého Říma, nesmyslné jak v teorii, tak v praxi... Ale nakonec jsem si uvědomila, že byly jakýmsi obrazem skutečných tradic, hrůzných tradic, odrážejících se v křivém zrcadle." Začala recitovat, skřípavým, hrozivě monotónním hlasem:
„Buď zdráva nádherná světlice nebes,
zářící světlo světa. Zde
umění tvé sjednocenou Měsícem, zde
povstalo pouto Marsovo a
konjunkce s Merkurem... Až
tito tři rozplynou se
ne v déšť, však v prchavou vodu,
v ní bůh náš blahoslavený
rozptýlený dlí a nazývá se
Chrámem filozofů.
Teď chvátá, aby spojil se a
zasnoubil s pannou svou... "
„Přišla jsi na to, co to znamená?" zeptal se Blake.
„To nejhorší. Kult stavěl chrámová planetária už v mladší době kamenné - v alchymistických textech je místo chrám použito slova alembik, což je uzavřená reakční nádoba — a k posvěcení jejich základů museli stoupenci Učení zabít a sníst dva kojence mužského a ženského pohlaví, dvojvaječná dvojčata... děti členů
kultu, pokud se takové mezi nimi našly. Dvojčata vlastně zastupovala jejich duchovního vůdce."
„To by namísto nich snědli jeho!"
„Nebo ji," přikývla Sparta. „Nakonec měla povstat jen jedna osoba, ve které by se sloučila mužská stránka s ženskou; a přivést tuto posvátnou a magickou bytost na svět bylo úkolem těch nejvýše postavených. Svobodný duch se o vytvoření této dokonalé lidské bytosti pokoušel stále, měl k dispozici ty nejmodernější postupy své doby."
„Císař Soudných dnů," odtušil Blake.
„Ano, a ty jsi byl první, kdo mi o Císaři Soudných dnů řekl — o tom, že až se Stvořitel vrátí z nejvzdálenějšího zákoutí nebes, ze své domovské hvězdy u Jižního kříže, tak císař nebo císařovna, když to bude ona, se musí v zájmu proroků obětovat."
„Pěkný dobrodinec je ten jejich Stvořitel," řekl Blake. „Podobný tomu z Bible. Horlivý Bůh, který žádá smrt jako zálohu."
„Starobylým symbolem tohoto Císaře," pokračovala Sparta, „této posvátné, vylepšené osobnosti, byl had, požírající sám sebe. ‚Nemáš-li Vše, nemáš Nic.'"

„Všechno bude dobré," zabručel Blake.
„Což je zkomolenina toho, co mělo původně být jakési zlověstné ujištění. Myslím, že tradice obětování lidských dvojčat pokračovala až do osmnáctého století, kdy si proroci začali konečně všímat moderní vědy. Ještě stále se ale odráží při obřadném stolování rytířů a starších. Zato císařovo nebo císařovnino sebeobětování symbolické není.
„Ale od doby, co jsme rozdrtili vzpouru na Kon-Tiki, jsme o Svobodném duchu neslyšeli ani slovo," řekl Blake. „Had přišel o hlavu."
„Selhali, protože špatně pochopili Učení. Když se ze mě pokusili udělat císařovnu, dopustili se spousty chyb. Ty jsem teď ale napravila."
S náhlou obavou na ni pohlédl. „To, co jsi mi řekla..."
„Nemám v úmyslu se obětovat. Víš, Blaku, k mému vlastnímu údivu - když jsem si přehrála všechno, co mě učili, a co jsem se od té doby sama dozvěděla — jsem zjistila, že jsem znovu uvěřila ve Stvořitele. Stvořitel je skutečný. A myslím si, že ho... nebo ji brzy uvidíme."
„To je pověra," řekl chabě a v jeho hlase se ozývala narůstající obava. „My všichni si myslíme, že najdeme nějaké pozůstatky Kultury X, to už je teď něco jako veřejné tajemství. Ale Stvořitel... to je pověra."
„Neboj se, nic se Svobodným duchem nemám, ale ještě pořád jsem císařovna." V jejím úsměvu bylo něco nekalého. Oči jí svítily jako dva safíry. „A ty jsi moje dvojče."
Forster svolal posádku do důstojnické kajuty.
„Angusi, mohl bys nám říct, co jsi zjistil?"
Technikův obličej byl vážný jako obličej policisty při soudním vyšetřování. „Komunikační i orientační systém byl úmyslně vyřazen z provozu. Někdo s dobrými navigačními znalostmi přeprogramoval počítač, aby se během těsného průletu kolem Io kabina odchýlila od plánované dráhy..."
„Co to povídáš, McNeile?" skočil mu Hawkins do řeči. „To se jako chtěli zabít?"
„...tak, aby se setkala s Amaltheou," pokračoval McNeil, odpovídaje na Hawkinsovu poznámku jedním pomalým zavrtěním hlavy. „Původně to mělo být měkké přistání, ale v příslušné části přepsaného programu byla malá chyba ve výpočtu. Hlavní motor se po signálu z Dopplerova vstupu nakonec přece jen zažehl, ale bohužel jim to v té chvíli už nebylo moc platné, protože už byli u ledu."
Jo Walshová zabručela. „Měl jsi pravdu, Tony."
„Slabá útěcha," řekl Groves. „Bylo to moc, moc tvrdé přistání."
„Kdyby teď byli mrtví, tak bys tomu říkal jinak," zasupěl Hawkins.
„Nechtě mě domluvit," řekl přísně Forster a sežehl Hawkinse zlobným pohledem. „Každý bude mít možnost se vyjádřit. Já osobně jsem přesvědčen, že Tonyho počáteční rozbor situace byl správný. Mays si celou věc pečlivě naplánoval. A i bez zažehnutí hlavního motoru zůstal spolu se svou..." Forster bleskl pohledem zpátky k rozrušenému Hawkinsovi, „...bezesporu nevinnou spolucestující naživu."
Hawkinsův obličej předváděl nádhernou studii konfliktu.
Forster spěšně pokračoval. „Josefo, dohlédni na to, ať máme bezpečně uložené kompletní záznamy o všem, co se tady stalo. Hlavně o všem, co našel Angus. A pravidelně kontroluj monitorovací funkce."
Walshová byla příliš zkušená, než aby dala najevo překvapení. Všechno, co se stalo, se samozřejmě zaznamenávalo. Směrnice Komise kosmické kontroly to vyžadovaly a palubní automatizované systémy prakticky nebylo možno obejít. Forster tedy zřejmě očekával sabotáž.
„Domnívám se, že kdyby byl Maysův plán úspěšný, znovu by počítač přeprogramoval, nebo by ho i zničil, kdyby to bylo nutné, a potom by prohlásil, že havárii způsobila nějaká závada. Je tady z jediného důvodu — aby nás špehoval."
Profesor se na okamžik zamyslel. „V pořádku. Vaše připomínky?"
„Během hodiny se probudí, profesore," ozval se Groves. „Budou hladoví, zvědaví a chtiví zbavit se všech těch trubic, drátů a řemenů. Jak se podle vás máme zachovat?"
„Máme před sebou neproveditelný úkol a zbývá nám na něj už jen několik dní," řekl Forster. „Nevidím způsob, jak siru Randolfovi, jakmile bude jednou při vědomí a k tomu mobilní, zabránit, aby se skoro současně s námi nedověděl to, co se dovíme my."
„Počítám, že svázané je nechat nemůžeme?" opáčil s nadějí v hlase McNeil.
„To v žádném případě. Chci, aby to bylo každému jasné: nikdo z nás se nebude chovat jinak než podle zásad etiky a vesmírného práva." Odkašlal si. „Prostě musíme najít způsob, jak ho spolu s jeho mladou přítelkyní zaměstnat.
4. ČÁST
DO HLUBIN
19
Amalthea se teď smršťovala rychleji, ztráta její hmoty odpovídala zmenšování jejího povrchu. Čím byla menší, tím rychleji se zmenšovala.
Kdyby se Forster rozhodl vyčkávat, oceány malého Jupiterova měsíce by se pod Michaelem Ventrisem jednoduše vyvařily. Zůstávalo ale příliš mnoho otázek, které by nikdy nebyly zodpovězeny, kdyby tuto podivuhodnou biosféru nechali nepozorovaně vypařit do vesmíru. A kromě toho byl profesor netrpělivý člověk.
Když se rejnok znovu ponořil do kypícího moře, byla u jeho kormidla Sparta.
„Už tady jsou," vyhrkl překvapeně Forster. „Tvorové, na které jsme narazili už dříve."
„Čekali na vás," řekla Sparta. „Vsadím se, že nebyli moc šťastní, když jste se s Blakem vrátili nahoru."
Pod nimi plavalo hejno světélkujících „olihní", zářivá, jakoby v radostném rytmu se vlnící živá plocha.
Forster povytáhl huňaté obočí a zpytavě se na Spartu podíval. „Zdá se, že jste si tím dost jistá."
„Má pravdu, pane," řekl Blake, hrbící se v těsném prostoru za nimi. „Poslechněte si hydrofon."

Sparta podle Blakovy rady upravila příjem z venkovních mikrofonů a v tu chvíli je zaplavily tajemné výkřiky podvodního života.
„Poslouchám. Nejsem biolog. Může to být kterékoli hejno ryb..." Forsterovo nedočkavé obočí poskočilo. „I když... tohle je dost silný zvukový model, silnější než prve. Sice nepravidelný, ale s opakujícími se prvky. Že by to byl signál?"
„Zakódovaný do pištění a hvízdání," řekla Sparta.
„A který možná říká totéž," řekl Blake. „Myslím totéž, co říkaly jupiterské medúzy."
„Je to tak," řekla Sparta. „Říkají totéž."
„Už jsou tady." Forster větu několikrát hloubavě zopakoval. „Nebudu se vás ptát, jak to víte, Troyová..."
„Vaše analýza to potvrdí. Jestli se k těm nahrávkám někdy dostanete."
„Události se vyvíjejí příliš rychle, jako by se do našeho odjezdu muselo něco přihodit." Podíval se na ni. „Neřekla jste mi všechno. Vy jste celou dobu věděla, co tady najdeme, že?"
Přikývla.
„A dnes se to stane!" zahlaholil triumfálně.
Na to nic neřekla a věnovala se řízení. Mocnými záběry křídel následoval rejnok svítící šiky dolů, k oslnivému srdci Amalthey. Ponorka musela, stejně jako poprvé, dělat přestávky, aby se vyrovnal tlak, ale Amalthea teď byla menší a tlak u jádra už zdaleka nepřekračoval její tlakový práh.
Zanedlouho byli u jádra.
Jádro bylo všude oslňující, ale nebylo všude stejně horké. Když připluli blíž, uviděli, že proudy bublin, šířící se všemi směry, vyrábějí složitě vyhlížející konstrukce — asi kilometr vysoké, sálající bílé věže, hustě pokrývající dokonale zrcadlový elipsoid. Světlo z věží, které navzdory desítkám kilometrů vody zářilo pronikavěji než vlákno žárovky, se odráželo od zakřiveného, zrcadlově lesklého povrchu; byl to právě tento odraz, který spolu se zdrojem světla vytvářel při pozorování z velké vzdálenosti dojem jednoho zářícího objektu.
„Vy víte, co jsme našli, že, Troyová?"
„Ano."
„Já ne," řekl Blake.
„Kosmickou loď," řekl Forster. „Miliardu let starou kosmickou loď. Loď, která přivezla Kulturu X k našemu Slunci. Zakotvili ji zde, v Jupiterových radiačních pásech, na nejnebezpečnějším místě Sluneční soustavy, nepočítáme — li nejbližší okolí samotného Slunce. Vsadili ji do ledového pouzdra, natolik mohutného, aby ji po neomezenou dobu chránilo před zářením. Založili život v Jupiterových mračnech, aby držel stráž a čekal. Nevyvíjel se, ekosystém mračen byl na to příliš primitivní, ale taky nepodléhal katastrofickým změnám geologicky aktivní planety. Kon-Tiki jim ukázala, že už jsme dospěli do kosmického věku. Ze už jsme tady." Odmlčel se a na jeho tváři se objevilo téměř mystické zanícení. „A teď tedy loď — svět procitá a shazuje svou ledovou slupku."
Sparta, v duchu pobavená jeho řečnickým výkonem, respektovala jeho rozpoložení a tiše řekla: „Co myslíte, že se stane teď?"
Forsterův pohled nešlo nazvat jinak než potutelným. „To není tak jednoznačné, že ano? Třeba se s námi přijdou přivítat. Třeba se s námi jen rozloučí, protože jejich práce tady skončila. A třeba jsou všichni mrtví."
„Nebo nám třeba přinesou ráj na Zemi," řekl ironicky Blake.
„Předpokládám, že právě tohle tvrdí ten váš kult?"
„To nikdy nebyl můj kult," řekl Blake. „A její taky ne."
Zmlkli. Pod nimi se rýsovalo žhnoucí jádro, bylo stále větší a větší, až zaplnilo celé jejich zorné pole. Ve srovnání s masou, která ho kdysi obklopovala, nebylo příliš velké, ve skutečnosti však bylo Amaltheino jádro obrovské, větší než většina asteroidů, třikrát větší než Phobos, Marsův vnitřní měsíc. Od prvního měření věděli, že nejde o přírodní objekt, ale pohled na artefakt o průměru třiceti kilometrů přinutil k rozjímání i Spartu, která byla na zázraky zvyklá.
Svým infračerveným viděním snadno rozeznala teplé a studené konvekční proudy, pohybující se po blýskavém povrchu elipsoidu. Uchváceně sledovala barevný obraz silných proudění a vířivých turbulencí, sloupy vařící vody, stoupající od žhnoucích konstrukcí, viděla jako galaxie mikroskopických bublinek, mající intenzitu kvasarů. Chladnější, průzračnější voda padala jako nachová noc okolo nich, napájená teplem stoupajícím od základen věží.
Sparta vyjela s rejnokem z teplé zóny a nechala relativně chladnější proudy, aby ponorku stáhly dolů.
Bezpečnou trasu jim neukazoval pouze její infračervený zrak, ale i hejna olihní, uhánějící dolů. Takových hejn byla u jádra spousta. Vystřelovala a točila se kolem základen rozžhavených věží, a zdálo se, že bez jakékoli újmy proplouvají tam a zpět hrdly rozpálených bojlerů.
„Rád bych věděl, co je to za tepelný zdroj," řekl Forster. Musel překřičet dunění a řev bojlerů, který rozechvíval jejich malé plavidlo. „Vypadá to na jadernou energii."
„Tyhle konstrukce ne," řekl Blake. „Přístroje nezaznamenávají žádné neutrony ani žádné gama — záření. Ať už je tenhle lokální tepelný zdroj jakýkoli, určitě to není jaderné štěpení ani syntéza."
„Na to budeme mít čas později. Teď bych rád našel nějaký vchod."
Olihně byly stále před nimi. „Možná že nám pomohou naši přátelé," řekla Sparta.
Ponorka klesala dolů, až se ocitli jen několik metrů od lesklého povrchu. Nebyly vidět žádné pláty, nýty, žádný náznak nějakého spoje, vlastně žádná nepravidelnost. Povrch byl dokonale hladký. Rejnok nad ním majestátně mával křídly, jako kdyby plachtil nad krajinou, pokrytou diamantovým povlakem. Mírně zaoblený horizont se podobal měsíčnímu a černě ojíněné vodní nebe bylo poseto poskakujícími hvězdami.
„Co když se nejde dostat dovnitř?" nadhodil Blake.
Forsterova odpověď byla nezvykle váhavá. „Těžko si dovedu představit něco... nesnesitelnějšího než být na dosah největšího archeologického objevu v historii lidstva a nedostat se k němu."

Sparta mlčela, pohroužena v myšlenkách, jako by ji nemohlo nic rozrušit, nic překvapit.
Zdálo se, že cílem hejna svítících olihní je široká, nízká kopule, která musela mít průměr nejméně kilometr. Zakrátko byli nad ní. Na diamantové ploše kolem nich se tyčily vzdálené planoucí věže, rozestavené v pravidelných řadách a tvořící třpytící se, nekonečnou mříž světel.
Hejno olihní stoupalo po spirále vzhůru jako pestrobarevné podzimní listy, lapené do vzdušného víru, vznášející se k obloze a padající dolů, aby se znovu nechaly vynést vzhůru. Rejnok máchl křídly a vnořil se do hejna stoupajících, průsvitných zvířátek. Uprostřed jinak jednolitého povrchu kopule spatřili první nerovnoměrnost na jinak dokonale hladkém povrchu Amalthey — asi dvoumetrový kruhovitý otvor.
„Příliš úzký," řekl nešťastně Forster.
Sparta nechala rejnoka klesnout a osvětlila tmavý otvor reflektory. Uvnitř uviděli tunel, jehož stěny byly protkané nějakým světlým kovem.
„To nevypadá příliš uměle," ozval se s narůstajícím pesimismem Forster.
„Mohla by to být díra po meteoru," řekl Blake dychtivě a naklonil se mezi ně dopředu, aby na otvor lépe viděl.
„To by byla vážně moc šťastná trefa," řekla Sparta. „A nějak moc kulatá, nezdá se ti?"
„Velké meteory vždycky udělají kulatou díru, pokud nedopadnou příliš ze šikmá." Bylo to, jako kdyby je chtěl přesvědčit o tom nejhorším.
„Pochybuji, že by meteor mohl v tomto materiálu udělat tak pravidelný otvor," řekla Sparta. „Je to stejná hmota, z jaké je i Mariánská plaketa."
„Tak se podívej na okraje," nevzdával se Blake. „To musel způsobit nějaký výbuch nebo náraz."
„Nemyslím. Na to vypadá to leptání příliš složitě."
Forster si odkašlal. „Co si myslíte, že to je, Troyová?"
„Myslím, že nám nechali otevřené dveře."
„Oni? Tohle je přece stroj," zachrčel Forster. „Stroj starý miliardu let."
Přikývla. „A moc chytrý."
„Vy si myslíte, že je naprogramovaný, aby nás pustil dovnitř?" Bylo zcela zřejmé, že chce, aby řekla to, čemu chtěl věřit. Znovu přikývla, aby se mu alespoň částečně zavděčila. Kdyby ale chtěl slyšet, že jsou stále uvnitř, musela by ho zklamat.
Sparta si prohlížela vnitřek kulatého otvoru a jeho rýhovaný, pilovitý charakter. Uložila si ho do paměti a potom na neznatelný okamžik upadla do transu. Přenesla se do matematického vesmíru nepředstavitelných dimenzí, kam nepronikaly žádné pocity z reálného světa, jen neexistující ozvěna pisklavého švitoření ohhm. Provedla analýzu a najednou věděla, jak celé zařízeni funguje Oči se jí zachvěly, a ona byla zpátky v podivně osvětleném podvodním světě - tu světlo, jinde tma, tu chlad, jinde žár. Rejnok v temné vodě poskočil. Sparta se ani nepokusila Blakovi nebo profesorovi něco vysvětlovat a začala manipulovat rejnokovými drapáky. Hmatala citlivými titanovými prsty po složitě vyhlížející vnitřní stěně válcovitého otvoru, přejížděla jimi po texturách, které mohly být roztavenou struskou stejné dobře jako ušlechtilou bižuterií, ale ve skutečnosti byly něčím tak prostým a účelným jako třeba matematická konstanta, jako rozepsané, nezkrácené pí.
Něco se děje," oznámil profesor.
Já nic nevidím," řekl Blake. „Ani neslyším." „Cítím to." Forster rozšířil údivem oči. „Podívejte se!
Co to je?"
Nízká kopule, nad kterou se vznášeli, jako by změkla a už tak neodrážela světlo rozžhavených věží. „Je tu víc světla," řekl vzrušeně.
„Vážně?" Spartin hlas měl v sobě škádlivý podtón. Dno... myslím loď, to je jedno... hoří."
„Přístroje neukazují žádné zvýšení teploty, řekl
Blake.
„Neřekl jsem... podívejte se na to!" Forster se vrhl vpřed, až narazil nosem do okna. „Je skrz to vidět!
Nízká kopule se skutečně rozzářila, podobna obrovskému osvětlovacímu tělesu, napájenému přes velmi pomalý reostat; celý povrch výdutě na diamantovém měsíci zrůžověl jako neonová reklama. Intenzita světla se rychle zvyšovala a najednou to, co ještě nedávno vypadalo jako pevný objekt s neprůhledným, leskle kovovým povrchem, zprůhlednělo jako olovnatý křišťál.
Poprvé po několika minutách se v sonarovém komunikátoru ozval hlas Jo Walshové. „Pozorujeme změnu v seizmickém profilu jádra, profesore."
„Jakou změnu?" zeptal se Forster.
„Počítač si s tím neví rady. Jádro už není neprostupné pro zvukové vlny. Nejsem si jistá, jestli máme přiměřené programy na interpretaci toho, co vidíme..."
„Stačí, když budete nahrávat. Rozbor uděláme později"
„Jak si přejete, pane."
Forster, Blake a Sparta užasle hleděli přes dokonale průzračný povrch kilometr široké kopule do svítícího otevřeného prostoru, mnohem většího než největší pozemská katedrála.
„Vzduchový uzávěr," odtušil Forster. „Dost velký, aby se do něj vešla celá kosmická loď."
„Nemyslím, že by to byl vzduchový uzávěr."
„Proč? Ach, ano... to, co je uvnitř, není vzduch."
„Jak si myslíte, že to otvírají?" zeptal se Blake.
Jako by ho slyšela, křišťálová kopule pod nimi se začala rozplývat. Uzávěr pod nimi si sice podržel svůj tvar, ale vypadal teď stejně křehce jako plastika z cukrové vaty — nejprve se zachvěl a potom se rozplynul. Tam, kde se

rozplynul, zůstala tenounká blána, bylo to, jako kdyby se ztenčil stavební materiál trupu lodi, jako by jednu po druhé shodila všechny vrstvy a zůstala jen jedna poslední vrstva molekul — a nakonec se rozplynula i ta.
Potom se voda vevalila dovnitř a rejnok, stržený proudem, vplul doprostřed tekuté arény.
Za okamžik bylo po všem: pavučinové okno nad nimi se obnovilo, jednotlivé vrstvy neviditelných drobných molekul se v opačném pořadí poskládaly nazpátek a — dokonce rychleji než při zprůhledňování — obrovská kopule znovu zneprůhledněla. Poslední věc, kterou tříčlenná posádka ponorky spatřila ve chvíli, kdy se ponorka vnořila do vodního víru, bylo barevné hejno olihní, které se jako sprška meteoritů rozprchlo do všech stran.
Spartě chvilku trvalo, než rozkymáceného rejnoka znovu stabilizovala a obrátila lehké plavidlo břichem ke středu Amalthey, k „podlaze", a hřbetem ke středu kopule, ke „stropu".
Obklopilo je strašidelné ticho. Řinčení a dunění ohřívacích věží utichlo, ustalo i podzvukové fázování, připomínající tepot gigantického srdce. Hydromikrofony ponorky zachycovaly jen rytmický sykot vlastního dechu.
„Jo, slyšíš nás?" řekla Sparta do sonarového komunikátoru.
Nedostala odpověď, ale to ji ani nepřekvapilo, ani neznepokojilo. Podívala se na Forstera — jeho rozsvícený obličej odrážel vzrušení, ale strach nikoli.
„To, co cloní seizmickou signaturu téhle věci, je znovu v provozu," řekl Blake.
„Dokud jsme uvnitř, nemáme spojení s povrchem," řekla Sparta.
„S tím se počítalo," řekl Forster. „Walshová a ostatní budou vědět, co se děje. Pokračujeme podle plánu."
Sparta si sice nemyslela, že posádka pochopí, co se děje, ale věděla, že jsou natolik disciplinovaní, aby se drželi plánu expedice. Pohlédla na řídicí panel. „Klesá vnější tlak, a hezky rychle."
„Pěkně vymyšleno," pokýval hlavou Blake.
Forstera to překvapilo. „To musí být pořádně velká čerpadla. A přitom naprosto bezhlučná."
„Spíš bych řekla, že malá," namítla Sparta. „Molekulární čerpadla, takové biologické pumpičky, po celém povrchu uzávěru."
Byli jen nepatrným smítkem uprostřed gigantického džberu, menším než páví očko v obrovském akváriu. Od slabě zářících stěn a podlahy komory začalo proudit bledé, modré světlo, podobné tomu, které panuje deset metrů pod hladinou tropických moří na Zemi. Na stropě kopule svítily o něco jasnější, modrobílé body.
Všudypřítomná záře, která nezacházela ani do infračerveného, ani do ultrafialového spektra byla natolik silná, aby Sparta postřehla monumentální architekturu klenby. Prostor byl zaplněn jen řídce — skořepina byla hojně zdobená gaudíovskými, „rozměklými" pilastry a zborcenými oblouky, všechno bylo pokryté sítí fraktálových kanýrů, spletitých jako rozvětvující se plicní sklípky.
Blake to viděl skoro stejně dobře jako ona. „Tohle místo mi připadá..." Všiml si sice stejných věcí, ale nedokázal svoje pocity pojmenovat. „Je mi to něčím hrozně... povědomé."
Pro Spartu tato „povědomost" nebyla žádnou záhadou. Poskytla mu rychlé vysvětlení. „Viděl jsi holografie chrámu Svobodného ducha pod Kingmanovým domem?"
„Ano."
„Dej je do nějakého grafického programu, a tak asi čtyřikrát zkrať osu Z."
Krypta pod Kingmanovým anglickým zámečkem byla postavena v nabubřelém perpendikulárním slohu 14. století, zatímco tady se s prostorem zacházelo ještě marnotratněji, než jak je tomu u centrálních kopulí Modré mešity. Ovšem jednotlivé architektonické prvky — ladné oblouky, osminásobná symetrie, prostupující žebroví, listové vzory rozbíhající se od centrální puklice na stropě - navozovaly dojem jakési rozmělněné gotiky.
Forster zaklonil hlavu, aby se podíval krytem kabiny nahoru. „A ta bílá světla nad námi? Vypadají skoro jako hvězdy."
„Jižní kříž," odpověděla. „Asi byli sentimentální. Střed jícnu, kterým jsme se sem dostali, označuje polohu jejich rodné hvězdy."
„A přímo pod ním je hlavní svatyně," řekl Blake.
„Ano." Kývla hlavou směrem k Forsterovi. „Přímo pod ním je vstup dovnitř, pane."
Nasměrovala rejnoka dolů do modré vody. Dno pod nimi bylo stejně exotické jako korálový útes, pokrytý vrstvou mnohonohých, chapadlovitých potvůrek. Přímo pod nimi se vzpínal les zmrzlých, barokně stočených a zakřivených kovových tykadel, připomínajících chapadla mořské hvězdice. Uprostřed, tam, kde se měla nacházet její ústa, zel tmavý otvor. A do něj teď Sparta nasměrovala jejich malé plavidlo.
V příštím okamžiku byla kolem nich temná voda. Sparta zamířila světlomety do prostoru, ale kužele světla se rozptýlily v nedohlednu. Rejnok se vznášel uprostřed
prostoru tak obrovského a tak temného, že světelné paprsky osvětlovaly jen prázdnotu.
„Cítím se jako pavouk, zavěšený pod klenbou Svatopetrské katedrály," vydechl Forster, rozhlížeje se do tmy.
„Nevěděla jsem, že jste nábožensky založený, profesore." Spartin rezervovaný tón neprozrazoval ani náznak pobavení, které cítila.
„Ehm... měl jsem na mysli, že je to ohromná konstrukce, nic jiného."
„Tohle je přece přesně to, co jste si myslel, že najdete, nebo ne? Loď, na které Kultura X přiletěla do Sluneční soustavy."
„Ano, jistě. Dokonce jsem na toto téma napsal pár statí, ale jak se zdá, nikdo je nečetl — nebo snad byli všichni přesvědčeni, že mi prokazují laskavost, když předstírají, že jsem se takové nerozvážnosti nedopustil."
„Vzpomínám si na jeden článek v Přírodě z roku '74," řekl Blake. „Ten přece vyvolal značnou pozornost."
„V sedmdesátém čtvrtém jsi ještě neuměl číst," řekl Forster.
„Narazil jsem na něj později, v archivu," vysvětlil Blake.
Forster musel připustit, že mu to zalichotilo. „Vypadá to, že to nebyla zas tak špatná hypotéza, že? Vezměte si, že nějaká

civilizace chce překročit mezihvězdný prostor — jak se k takovému problému asi postaví? Já jsem tvrdil, že postaví mobilní planetoidu, loď — svět, tak jsem ji nazval, a cesta pak může trvat celá staletí."
„To nejméně, řekla bych." Tón, jakým to Sparta řekla, ho jemně pobídl, aby pokračoval dál, zatímco ona vedla rejnoka dolů do křišťálově čisté vody bez jediného paprsku světla.
„A jelikož ta loď musela být vlastně takový malý soběstačný svět, který by byl schopen uživit celé generace svých obyvatel, musela by samozřejmě být velká jako... tohle. Rád bych věděl, kolik sluncí museli minout, než našli to naše a poznali, že jejich pouť je u konce?"
„Takže vy jste to všechno předpověděl ještě předtím, než jsme s tím vůbec začali?" řekl Blake.
„Všechno ne."
„Opravdu?" Sparta na něj vrhla zpytavý pohled.
„Nikdy mě nenapadlo, že to budou mořští tvorové," řekl Forster a v jeho hlase se ozýval němý úžas. „Přes to všechno, na co jsme narazili, ten led, to ‚provizorní' moře kolem plné života, mě nikdy ani nenapadlo, že žijí ve vodě. Když jsme se octli v té vnitřní propusti, jako první mě napadlo, že v lodi je trhlina, že jsou všichni mrtví a že voda z tajícího ledu zaplavila loď."
„Co vás přesvědčilo o opaku?"
„Vy jste to věděla hned," řekl ostře. „Tlak a teplota je tady stejná jako v těch nejmělčích mořích na Zemi."
„A jako v mořích, která kdysi pokrývala Mars a Venuši," dodala Sparta.
„Slané světy, tak se o nich psalo na Marťanské plaketě. Věděli jsme, že se tím míní planety s oceány, ale netušili jsme, že pro ně oceány byly až tak důležité. Oceány s tím správným poměrem živin, aby v nich mohli žít."
V temnotě pod nimi se objevilo obrovské, krajkovité předivo křišťálové klenby. A někde ještě hlouběji, jak ukazovaly palubní sonary, se nacházela další jemná skořepina.
„Kdybych měl hádat, řekl bych, že jsme v hangáru," řekl Blake. „Museli přece mít nějaké menší lodě, na kterých létali k planetám."
„Jsem zvědav, jestli se nám někdy podaří některou najít," řekl Forster. „Třeba se před miliardou let vrátily všechny sem."
„Jestli je to hangár, tak tu kromě nás nic není," řekla Sparta. „A to je zlé."
„Proč zlé?" zeptal se Blake.
„Jejich úžasná technika funguje naprosto spolehlivě. Podívejte se na ty mraky živočichů, kteří procitli z ledového spánku a udělali přesně to, co měli naprogramované v genech. Venku všechno žije, všechno funguje, ale tady uvnitř je všude tma a pusto."
Sparta s B lakem mlčeli a Forster se už také neměl ke slovu. Rejnok líně klouzal temnou vodou, kužely modrobílého světla z jeho reflektorů přejížděly po strukturách jemných jako vějíře řas nebo větve korálů. Po stranách na ně hleděly černé průchody a zvaly je ke vstupu do labyrintu chodeb; bylo tam však příliš mnoho vstupů, než aby některý z nich představoval nějakou evidentní či snadnou volbu.
„Měli bychom se vrátit, než si ostatní začnou dělat starosti," řekla Sparta.
Forster zamyšleně přikývl.
„Představte si, co všechno tady najdete," chtěla ho nějak potěšit Sparta.
„Já vím. Ale vážně, zdá se mi opravdu až příliš velká," posteskl si malátně. „Nemluvě o tom, že je plná vody."
„Nebojte se, zapřáhneme všechny," řekla.
„Cože?" probral se Forster. „Asi vám nerozumím."
„Zaměstnáme je jako potápěče — oblečeme je do kosmických skafandrů a po dvou přepravíme sem dolů. Rejnoka je možno zatopit a tlak je tady, uvnitř jádra, dostatečně nízký. Pevný skafandr to určitě vydrží." Usmála se. „Ještě stále je to největší archeologický objev v historii lidstva, profesore, i když je plný vody."
20
„Nechci zbytečně marnit čas popisováním všech zázraků, co jich na Amalthee je. Na tohle téma už vyšlo sdostatek dokumentárních čipů, fotogramů, map a odborných pojednání — mimochodem, Sidwick, Routledge & Unwin v dohledné době vydají na čipu moji knihu. Místo toho bych chtěl, abyste si udělali představu, jaké to bylo, být jedním z prvních lidí, kteří kdy vstoupili do toho prazvláštního vodního světa..."
Bili Hawkins se ve spánku převrátil, aby si našel ve volných popruzích pohodlnější polohu, a pokračoval ve svém vysněném monologu. „Bohužel vám musím říct — i když vím, že to bude znít dost neuvěřitelně —, že si prostě nedokážu vybavit, co jsem cítil ve chvíli, kdy mě europonorka vysadila do tmy. Dalo by se říct, že jsem byl všemi těmi zázračnými událostmi tak vzrušený, tak nadšený, že jsem na všechno ostatní zapomněl..."
Hawkins byl ve svém snu skvělý řečník, vyjadřoval se plynule a uhlazeně a přitom byl, samozřejmě, patřičně skromný. Jeho posluchači se postupně přesouvali z přeplněné přednáškové místnosti do intimnějšího videostudia, kde skupina bradatých pánů v oblecích postávala uprostřed mapami ověšené místnosti imaginárního Klubu cestovatelů...
„Ovšem že si pamatuji na dojem, který na mě udělaly rozměry toho místa, tedy něco, co vám holografie nemohou zprostředkovat. Stavitelé toho světa, kteří pocházeli ze světa vod, byli obři, přinejmenším čtyřikrát větší než my — to jsme si alespoň odvodili z velikosti jejich dveří a chodeb, které byly tak velké, že bez problémů pojaly naši ponorku. Byli jsme jako rybičky, bloudící po jejich domě.
Nedostali jsme se dál než do několika prvních úrovní, tudíž jsme našli jen několik z těch vědeckých zázraků, které objevily další expedice. Bylo to tak lepší, měli jsme i tak práce nad hlavu. Domnívali jsme se, že prozkoumáváme obytné prostory a řídicí místnosti a podobně, ale architektura byla pokaždé tak nezvyklá a tak tajemná, že jsme si nikdy nemohli být bezpečně jisti, cože to vlastně vidíme — klidně jsme mohli plavat v něčím akváriu. Ach ano, nápisů tam byla spousta, miliony jednotlivých znaků, a já jsem většinu svého času trávil tím, že jsem se snažil rozluštit alespoň jejich

podstatu. Většinou šlo o nepochopitelně banální záležitosti, pouhé seznamy zásob nebo popisky diagramů nějakých nepochopitelných zařízení. Ale nikde, vůbec nikde jsme nenašli žádné vyobrazení bytostí, které je napsaly, ani jedinou stopu po tvorech, kteří přebývali v těch podivuhodných prostorách. Z Marťanské plakety jsme věděli, že jim marnivost nebyla cizí, ale přitom nikde nezanechali své obrázky, dokonce jsme nenašli žádné rovné, hladké plochy, které by mohly sloužit — tak jako mohla sloužit Marťanská plaketa nebo Venušské tabulky, kdyby nebyly pokryty symboly —jako zrcadlo..."
Hawkins mumlal a bručel ze spánku. Ve svém snu se díval do zrcadla popsaného stovkami neznámých znaků, a zpoza nich na něj hleděl neznámý obličej... Připomínal obličej psycholožky, u které musel před přijetím do expedice udělat pohovor.
„Dalo by se říct, že jsem byl všemi těmi zázračnými událostmi tak opojený, tak nadšený... ale nebylo by to přesné." Ve svém snu se vyjadřoval velmi květnatě a používal ta správná slova.
Psycholožka na něj ve snu upírala skeptický pohled. „Abych řekl pravdu, když mě inspektorka Troyová poprvé vystrčila ze stísněného prostoru ponorky do teplého, tekutého vnitřku jádra Amalthey — a to poměrně hrubě, až mě překvapilo, jakou má ta drobná žena sílu — měl jsem hlavu stále plnou Marianne a skoro jsem nevěnoval pozornost práci, kvůli které jsem cestoval statisíce..." Uviděl před sebou další obličej. Hlasitě zasténal a otevřel oči.
Srdce mu pomalu bušilo a čelo měl zrosené potem. Nahmatal na poličce balíček papírových kapesníků a pečlivě si utřel čelo. Už nikdy ze své paměti nevymaže vzpomínku na Mariannin zčernalý a zkrvavený obličej, jak leží v bezvědomí, s převrácenýma očima ve vraku Měsíční jachty.
Ale už za necelých čtyřiadvacet hodin — zůstal u ní, dokud ho profesor nevyhnal do postele - byly všechny prasklé buňky a sražená krev z jejího zohyzděného obličeje odplaveny a vstřebány a její pleť byla zase jako nová, hladká jako tvář desetileté dívenky. Její krása ho bodala u srdce.
Hawkins sdílel těsnou spací kóji s profesorem Forsterem — přestěhoval se k němu, když se Sparta nastěhovala k Blakovi. Výzkumné práce na obrovské „světolodi" však vyžadovaly, aby posádka pracovala na směny, a Hawkins měl v tuto chvíli celou kóji pro sebe. Věděl, že potrvá dlouho, než znovu usne. Jeho sny byly příliš živé.
Prozatím nepřemýšlel o tom — alespoň ne vědomě — jak naloží se svými zkušenostmi, jakmile se vrátí zpátky do civilizace. Před naloděním musel podepsat spoustu přísně důvěrných ujednání, ale ta ho pouze zavazovala ke společným veřejným prohlášením, dokud nebudou zveřejněny výsledky expedice. Forster jim slíbil, že nemá v úmyslu publikaci prodlužovat a omezovat svou posádku.
Hawkinse napadlo, že bude velká poptávka po pamětech všech, kteří „byli při tom", včetně jeho. To, že se k tomu nachomýtl také Randolf Mays, jeho sny o slávě zcela jistě nijak neoslabovalo.
Možná se mu jeho sen pokoušel něco říct. Dokud ale nebude moci usnout, neuškodí udělat si pár soukromých poznámek. Sáhl po svém diktafonu, zapnul ho a začal do něj šeptat. Začal tam, kde skončil jeho sen.
Za necelou hodinu byli už oba, Marianne i ten nesnesitelný Mays, vzhůru a plni dojmů — hlavně Mays. Na ošetřovně už nebylo místo, a tak jsem to všechno sledoval
na monitoru - což bylo dobře, protože pochybuji, že bych se ovládl a neskočil tomu parchantovi po krku. Jeho televizní image je dostatečně známý, ovšem velmi zavádějící. Ve skutečnosti je to vysoký člověk, bledý jako pergamen, s prořídlými vlasy, zdánlivě velmi přátelský, což je ovšem jen ochranné zbarvení někoho, kdo se musí chovat přátelsky k příliš velkému počtu lidí. Uvnitř je to ale, jak jsem mezitím stačil zjistit, masožravec.
„Asi je to pro vás stejné překvapení jako pro mi, " řekl nám a přitom se zcela nepatřičně pokoušel, aby to zaznělo upřímně, jako kdyby právě přišel na oběd k někomu, ke komu měl přijít až zítra. „Vidím, že už jste se seznámili s mou..." Mays se po těchto slovech maličko odmlčel, ale stačilo to na to, abych zrudl. „... .asistentkou Marianne Mitchellovou."
„To je pravda, bylo nám opravdu potěšením se s ní seznámit," odpověděl mu bezelstně profesor, aby mu vmetl jeho pokrytectví zpátky do tváře. „Co vás sem přivádí? Zřejmě nějaká drobná závada, že? Copak se vám přihodilo?"
Mays potom vyrukoval s pohádkou o své nevinnosti a skromném hrdinství — o své herkulovské snaze upravit program pro porouchaný manévrovací systém kabiny, aby je dovedl k měkkému přistání na Amalthee. To už jsme věděli, že to je jenom snůška lží, a Mays zase nepochybně věděl o tom, že my víme, že lže, jenomže s tím nic nemohl dělat, protože moc dobře věděl, že lodní zapisovače zaznamenávají každé jeho slovo a že všechno, co řekne, může být při vyšetřování havárie, které Vesmírná Rada určitě neopomene provést, použito proti němu. A tak ho profesor klidně nechal, aby si pod sebou podřezal větev. Když Maysovi konečně došla pára, myslel jsem si, že ho profesor usvědčí ze lži, ale ten namísto toho řekl: „Jsem rád, že vám mohu oznámit, že za několik hodin už budete moci chodit. My tady, bohužel, ale musíme ještě nějakou dobu zůstat. A jelikož Amalthea ještě stále podléhá karanténě Vesmírné Rady, obávám se, že se na Ganymed tak rychle nedostanete.
Mays se nepříliš přesvědčivě pokusil dát najevo, jak
zdrcující je to pro něj novina. Profesor pokračoval dál: „Ovšem pokud se na to vy a slečna Mitchellová budete cítit, rádi přivítáme vaši laskavou pomoc..." Dokážete si představit, jak mě jeho slova konsternovala? „Abyste totiž chápal, sire Randolfe, právě jsme učinili, abych tak řekl, mimořádný objev. A stejně mimořádná náhoda tomu chtěla, abychom se o něj s vámi podělili."
Podíval jsem se na Marianne, která se tam vznášela, připoutána k udržovací aparatuře, skoro tak, jak ji bůh stvořil. To by mi ani tak nepřišlo, nebýt skutečnosti, že ten odporný, práchnivý Mays se ve stejném stavu vznášel vedle ní. Pohnuly se ve mně nějaké atavistické instinkty a já měl sto chutí ji něčím přikrýt, snad to byl nějaký pozůstatek smýšlení z minulého století. Vzpomněl jsem si však na své ponížení a předsevzal si, že nesmím věci nechat dojít tak daleko, jak tomu bylo, když jsme opouštěli Ganymed.
To sem ale nepatří. Za jakýchkoli jiných okolností bychom s ohledem na to, co jsme našli, každou další pomocnou ruku uvítali, ale sir Randolf Mays byl had a profesor to věděl. Bez Ventrisu nám Mays nikam nemohl utéct, to jistě ne, ale

ještě zůstávala otázka, jestli mu můžeme nějakým legálním způsobem odepřít přístup ke sdělovací technice. Profesor se však tohoto ožehavého úkolu zhostil velmi rozhodně. Jakmile jsme byli nazpět v důstojnické kajutě, z doslechu lidí na ošetřovně, vzal si nás stranou a řekl: „Doufám, že spolu to nějak zvládneme. Co se mě týče, můžou si oba chodit, kam se jim zachce, a nahrávat, co se jim zachce, jenom nesmí nic vzít — a nic odvysílat dřív, než se dostaneme zpátky na Ganymed."
„Není mi jasné, jak jim v tom můžeme zabránit," řekl McNeil tím svým ospalým tónem, který znamenal, že má něco za lubem. „Co když bude chtít opravit palubní vysílačku v té jejich bandasce? Obzvlášť když jí v podstatě nic není."
„Vyloučeno," ujistil ho s chutí Forster. „Především proto, že by to byla manipulace s důkazy."
Já jsem byl roztěkaný, stále jsem musel myslet na Marianne, ale někdy v tu chvíli jsem se taky zapojil do debaty. „To ani nedáme Ganymedu vědět, co se jim stalo?"
Forster se na mě sladce usmál a řekl: „Ne, Bille, obávám se, že i my budeme mít poruchu spojení... téhož druhu, jaká se přihodila kabině sira Randolfa. Bohužel tak za den nebo za dva se rozšíří zpráva, že už nespadáme pod ochranu Vesmírné Rady. Mezitím, pokud se nám podaří oddálit zásahy zvenčí, budeme mít možnost naše hosty poznat lépe."
Od chvíle, kdy celá ta věc začala, jsem si hrál na moralistu — kvůli Marianne, aspoň jsem si to říkal. Až do této chvíle. Najednou se mi totiž otevřely nové možnosti. Marianne a já, žádný styk se světem...
Forster ale ještě neskončil, měl v rukávu ještě jeden trumf. „Než ovšem ztratíme spojení se zbytkem Sluneční soustavy, hodlám uplatnit nárok na Amaltheu. Bude na Ganymedu, potom na Manhattanu a nakonec ve Štrasburku a Haagu zaregistrovaná dřív, než se Mays a jeho, ehm, asistentka zbaví svých zdravotnických rekvizit."
„Jak to chcete udělat?" zeptal jsem se ho. „Vesmírné právo neumožňuje soukromým subjektům uplatňovat nárok na kosmická tělesa."
Forster na mě udělal tu svoji pověstnou spikleneckou grimasu, jedno zarostlé obočí nahoru, druhé dolů. „Já nevznáším nárok na kosmické těleso, pane Hawkinsi. Jádro Amalthey tvoří opuštěná kosmická loď a já jsem se jménem Kulturní komise přihlásil o nález. Takže jestli si bude Mays chtít vzít nějaké suvenýry, bude to krádež, okrade Radu Světů. Vyložím mu situaci dřív, než ho napadnou další skvělé nápady."
A bylo to. Poslední tři dny nás profesor tak prohánět, že jsem neměl pořádně příležitost si s Marianne promluvit.
K Hawkinsovi se doneslo bouchání průlezových dveří a syčení vzduchu. Začátek další směny, čas, aby se nasoukal do kosmického skafandru. Nadiktoval poslední poznámku: „Vlastně jsem neměl ani čas na ni myslet. Těch pár úrovní ‚světolodě', které jsme doposud prošli, si vyžádají celoživotní výzkum. A dnes odpoledne jsme našli Velvyslance..."

21

Potápění v teď už mělkých vodách kolem jádra bylo jako potápění se v polévce plné života. Velké topné věže polévku vytrvale zahřívaly a promíchávaly, jako kdyby v kuchyni pracovaly od nepaměti. Zbývalo ani ne tucet oběhů kolem Jupiteru, než se zrcadlový povrch jádra dotkne vesmíru a všechen jím zplozený život se vyvaří a zahyne ve vzduchoprázdnu.
Rejnok byl duhově černý, vybavený žábrami a kůží s rosolovitým povlakem, který mu usnadňoval pohyb, jeho světlomety byly plamínky chladných očí v noční temnotě. Uvnitř tekuté tmy chladného jádra byl jako doma. Výzkumníci, kteří kolem něj poskakovali v baňatých kosmických skafandrech z bílého plátna, připomínali utopené loutky.
Byli z nich archeologové, které potkalo největší štěstí v dějinách — objevili vesmírnou loď, velkou jako tucet pozemských velkoměst, každé zabalené do koule tenké jako plášť balonu, jedna koule uvnitř druhé a všechny naplněné vodou. Tato loď, velká jako svět, byla miliardu let zmražená téměř na absolutní nulu, a byla tedy dokonale konzervovaná.
Nyní vypadala zcela opuštěně; jednoduché vodní formy života, které zaplňovaly vodu kolem ní, nebyly ve sterilní vodě uvnitř lodi nikde k nalezení. Obyvatelé obří lodě, kteří se pravděpodobně vydali kolonizovat naši Sluneční soustavu před více než miliardou let, tu už nebyli, ale loď byla tak obrovská, že vlastně nikdo nemohl vědět, jestli za následujícím ohybem v jedné z donekonečna se klikatících chodeb nespatří nedávno probuzeného příslušníka mimozemské rasy. Rozlehlé komory působily jako přirozené podmořské útvary, jen s tím rozdílem, že v nich nebyl žádný život.
Zůstávaly za nimi hromady artefaktů — nacházeli přístroje a nářadí, to, co možná kdysi bylo lodním vybavením, popsané předměty, čisté předměty, některé jednoduché, jiné složitější, některé, jejichž účel se dal uhádnout, jiné, které zůstávaly záhadou... bylo toho příliš mnoho, než aby se pouhý půltucet lidských bytostí pustil do jejich katalogizace.
Forster se Spartou, která řídila ponorku, našli druhého dne ráno, během zběžného průzkumu jižní polární polokoule, „uměleckou galerii". Název napadl Forstera zcela bezděčně, ale přesně vystihoval charakter stavby, protože o jejím účelu nemohlo být pochyb. „Jak už někdo kdysi řekl," zamumlal Forster, když byli všichni pohromadě — únava začínala pomalu tlumit jeho nadšení a on musel slevit ze své typické preciznosti — „umění je oknem do duše. V těchto prostorách můžeme najít klíč k duši Kultury X." Rozhodl, že expedice soustředí své síly právě na ně.
Šest drahocenných hodin jim zabralo přemístění Michaela Ventrise co nejblíže k jižnímu pólu, aniž by se vystavili trvalému náporu Jupiterovy radiace. Potom naposledy použili starého krtka, aby jim prorazil ve znatelně tenčím ledu nový otvor.
Forster rozdělil své lidi do tří skupin. Jako archeolog kupodivu občas dokázal proniknout do podstaty chování živých lidí, takže zásadně nedával spolu do služby Mayse s Marianne Mitchellovou a Marianne s Hawkinsem. Dva lidé z posádky Ventrisu, tedy z trojice Walshová, McNeil a Groves, byli vždycky na palubě, jeden byl vzhůru a druhý v posteli, zatímco třetí pracoval s ostatními. Uvnitř jádra byl vždycky jeden člověk v ponorce, zatímco ostatní dva pracovali v kosmických skafandrech. Byl to dobrý plán, a fungoval - alespoň prvních pár směn.
První skupinu tvořil Forster, Josefa Walshová a Randolf Mays, druhou Blake Redfield, Angus McNeil a Marianne

Mitchellová a třetí Tony Groves, Bili Hawkins
a Ellen Troyová. Cesty ponorkou k povrchu se spolu s rychle se vyvarujícím „arktickým" oceánem Amalthey stále zkracovaly.
Potom se však objevil problém v supravodivém radiačním štítu Ventrisu. Štít byl životně důležitý pro jejich bezpečnost, dokonce i ve stínu Amalthey, a kdyby se s ním něco stalo, museli by se okamžitě vrátit na Ganymed. A tak museli být Walshová s McNeilem vyčleněni, aby ten problém vyřešili — byla to práce na celý den. Forsterův rozvrh vzal tedy za své a jemu nezbylo než sestavovat výzkumné týmy z těch, kteří byli zrovna dostatečně odpočinutí.
Stavba, kterou nazval uměleckou galerií, byla obrovská, dokonce i podle měřítek rasy, která světoloď postavila. V její architektuře nebyl jediný studený nebo mechanický prvek, přestože byla zhotovená z téhož materiálu jako ostatní konstrukce světolodi, z lesklého polokovu, který už desítky let, od doby, kdy se na Marsu našly první vzorky, odolával všem pokusům o analýzu. Vrcholek stavby dosahoval poloviny vzdálenosti mezi dvěma nejvnitrnějšími úrovněmi, byl to největší otevřený prostor v jádru, a přestože svou výškou daleko převyšovala Eiffelovu věž, tvarem, opěrnými pilíři a vůbec celkově se podobala spíše apsidě Notre Dame.
Kvůli této náhodné podobě trval sir Randolf Mays se svým grandiózním viděním světa na tom, aby stavbu nazývali „Chrámem umění". Na palubě světolodi se nenašlo nic, co by se ani s velkou dávkou dobré vůle dalo nazvat náboženským objektem, ale Maysovo pojmenování se nezdálo být tak nepatřičné a „sedlo."
Forster byl po celodenním průzkumu v extázi. „Kdybyste vyprázdnili všechna muzea, co jich na Zemi je, kdybyste vystěhovali všechny jejich legitimní, původní poklady i všechnu neprávem nabytou, ukradenou kulturní kořist, ani zdaleka se nepřiblížíte počtu a kvalitě exponátů, které nacházíme zde." Podle jeho hrubého odhadu se v chrámu nacházelo něco mezi deseti až dvaceti miliony exponátů; nikdo nemohl vědět, jak velký výřez kulturní rozmanitosti neznámé civilizace představovaly,
ale podle nejskromnějšího odhadu to byly kulturní skvosty civilizace, jejíž historie, ještě než skončila, byla mnohem delší než historie lidstva na Zemi.
Uběhly další dva dny. Tou dobou byl už Forsterův původní rozpis v troskách. Tony Groves byl v ponorce a Bili Hawkins pracoval ve vodě spolu s Marianne. Bylo to od havárie vůbec poprvé, co byli spolu sami — ačkoli pod vodou a navíc ve skafandrech by garde nevyžadoval asi ani patriarcha z minulého století.
Jejich práce jim poskytovala sdostatek námětů k hovoru, aniž by se museli dotknout ožehavého tématu. Hawkins byl vděčný za její srdečnost, za to, jak k celé záležitosti přistupovala, a navíc ho ohromila svou zručností a přesností, když se během velmi krátké doby naučila pohybovat se ve skafandru a dělat to, co se po ní vyžadovalo. Stejně jako on, začínala od nuly, a když už nic jiného, učila se rychleji.
Nahrávali dlouhý panoramatický vlys z barevných kovů. Bronz, zlato, stříbro, měď se zeleným povlakem, některé ryté, jiné lité, způsobem, který Hawkinsovi připomínal technologii pojeni trhavin z dvacátého století. Hawkins si řekl, že se na to musí zeptat Blaka; při jednom z jejich příležitostných rozhovorů se ukázalo, že Blake toho ví o trhavinách velmi mnoho. Vlys ukazoval mořské dno s hojnými zástupci živočišné říše. Byla to přírodní scenerie, nikoli umělý interiér lodi, ale přestože celkově připomínala korálové útesy kolem Austrálie, nic nebylo takové jako v mořích na Zemi. Vedle mnohých rostlin a zvířat byla vyrytá slova, pravděpodobně názvy, připomínalo to špičaté starořecké nápisy pod portréty svatých na pozlacených ikonách. Tady však názvy označovaly koraly, červy, různé trnité potvory a ryby žijící mezi útesy, stvoření podobná plovoucím deštníkům a páskovité, chapadlovité živočichy žijící ve vodách nad nimi, hejna velkých tvorů podobných žralokům a delfínům, proudnicového, torpédovitého tvaru, typického pro rychlé plavce, potápějící se bok po boku do hlubin. Hawkins si mohl snadno přečíst jejich jména, ale ani
v jednom z jazyků, které ovládal, pro ně nenašel žádný ekvivalentní výraz.
Mlčky, uchváceně proplouval kolem třpytících se obrazů, odrážejících poskakující světlo jeho svítilny. Než si to stačil uvědomit, octl se najednou v prostoru, který byl příliš úzký, než aby ho ponorka mohla následovat.
„Tony? Kde jsi zůstal?" Žádná odpověď. Současně si uvědomil, že nevidí ani Marianne.
Obrátil se zpátky. Kosmické skafandry nebyly vybaveny sonarem a interní vysílačky pod vodou moc dobře nefungovaly, zvláště mezi silně reflexními povrchy, Hawkins se ale neznepokojoval. Daleko zabloudit nemohl, Marianne bude někde blízko ponorky. Byla nejen obdivuhodně statečná a učenlivá, ale také rozumná. Obvykle si hlídala, aby měla pomoc nablízku.
Úzká chodba se nejprve rozdělila na dvě a potom na tři větve. Stěny rozbíhajících se chodeb byly pokryté podivnými kovovými reliéfy a rytinami. Světlo Hawkinsovy svítilny teď dopadalo na stěny na opačné straně než před chvílí, a ačkoli mu všechno připadalo povědomé, všechno bylo jiné.
Byl si jistý, že přišel... odkud? Z té levé chodby? Ve chvíli, kdy do ní hodlal vstoupit, zachytil koutkem oka, tam, kde končilo světlo jeho svítilny, asi deset metrů od ústí vedlejší chodby, něco bílého. „Marianne?"
Změnil svůj úmysl a vydal se za bílým přeludem, který mohl být klidně jeho vlastním odrazem. Po chvíli se ocitl v malé kruhové místnosti, do které ústilo šest světélkujících chodeb. Pocítil závan obav, když tu náhle světlo jeho lampy dopadlo na sochu...
Okamžik, kdy se člověk poprvé setká s vrcholným uměleckým dílem, má v sobě náboj, který se už nikdy potom nedá zopakovat; mimozemský charakter díla tento účinek ještě znásobil, až do naprostého ohromení. Před ním, s neskonalou přesvědčivostí a umem odlitá v kovu, jenž svou měkkou barvou a třpytem připomínal vyzrálý cín, se vzpínala bytost, vymodelovaná nesporně podle živé předlohy. Hawkins byl, pokud věděl, prvním
člověkem, který na vlastní oči viděl, jak představitelé Kultury X vlastně vypadali.
Setkal se s vyrovnaným pohledem dvou křišťálových očí, lámajících světlo, takových, jaké vkládali do nenapodobitelných bronzových těl v životní velikosti staří Řekové. Tyto oči však od sebe dělila třiceticentimetrová vzdálenost a byly zasazeny ve tváři třikrát větší, než byla lidská. Tváři chyběl nos a její ústa nebyla ústa lidská, pakliže

to vůbec byla ústa, a ne jakýsi zvláštní záhyb kůže, efekt byl však v konečném důsledku stejný — pocit všeobsahujícího míru.
Možná na tváři a těle té bytosti nebylo nic lidského, ale citové pohnutí, které dílo v Hawkinsovi vyvolalo, bylo hluboké a opravdové. Jeho autor překlenul hranice času a kultury způsobem, který by Hawkins dříve považoval za nemožný. Existovalo mnoho věcí, které lidé se staviteli tohoto světa nejenže nesdíleli, ale ani sdílet nemohli. Všechno, co bylo opravdu důležité, tak to alespoň Hawkinsovi připadalo, by však cítili stejně. „Ne jako lidé," pomyslel si, „ale stejně tak lidsky."
Hawkinsovi se zdálo, že zná pocity podmořské bytosti, která na něj upírala svůj nevidoucí pohled. Zračila se v něm moudrost a autorita, klidná, sebevědomá síla, jaká čiší například z Belliniho portrétu benátského dóžete Leonarda Loredana, potřísněného perleťovým svitem přicházejícím z pomyslného okna nad zamlženým mořem. A také smutek, smutek rasy, která nadarmo vyvinula tak úžasné úsilí.
Ohromený Hawkins připlul před stvoření, které jako by bylo oděno do vlastní kůže. Nad obličej mu vyvstával jako nějaké obrovské olihni dlouhý lalok lemovaný chapadélky, ale na rozdíl od olihně tvořil jeho tělo dlouhý, protáhlý elipsoid, jehož spodní polovina byla opatřena silnými ploutvemi. Na laloku se rýsovaly klíny zaber; jejich sací otvory byly nad úrovní tváře, oddělené od domnělých úst a zdobící „čelo" bytosti jako diadém.
Z jakého důvodu sem umístili toto samojediné zpodobení Amaltheanů, jak je Hawkins začal v duchu nazývat? Nevěděl. Věděl jen, že sem plastiku umístili úmysl-
ně, aby překlenula propast času a uvítala bytosti, které jednoho dne loď najdou. Skutečnost, že socha stála právě v této síni, oddělené od ostatních prostor úzkými chodbami, napovídala o tom, že zde čekala na bytosti menší, než byli oni sami.
„To je krása, Bille," ozval se v Hawkinsových sluchátkách Mariannin hlas.
Překvapený Hawkins udělal nepovedený obrat vzad. Vznášela se asi tři metry za ním; vůbec ji neviděl připlout. „Kde ses tu vzala?" vyhrkl. „Myslel jsem si, že tě vidím před sebou."
„Uh? Za mnou jsi jít nemohl, protože já jsem šla za tebou," řekla skoro dotčeně. „Hroznější mě vyděsil. Byla jsem tam úplně sama skoro... celou věčnost."
„Nanejvýš pět minut," řekl, „ale máš pravdu, dlužím ti omluvu. Musíme být opatrnější. Asi jsem... prostě jsem se nechal unést."
Marianniny rozzářené oči byly přilepené k soše. „To je nádhera," vydechla. „Když si představíš, že to celé ty miliony let tady ve tmě čekalo..."
„Těch milionů bylo nejméně tisíc... celou miliardu let."
„Měli bychom ji nějak pojmenovat."
„To mi připadá trochu příliš troufalé."
„Je to vlastně takový posel, který nám přináší pozdravy," pokračovala, nevšímajíc si jeho námitek. Kromě sochy ji teď nic jiného nezajímalo. „Ti, kdo ji vytvořili, věděli, že jednoho dne sem někdo musí přijít. Má v sobě něco vznešeného a taky něco velmi smutného." Obrátila svůj okouzlený pohled k Hawkinsovi. „Necítíš to?"
Podíval se na její tvář za průzorem helmy, osvětlenou jen odraženým světlem jejich svítilen, a v tu chvíli věděl, že první dojem, který na něj na Heliu udělala, byl správný: přes všechny nešťastné události na Ganymedu nebo potom byla stále nejkrásnější ženou, jakou kdy poznal. A nejroztomilejší. Ve chvíli, kdy k němu obrátila své zelené oči, ucítil u srdce tu známou bodavou bolest, která byla časem stále silnější.
„Velvyslanec," pronesla po chvíli. „Nazveme ji Velvyslanec."
A možná i nejinteligentnější...
Hawkins se vytrhl ze zamyšlení, pohlédl znovu na sochu a zjistil, že Mariannina reakce na... Velvyslance byla prakticky stejná jako jeho.
„Bille, nemyslíš, že bychom ji měli vzít s sebou?" zašeptala. „Aby měli lidé na Zemi a ostatních planetách aspoň trochu představu o tom, co jsme tady vlastně našli?"
„Profesor nemá nic proti tomu, aby se vzalo pár artefaktů do těch správných muzeí..." Neviděl nic divného na tom, že Marianne nechápala, co tím myslí, když nestudovala žádné archeologické obory, „...ale ne dřív, než se shromáždí všechna data."
„Jak dlouho to potrvá?"
„No, znamená to shromáždit veškerá data ke každému nálezu, což v krátkém čase, který nám zbývá, prostě stihnout nelze. Bude třeba stovek, možná tisíců lidí a pár let, aby se tady udělalo všechno, co je třeba."
jediný exponát snad nemůže ohrozit celkovou evidenci," řekla.
Hawkins se zamyslel. Na tom možná něco je. Přemístění jedné sochy, po pořízení všech fotogramů a hologramů, by pravděpodobně archeologické pochopení Amalthey skutečně neohrozilo, neměl však v úmyslu tento způsob myšlení podporovat. „Musí to vážit aspoň tunu. Prostě to bude muset počkat."
Zatvářila se rozpačitě. „To přece nemůže nic vážit," zaprotestovala. „Určitě ne víc než my dva."
„Tíha je jedna věc, setrvačnost druhá...," začal.
„To mi je jasné," přerušila ho vzpurně.
„Prima. Nejsem fyzik. Vím jen, že Walshová tvrdí, že si nemůžeme dovolit plýtvat palivem, zvláště teď, když bereme na Ganymed tebe a Mayse. Nemluvě o té vaší jachtě." Nejistě se na ni podíval. „Nejlépe bude zajít s tím za profesorem."
Sladce se na něj usmála. „Neboj se, Bille. Já se nezblázním, když to nepůjde."
Při tom, prozatím, zůstalo. Cesta ven z bludiště se ukázala být jednodušší než cesta dovnitř. Tony Groves na ně v rejnokovi čekal kousek od východu, ani neměl čas se o ně začít strachovat.
Bez dalších příhod se dostali ven, jenom Billovi se už podruhé zazdálo, že se v dálce mihlo něco světlého, a určitě to

nebyla Marianne, která plavala před ním, spolehlivě chráněná ve svém nemotorném skafandru...
„Ale Randolfe! Ty bys přece Forstera uměl přesvědčit, abychom ji vzali s sebou... Je to ta nejúžasnější věc, jakou si dokážeš představit."
Marianne a Mays se octli sami na chodbě za hangárem. Jí právě končila směna, stahovala ze sebe mokrý skafandr, a on se zase snažil baňkou horké kávy, kterou mu přinesl prozíravý McNeil, probrat k plnému vědomí.
„Tvůj přítel Hawkins má pravdu, Marianne. Jestli je to tak velké, jak to líčíš, tak to v žádném případě nemůžeme vzít s sebou. To bychom museli hodit přes palubu naši milou Měsíční jachtu."
„Měsíční jachta! Nechápu, proč chce Forster tu ohavnou věc za každou cenu vzít zpátky."
„Vendeta proti mně," zašeptal Mays. „Spadli jsme mu z nebe, když nás nejvíc potřeboval, ale stejně si myslím, že nás bude chtít při vyšetřování potopit."
„A jak by to mohl udělat?" zeptala se s neskrývaným rozhořčením Marianne.
Mays pohodil rameny. Myslel už na něco jiného. „Ten tvůj Velvyslanec je základem nejzajímavější reportáže naší doby... a já se vsadím, že ho chce Forster zatajit."
Zatajit?"
„Forster není opravdový archeolog, Marianne. Nehodlám se stále opakovat, už jsme o tom spolu mluvili mnohokrát. Svědčí o tom dokonce i jméno jeho lodi, ten Michael Ventris, kterého tak obdivuje, člověk, co rozluštil lineár B. Jenže Evans, který minojskou kulturu objevil, třicet let odmítal opublikovat svoji sbírku nalezených tabulek s lineárem B. Až ho k tomu přinutily další nálezy. A my zase musíme přinutit Forstera, Marianne. Musíme si pořídit vlastní hologramy Velvyslance a
okamžitě je poslat dál, abychom se ujistili, že jejich publikaci nestojí nic v cestě."
Mluvil Marianne ze srdce a taky to dobře věděl. „Jak to provedeme?" zeptala se.
Mays si v duchu oddechl. Přešla k praktické stránce dřív, než se její podvědomí mohlo začít zabývat nelogičností jeho argumentace. Forster obdivuje Ventrise, ale nebyl to Ventris, kdo utajoval minojské tabulky — tahle myšlenka se v jejím mozku naštěstí nikdy nezformovala. „Pojď se mnou do spací kóje," zašeptala naléhavě. „Všichni jsou pryč, můžeme si na chvilku promluvit. Je to odvážný podnik, ale jsem přesvědčená, že se to může podařit..."
Musí mít neustále na paměti, že Mariannin nedostatek zkušeností je vyvážen její bystrostí. Začal v duchu promýšlet plán a byl rád, že jeho časně probuzenému mozku se podařilo vyvarovat závažnějších chyb.
5. ČÁST
JUPITER PĚT MINUS JEDNA
22
Na Ganymedu, o týden dříve...
Velitelova výška byla na Manhattanu nápadná jen zřídka, ale v chodbách a průchodech Bezbřehého moře, kde jeho krátce přistřižená šedivá hlava čněla nad lidskými masami, z něj dělala živý terč. Jediné, co pro své utajení učinil, bylo, že vyměnil svou modrou uniformu za světle hnědý oblek. Ostatně utajení bylo to poslední, na co v tuto chvíli myslel.
Luka Lima našel sedět v Kavárně na Úžině za obvyklým stolem u akvarijní stěny. Velitelova pozornost se rozdělila mezi Luka, nejděsivěji vyhlížejícího Číňana, jakého kdy poznal — na což si už za těch pár dní, co mu byl v patách, pomalu zvykl — a to, co se mu dívalo přes rameno, nepochybně nejohyzdnější rybu, jakou v životě spatřil. Velitel se musel v duchu usmát. Napadlo ho, že Lim si stůl oblíbil proto, že ta ryba byla ještě ošklivější než on.
Velitel zamířil přímo k němu a oslovil ho svým drsným hlasem. „Luke Lim? Já jsem ten, který vám volal."
„Vy mě poznáte, to zírám. Copak se vám nezdáme všichni stejní?" zazubil se škodolibě Lim, vystavuje na odiv své obrovské žluté zuby.
„Ne. Tohle ale není bezpečné místo, pane Lime. Víme, že majitelka, paní Wongová, sdělila podrobnosti vaší schůzky s Blakem Redfieldem Randolfovi Maysovi."
„Neříkejte! Paní Wongová a něco takového...," rozevřel údivem oči Lim. „Nějaké škody?"
„Ty bych s vaší pomocí rád zjistil. Ale jinde."
Lim pokrčil rameny. „Když platíte."
Když vyšli z restaurace, zastavil se Lim ve svém bytě,
aby si vzal kytaru. Velitel si se zájmem prohlížel interiér Limova obydlí. Stěny tvořily police s knihami a časopisy v evropských a čínských jazycích, východní a západní klasikou počínaje a východní a západní pornografií konče. Ručně svařovaný nábytek zabíral v malém prostoru příliš mnoho místa, v rozích se v různých stadiích kompletace povalovaly elektronické hračky a uprostřed stál stůl, který, jak se zdálo, plnil funkci psacího stolu, pracovní desky, porcovacího špalku a jídelního koutu zároveň. Křiklavě červené a zlaté plakáty na zdi volaly po nezávislosti Ganymedu na Radě Světů; přední představitelé Vesmírné Rady na nich byli zobrazeni jako hrdlořezové v holínkách a s očima podlitýma krví.
Na ulici si potom koupili špejle s vepřovým ražniči se sójovou omáčkou a vydali se po kluzkých, mokrých schodech dolů do umělého kaňonu k ledním zahradám. Prošli podél potůčku, vinoucího se kolem podstavců obřích soch z prastarého, tvrdého ledu Ganymedu. Byla tam krutá Kirttimukha, otylá Ganéša, krvežíznivá Kálí, usměvavá Kwan-jin a spousta dalších božstev. Sochy se tyčily do patnáctimetrové výše nad zvědavými turisty, nad nimi bylo černé, šest pater vzdálené ledové „nebe" s gigantickým obrazem svíjejícího se dešťového draka.
Oba muži se posadili na lavičku vedle kouřícího potůčku. Lim vzal do náruče svoji dvanáctistrunku a začal vybrnkávat sólovou verzi Concierto de Aranchez, zatímco velitel spustil: „.. .se Mays přes Von Frische zkontaktoval s firmou Vycházející Měsíc. Před dvěma dny spolu s nějakou Mitchellovou odletěli na standardní okružní let. Před dvanácti hodinami se jejich kabina odchýlila od plánované trasy. Vypadá to, že ztroskotali na Amalthee."
„Vypadá to?" Lim rázně hrábl prsty do strun klasického nástroje, na kterém se už podepsal zub času, a vystrouhal na

tváři nevěřícnou grimasu.
„Nevíme, jestli to přežili." Velitel zabodl do Lima svůj safírový zrak. „Tohle je jen pro vaše uši: ztratili jsme spojení s Forsterovou expedicí." Což byla pravda, ačkoli po havárii kabiny zachytili Forsterovu poslední, záhadnou zprávu — ta ale neměla s Maysem a Mitchellovou nic společného a velitel neměl v úmyslu se o ní Lukovi nebo komukoli jinému zmiňovat.
„Co s tím uděláte?"
„Nic. Vesmírná Rada jede podle nouzového scénáře, dělá jako že jsme s nimi stále v kontaktu a že Mays a Mitchellová jsou v pořádku a zotavují se z menších zranění. Jestli budeme muset, vyžereme si to později."
Lim prudce udeřil do strun a zlobně na něj pohlédl, oči nevěřícně rozšířené. „Eéech, tyhle byrokratické sračky! Co na tom lhaní pořád vidíte?"
Velitel stiskl zuby. „Za prvé, nemáme po ruce žádný kutr. Menší bota nebo, jak tomu říkáte vy, byrokratické sračky. Na místních tahačích by nám cesta zabrala dva dny, a...," zdvihl ruku, aby zarazil Limův opovržlivý výlev, „...za druhé, Vesmírná Rada není s Indo-Asijci zas tak zadobře. Těžko se od nich nadějeme nějaké pomoci nebo pochopení. Zdá se, že si myslí, že nejsme nic jiného než banda modrookých rasistů, co si hledí jen zájmů Severního kontinentu."
Lim se díval přímo do velitelových modrých očí a hrál na svém něžném nástroji nějaké arpeggio, okořeněné maurskými rytmy. „Hm, je pravda, že řeči podobného rázu jsem už od několika svých radikálnější soukmenovců zaslechl."
„Netvrdím, že jsou zcela neopodstatněné. Jde o to...," velitel dokázal obvykle velmi dobře skrývat nervozitu, ale tentokrát se neubránil mírnému zachvění nosních dírek, „...že mi jde o krk. Osobně jsem se totiž postaral, aby tu nebyl žádný kutr, který by mohl Forsterovi přijít na pomoc. Nechtěl jsem, aby na to někdo moc tlačil."
Lim začínal chápat, o čem velitel mluví. Brnky — brnky - brnky - brnk. „Takže sir Randolf Mays, pýcha Anglie, se jednoduše sebral a ztroskotal na tom posledním místě, kde jste ho chtěli mít, a ta bílá americká prdelka s ním." Brnky — brnk. „A kdybychom na to my moc tlačili, tak bychom naprcali letošní miss Bezbřehého moře s havraními copánky a rudými bradavkami." Lim na okamžik zauvažoval, zatímco velitel trpělivě vyčkával. Ťuky — ťuky — ťuk. „A mně taky," dodal Lim nakonec a potvrdil to strohým kývnutím hlavy. Brumiky — brum.
Velitel se pokoušel zakrýt své zklamání - Lim odmítal vážnou debatu. „Dělal jste Forsterovi na Ganymedu zprostředkovatele," změnil téma. „Zařídil jste pro něj koupi europonorky. Podle našich informací o tom Von Frisch Maysovi nikdy nic neřekl. Víme ale taky, že co se týče Vycházejícího Měsíce, byli spolu jedna ruka — Von Frisch mu pravděpodobně prodal kódy Měsíční jachty. Proč mu ale neprodal taky informace o europonorce?"
Lim něco zamručel. Brnk...brnk... „Možná kvůli těm penězům. Nabídl jsem Von Frischovi dvě procenta jako prémii, když bude držet zobák."
„Proč jste to neřekl Forsterovi?" Slova zaskřípala ve velitelově hrdle.
„Myslel jsem, že na placení nedojde." Lim se zatvářil nešťastně, jako kdyby ho to kdovíjak zamrzelo; jeho prsty vyloudily nějakou truchlivou, introspektivní melodii. „Takže Von Frisch nežvanil? To bych do něj nikdy neřekl."
Velitel mlčel.
Lim si povzdechl a jako by se uklidnil. Znenadání přestal hrát a s dutým, disharmonickým zaduněním odložil kytaru na lavičku. „Proč já, veliteli? Proč mi říkáte všechny tyhle informace, které bych mohl použít — být politický žralok — k tomu, aby celá ta vaše mizerná Vesmírná Rada odsud vypadla?"
„A kdo říká, že bych to nepopřel?"
„A jak můžete vědět, že si vás nenahrávám?"
Oba ale věděli, že Lim je čistý. Výraz, který hrál v koutku velitelových úst, by se možná dal považovat za úsměv. „Blake vám věřil. A já věřím jemu."
Lim pokýval hlavou a řekl: „Myslím, že chcete, abych vám potvrdil to, co už sám víte. Von Frisch asi přece jen Maysovi všechno vyklopil. A že to Mays neodvysílal, znamená, že není žádnej reportér, možná ani žádnej dějepisář. Takže, ať už je na Amalthee jaké chce tajemství, které se vy osobně, veliteli, žádná Vesmírná Rada, tak snažíte zachovat, on jde po něm."
„Ale? A jaké tajemství by to mělo být?"
„Nevím a ani mě to nezajímá. Ale bejt váma, člověče, tak bych měl o ty vaše lidi asi strach. Mně z Mayse trnou oči."
„Trnou oči?"
„Ten chlap je upír. Nenapitej."
Na Amalthee v reálném čase...
„Ellen, profesore. Už je čas. Za chvíli to začne."
Blake řídil rejnoka a „pásl" před sebou osamělou bílou postavu ve skafandru, profesora, který dělal poslední nájezd na Chrám umění a nahrával to, co už neměl čas prostudovat.
„Rychle, pane, nebo budeme mít problémy."
„Tak dobře," ozvala se neochotná odpověď. „Vracím se. Kde je Troyová?"
„Tady jsem." Spartin hlas byl oslabený hlubinami. „Já se nevracím."
„Co to říkáš?"
„Blaku, musíš to vysvětlit ostatním," odpověděla. „Uklidni je."
„Co to povídáte, Troyová?" dožadoval se Forster.
„Loď se zanedlouho zbaví vody. Zůstanu během přechodu na její palubě."
„Ale jak budete..."
„Profesore, pojďte dovnitř, okamžitě, " rozkázal Blake. „Vysvětlím vám to později."
„Dobrá tedy."

Blake si nasadil masku a otevřel ventily. Do ponorky se nahrnula voda a vyplnila celý její vnitřek, kromě několika nerozhodných vzduchových bublin, které si nebyly jisté, kudy se plave nahoru. Stisknutím tlačítka otevřel zadní poklop.
Forster se přiblížil k otvoru a vtáhl se dovnitř. Blake za ním zavřel a stiskl dalších několik spínačů: čerpadla se znovu rozběhla a vysokotlaký vzduch začal vodu vyhánět ven. Uvolnil masku, zatímco Forster si odepjal přilbu. Rejnok máchl křídly a zamířil k přetlakové komoře na jižním pólu světolodi.
Blake se pokusil po sonarové lince spojit s Ventrisem. „Tady rejnok," ohlásil se. „Ventrisi, slyšíš mě? Přepínám."
Nedostal však žádnou odpověď. Obrátil se k profesorovi. „Museli ztratit kabel, nebo ho už vytáhli. Raději bychom si měli pospíšit."
„Co to Troyová provádí? Slíbil jsi, že mi to vysvětlíš."
„Nic neprovádí. Tak to prostě je. Její místo je tady dole. Naše tam nahoře."
Kopule přechodové komory na jižním pólu nebyla tak velká jako kopule na rovníku, ke které Spartu s profesorem zavedlo hejno olihní, ale byla dost velká na to, aby pojala pozemskou mateřskou loď. Když zprůhledněly její molekulární vrstvy — ten proces sice průzkumníci vůbec nechápali, ale velmi rychle se naučili na něj spoléhat -, uviděli Blake s Forsterem za vařící se vodou a rapidně sublimujícím zbytkem ledu načervenalou opalescenci Jupiterovy záře.
„Plavou dovnitř!" vykřikl Forster. Navzdory únavě byl stále schopen reagovat na zázraky.
Rejnok plaval vzhůru proti přílivu mořských živočichů, světélkujících olihní, garnátů, medúz a planktonu... V uspořádaných formacích, které ve vodě vypadaly jako sloupy kouře unášené větrem, jich proudily miliony do nitra světolodi.
„Vypadá to, jako kdyby přesně věděli, co dělají, že?" poznamenal Blake.
„Jako kdyby je loď vtahovala dovnitř... pod svou ochranu," řekl Forster.
„Nebo do kotců," opáčil suše Blake.
„Hm." Forsterovi připadala Blakova poznámka nechutná. „Zjevně reagují na nějaký naprogramovaný signál."
„Může to být jen otázka rovnováhy. Vnitřní a vnější tlak i teplota jsou teď na povrchu jádra přibližně vyrovnané."
„Velmi rozumná úvaha," řekl Forster. „Ale stejně je to zázrak."
Blake se v duchu usmál. Profesor J. Q. R. Forster obvykle o zázracích nemluvil. Naproti tomu kterákoli dostatečně rozvinutá technologie... Blake tušil, že se co nevidět setkají s jedním nebo dvěma dalšími zázraky.
Hladké, černé tělo rejnoka prošlo přechodovou komorou a jeho křídla ho teď rychle unášela k povrchu. Pod nimi byla otevřená přechodová komora, přes kterou se do útrob obří lodi spěšně hrnula mořská fauna, nad nimi poslední pevná vrstva Amaltheiny ledové slupky, praskající na stále menší a menší kousky.
Blake nemohl stále navázat spojení s Ventrisem, ale otvor v ledu našel bez potíží. Cesta šachtou byla sice spojena s velkým rizikem, ale nestalo se nic a ponorka proletěla vařícím rozhraním mezi vodou a vakuem.
Ventris visel v půlkilometrové výšce nad kypícím povrchem měsíce. Rejnok, ze kterého se teď stal kosmický člun, se několika krátkými zážehy raket dostal k jeho nakládacímu jícnu.
„Dole to začíná vypadat jako při Halloween party," řekl Blake.
„Jako co?"
„Jako imitace čarodějnického kotle — nádoba s vodou a suchým ledem."
Pod letící ponorkou se v prasklinách v ledu začínala objevovat tmavá voda, mezi narážejícími ledovými krami stoupaly bubliny mléčné páry a měnily se v obláčky mlhy. Před rejnokem byl otevřený jícen hangáru Ventrisu, jehož kovový interiér se leskl ve světle hvězd - otevřený, lesknoucí se a prázdný.
„Měsíční jachta je pryč," řekl Blake. „Spojení nefunguje."
„Co se děje?" chtěl vědět Forster.
„Raději si zase nasaďte přilbu, profesore. Třeba nás čekají nějaké problémy."
Blake, bez instrukcí z komunikátoru, opatrně zajel s rejnokem do otevřeného hangáru a bez potíží ponorku usadil do doku. Dálkové ovládání bylo naštěstí funkční - velké dveře se za ponorkou pomalu zavřely. Jakmile zapadly, začal do hangáru proudit vzduch. Za malý okamžik se se slyšitelným cinknutím zarážek otevřely dveře do hlavní chodby.
Blake znovu zvedl komunikátor. „Jo? Angusi? Slyšíte mě někdo? Jaká je situace?" Podíval se oknem kabiny ven, ale nic podezřelého neviděl. To, že se ve dveřích nikdo neobjevil, bylo možná trochu zvláštní, ale dalo se to pochopit.
Podle palubních přístrojů byl tlak venkovního vzduchu skoro na normálu. „Okej, profesore, otvírám. Máme tady dost vlhko, takže se nám to tu asi trochu zapaří. Nechtě mě jít jako prvního."
„Proč bys měl jít jako první?"
„Můžu se rychleji pohybovat. Nemám na sobě skafandr."
„Myslíš, že se stalo něco vážného?"
„Nevím, co si mám myslet. Jenom mám takový divný pocit."
Strčil do poklopu a trhnul hlavou, protože jeho ušní bubínky zaregistrovaly změnu tlaku. Vnitřek ponorky se okamžitě zaplnil mlhou, která zamžila povrch průzorů, takže na okamžik přestali vidět. Mlha se rychle rozptýlila, ale okno zůstalo zamžené. Blake přejel rukou kousek zakřiveného skla, aby se podíval ven. Neviděl nic.
Natočil se, aby mohl do průlezu v zadní části ponorky hlavou napřed. Vystrčil hlavu a ramena do chladného, suchého vzduchu v hangáru...
Něco zavadilo o nechráněnou kůži na jeho krku. Otočil se a uviděl Randolfa Mayse, skrčeného vzadu na trupu ponorky. V pravé ruce držel injekční pistoli.
Maysova obrovská ústa se zkřivila do odporného úšklebku. „Špatný signál, tak tomu, myslím, říkáte vy v americkém fotbale. Nešťastná taktická chyba. Měl jste jako prvního poslat profesora — moje směs chemikálií by proti člověku ve

skafandru vůbec nic nezmohla.
Zbytek už Blake neslyšel, protože usnul.
Uvnitř stísněného prostoru ponorky se Forster zuřivě snažil obrátit.
Otevřeným poklopem se ozval Maysův hlas: „Vy budete další, inspektorko Troyová. Nebo vám mám říkat Lindo? Dal jsem vám dost času, abyste si nasadila přilbu? Nebo potřebujete ještě okamžik? A co vy, profesore? Musím uznat, že to vaše tělo, to je opravdu zázrak. Navenek zosobněné mládí. Pokud ho, samozřejmě, zrovna nehalí skafandr. Když si představím, že jste tehdy na Venuši málem nepřežil ten pumový atentát..." Maysův hlas zněl skoro lítostivě. „Řeknu vám, ti vaši chirurgové jsou fakt třída. Ale co vaše ubohé staré kosti! Vaše svaly a orgány! Ty si musely odpracovat všech vašich, kolikže to, více než šest skutečných křížků? Jak jste na tom s pružností? Nebo s výdrží"
Forsterovi se v těsné chodbičce podařilo uvíznout, vypadalo to, jako kdyby se zastavil uprostřed kotrmelce.
„Až budete připravená, inspektorko, stačí říct, já už na vás připravený jsem," zavolal spokojeně Mays. „A co se týče vás, profesore, můžete si na chvilku odpočinout, chci vám totiž vyložit vaši situaci. Stejně jako náš přítel Blake zde, celá vaše posádka si trochu zdřímla. Jejich dřímota je ale za hodinku nebo za dvě přejde, pokud ovšem nebudu mít důvod ji prodloužit. A taky jsem vyřadil z provozu externí vysílačku. Myslím, že velmi důkladně. Vy jste nám ze svých vlastních důvodů zařídil něco podobného, he? Ze by to mělo co dělat se mnou? Jakpak jste se to chystal potom vysvětliti"
Forster se konečně obrátil a uviděl přes otevřený poklop holé kovové stěny hangáru. Mays se držel z dohledu.
„Takže jsem vám poskytl nádhernou omluvu za váš vlastní přestupek." Mays se odmlčel, jako kdyby narazil na mezeru ve scénáři. „Haló, Troyová, jste tam? Kde byste byla, že? Vy jste to všechno věděla, že? Úplně všechno." Dál bylo ticho, přes Maysovy zřejmé naděje je nikdo nepřerušil. „A vy, profesore, za to, že jsem vám ušmikl antény, mi nemusíte děkovat. Povím vám, jak mi to vynahradíte."
Forster sáhl po přilbě a zjistil, že zapadla do chodbičky k jeho nohám. Bude se muset vrátit do řídicí kabiny, aby měl dost místa a mohl si ji nasadit na hlavu. Začínal hlasitě dýchat, tak hlasitě, že Mayse skoro neslyšel.
„Abyste věděl, chci jen to, co jste se mi protiprávně pokusil odepřít. Chci všem obydleným světům předat zprávu o povaze našich - ano, našich - objevů na Amalthee. A hlavně jim chci říct o Velvyslanci, o té velkolepé soše."
Forster, jako by odpuzován Maysovou vtíravostí, nacouval až do rejnokovy řídicí kabiny. Jeho přilba byla konečně volná. Třesoucíma se rukama v rukavicích ji poslepu obracel sem a tam, aby našel otvor pro hlavu...
„Ale abych to mohl provést, " říkal Mays, „budete mi muset půjčit tuhle hezkou ponorku. Jenom na chviličku. Existují různé úhly pohledu — při nasvětlování, chápete — které se vám, při vaší profesi archeologa, mohou zdát zbytečné, ale pro mě jsou zcela zásadní..."
Forster měl konečně přilbu na hlavě. „Ne, Maysi, nikdy," vykřikl vzdorně, překvapený svým chrapotem, a vydal se k poklopu. S nasazenou přilbou mu Maysovo narkotikum nemohlo ublížit.
V tu chvíli se v otvoru objevila ruka s injekční pistolí, ze které vystřelila krátká aerosolová sprška. Forster měl jen zlomek sekundy na to, aby si uvědomil, jakou udělal chybu, když promluvil a neutěsnil hledí.
Mays letěl mlhou nad vzdouvající se ledovou krajinou. Kabina byla plná pachu čerstvého lidského potu a miliardu let staré slané vody, ale jeho myšlenky se nezabývaly bezprostředními vjemy - uháněly vpřed rovinou abstrakcí a eventualit. Jeho původní plán se sice nezdařil, ale on byl skvělý a nesmírně zkušený taktik, který v rámci omezení odvíjející se, nepředvídatelné reality nesmírně rád improvizoval. Dosáhl už téměř všeho z toho, co si předsevzal; to, co zbývalo, mohlo odčinit všechny předešlé neúspěchy.
Inspektorka Ellen Troyová zmizela! Nebyla v ponorce, a nebyla ani na palubě Ventrisu, když uspal ostatní. Redfield s Forsterem by ji přece nenechali ve vodě, vždyť bylo naprosto jasné, že Redfield měl v úmyslu rejnoka zakotvit natrvalo, že neplánoval žádnou další cestu.
Že by přece jen byla ve vodě, dokonce snad uvnitř neznámé lodi? Musel to vědět. Musel se s ní vypořádat.
S nečekanou zručností navedl rejnoka do trhliny v ledu. Zacházel se strojem, jako kdyby prošel pilotním výcvikem. Zamířil tmavou vodou bez života k jižní přechodové komoře světolodi. Nikdo se špetkou zdravého rozumu by si nemohl myslet, že najde jediného člověka v labyrintu milionů kilometrů chodeb, na stovkách milionů čtverečních kilometrů prostoru, Mays si však byl skoro jist tím, kde ji najde.
A když tam nebude, tím lépe. Potom ho už nemůže ohrozit.
Proplul záhadnou přechodovou komorou obří lodi, která sama věděla, kdy se má otevřít a kdy zavřít... černými, vinoucími se chodbami... vodou tak plnou svíjejících se zvířátek, že viditelnost neskutečně klesla... až k samotnému Chrámu umění...
Rejnok Mayse donesl na svých křídlech až tam, kde už pro zužující se labyrint chodeb v srdci chrámu nemohl dál.
Mays se už chystal, že si navlékne skafandr a vejde do vody, když najednou uviděl před sebou bliknout něco bílého...
Stranou od středu chrámu vedla širší chodba. Plnou rychlostí se do ní rozjel. Křídla ponorky minula jen o několik centimetrů oblé reliéfní stěny, tajemně osvětlované bílými kužely reflektorů; Mays se hnal dál nezmírněnou rychlostí.
Proplul ostrou zatáčkou a měl ji před sebou. Její bílý skafandr se ve světle reflektorů tak rozzářil, až sebou trhnul.
Bezmocně se kolébala v černé vodě a snažila se před ním uplavat. Plnou rychlostí do ní najel; ucítil a zároveň uviděl zdrcující účinek nárazu přídě ponorky do jejího těla.
V úzké chodbě nemohl ponorku otočit, ale o pár metrů dál byla kulatá síň, kde se chodby sbíhaly. Objel ji kolem dokola a pomalu se vrátil chodbou, kterou přijel.
Byla tam, ochable unášená vodními proudy. Sklo průzoru přilby bylo potemnělé, ale on si byl jist, že za ním zahlédl její vyhaslé oči. Pod úrovní srdce uviděl velkou, jasně viditelnou čáru, čistý řez tkanivem a kovem skafandru. Z trhliny ještě stoupaly malé bublinky, stříbrně se třpytící ve světle ponorky.
Mays se spokojeně zasmál a projel kolem plovoucího těla inspektorky Troyové. Jeho druhý úkol byl splněn. Zbýval ještě jeden nebo dva.

Měsíční jachta číslo čtyři, zahalená do kotoučů mlhy jen kilometr od Ventrisu, bezpečně parkovala v Amaltheině radiačním stínu. Uplynuly už více než tři hodiny od chvíle, kdy Mays zanechal Marianne samotnou, aby ji hlídala. Opatrně se k ní přiblížil.
Přechod z rejnoka do Měsíční jachty ve vakuu byla zdlouhavá záležitost, která vyžadovala, aby si jak Marianne, tak on navlékli skafandry a odtlakovali obě kabiny. Když byli konečně v bezpečí malé, tmavé kabiny a tlak stoupl natolik, aby si mohli sundat přilby, Mays zjistil, že Marianne je rozladěná.
„Bože, Randolfe, nic horšího neznám."
„Musím přiznat, že jsem si představoval trochu jiné přivítání."
„Ach, jsem ráda, že jsi v pořádku, tak jsem to nemyslela, vždyť víš. Ale tři hodiny ! Nevěděla jsem, kde jsi, co se děje. Už jsem skoro chtěla jít tam, ale... nechtěla jsem všechno pokazit."
„Udělala jsi to nejlepší, cos mohla," ujistil ji. „Důvěřovala jsi mi a. počkala."
Zaváhala. „Jsou v pořádku? Jsou už vzhůru?"
„Ano, všichni jsou živí a zdraví a plní dojmů. Jak jsem řekl, bylo to neškodné hypnotikum s dočasným účinkem — jen abychom je my dva měli čas připravit o náš domeček. Ani kocovinu z toho neměli."
„Takže souhlasili?"
Smutně sklopil oči a soustředil se na sundávání rukavic. „No, když to mám říct jedním slovem, tak..." S rozpustilým úsměvem zdvihl oči. ‚Ano! Forster mi dal ponorku až po dlouhé a poněkud vášnivé debatě, během které jsem ho ujistil, že oba dosvědčíme, že nás proti naší vůli držel bez spojení."
Zdálo se, že Marianne necítí ani tak radost jako úlevu.
„Výborně. Tak ji hned použijeme. Odvysíláme naši zprávu a můžeme se vrátit."
„Kéžby to bylo tak jednoduché. Souhlasili sice, abych si pořídil vlastní fotogramy Velvyslance, tady jsou čipy...," vylovil je z vnitřní kapsy košile a podal jí je, „a taky souhlasili, abychom obrázky odvysílali, jenže před několika minutami, když jsem s lodí mluvil a pokoušel se navázat spojení, tvrdili, že jejich dálkové linky jsou stále mimo provoz."
Vydala ze sebe hluboké zasténání. „Takže tě ty mizerné... obrázky odvysílat nakonec nenechají?"
„Ne, miláčku. Ale já mám své zkušenosti a vím, co můžu od lidí čekat, takže jsem byl na jejich bluf připravený."
„Ach bože, Randolfe, bože, bože... co jsi udělal?"
Přeměřil ji starostlivým pohledem. „Miláčku, nerozčiluj se, prosím tě. Jenom jsem tu sochu přemístil."
„Cože? Cože? Ty jsi ji přemístili"
„Musel jsem udělat aspoň to, nechápeš? Schoval jsem ji, abych se pojistil, že to, co napíšeme v naší reportáži, nebude moci nikdo vyvrátit. Protože jen my budeme vědět, kde je!"
„Kam jsi ji ukryl?"
„Jelikož je to skutečně velká loď, bylo by poněkud obtížné vysvětlit..."
„Nemusíš se obtěžovat." Marianne mrzutě zírala na černou obrazovku, která ještě před nedávném byla zdrojem tak důkladné blamáže. Utřela si oči, jako by byla rozhněvaná, že v nich jsou slzy. „Opravdu nevím, co si o tom všem mám myslet."
„Jak to myslíš?"
„Ty říkáš jednu věc. Oni říkají...," uvolnila si stažené hrdlo, „.. .něco úplně jiného."
„Předpokládám, že tím oni máš na mysli Hawkinse."
Pokrčila rameny, vyhýbajíc se jeho pátravému pohledu.
„Nemám zapotřebí ho shazovat," pravil velkoryse Mays. „Jsem přesvědčen, že je to čestný mladý muž, který však, žel bohu, žije v totálním bludu."
Marianne k němu obrátila své tmavohnědé oči. „Chtěl jsi tady přistát od samého začátku."
„Chápeš to špatně..."
„Bili říká, že sis hrál s počítačem, s manévrovacím systémem téhle kabiny. A že jsi zničil komunikační aparaturu, abychom nemohli přivolat pomoc."
„Tohle že říká? A je navigátor? Fyzik? Specialista na elektroniku?"
„Slyšel to od Grovese a od ostatních. Zjistili to, když udělali prohlídku kabiny."
„Forster a jeho lidé řeknou cokoli, jen aby se pravda nedostala ven. Jsem přesvědčen, že jsou všichni členy té hrozné sekty."
Marianne si přitáhla pásy, jako kdyby se jí vrátily vzpomínky na to, co jí podvědomí vymazalo z paměti — na děsivé přistání do ledu.
„Marianne..."
„Buď zticha, Randolfe, snažím se přemýšlet," řekla s pohledem upřeným do černé obrazovky. Nervózně se podřídil jejímu přání. Po chvilce se zeptala: „Řekl jsi jim, že jsi ji schoval?"
„Ano, ovšem."
„Co na to řekli?"
„Co na to asi tak mohli říct? Prostě přerušili spojení."
„Randolfe, řekl jsi mi — a teď tě cituji — dívá se na nás celá Sluneční soustava. Dokonce i teď je v pohotovosti záchranný rychločlun Vesmírné Rady, kdyby měl Ventris nějaké potíže."
„To je pravda."
„Tak abys věděl, nemám v úmyslu vysedávat v téhle páchnoucí konzervě a čekat na záchranu. Jestli máš v ruce tolik trumfů, jak tvrdíš, chci, abys je začal vykládat na stůl. Chci, abys nasedl do ponorky, zavolal Forsterovi — nebo se vrátil na Ventris, když to bude nutné — a začal konečně vážně vyjednávat. Nechci tě vidět dřív, než budeš mít v ruce něco konkrétního."

„A co když se s ním opravdu budu muset setkat osobně?" zeptal se Mays zkroušeně. „Co mu zabrání, aby mě někde nezavřel? Nebo mě dokonce nezačal mučit... nějakým lstivým způsobem?"
Poprvé za jejich krátkou známost se na něj podívala
s náznakem opovržení v očích. „Já ti řeknu co, Randolfe. Protože by jim to bylo houby platný. Dal jsi mi čipy a teď mi ještě nakreslíš mapu s přesným označením místa, kde je socha. Takže by nás museli voddělat voba, kámo..., jak říkají v těch starých filmech."
Pro Mayse bylo velmi obtížné, aby v tu chvíli nevybuchl smíchy. Marianne po něm chtěla přesně to, co chtěl, aby po něm chtěla. Neřekla by to lépe, ani kdyby to četla z jeho scénáře. Nějakou dobu předstíral, že nad jejím návrhem přemýšlí, a nakonec rozvážně konstatoval: „Tohle se jim bude před Vesmírnou Radou horko těžko vysvětlovat, co?"
Byl to její nápad, a jako takový si ho bude pamatovat — až budou spolu stát před vyšetřovací komisí jako jediní, kteří z expedice profesora J. Q. R. Forstera zůstali naživu.
23
Sparta stoupala nahá z pěny, vzhůru hustou mlhou do chladného vzduchoprázdna, a na její kůži se odráželo rozptýlené, měďnaté světlo Jupiteru.
Na Ventrisu bylo něco divného, byl jiný, než když ho opouštěla. Jak se zdálo, byl opuštěný, ale všechna světla byla rozsvícená...
Že se něco stalo, nebylo pro Spartu žádným překvapením. Dole ve vodách jádra ucítila rejnokův návrat a vydala se zjistit, co se děje. V jedné chodbě tam našla svůj prázdný skafandr, zničený a proseknutý. Z rozšklebené trhliny stoupaly poslední bublinky z vyprázdněných vzduchových zásobníků. Někdo si myslel, že je ve skafandru, pochopitelně — a pokusil se ji zabít. Kdopak ten někdo asi mohl být?
Sparta se přiblížila k hangáru Ventrisu a vešla dovnitř. Pohybovala se tak, že se držela manévrovací jednotky, kterou si vypůjčila ze skafandru; nechala ji u vstupu do lodi, ale se svlékáním své sliznaté stříbrné kombinézy, těsně přiléhající k jejímu tělu, se už neobtěžovala. Připomínala chodící, lesklou kuklu, v níž by příležitostný pozorovatel těžko poznal člověka. Procházela prázdnými oddíly a chodbami, „prohmatávala" se lodí, až dorazila do modulu pro posádku.
Před jejími zraky se otevřel podivný pohled. Josefa Walshová ležela bezvládně v akceleračním křesle a na druhé straně letové paluby visel ze svého křesla Angus McNeil. Tony Groves ležel ve své spací kóji, kterou byl nucen sdílet s Randolfem Maysem, zamotaný do spacích popruhů. V protější kóji ležel podobně „odchycený" Hawkins. Blake s profesorem Forsterem leželi na
podlaze důstojnické kajuty; vypadalo to, že si dali přátelskou partii šachů. Sparta však nikdy neviděla Forstera hrát šachy.
Mays a Marianne Mitchellová byli pryč, a pryč byla i kabina Měsíční jachty, ve které k nim tak nečekaně dorazili. Bezvědomé osazenstvo Ventrisu bylo naživu, jejich životní funkce byly zcela v pořádku — pravidelné dýchání, stálý srdeční tep a všechno ostatní — jenom dostali silnou dávku anestetik. Sparta se sklonila, aby tenkou membránou, která ji oddělovala od okolního světa, nasála vzorky jejich dechu. Nechala kontrolní vzorek vzduchu s drogou proniknout ochrannou vrstvou slizu a na obrazovce uvnitř její hlavy se promítl chemický vzorec. Šlo o narkotikum, které rychle vymizí a nezanechá po sobě téměř žádnou stopu. Stráví tři nebo čtyři okruhy kolem Jupiteru ve zdravém spánku, pak se všichni probudí a nebude se jim ani točit hlava.
Věnovala pár okamžiků prohlídce lodi. První anomálie byla zřejmá: radiační štít byl znovu vyřazen, i když Walshová s McNeilem přísahali, že ho opravili jednou provždy. Jinak se zdálo být na první pohled všechno v pořádku.
Zpod jejích nehtů se vysunuly polymerové jehličky a propíchly lesklý povlak, který ji pokrýval; vložila je do rozhraní hlavního počítače a natáhla si šimrající data přímo do mozku. Všechno se zdálo být v mezích normálu, ale mezi všemi těmi pichlavými daty a podivnými vůněmi cítila něco nepatrného, kovového, trpkého, jako když cucáte kovovou minci, nebo jako štiplavý závan draslíku, něco, skrývající se pod chlebovou vůní normálního stavu...
Aha, tady je to, v řídicí jednotce manévrovacího systému. Na první pohled je všechno v pořádku, jenom tento nepatrný únik na ventilu... tenounký pramínek paliva, unikajícího pod vysokým tlakem přes — taková smůla! — trojici vnějších trysek umístěných na trupu tak, že se Ventris pomaličku posouval do hlavního řečiště radiačního proudu kolem Amalthey.
Jakmile by se bez ochranného štítu ocitli v radiačním pásu, stačilo by pár oběhů kolem Jupiteru a jejich dny by byly sečtené. Sparta závadu opravila a potom se beze spěchu přesunula na ošetřovnu. Otevřela dobře vybavenou lékárenskou skříň, a potom obešla celou posádku a vstříkla každému takovou dávku, aby se všichni bezpečně probrali — přibližně o den dříve, než jim to naplánoval mazaný sabotér.
Randolf Mays s rejnokem zajel k Ventrisu, ale nechal ho zaparkovaný ve vakuu vedle lodi. Zdálo se mu, že se Ventris nepohnul o tolik, o kolik by čekal, ale takové věci bylo téměř nemožné posoudit pouhým okem. Jak se Amalthea postupně vypařovala, lodě, ponorka i satelity, vznášející se několik metrů nad jejím povrchem, kroužily kolem Jupiteru po neustále se měnících orbitách.
Vplul do hangáru uzávěrem, který si při svém odchodu nechal otevřený. Zaparkoval rejnoka a opatrně z něj vylezl. Obezřetně prolezl dveřmi vnitřní přechodové komory a zavřel je za sebou, aby neporušil stav věcí uvnitř.
Ne že by měl strach z posádky; ta spolehlivě spala, dalo by se říct jako zabitá.
Když procházel hlavní chodbou, do uší mu ze sluchátek syčel jeho zesílený dech.
Minul oddíl spacích kójí. Hawkins spal, ovinutý spacími popruhy; malý Tony Groves spal také, v kóji, o kterou se dělil s Maysem.
V důstojnické kabině našel Forstera s Redfieldem, shrbené nad šachovnicí. Posunuli se jen o několik centimetrů od místa, kde je zanechal.
Dostal se nahoru na letovou palubu - Walshová nehybně seděla na svém křesle, McNeil také. Na velkém panelu bylo

všechno tak, jako když odcházel.
Nad letovou palubou byla skladovací místnost, nádrže s palivem pro manévrovací systém a horní vchod, který však členové expedice používali jen zřídka, dávali přednost pohodlnější přechodové komoře v hangáru. A protože Mays nebyl žádný lajdák, prověřil znovu i tyto prostory. Nikdo tam nebyl.
Vydal se dolů, znovu prošel kolem spících mužů. Všechno bylo na svém místě. Mays už ve svém životě vymyslel spoustu záhadných scénářů, ale žádný nebyl dokonalejší než tento. Mariannino svědectví... veškeré hmatatelné důkazy... každičký detail potvrdí jeho verzi.
Byl už skoro na konci chodby, když vycítil něčí přítomnost. Na stěně chodby se objevil stín. Někdo je za ním? Obrátil se...
„Pročpak nám neřeknete víc, sire Randolfe?" Forster do něj silně píchal ukazováčkem, který Maysovi připadal velký jako kriketová pálka. „O tom, proč jste nás musel všechny uspat. O tom, proč jste musel zničit komunikační systémy. O tom, co se stalo s vaší... se slečnou Mitchellovou."
Mays byl obklíčen — velmi těsně obklíčen, uvážíme — li rozměry kosmické lodi - lidmi, které předtím uspal. Všechny jeho formalistické argumenty se míjely účinkem. Nebylo však jeho záměrem je přesvědčit, vždyť všichni věděli své. Chtěl, aby jeho tvrzení zaznamenaly lodní zapisovače — teď, když evidentně znovu fungovaly — a taky potřeboval získat čas. „To vy jste odstavil komunikační systém, profesore," řekl hlasitě, „ne já. Já a Marianne jsme jen učinili opatření, která jsme považovali za nutná k záchraně."
„Záchraně před čím?"
„Možná nám to zabere trochu více času než vám, ale dostaneme se zpátky na Ganymed bez vaší pomoci. Zkontaktovali jsme se s Komisí kosmické kontroly. Je na cestě."
„Vy jste se jim dovolal rádiem z kabiny?" vyhrkl Bili Hawkins. Zapomněl, anebo to nikdy nevěděl, že první pravidlo při vyjednávání zní: nedávej najevo překvapení.
„Ano, po značném úsilí se mi podařilo zprovoznit komunikační systém kabiny," zašklebil se zeširoka Mays. „Ačkoli být na vašem místě, neradil bych vám, abyste se pokoušeli Marianne kontaktovat. Nařídil jsem jí, aby se kromě mě s nikým nebavila. Dokud se my tady nedohodneme."
Hawkins bolestným hlasem vykřikl: „Myslíte si někdo, že skutečně toho grázla miluje?" Odhodil si z čela pramen zplihlých blonďatých vlasů, a to tak zuřivě, že odplachtil přes polovinu místnosti.
„Bille," zabručela mrzutě Josefa Walshová, „tyhle věci si nechej na později, dobře?"
Hawkins se zhrzeně odvrátil, neschopen dále snášet Maysovu bohorovnou samolibost. Nemohl tušit, že pod jeho klidným zevnějškem se skrývá zoufalec.
Forster si mezitím prohlížel svého protivníka. „Takže jste zase s námi. Zbývá jen dojít si pro slečnu Mitchellovou a držet vás oba, jak to říkáte vy, pod zámkem, dokud se nevrátíme na Ganymed - nebo dokud nedorazí Komise kosmické kontroly. Co bude dřív. Ať si to potom byrokraté vyřeší sami."
„V pořádku. Aleje vám snad jasné, že Velvyslance už nikdy nenajdete?"
Forsterovo obočí se vymrštilo vzhůru. „Nenajdeme Velvyslance?"
„Potom, co jsem si udělal pár vlastních fotogramů, jsem ho přemístil." Mays se odmlčel, aby ostatní měli čas novinu vstřebat. „Ach, přece jen přeháním. Třeba ho najdete, když budete mít dost času. Ale ujišťuji vás, že to nebude snadné."
„Povíte mi laskavě, jaký to mělo smysl?" zeptal se zdvořile Forster.
„Moje hodnocení situace se od našeho posledního rozhovoru nezměnilo, profesore," řekl Mays. „Protizákonně jste mě a mou kolegyni, slečnu Mitchellovou, držel bez spojení." Stávalo se to jeho oblíbenou frází. „Všechno, co jsem udělal, bylo... v sebeobraně. Jediné, co chci, je předat zprávu o mimořádném objevu. Mám na to zákonné právo."
Forster pomalu brunátněl. „Sire Randolfe," zasyčel, „nejenže jste se nás pokusil zabít, ale navíc jste nebetyčný lotr, a proto k vám už nemíním mít žádné ohledy."
„Co tím chcete říct, pane?" otázal se Mays.
„Hned se to dozvíte. Tony, Blaku a ty, Bille, pojďte se mnou."
Odešli se poradit na chodbu ke vzduchovému uzávěru před hangárem — na stejné místo, kde Mays s Marianne zosnovali svůj plán.
„Chci jít s Blakem," vyhrkl horlivě Hawkins po vyslechnutí Forsterova plánu. „Není důvod, proč bych s ním nemohl jít."
„Ale je, Bille, a hned ti ho vysvětlím. Chápu tvoje pocity, ale když uděláš, co ti říkám, budeš mít mnohem větší šanci, ehm... získat to, co chceš."
Takže vyslali Blaka samotného.
Blake zastavil rejnoka asi pět metrů před osamělou Měsíční jachtou. Našel ji snadno i přes hustou mlhu díky jejímu radarovém odrazu.
Blake se předem oblékl do skafandru a nechal otevřený průlez. Teď mu stačilo vyklouznout z ponorky a jemně se odrazit do bílé noci směrem ke zčernalé kabině. Pocítil chvilkový závan sympatie k osamělé mladé ženě uvnitř, která, přes Maysovo tvrzení, neměla zrakový ani sluchový kontakt se světem a netušila, že její kabina se každým okamžikem vzdaluje z úzké a rychle se zmenšující zóny radiačního bezpečí.
Mays si to tak musel naplánovat, napadlo ho; chtěl, aby se upekla, zamést za sebou všechny stopy.
Přiložil na trup akustickou spojku. „Marianne, slyšíš mě? Tady je Blake."
„Kdo je to?" ozval se hlas plný odhodlání a strachu.
„Blake Redfield. Jsem tu jako prostředník, protože máte porouchaný komunikační systém. Kvůli vyjednávání, dalo by se říct. To, co řekneš, se přenáší na Ventris."

„Kde jsi?"
„Venku. Dal jsem na trup akustickou spojku. Je napojená na palubní komunikátor ponorky a ten zase na Ventris."
„Co máte za lubem? Kde je Randolf?"
„Já nic. Co bude se sirem Randolfem je mezi tebou a profesorem Forsterem."
„Jestli chcete vědět, kde je socha, tak vám to neřeknu," řekla vzdorně.
„Jak myslíš. Mně to neříkej, ale musíš si promluvit s profesorem. Já se teď vracím do ponorky."
„Slečno Mitchellová, slyšíte mě?" ozval se na lince zřetelný Forsterův hlas. „Sir Randolf nám řekl, co udělal. My všichni tady jsme hluboce přesvědčeni, že všechny tyhle... komplikace jsou naprosto zbytečné. Chovali jsme se k vám oběma jako ke svým kolegům a za takové vás stále považujeme. Žádáme pouze, aby sir Randolf dodržoval základní vědecké a morální zásady."
„Znamená to snad, že jste ochotni to celé zastavit?" zeptala se Marianne. „Doufám, že ano. Hrozně se tu... nudím."
„Slečno Mitchellová, rád bych, abyste dala Blakovi svolení, aby vaši kabinu odtáhl zpátky na Ventris. Už za velmi krátkou dobu budeme možná muset loď přesunout. Obávám se o vaši bezpečnost."
„Kde je socha vám ale řeknu, jen když to dovolí Randolf," řekla.
„Ten to není ochoten udělat," řekl profesor.
„V tom případě..." Na lince se ozvalo téměř slyšitelné povzdechnutí. „Ne."
„Vidím, že mě neberete vážně," řekl stroze Forster. „Proto se vám to pokusím předvést názorně, i když poněkud drasticky. Sir Randolf, aby prosadil své, vystavil vás i nás krajnímu nebezpečí. Teď je řada na něm."
„Co tím chcete říct?" zeptala se. Snažila se, aby to zaznělo jen opatrně, ale v jejím hlase zaznívaly obavy.
„Nevím, do jaké míry jste obeznámena se zákony nebeské mechaniky, ale jestli ještě funguje váš palubní počítač, určitě vám potvrdí to, co vám teď řeknu."
„Hlavně už mluvte."
„Jenom se snažím upoutat vaši pozornost na naši opravdu prekérní polohu. Kdyby vám fungovala obrazovka - to je další podivný zádrhel, na který se můžete sira Randolfa zeptat, až se s ním zase uvidíte — stačil by vám jediný pohled, abyste si připomněla, jak blízko Jupiteru se nacházíme. Taky vám, myslím, nemusím připomínat, že Jupiter má zdaleka nejsilnější gravitační pole ze všech planet."
Chvíli byla potichu. Potom řekla: „Pokračujte."
Byl si vědom napětí ozývajícího se v jejím hlase, a tak zmírnil svůj blahosklonný tón. „My všichni, spolu s tím, co z Amalthey zbylo, obíháme kolem Jupiteru v časovém intervalu o něco delším než dvanáct hodin. Všeobecně známá poučka říká, že tělesu padajícímu z oběžné dráhy do středu přitažlivosti trvá pád žádná celá sto sedmdesát sedm tisícin této doby. Jinými slovy, všechno, co odtud spadne k Jupiteru, dosáhne středu planety za dobu o něco málo delší než dvě hodiny. Jak už jsem řekl dříve, jestli vám funguje počítač, můžete si to ověřit."
Následovala delší odmlka, než se Marianne znovu ozvala. „Pokračujte," řekla bezvýrazně.
„Pád do středu Jupiteru je samozřejmě teorie. Všechno, co spadne z naší výšky, dosáhne horní vrstvy atmosféry mnohem dříve." Když na to Marianne nijak nezareagovala, jízlivě dodal: „Doufám, že vás nenudím."
„Hlavně už přejděte k věci," odpověděla Marianne.
„Vypočítali jsme skutečný čas, dělá to asi hodinu a třicet pět minut. Pracovala jste s námi dost dlouho, slečno Mitchellová, abyste si všimla, že hmota Amalthey se odpařuje a samotný měsíc se pod námi neustále zmenšuje. To, co bylo kdysi slabým gravitačním polem, je teď ještě mnohem slabší. Podle počítače má teď úniková rychlost hodnotu pouhých deseti metrů za sekundu. Nic, co touto rychlostí odhodíte, se už nevrátí. Myslím, že vaše vlastní zkušenost vám to potvrdí."
„Ano, ovšem." V jejím hlase nezněla netrpělivost. Byla pohotová a možná si už sama domyslela, kam Forster míří.
„A teď k věci. Chystáme se vzít sira Randolfa na malou procházku vesmírem, až k onomu inverznímu bodu, tedy hned pod Jupiterem. Vyřadili jsme z provozu jeho manévrovací jednotku. My ji ovládat můžeme, on ne. No a potom ho... odstrčíme. Stáhneme ho na dálku z Ventrisu ihned, jakmile nám dáte podrobné informace o poloze sochy."
Marianne zaváhala a potom řekla: „Chci mluvit s Randolfem."
!
„To, bohužel, nepůjde."
Naslouchajícímu Blakovi připadalo Forsterovo nedočkavé předjímání až příliš průhledné; tohle byl okamžik, na který čekal.
„Je na můstku Bill?" zeptala se rozpačitě.
„Hawkins? Hmm, no ano..."
„Dejte mi ho."
„No, když... když si přejete."
Na opačném konci se ozval Hawkins. V jeho zoufalém hlase se ozýval pocit viny a strachu. „Byl jsem proti, Marianne. Vznesu formální protest, slibuji. Ale Forster je neoblomný. Chce...."
„Tak to by stačilo, Hawkinsi," umlčel ho rozzlobený Forster. „Už žádné zbytečné řeči, slečno Mitchellová. Po tom, co jsem vám řekl, určitě uznáte, že náš čas je příliš drahý. Hodina třicet pět minut uteče jako voda, ale kdybyste mohla sledovat, co se teď děje s Amaltheou, pochopila byste, že na to, abychom ověřili to, co nám řeknete, tedy pokud nám to řeknete, zase tolik času nemáme."
„Blufujete," řekla Marianne.
Blake se vylekal. Tohle nebylo podle plánu.
Marianne pokračovala: „Nevěřím, že byste něco takového udělal. Vaše posádka vám to nedovolí."
Blake si oddychl. Hrála před nimi ostříleného dobrodruha a musel uznat, že to dělala skvěle. V jejích slovech se ale

ozývala směsice pochybností a děsu.
Profesor výmluvně zafrkal. „Jak myslíte. Pane McNeile, pane Groves, odveďte vězně a vykonejte rozkaz."
V pozadí se ozvalo McNeilovo pochmurné „Jistě, pane."
„Co teď děláte?" chtěla vědět Marianne.
„Sir Randolf s přáteli se vydávají na malou procházku," řekl Forster. „Škoda že to nemůžete vidět na vlastní oči."
To byla Blakova narážka. „Profesore, proč by si Marianne vlastně nemohla myslet, že to není nic než kolosální podfuk? Za poslední dny vás už stačila trochu poznat — koneckonců jste jí zachránil život, a tak si třeba myslí, že byste toho chlapa ani nedokázal zabít, hodit ho na Jupiter. A i kdyby vy ano, zná Anguse a Tonyho, takže asi nevěří, že by to udělali." Pauza. „Nemám pravdu, Marianne?"
Mlčela.
Blake pokračoval. „Takže si nejspíš myslí, že nás prokoukla, a teď nás má za hlupáky."
„Co navrhuješ?" vyzval ho Forster.
„Myslím si, že bychom ji měli nechat vystoupit z té plechovky, aby se přesvědčila na vlastní oči. Ví, zeji nechceme odtáhnout násilím — kdybychom chtěli, touhle dobou bychom už byli na Ventrisu a ani by o tom nevěděla."
Trvalo asi čtyři sekundy, než jí to došlo - o něco déle jí trvalo utěsnění skafandru. Všechny explozivní západky průlezového poklopu najednou vybuchly a hranatý poklop vystřelil, otáčeje se kolem osy, rovnou k nebi. Masivní kabina sebou trhla a pomaličku se začala sunout opačným směrem. To už se Marianne škrábala otevřeným průlezem ven.
Patrně došla k závěru, že Měsíční jachta je nepotřebná figura z minulé hry a že nová hra se bude odehrávat tady, ve vakuu; hra, která nebude mít vítěze ani poražené, a ti, kteří nakonec pojedou domů, pojedou stejně na Ventrisu, pokud ne v kutru Komise kosmické kontroly.
Rozhlédla se kolem a povšimla si spirálovitého kabelu, spojujícího akustickou spojku na trupu kabiny s rejnokem, který se vznášel o několik metrů dál. Za krytem kabiny viděla Blakův obličej, ale věnovala mu jen zběžný pohled. Dále si povšimla vzdáleného, svítivě lesklého Ventrisu, plujícího nad mlžnou clonou. Nad tím vším rostla obrovitá křivka Jupiteru a její záře měnila bílé úponky mlhy na růžové.
Z otevřeného hangáru Ventrisu právě vycházely tři postavičky.
„Je venku, profesore," oznámil Blake.
„Teď když už nejste ve stíněné kabině, slečno Mitchellová, mě můžete slyšet ve svých sluchátkách, ano?"
„Ano, slyším vás."
„Když použijete přibližovací optiku ve vaší přilbě, budete se moci ujistit, že Angus a Tony mezi sebou netáhnou jen prázdný skafandr. Za okamžik budou za horizontem, ale buďte klidná, uvidíte sira Randolfa, až začne, ehm... stoupat."
Marianne mlčky zdvihla ruku a přiklopila na hledí přibližovač.
Potom jako by se zastavil čas. V éteru bylo ticho. Forster nic neříkal, Marianne nic neříkala a sledovala oblohu, Blake ležel v ponorce a taky nic neříkal. Úmyslně si prohlížel nehty, aby Marianne ušetřil svého slídivého pohledu.
Stále nic neříkala. Že by se chtěla přesvědčit, jak daleko to profesor nechá dojít?
Amalthein difúzní horizont byl legračně blízko. Marianne udělala drobné mimovolné gesto, které narušilo její rovnováhu; na oranžovém prospektu Jupiteru uviděla dvě ztenčující se ohnivé přímky McNeilových a Grovesových manévrovacích trysek. Okamžitě vyrovnala polohu, právě včas, aby zahlédla, jak tři postavy stoupají do vesmíru. Trojice se rozdělila. Dva zpomalili a začali padat zpátky, třetí bezmocně stoupal dál k hrozivé mase Jupiteru.
„On umře," zašeptala. „Hodili jste ho do radiačního pásma."
Forster mlčel, možná ji neslyšel, a tak se slova ujal Blake, aby uvedl její zděšení na pravou míru. „O to se postaráme na lodi. Máme k dispozici enzymy na odstranění mrtvých buněk a nahrazení těch poškozených. Z vlastní zkušenosti přece víš, že tě nezabije ani dvanáctihodinová expozice, když se ti dostane ošetření."
„Dvanáct hodin..."
„No ano," přitakal spokojeně Blake. „Mays to taky věděl, když vás nechal havarovat. Spoléhal se na to, že vám zachráníme život. A to jsme také udělali." Téměř okamžitě však Blake svých slov litoval. Tohle nebyla správná chvíle k nabourávání jejích sympatií k Maysovi.
Na lince se ozval Forsterův hlas. „Doufám, že vám
nemusím připomínat naléhavost situace. Jak jsem řekl, pád z naší oběžné dráhy do horních vrstev Jupiterovy atmosféry trvá přibližně devadesát pět minut. Ale stačí promarnit polovinu této doby... a bude pozdě."
Marianne se vznášela v prostoru, ruce v bok, hlavu zakloněnou, a Blake si pomyslel, že přes svůj evidentní strach a neforemný úbor je zosobněním důstojnosti a přirozeného půvabu. Díval se na ni a neubránil se povzdechnutí. Bylo mu jí líto. A Billa Hawkinse taky. Láska zkomplikuje, co se dá.
24
Sparta plavala bez světla v hlubokých, temných vodách Amaltheina jádra, klouzala po chladných proudech, silná jako delfín, který se nepotřebuje tolik namáhat, kluzká a rychlá jako ryba.
Aby viděla, nepotřebovala světlo v takzvaném viditelném spektru, protože se snadno mohla řídit infračervenými emanacemi křišťálových tkání lodi; pilíře a stěny vyzařovaly vibrující teplo, proudící z jejího neviditelného srdce. Teplé světlo pulzovalo kolem ní hlubokým tepem onoho skrytého srdce.
Voda doslova proudila životem i ve viditelném spektru; kolem ní jiskřily galaxie droboučkých, živých lampiček, dary Amalthey, modří, červení a křiklavě oranžoví živočichové.
Sparta byla jedním z nich, nebyla zatížená látkou ani kovem, nepotřebovala kyslík z tlakové láhve. Plavala nahá mezi nimi a po stranách hrudníku se jí od ohryzku po křídlo klíční kosti otvíraly naběhlé, tmavé štěrbiny; jimi do ní proudila voda a vycházela ven živými květy, otevírajícími se pod jejími žebry — modrobílá kůže na vnější straně, uvnitř

zvrásněná sliznice s tepajícími žábrami.
Ačkoli strávila průzkumem mimozemské lodi mnohem více hodin než všichni ostatní členové Forsterovy expedice dohromady, ani ona z ní neviděla více než pouhý zlomek. Tyto malebné jeskyně a chodby kdysi obývaly miliony — nejméně miliony — inteligentních bytostí a miliony dalších živočichů a rostlin, biliony jednobuněčných živočichů, kterých bylo jako hvězd na nebi, zaplňovaly nesčetné výklenky jejího vodního
ekosystému. Postupně si udělala obrázek o tom, kým byli ti tvorové, co měli v úmyslu, proč žili tak, jak žili, kam odešli a co udělali. Jak to ale udělali, to pro ni zůstávalo záhadou.
Každou minutou, kterou strávila na své osamělé plavbě tmou, se dovídala více. Barevný plankton, mořští pláštěnci, medúzy a velcí láčkovci, dokonce i sasanky, pokrývající stěny v některých částech lodi, to všechno zpívalo rytmickou píseň, zakódovanou do taktu jejich srdcí a žaludků, do taktu jejich chapadélek a ploutví. Loď, velká jako svět, byla světem uspořádaným s účelností lodi. Lodi nikoli z titanu, hliníku a oceli, tedy nejen z nich, ale i z vápníku, fosforu, uhlíku, dusíku, vodíku, kyslíku a dalších čtyřiceti nebo padesáti prvků. Braly na sebe podobu nesčetné palety molekul proteinů, kyselin a tuků, některé byly jednoduché, jiné obrovské a nepředstavitelně složité. Byly tu známé struktury DNA, RNA, ATP, hemoglobinu, keratinu, uhličitanu vápenatého a mnoha a mnoha dalších pozemských buněk, kostí, ulit... A taky tu byly molekuly zcela neznámé, ale nijak nemístně se zde nevyjímající, nijak nelogické. Bylo tu všechno, co živý tvor potřebuje, aby se obalil do schránky ojíněné životem, do lesklého slizovitého brnění, odolného natolik, aby odolalo hlubinám či vakuu. Nebo aby mohl nahý vplout do teplých a mělkých vod.
To všechno se Sparta dověděla tak, že tyto živočichy vdechovala nebo jedla. Neměli jí to za zlé, neměli čím. Jejich pach a chuť vyvolávaly, skoro bez jejího vědomého přičinění, na obrazovce jejího mozku celé řady chemických vzorců. Ty informace, které dokázala analyzovat — zdaleka ne všechny, neboť její analytické schopnosti závisely téměř výhradně na stereochemii, na způsobilosti jejích chuťových pohárků a olfaktorických snímačů tvarů předkládaných molekul — ukládala do tuhé tkáně svého vnitřního oka, aby je později vytřídila a porovnala se známými poznatky.
Tak poznávala loď — svět; když už ne její účel, tak alespoň její uspořádání.
Forsterovy výzkumné týmy ji procházely podél dvou os, rovníkové a polární, a vytvářely přitom mapy dvou úzkých, kuželovitých oblastí svého výzkumu. Podle nich tvořily loď jednotlivé skořápky, jedna uvnitř druhé. Forster si je představoval jako soustředné elipsoidní balony, ale Sparta věděla, že struktura lodi je jednodušší a složitější zároveň; podobala se spíše spirále, ulitě loděnky, ovšem geometricky složitější. Velikost každé dutiny vně od středu nenarůstala Fibbonacciho řadou, tedy jako součet dvou předcházejících hodnot, ale podle zakřivení fraktální dimenze. Nicméně narůstala podle zákonitostí, které sice nebyly zcela předvídatelné v detailech, ale v konečném důsledku ano.
Nikdy nepodnikla celou patnáctikilometrovou plavbu do středu lodi. Byla stejně imunní vůči tlakům a teplotám jako lvouni a velryby, nechala si vestavět srdeční a cévní mechanismy, které jí v hloubce vháněly do mozku a vnitřních orgánů kyslík. Věděla, že zdroj všeho, co se udalo od doby, kdy Kon-Tiki sestoupila do Jupiterových mračen, se soustřeďuje právě tam. Síla, která roztavila Amaltheu, i rozum, který způsobil vzkříšení lodního života. Zdroj všeho, co mělo ještě nastoupit.
Neměla na takovou cestu čas. Něco v Učení ji od toho místa zrazovalo. Učení, to rozpadlé album s hádankami, jí mnohé odhalilo, když se jí znovu otevřelo v paměti. Zbývalo však mnoho, co zůstalo neodhaleno.
Znovu a znovu se vracela do sálu uvnitř Chrámu umění, kde odpočíval Velvyslanec. K obrovské soše ji nepřitahovala jen její přirozená zvědavost a porozumění, ale i naděje...
Thowintha strávila v bezesném osamění zpívající tmy stovky tisíc oběhů Slunce.
Nebyla to tma, která se rozplynula jako první; k tomu došlo později. Nejprve došlo k tomu, že na celistvosti světa vyrostla hrana — protože, jak říkají přemnohé bytosti, hranou celistvosti je čas.
Slyšela dunění, podobné tlukotu velkého srdce. Thowintha zdaleka nebyla bdící či živá, jak říkají přemnohé
bytosti, ale celistvost světa stvořila cestu, jak o sobě dát vědět: její velké srdce tlouklo a Thowintha, prosta vědomí, to věděla. Svět si značil svůj čas.
Potom přišlo dunění zevnitř a dunění zvenčí a každé bylo jiné. Ano, Thowintha byla značením času světa — ač sama jeho součástí — a značila i samostatný čas. Takto se temnota počala rozplývat.
Thowinthiny oči potom přijaly světlo prosakující ze stěn světa. Stěny nebyly černé, ačkoli jejich světlo ve vodě nesahalo daleko. Jasnější než hvězdy na nebi byly přemnohé bytosti, které zaplnily sladké vody.
Thowintha se nehýbala, ani nechtěla, jenom čekala a vychutnávala lahodné vody. Ve vodách byly rozpuštěny všechny věci. Ve vodách byl život a vzpomínky na život. Ve vodách byl stav věcí.
Svět se probouzel, jak tomu mělo být: byla v tom radost, jak předpovědělo první označení. Přemnohé bytosti tedy přestály nejnebezpečnější oběhy Slunce, tolik a oprávněně obávané posly, kteří přišli potom — neboť uzřivše stav věcí na přírodních světech, pohroužili se do smutku. Nyní jejich zástupci, ti, kteří byli určeni, jsou zde. Všechno bylo dobré.
Už jsou tady. Cítila ve vodě jejich vůni, přijatelnou vůni — vpravdě příjemnou vůni — ale nic takového, co předpověděli první poslové. Tito tvorové totiž vodu nedýchali.
Lhostejno. Podstatu těchto bytostí — abstraktních myslitelů, výrobců strojů, pěstitelů života a vypravěčů — našli druzí poslové. Úžasné na tom Thowintě připadalo to, že jich bylo tak málo. Ve vodě bylo tak málo jejich chuti! Jich samotných bylo tak málo druhů! Bylo jich méně než tykadel pod očima.
Kde byla jejich velká plavidla? Proč přemnohé bytosti z přírodních světů nepřišly do prostor, které byly pro ně připraveny, ve svých tisících a milionech? Neboť svět byl pro ně uveden do pořádku, když bylo zřejmé, že velké dílo se nezdařilo, že přírodní světy se nemohou podařit. Druzí poslové, kteří přišli potom, řekli, že je stále naděje, že všechno bude dobré i tak, že oni přijdou, až
vyvinou schopnost abstraktního myšlení, nejen výroby strojů, ale i pěstování života a vyprávění, bez kterých by bylo

nemyslitelné vést je dál... Ale ten okamžik nastal. Svět byl probuzen a brzy se pohne. Jestli jsou to všechny, které budou s ní, pak to musí být.
Ve vodě blízko Thowinthy voněla jedna z nich, ta, která přicházela nejčastěji. Podle tlukotu tří srdcí, podle značení času Thowintha poznala, že nadešel čas na výměnu příběhů.
Díky osamělému dlouhému plavání ve tmě plné života začínala opravdu plně chápat roli, jakou Učení sehrálo v mýtech a legendách doby bronzové, ze které vzešlo tolik současných náboženství. Pochopila, proč tolik hrdinů strávilo tolik času pod mořem. Pochopila, proč Genesis popisuje Zemi na začátku jako „pustou a prázdnou" a proč „nad vodami vznášel se duch Boží".
Hebrejské slovo, které písaři krále Jakuba přeložili jako „vznášel", znělo totiž merahepeth, „vysedět". Na začátku duch Boží seděl, tak jako sedí na vejcích orel...
Sparta prokmitla chodbami Chrámu umění, kde stěny sálaly nejvíce a kde byl nejhustěji nahromaděn světélkující život. Doplavala do vnitřní síně. Velvyslanec spočíval na svém podstavci, nezměněný, nevykazující žádné viditelné známky života, natož procitajícího vědomí. Ale chuť vody jí řekla své. Kyseliny, které omývaly jeho buňky, odplouvaly pryč, ven z jeho systému.
Vznášela se ve vodě před Velvyslancem, krátké, rovné, odbarvené vlasy se jí lehce pohupovaly v rytmu proudu, žábry se jí otvíraly a zavíraly stejně ladně, jako když se chaluhy kolébají v pomalém rytmu příboje.
Jsi vzhůru. Ústy a nosem vypustila vzduch, uložený v plících, a hluboko z hrdla se jí začaly linout mlaskavé zvuky jazyka, který ti, kdož ho rekonstruovali, znali jako jazyk Kultury X.
Ve vodě kolem ní se ozvalo krátké mlasknutí. Ano.
Jak se jmenuješ?
Jsme živoucí světy.
Jak tě mám oslovovat?
Odpovědělo jí duté bušení, které znělo jako údery na dřevěný gong, zavěšený pod vodní hladinou. V tomto těle má oslovení tvar Thowintha.
Ty jsi Thowintha? Spartino tělo bylo čtyřikrát menší než Velvyslancovo; ať se snažila sebevíc, nedokázala zvuk jména přesně zopakovat.
Můžeš nám říkat Thowintha. My sami si tak neříkáme, ale chápeme, že vy máte jiný dojem... jiný názor. Jak se jmenuješ ty ?
My — všichni jako já — si říkáme lidé. V tomto těle mi většina těch, co mě znají, říká Ellen Troyová. Jiní mi říkají Linda Nagyová. Já sama si říkám Sparta.
My tě budeme nazývat Zástupce.
Proč mi tak chceš říkat?
Jsi jako ostatní lidé, kteří sem zavítali, a ti, které jsme pozorovali předtím, ale jsi zároveň jiná. Naučila ses, jak se nám připodobnit. A to ses mohla naučit jen od zástupců: proto jsi zástupce.
Vysvětli mi to, prosím. Sparta ze sebe vychrlila netrpělivý sled mlaskání a sykotů. Chci znát tvůj dojem.
Budeme si navzájem vyprávět mnoho příběhů. Povíme ti všechno, co budeme moci, o tom, co se stalo před naší poslední návštěvou. Ty nám zase povíš všechno, co se stalo potom. Při každém Velvyslancově slově proudila dovnitř a zase ven z jeho laloku voda; jeho tělo se rozechvívalo životem. Později bude více času. Nyní je času málo. Kde jsou ostatní?
Jsou v naší lodi v blízkém vesmíru.
Tedy si přeješ, aby byli zahubeni. Ve Velvyslancově nehybné „tváři" se nedal vyčíst žádný náznak souhlasu či nesouhlasu, když se lehce vznesl nad lesklý podstavec a kroutící se mikrotubuly, které ho poutaly k lodi. Přeješ si jít s námi sama.
Ne! Srdceryvné mlasknutí. Nesmí se jim nic stát!
Tedy musí všichni přijít. Času je málo. Velmi brzy nebude žádný.
Řeknu jim to, jenom mi ukaž jak.
Pojď a ukážeme ti jak.
Vzduchový uzávěr hangáru Ventrisu se pomalu otevřel. První vstoupila Marianne a za ní Blake. Sundala si přilbu a vystoupila nahoru do hlavní chodby před zaplněnou letovou palubou.
Dorazila s plamenem v srdci a s plamenem v očích, a k roli rozběsněné Klytaimestry jí chyběla už jen zkrvavená sekera. Její první slova však nepatřila Forsterovi, který se před ní vznášel plný očekávání, nýbrž Billovi Hawkinsovi.
„Mohls je zastavit," vyrazila se sebe zlostně. „Nebo se o to aspoň pokusit. Ale ty chceš, aby zemřel."
Hawkins se vystavil jejímu plamennému pohledu. „Ne, Marianne, nechci. A on nezemře."
„Protože jsem ustoupila," řekla. „Na rozdíl od něj. Kdybych ho nebyla přinutila, aby mi řekl, kam sochu schoval, šel by pro své přesvědčení na smrt. Choval se jako muž. Ale ty, Bille..."
„Na vzájemné obviňování bude ještě spousta času, slečno Mitchellová," přerušil ji Forster, ještě než začala padat silná slova. „Teď musíme vyřídit něco jiného."
„Tady to máte," řekla a podala mu plánek. Byla na něm zhruba načrtnutá mapa části Chrámu umění s křížkem v jednom bodě. „Víc pro vás nemůžu udělat."
„To by mělo stačit," řekl Forster a zběžně si mapu prohlédl. Podal ji Blakovi se slovy: „Myslím, žes to chtěl zařídit ty, Blaku."
„Pane!" Blake vzal list a okamžitě opustil letovou palubu.
„Tak, a teď, když to máme za sebou..." Forster se přesunul k prázdnému Fultonovu křeslu, shýbl se a začal se přehrabovat v plátěném pytli pod terminálem. Vytáhl z něj skleněnou láhev s odstávající nálepkou, naplněnou tmavě

jantarovou tekutinou. Jeden z jeho milovaných napoleonů. „Což se trochu napít a na celou tu nepříjemnou záležitost zapomenout?"
"Napít se?" Mariannino rozhořčení neznalo mezí. Ukázala na displej hodin na terminálu za Forsterovými zády. „Zbláznil jste se? Randolf už musí být na půli cesty k Jupiteru!"
Profesor Forster nespokojeně zakroutil hlavou. „Mladí lidé trpívají nedostatkem trpělivosti," řekl vyčítavě, což od někoho, kdo vypadal tak mladistvě jako on, zaznělo poněkud zvláštně. „Nevidím nejmenší důvod ke spěchu."
Marianne nejprve zrudla a vzápětí, stejně rychle, ztratila barvu; její zlost na okamžik vystřídal opravdový strach. „Dal jste slovo," zašeptala.
V Hawkinsově výrazu zase znepokojení vystřídalo zlost. „Profesore, řekl jste mi... prostě nevidím důvod, proč to natahovat."
Když Forster viděl, v jakém jsou oba rozpoložení, pochopil, že asi zašel příliš daleko. Zažertoval si, ale teď zas vážně. „Mohu vám říct, slečno Mitchellová — Bili už to ví, proto je taky na mě právem tak nazlobený -, že Randolfovi Maysovi nehrozí o nic větší nebezpečí než nám. Můžeme si ho vyzvednout, kdy budeme chtít."
„Takže jste mi přece jen lhal," konstatovala okamžitě.
„To rozhodně ne. Mays, ten vám lhal s malými přestávkami stále, ale já jsem vám neřekl nic než pravdu. Jenom jste si z ní udělala mylné závěry. Stejně jako tady Bili, dokud jsem mu to nevysvětlil -jeho rozhořčení bylo tudíž zcela autentické, a pochybuji, že bychom ho dokázali zadržet, kdybychom ho nepřesvědčili, že mluvíme pravdu."
„A to?" zeptala se Marianne a okamžitě dodala: „A pokud možno bez těch samolibých keců."
Forster se trochu zarazil. „Ano, tedy... když jsem říkal, že pád jakéhokoli tělesa odtud k Jupiteru trvá devadesát pět minut, vynechal jsem — ne náhodou — jednu důležitou poučku. Měl jsem ještě dodat: tělesa, které je vzhledem k Jupiteru v klidu. My ale vzhledem k Jupiteru v klidu nejsme. Sir Randolf má stejnou orbitální rychlost jako my, která činí asi dvacet sedm kilometrů za sekundu."
Marianne chápala rychle, dokonce i neznámé pojmy, takže morální síla jejího hněvu byla mírně oslabena předtuchou toho, jaká budou Forsterova následující slova. Dala však alespoň najevo své opovržení nad jeho samolibostí. „K čertu s vašimi čísly. Přejdete, prokristapána, konečně k věci?"
„Mm, ano..." Bylo pozoruhodné, že Forster teď vypadal skoro až rozpačitě. „Skutečně jsme ho odstrčili od Amalthey směrem k Jupiteru, ale dodatečná rychlost, kterou jsme mu udělili, byla zanedbatelná. Jeho oběžná dráha je prakticky stejná jako předtím, podle počítače se může protáhnout nanejvýš o sto kilometrů dovnitř. Během jednoho oběhu, přibližně za dvanáct hodin, se Mays vrátí přesně na totéž místo, odkud vystartoval. Nemusíme se vůbec o nic starat."
Marianne a profesor zkřížili pohledy. Zbylí dva účastníci rozhovoru na letové palubě, Walshová a Hawkins, nemohli mít pochyb o tom, co znamenaly: Forster se styděl, ale bylo zřejmé, že je přesvědčen o nevyhnutelnosti svého počínání, a Marianne se ulevilo a zároveň byla podvodem znechucená a podrážděná.
„Takže proto jste mi nechtěl dovolit si s ním promluvit," řekla. „Randolf je dost chytrý, aby pochopil, že mu žádné nebezpečí nehrozí, a řekl by mi to."
„Ano, proto jsem nechtěl, abyste s ním mluvila," připustil Forster. „A co se týče Maysových znalostí orbitální mechaniky, před těmi jsem vás sám varoval. Sir Randolf si byl jimi natolik jistý, že bez jakýchkoli výčitek riskoval váš život."
Obrátila se k Hawkinsovi. „Tys to věděl."
Hawkins klidně snesl její vyčítavý pohled. „Co ti profesor neřekl, Marianne, je to, že se nás Mays pokusil všechny zabít. A z tebe udělat spolupachatele. Neuspali jste nás jen na pár minut, ale na pěkně dlouho. Potom to zařídil tak, aby se loď posunovala do radiační zóny."
Krev jí vyprchala z obličeje. „A co má být? Účinky radiace se dají léčit," dostala ze sebe. V jejích slovech zaznívalo více vzdoru, než zamýšlela. „Já sama to musím vědět nejlíp."
„To ale někdo musí být vzhůru, aby to udělal. Vy jste nás uspali na tak dlouho, že bychom se po probuzení už nestačili zachránit. Tebe nechal naživu, abys potvrdila jeho verzi, ale udělal to tak, abys vlastně nic nevěděla."
Marianne na Hawkinse strnule hleděla a tvář jí pomalu trnula děsem nad tím, co říká. Potom přesunula svůj nejistý pohled na profesora. „Tak... proč by se potom namáhal schovat tu sochu?"
„Jistě že se nenamáhal," řekl Forster. „Vaši mapu jsem dal Blakovi jenom proto, aby ji založil k ostatnímu usvědčujícímu materiálu. Mays vám předhodil nelogickou historku, abyste ho vy poslala zpátky na Ventris. Všechno to byl váš nápad, Marianne. Vy jste viník; nevinný Randolf Mays by něco takového nikdy sám neudělal. Tak by to aspoň řekl Komisi kosmické kontroly."
„Když jste to věděl, tak proč celý tenhle tyátr?" zeptala se Marianne.
„Abyste to věděla i vy," odpověděl tiše Forster.
25
„A máme vás, sire Randolfe. Předpokládám, že jste to poslouchal."
„Ano."
McNeil s Grovesem dorazili k Maysovi hodinu poté, co jim Forster nařídil, aby pro něj došli; byl jen dvacet kilometrů nad nimi, lokalizovali ho bez větších problémů pomocí radiomajáku na jeho skafandru, který nechali běžet, když mu odpojili vysílač. Jeho ozáření nebylo o mnoho silnější než ozáření jeho zachránců.
„Nakonec nebylo třeba nechat vás udělat celé kolečko. Slečna Mitchellová si příliš cení vašeho života," řekl Groves.
„Ano, vím... velmi laskavá osoba. Rychle se učí. To se jí musí nechat."
„Obávám se, že jste dost nabourał její představy o vás."
Na to Mays neřekl nic.
Z obou astronautů to byl právě malý, hbitý Tony Groves, který se lépe hodil na roli psychologa Mercuria; zdálo se mu,

že ze sira Randolfa Mayse něco vyprchalo, nějaká temná zášť, protože se z bronzové oblohy s trůnem Jupiteru nechal odvést jako beránek.
Navigátora napadlo, aby profesora Forstera, toho proslulého racionalistu, upozornil, že teď je nejpříhodnější okamžik Mayse trochu podrobněji vyzpovídat. Možná by jim novinář — historik o sobě prozradil něco bližšího. Nejprve se ale musí dostat zpátky na Michaela Ventrise, sotva viditelné zrníčko světla vedle chuchvalce Amalthey, která se doslova řítila nocí, posunujíc se na pozadí nehybných hvězd.
Proměna Amalthey probíhala už tak rychle, že ji bylo možno pozorovat během jejich střemhlavého letu. Letěli nejvyšší rychlostí, jakou jim jejich manévrovací systémy umožňovaly. Během jediného okamžiku roztály poslední zbytky ledového škraloupu a vyvařily se poslední zbytky horké vody. Rychle se trhající pára se pozvolna vytratila jako hedvábný šátek kouzelníka, který s nekonečným zdráháním a neskonalým půvabem stoupá vzhůru, aby odhalil to, co sice věděli, že tam je, ale doposud neměli možnost spatřit na vlastní oči — vesmírný koráb ze samých zrcadel, svět, který byl lodí... Diamantový měsíc.
V té chvíli se jim ve sluchátkách ozval hlas Jo Walshové: „Angusi, Tony, vraťte se, jak nejrychleji můžete. Máme tady nouzovku."
„Co se děje, Jo?"
„Musíte jít na doraz, kluci. Když bude třeba, vypalte Maysovo palivo. Vypadá to, že to tady kolem co nevidět půjde všechno k čertu, pokud ovšem naši informátoři vědí, co mluví."
Na letové palubě Ventrisu s úžasem poslouchali Spartin hlas z reproduktorů: „...zaleťte s Ventrisem do rovníkové komory jedna — osmdesát. Nemůžu to říct jistě, ale myslím, že na to máte asi tak dvacet minut."
„Dvacet minut," vydechla Marianne. Rozhlédla se kolem sebe, jako kdyby vyhlížela spasitele. Forster s Walshovou se ale vpíjeli očima do prázdného videopanelu, jako by mohli Spartu vidět silou své vůle. Hawkins se hryzal do rtů a bezradně hleděl na Marianne. Dokonce i Blake, jehož normální reakcí v krizové situaci bylo sebrat se a nechat něco vybuchnout, jen mrzutě postával a k ničemu se neměl.
„Ještě stále nám chybí McNeil a Groves, inspektorko," řekl Forster.
„A Mays?" zeptal se na lince Spartin hlas.
„Ten je s nimi."
„Jste v kontaktu?"
„Kapitán Walshová jim právě nařídila, aby vyvinuli maximální možnou rychlost, ale podle našeho odhadu jsou takových patnáct minut od naší současné pozice."
Na můstku Ventrisu na okamžik všechno ztichlo. Potom z rádia znovu promluvil Spartin hlas. „Vy musíte hned teď do komory a oni tam budou muset vstoupit sami, až dorazí."
„Jejich manévrovací palivo...." začala Marianne.
Spartin hlas pokračoval dál. „Zdá se, že nemáme žádnou časovou rezervu — mám pocit, že... světoloď je teď na automatickém odpočítávání. A že už se to nedá nijak zastavit."
„Ale, inspektorko..."
„Promiňte, pane," přerušila Forstera Walshová s diplomatickou rozhodností, která pod zdvořilou fasádou nepřipouštěla námitek. „Musím teď připravit loď k přistání a rozmístit posádku. Potom můžete vy a inspektorka Troyová pokračovat v diskusi."
Walshová začala pilně konverzovat s počítačem Ventrisu. Bylo to pro ni poněkud těžší než obvykle, nastartovat loď bez pomoci svého technika. Naprogramovala ho, aby zamířil k rovníku diamantového měsíce. „Raději se připoutejte, pane. Blaku, posaď se, prosím tě, do Angusova křesla. Slečno Mitchellová, pane Hawkinsi, vy se přesuňte dolů. Připravte se na změnu kurzu."
Okamžik nato zaburácely manévrovací rakety s takovou silou, že je všechny rozbrněla hlava. Ventris se elegantně stočil k černému otvoru, který se v tu chvíli spirálovitě otevíral na boku třpytící se světolodi.
McNeil se podíval na Grovese. Walshová jim právě sdělila, jaká je situace. „Napadá vás něco, pane navigátore?"
„Právě jsem si sjel na rukávu předběžný výpočet, pane techniku." Groves něco počítal na podložce počítačového lokátoru na předloktí. „Vypadá to, že jsme v pěkné bryndě. Na změnu vektoru musíme ušetřit příliš moc paliva, a když ho ušetříme, přijedeme, hm, kapánek pozdě."
„Takže delta véčka došly, he?"
„Výstižně řečeno."
„Nějaký návrh?"
Groves ve skafandru pokrčil rameny. „Vidím to takhle: práskneme do koní a budeme doufat, že někoho něco napadne, než nám dojde dech."
McNeil se podíval úkosem na zajatce. „Řekněme, že bys měl taky jeden hlasovací lístek, Maysi. Ne že bychom ho počítali."
„Já nic. Nemám co dodat," řekl Mays.
Dali pomocným raketám plný tah a rozletěli se k diamantovému měsíci.
Ventris sestoupil do obrovské kopule, kterou v rejnokovi poprvé prozkoumali Forster a Troyová. Její katedrální prostor — filigrán tuše a stříbra, jakoby nanesený ostrou špičkou ocelové jehly — byl teď prázdný, voda byla pryč, a její spletitou architekturu osvětlovalo strohé světlo Jupiteru, pronikající dovnitř.
Od stěny vystřelil svazek lesklých mechanických chapadel, ohebných a pohyblivých, která Ventris uchopila a vtáhla dovnitř. Během toho se současně obracela, takže Ventris ve finále ležel na boku, pevně obmotán spletí úponků, jako ryba, která zabloudila do objetí mořské sasanky.
Ventris byl orientovaný souběžně s osou světolodě, jeho příď směřovala k tomu, co nazvali jižním pólem. Na letové

palubě začala působit sotva znatelná gravitace, namísto k podlaze však směřovala ke stěně. Byla ale tak malá, že se nedalo hovořit o padání, ale spíše o pomalém nachylování v mírném proudu.
„V rejnokovi je palivo," řekl Blake. „Můžu jim letět naproti, nechat rejnoka tam a s mojí manévrovací jednotkou jim pomoct dovnitř."
„Ne, Blaku," zamítla jeho návrh rezolutně Walshová. „Manévrovací palivo by ti nestačilo ani k tomu, abys s nimi srovnal kurz."
„Za pokus to stojí, trvám na tom," řekl zlostně Blake, pokoušeje se zachovat důstojnost.
„Odmítám mít čtyři oběti namísto tří."
„Kapitáne..."
„Neřeknu, kdybys měl nějakou šanci...," Walshová byla neoblomná, i když mezi těmi, které zanechala napospas vesmíru, byli dva její dlouholetí kolegové, dva její nejlepší přátelé, „...ale nemáš. Projed si to na počítači, když chceš. Dokaž mi, že nemám pravdu."
Forster, zadumaný, připoutaný v křesle, hlavu v dlaních, se do jejich sporu nemíchal. Teď ale zdvihl svůj zasmušilý obličej. „Udělej, co říká velitelka, Blaku. Projed to na počítači."
„Počítač kalkuluje podle koeficientů spotřeby paliva, pane. Já chci... já tvrdím, že jsou vysoké."
„Nebo nízké," odsekla Walshová.
„Projed to, Blaku," řekl znovu Forster. „Bez Maysovy hmotnosti."
Walshová beze slova pohlédla Blakovi do očí. Žádala ho, aby to udělal.
„Promiň, Jo. Profesore," řekl tiše, „netvrdím, že bych měl něco proti tomu, kdyby si o tom rozhodli sami, ale..."
Walshová se obrátila k terminálu a naťukala data do počítače; něco takového se stroji nazadává v hlasovém režimu. Na obrazovce naskákala čísla a zobrazily se eventuální trajektorie. Walshová s ostatními se na ně zahleděli.
„No," ozvala se nakonec Walshová, „doufejme, že až je to napadne, nebudou takové měkkoty jako... jako já."
„O čem to mluvíte?" promluvila Marianne, která spolu s Billem Hawkinsem právě vstoupila na letovou palubu.
Forster se na ni nepodíval, ale hlasitě a bez okolků jí odpověděl. „S Maysovým palivem, ale bez jeho hmotnosti by měli McNeil a Groves naději dostat se sem včas."
„Vy chcete, aby tam Randolfa nechali?" zeptala se Marianne, když jí došel význam jeho slov.
„Přesně to bych si přál," Forster se jí podíval zpříma do očí. „Ale pochybuji, že to udělají."
Marianne mohla v tu chvíli vyjádřit své pobouření, popřípadě zděšení, ale neudělala to.
Když se octli na vnitřním oblouku směrem k Jupiteru, Tony Groves řekl: „Právě jsme to minuli, kolego. Mezní bod."
„Takže když nám teď nikdo nepřijde na pomoc, poplachtíme až na kraj světa," řekl McNeil.
„Bojím se, že jo."
Na okamžik se jim ve sluchátkách ozývalo jen Jupiterovo praskání. Potom promluvil Mays. „Máte moje palivo. Stačí se mě zbavit. Třeba se ještě můžete zachránit."
„To není zrovna moc obvyklý postup," řekl Groves.
„A vy patříte mezi ty, kteří se vždycky drží obvyklých postupů," řekl opovržlivě Mays.
„Řekl bych, že se nás snaží vyprovokovat, Angusi," řekl Groves.
„To se mu nepovede. Co potom moje déja vu?" řekl McNeil. „Zbavíš se nepohodlného chlapa a pak s tím budeš zbytek o něco delšího života žít."
Groves udiveně zamlaskal. „Já zírám, to ale není z tebe, že ne?"
„Hlavička."
Pluli dál vesmírem. Pomocné rakety je posunovaly k diamantovému měsíci, který teď zaplňoval skoro celý obzor, a věděli, že až k němu dorazí, nebudou schopni se zastavit, ba ani změnit směr.
„Abych byl upřímný," řekl Mays, „nezáleží mi na tom, jestli vy dva zemřete nebo ne. Ale než zemřu já, chtěl bych učinit prohlášení."
„Posloucháme," řekl McNeil.
„Ne pro vás. Pro... nejspíš pro Forstera. A pro tu ženu, Troyovou, nebo jak si teď říká."
McNeil stlačil tlačítko komunikátoru. „Jste stále na příjmu, profesore?" Odpověď byla tak čistá a zřetelná, jako kdyby Forster stál vedle něj. „Poslouchal jsem vás, Angusi. Řekněte, co máte na srdci, sire Randolfe."
„Taky vás poslouchám, sire Randolfe," řekla Sparta, stejně zřetelně jako Forster.
Mays si nejdřív povzdechl a potom se zhluboka nadechl chladné kyslíkové směsi. „Nejmenuji se Randolf Mays," začal. „Možná mě znáte pod jiným jménem.
William Laird, nebo Jean-Jacques Lequeu. Žádné z nich není mé pravé jméno, ale na mém jméně nezáleží."
„To je pravda, na tvém jméně nezáleží," řekla Sparta. Její hlas zněl tak blízko, jako kdyby ji měl v hlavě — musel mu znít jako syčení hada, když byl tak bláhový a myslel si, že ho nepoznala.
„Myslel sis, že jsi zabil moje rodiče. Myslel sis, že jsi mě stvořil. Ale nic z toho, co jsi udělal, nemělo v podstatě žádný význam. Jako bys nebyl, pane Nemo."
„Přesto bychom si rádi vyslechli, co máte na srdci," ujistil ho spěšně Forster.
„Řeknu vám to," řekl unaveně Mays. „Ta proklatá žena má pravdu: na mně už nezáleží. Ale my, prorokové, my jsme nebyli šílení. Uchovali jsme Učení, Učení, které ji učinilo tím, čím je..., které nás všechny přivedlo do tohoto místa."
Páchali jsme ve jménu Učení strašlivé zločiny.
Možná se vám zdá divné, že to říkám tak otevřeně. Konvenční názor — názor většiny lidí—je ten, že troufalý zločinec, zrůdný zločinec, muž nebo žena, který chladnokrevně zavraždí nevinné oběti, vyhodí někoho do vzduchu při anonymním pumovém atentátu, nebo je postřílí samopalem, aniž by je někdy předtím viděl, nebo aniž by o nich něco věděl, že takový neúprosný vrah, na rozdíl od přijatelného „partnerského" vraha nebo řezníka dětí, nemůže mít v sobě

kouska svědomí. Jak hrozně naivní.
Mays letěl osamocen vesmírem a odříkával svůj děsivý monolog, zatímco třpytivá masa světolodi se rozpínala vedle něj. McNeil a Groves byli také sami, nedaleko od něj - ne kvůli Maysovu soukromí nebo ze slušnosti, ale jednoduše proto, že ho pustili a po několika stovkách metrů se od něj stačili vzdálit. Všechny tři kosmické skafandry byly bez manévrovacího paliva; muži se bezmocně otáčeli, jednou byli proti sobě, jindy zírali do prázdného prostoru, jindy na zrcadlový povrch objektu, který byl kdysi Amaltheou, nebo na strašidelný, oblačný kotel Jupiteru.
My, proroci, jsme dobře věděli, co děláme. Truchlili jsme nad těmi, které jsme obětovali. Dávní primitivové, kteří se modlili za duše ulovené zvěře, nemohli být zbožnější než my.
Páchali jsme strašlivé zločiny a těšili se dobré mysli, jako to naši předchůdci činili po tisíciletí. Věřili jsme, že nakonec nás dějiny očistí a mužové a ženy nám budou blahořečit.
Nikdo z nás nedoufal, že bude žít věčně, a jestli muselo několik — či mnoho — nevinných zemřít před příchodem Ráje, bylo to jen pro dobro věci, neboť o to dříve měl nastat Ráj a o to více lidí z toho mělo mít v budoucnu užitek.
A tak ve jménu Učení, abychom přiblížili den Stvořitelova návratu, jsme učinili další pokus o přípravu Císaře Soudných Dní, hodu božího. A stvořili jsme ji.
Vlastně, jak mi kolegové a vrstevníci neustále připomínají, já jsem ji stvořil. Ale nemohu přisoudit všechny zásluhy jen sobě. Její rodiče, ti vychytralí, prolhaní Maďaři, mi ji prodali. Pod mým vedením se provedlo několik úprav. Odmítla však spolupracovat. Ona, to dítě, které znalo Učení lépe než naši rytíři a starší, se vzepřela. A mně se, bohužel, nepodařilo svůj nezdar zlikvidovat.
Od jejího útěku uběhlo jen několik let a ona nám ukázala, že sedm tisíc let Učení je, když. to řeknu zaobaleně, neúplných. Venušské tabulky ukázaly, že naše přepisy jsou chybné, zvláště náš překlad Marťanské plakety. Z domovské planety v Jižním kříži neměl přijít žádný signál. Doradus, hlavní trumf našeho zamýšleného závěrečného výpadu, zahodil ten hlupák Kingman.
Ta příšerná žena šla však ještě dál a zaútočila na nás na naší nejtajnější půdě, a já sám jsem jen o vlásek unikl smrti z jejích rukou. Potom selhal Howard Falcon, který se měl stát novým Císařem, a nepřivolal na Jupiteru Stvořitele; takzvaný svět bohů byl jen světem obrovských, neohrabaných zvířat. Nikdo z nás nepředvídal, jak důležitá je Amalthea; nebyla o ní v Učení jediná zmínka. Naše plány a naše pýcha se obrátily v prach a popel.
My, rytíři a starší — ti z nás, kteří přežili —jsme nakonec ztratili odvahu. Stáli jsme tváří v tvář trpké skutečnosti, že všechno, o co jsme usilovali a v co jsme věřili, stálo na mylných základech. Naše mylná tajemství nám nevysloužila žádná privilegia; pokud měl na Zemi přijít Ráj, nebyli jsme mezi vyvolenými.
Odmítl jsem vstoupit s ostatními do sebevražedného paktu. Srdečně mě prokleli, ale aspoň jsem jim mohl prokázat poslední službu a roztrousit ve vesmíru jejich popel.
Na světě pro mě zbyly tři věci. Pohlédnout do tváře Stvořiteli, přivodit smrt té hrozné ženě, kterou jsem pomohl stvořit, a potom vlastní rukou zemřít. K tomuto účelu jsem vzkřísil užitečnou postavu sira Randolfa May se a vykonal jsem vše, o čem víte, nebo co si můžete domyslet.
Stvořitele jsem už viděl. To, co vy nazýváte Velvyslancem, je bytost, na kterou mě připravovala sedmitisíciletá tradice. A já nebyl ani připraven na nevyhnutelné zklamání. Ohyzdný tvor to není, ale taky to není bůh.
Mays zmlkl. Pokud to měl být konec jeho proslovu, pak si ho načasoval přesně, jelikož všechny tři letící postavy právě míjely světoloď v tom nejbližším bodě, v jakém se k ní měly přiblížit. Nemohli být dále než pět set metrů od otevřeného otvoru rovníkové komory, v níž spočíval Ventris, ale neměli možnost ani zastavit, ani změnit směr jejich letu.
Mays se neubránil poslední, nepotřebné poznámce. „Mé naděje na pomstu se také nesplnily. Alespoň o vlastní smrt ale nebudu ošizen."
„Mysli trochu, Nemo." Sparta nemilosrdně strhla poslední zbytky důstojnosti, které silou vůle držely fasádu Maysovy sebelítosti. „Velvyslanec má jméno. Thowintha je mnohým, mimo jiné je taky pilotem téhle lodi, ale není tím, čemu bys ty rád říkal Stvořitel." Zasmála se hlubokým hrdelním smíchem. „A mrtvý taky ještě nejsi."
Tři muži vzápětí pochopili, co měla na mysli. Z dutiny gigantické komory se vynořila tři tenoučká chapadla a rychle stoupala vzhůru. Pohybovala se s neomylnou přesností, jako by byla nadána vlastními smysly a inteligencí.
„Jiáá... pomalu!" vykřikl McNeil, když se mu jedno chapadlo obtočilo kolem nohy a obrátilo ho o sto osmdesát stupňů.
„Jupí!" vykřikl rozpustile skoro v témže okamžiku Groves; chapadlo ho drželo za ruku.
Mays jen udiveně zabručel, když se mu třetí chapadlo obtočilo kolem pasu.
Stříbrné žilky okamžitě ztvrdly, ale přitom se stále odvíjely z otvoru komory rychleji než vlasec z navijáku. Celkový rozdíl mezi rychlostí lodi a rychlostí mužů byl asi takový, jako když na Zemi hodíte kamenem, a chytrá lodní chapadélka neměla v úmyslu svou kořist rozčtvrtit. Po třech stech metrech byli muži vůči lodi v dočasně klidovém stavu a loď je začala okamžitě navíjet dovnitř.
V přilbách se jim ozval Spartin vyrovnaný hlas: „Teď vás složí do vzduchového uzávěru Ventrisu — máte ho otevřený. Budete mít velmi málo času, abyste se připravili na zrychlení, nanejvýš několik sekund. Nezdržujte se svlékáním skafandrů, pouze se co nejrychleji přesuňte do důstojnické kajuty a lehněte si na zem. Jakékoli zdržení by bylo osudné."
Zdálo se, že chapadla mají velmi přesné znalosti
0 tom, jak velké zrychlení a zpomalení snese lidské tělo bez vážnějšího zranění. Táhla je pevně a rychle, před komorou je srovnala a protáhla je, bok po boku, dovnitř. V tu chvíli už se kopule znovu spojovala. Zavřela se jim kousek nad hlavou.
Ventris působil v kilometr široké přechodové komoře poněkud titěrně. Bičíkovitá chapadla muže v mžiku prostrčila do otevřeného hangáru Ventrisu — první, druhý, třetí, položit, pustit — a ztratila se z dohledu. Dokonce
1 Randolf Mays, který ještě nedávno pronášel vlastní pohřební řeč, hbitě odkvačil dvojitým průlezem a rychle si našel

volné místo k zalehnutí.
Země se pohnula, ještě než stačili padnout na kolena.
Sparta zajisté dobře věděla, co dělá, když je chtěla popohnat, ale trochu zveličila děsivé možnosti Kultury X. Ani mimozemské plavidlo - třicet kilometrů dlouhý elipsoid naplněný vodou — nedokázalo dosáhnout okamžitého zrychlení jednoho gé.
Neuvěřitelný sloup ohně, který vytryskl z jeho „severního" pólu přímo proti Jupiteru, pohnul lodí nejprve docela pomalu, jen tolik, aby se z podlahy v důstojnické kajutě Ventrisu stala znovu podlaha. Angus McNeil dokonce po několika sekundách vstal, aby si udělal větší pohodlí. Sejmul si přilbu, odhodil ji stranou a začal se soukat ze skafandru.
Zvedl se předčasně. Než se stačil zbavit horní části skafandru, světoloď dosáhla zrychlení jednoho gé; než si stačil dolní část stáhnout ke kolenům, přetížení činilo pět gé, a on už neunesl vlastní rychle narůstající tíhu. Zřítil se k podlaze a zůstal ležet na čalounění kajuty.
V přilbě Tonyho Grovese a muže, který si říkal Randolf Mays, se ozval Spartin hlas. „Dostávám informaci, že zrychlení bude narůstat ještě pět minut. Do té doby urazíme značný kus cesty k našemu cíli."
Groves přinutil své stlačené plíce k otázce. „A ten je kde, inspektorko?"
„Nevím. Ale chápu to tak, že se nakonec přece jen seznámíme se Stvořitelem sira Randolfa."
Na můstku světolodě, který průzkumníci považovali za uměleckou galerii, studovala malá Sparta s velkou Thowinthou živé, svítící fresky, a zakreslovaly tak kurz. Vznášely se jedna vedle druhé, obracely se a klouzaly ve vodách řídicího centra, komunikovaly s hejny malých pomocníků, jako kdyby se znaly celou tu miliardu let a tímto vodním tancem uctívaly své dlouho odkládané shledání.
Ale i při tanci s mimozemskou bytostí, při té nepředstavitelné události, kterou si nesčetněkrát představovala ve svých snech, myslela na Blaka, svého pravého druha...
Seděl na palubě Ventrisu a přemýšlel. Napadlo ho, že musel hrozně zestárnout. A měl pravdu, změnil se: čím byl starší, tím byl zodpovědnější. Za celou cestu si nenašel jedinou záminku, aby něco vyhodil do povětří.
EPILOG
Na základně Ganymed všichni nepřetržitě sledovali vývoj událostí. Vesmírná Rada vyslala rozhrkaný starý tahač, to však byl spíše symbolický pokus o záchranu Forsterovy expedice, se kterou (jak už všichni věděli) bylo ztraceno spojení a která zjevně byla v nesnázích.
Oslnivý nástup stříbrného vejce vyvolal ve všech pozorovatelích naprosté ohromení. Lidé na Ganymedu, na Zemi, na všech obydlených světech mohli na vlastní oči spatřit, jak se vznítily obří motory a jádro někdejšího měsíce uniklo sevření mocného Jupiteru. Sledovali jeho dráhu, v očekávání, že zamíří ven ze Sluneční soustavy, k nejvzdálenějším hvězdám.
Nejprve rozpačitě, potom nevěřícně, a nakonec s úžasem uvěřili svědectví svých počítačů.
Velitel to na Ganymedu pozoroval se zasmušilým, nerozluštitelným výrazem ve tváři. Příliš pozdě vystopoval poslední zbytky proroků, poslední vši na kožichu choulostivé přítomnosti Vesmírné Rady na břehu Bezbřehého moře. Všechno, co mu tito ubozí konspirační pohrobci Svobodného ducha mohli říct, však pozbylo před tváří právě probíhající budoucnosti smyslu.
Ari s Josefem sledovali celou podívanou ze Země. Po Ařiných lících stékaly slzy radosti a vzteku, radosti nad tím, že se to děje a že se to děje i díky její dceři, a vzteku nad tím, že ona byla z tohoto dění vyloučena.
Neboť to, co z Amalthey zbylo —její zářící jádro, diamantový měsíc - nezamířilo do oblasti Jižního kříže. Diamantový měsíc přicházel na rendez-vous se Zemí.

DOSLOV ARTHURA C. CLARKA
Už v doslovu ke čtvrtému dílu Zlatého věku Venuše: Střetnutí s Medúzou jsem popsal historii svého celoživotního zanícení pro největší ze všech planet. Ale teprve v roce 1979 se zjistilo, k radostnému údivu všech astronomů, že s Jupiterovými zázraky mohou směle soupeřit zázraky jeho početných satelitů.
V roce 1610 obrátil Galileo Galilei svoji čerstvě objevenou „optickou rouru" na planetu Jupiter. Nepřekvapilo ho, že byla na rozdíl od hvězd zřetelně kulatá, ale v následujících několika týdnech učinil objev, který rozmetal celou tehdejší středověkou představu o vesmíru. Podle tohoto starého vidění světa se všechno, včetně Slunce a Měsíce, otáčelo kolem Země. Kolem Jupiteru se však otáčely čtyři malé jiskřičky. Země nebyla jedinou planetou, která měla měsíc. A aby se to ještě více zašmodrchalo — Jupiter neměl jeden, ale hned čtyři průvodce. Není divu, že někteří z Galileových radikálnějších kolegů se odmítli do jeho pekelného vynálezu podívat. Argumentovali tím, že jestli jsou Jupiterovy měsíce tak malé, tak vlastně nejsou důležité a čert aby je vzal...
Čtyři „galileovské" měsíce - Io, Europa, Ganymed a Kallistó - zůstaly až do devatenáctého století čtyřmi nic neříkajícími tečkami i v těch nejsilnějších teleskopech. Jejich pravidelný pohyb (v periodě od pouhých 42 hodin pro Io až k 17 dnům pro vzdálenou Kallistó) kolem jejich obřího vládce je učinil zdrojem nepřetržitého potěšení generací astronomů, jak amatérů, tak profesionálů. Kvalitním binokulárním dalekohledem — s pevnou oporou — je snadno zachytíte, jak se kývají sem a tam podél Jupiterovy rovníkové zóny. Obvykle jsou vidět tři
nebo čtyři, ale vzácně se poštěstí pozorovat Jupiter i jako planetu bez měsíce, jak by si přáli Galileovi odpůrci, jelikož jsou buď planetou zastíněné, anebo ji nenápadně přecházejí.
Než nastal Kosmický věk, nebyl důvod předpokládat, že by se čtyři galileovské satelity měly nějak výrazněji lišit od našeho Měsíce - tedy vypadat jinak než jako kráterovitá poušť bez atmosféry, kde se nepohne nic kromě stínů vrhaných vzdáleným Sluncem. Ukázalo se, že to platí pro nejvzdálenější z nich, Kallistó: je na ní tolik kráterů všemožných velikostí, že už se tam žádný další nevejde.

To bylo asi tak jediné nepřekvapivé zjištění projektu Voyager 1979, bezesporu nejúspěšnějšího projektu v dějinách kosmonautiky. Tři vnitřní měsíce byly totiž Kallistó, jakož i sobě navzájem, zcela nepodobné.
Io je posetá sopkami — prvními aktivními sopkami, které byly objeveny mimo Zemi — metajícími sirné výpary stovky kilometrů do prostoru. Europa je od pólu k pólu jeden velký, zmrzlý ledový zábal, pokrytý spletitými ornamenty popraskaných ker. A Ganymed — větší než Merkur a jen trochu menší než Mars — je nejbizarnější ze všech. Velká část jeho povrchu vypadá, jako by byla poškrábaná obrovským hřebenem, který po sobě zanechal mnohonásobné rýhy vinoucí se do tisícikilometrové dálky. Jsou na něm podivné prohlubně, z nichž vedou pásy, které po sobě mohli zanechat třeba hlemýždi o velikosti olympijského stadionu.
Pokud byste se chtěli o těchto záhadných místech dovědět více, mohu vás odkázat na spoustu znamenitě ilustrovaných knih, které byly inspirovány právě projektem Voyager. V šedesátých letech se mně ani Stanley Kubrickovi vůbec nesnilo, že za tak krátkou dobu budeme moci spatřit detailní záběry míst, do kterých jsme plánovali vyslat astronauty: domnívali jsme se, že na takové informace si budeme muset počkat přinejmenším do roku 2001. Nebýt sond řady Voyager, nikdy bych nemohl napsat Druhou odyseu. Děkuji vám, NASA a JPL.
Vedle kvarteta Jupiterových měsíců, které se svou
velikostí přibližují planetám, sondy Voyager navíc zjistily, že Jupiter má také prstence, podobné těm, jaké má Saturn - ačkoli zdaleka ne tak okázalé - a přinejmenším tucet dalších, menších satelitů. Jak takovému obru přísluší, má svoji vlastní sluneční minisoustavu, jejíž průzkum může trvat mnohá staletí — a stát mnoho životů.
Povídka „Jupiter V", předloha tohoto románu, se odehrává na satelitu, který v roce 1892 objevil bystrozraký astronom E. E. Barnard. Jupiter V, nyní oficiálně překřtěný na Amaltheu, byl dlouhou dobu považován za Jupiterův nejbližší měsíc, ale sondy Voyager zaznamenaly ještě menší a bližší satelity. Takových mohou být desítky nebo stovky nebo i tisíce dalších; jednoho dne si budeme muset odpovědět na otázku: „Jak malý může být kus skály, aby se dal nazvat měsícem?"
„Jupiter V" jsem napsal v roce 1951 a později vyšel ve sbírce Dotknout se zítřka (Reach for Tomorrow, 1956). Je to jedna z mála povídek, jejíž počátek dokážu přesně stanovit. První inspirací (výslovně uvedenou v původní verzi) mi byla řada nádherných astronomických ilustrací Chesleyho Bonestella, zveřejněných v časopise Life z roku 1944.*
Později byly znovu otištěny v knize Dobývání vesmíru {The Conquest of Space, 1949), kterou uspořádal Willy Ley. Tisíce lidí si díky nim musely poprvé uvědomit, že ostatní planety a měsíce Sluneční soustavy jsou konkrétní místa, která jednoho dne možná navštívíme.
Chesleyho ilustrace - poté co vyšly v Dobývání vesmíru - inspirovaly zástupy mladých vesmírných kadetů plus jednoho postaršího. Kdo mohl, jak se říká, tušit, že budu jednoho dne s Chesleyem spolupracovat na knize o výzkumu vnějších planet, Dál za Jupiterem (Beyond Jupiter, 1972: viz Doslov ke čtvrtému dílu Zlatého věku Venuše: Střetnutí s Medúzou). Jsem moc rád, že Chesley, který zemřel v činorodé práci ve věku 99 let, se této reality přesahující brány i jeho obrazotvornosti dožil.
Druhý impulz k napsání povídky „Jupiter V" byl poněkud komplikovanější. V roce 1949, během závěrečného roku mého studia na Královské koleji v Londýně,
pořádal můj učitel aplikované matematiky, doktor G. C. McVittie, přednášku, která na mě udělala nesmazatelný dojem. Týkala se málo slibného aspektu Poruchové teorie, to jest, co se stane s obíhajícím tělesem, když nějaká vnější síla změní jeho rychlost. V té době se zdálo, že z praktické stránky si lze těžko představit něco méně důležitého; dnes je tento aspekt základem komunikačního satelitního průmyslu s obratem mnoha miliard dolarů, stejně jako všech kosmických spojovacích manévrů.
Závěry, které nám tehdy „Mac" znázornil na tabuli, byly překvapivé a mnohdy zavádějící; koho by napadlo, že jedním ze způsobů zvýšení rychlosti satelitu je jeho zpomalení? Během následujících desítek let jsem Poruchovou teorii použil v dalších povídkách, a rovněž sehrála důležitou roli, i když ve zcela jiném provedení, v závěru Druhé i Třetí odysey.
V březnu 1989 uspořádala Královská astronomická společnost, jejímž byl dr. McVittie dlouholetým předním členem, zvláštní sympozium na jeho památku, a já na něm jeho organizátorům vyložil, jakým dílem přispěl doktor McVittie k mé vlastní kariéře.
Ale zpět k Jupiterovi V — Amalthee. V roce 1951 jsem si s ní dělal, co se mi zachtělo, jelikož bylo nanejvýš nepravděpodobné, že bychom se na ni v tomto století mohli podívat zblízka. A to je jen jeden z úspěchů, kterých projekt Voyager dosáhl.
Voyagerův mírně rozmazaný snímek, pořízený ze vzdálenosti několika tisíc kilometrů, možná není až tak zblízka, ale na rozmetání mého původní popisu je zcela postačující: „Na povrchu měsíce byly tenké, křížící se linie, a mé oko najednou postihlo jejich celkovou strukturu. Neboť skutečně tvořily strukturu; pokrývaly Pětku se stejnou geometrickou přesností jako linie zeměpisné šířky a délky rozdělující glóbus Země..."
Vůbec mě to netrápí: skutečná Amalthea je ještě zvláštnější. Má jemně narůžovělé zbarvení — pravděpodobně následkem dopadajícího sirného prachu z blízké Io. A má dvě nápadné bílé skvrny, které vypadají jako dvě vypoulené oči.
Možná i jsou. To se dozvíme, až k nim v roce 1995 dorazí Galileo...
Arthur C. Clarke 23. října 1989
* Jen o několik let předtím dokončil hrubou práci na tom, co je obecně považováno za nejlepší film v dějinách kinematografie, vrcholném díle Orsona Wellse, Občan Kane. Jeho vdova mi právě (říjen 1989) řekla, jakou radost by mu asi udělalo druhé sanfranciské zemětřesení, když se při prvním tak skvěle bavil...
TECHNICKÉ VÝKRESY
Následující stránky obsahují počítačově generovaná sché-mata představující některá zařízení a přístroje nalézající se v knize Diamantový měsíc:

strana 2—6: Rejnok, europonorka — celkový pohled s označením vnějších prvků; čelní, boční a horní pohled; pohled na senzorické systémy; vnější pohled; fáze aktivního křídla
strana 7—11: Michael Ventris, kosmická vlečná loď — příčné řezy: můstek/hlavní vzduchový uzávěr, hlavní motory/nádrže a přídavné nákladní prostory; perspektiva; detail můstku a příďového doku; čelní, boční a horní pohled; hlavní motor/nádržový blok
strana 12—16: Lední krtek, vrtné zařízení — celkový po-hled; příčný řez kabinou řidiče a odklizo-vacím zařízením soupravy; čelní, horní a pravoboční pohled; detail vrtné soupra-vy a odklizovače ledu; vnější prvky